

Bóg poszukuje człowieka

**PORADNIK METODYCZNY
DO NAUCZANIA RELIGII
DLA KLASY V SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

**pod redakcją
ks. Stanisława Łabendowicza**

RADOM 2020

Przewodniczący redakcji: ks. Stanisław Łabendowicz

Zespół redakcji: Katarzyna Kosmala, Lidia Murawska, Jolanta Nowak, Aneta Wrzesień

Autorzy katechez: Iwona Chrzastowska, Renata Kazirolek, Anna Kogut, Katarzyna Kosmala,
Lidia Mergalska, Anna Rudnikowska, Aneta Wrzesień

Redakcja techniczna: Damian Chrzanowski, Anna Grzywacz

Skład i łamanie tekstu: Damian Chrzanowski

DECYZJA O ZATWIERDZENIU PODRĘCZNIKA DO NAUCZANIA RELIGII DLA CAŁEJ POLSKI

Poradnik metodyczny do nauczania religii rzymskokatolickiej według podręcznika nr AZ-21-01/18-RA-2/20,
zgodnego z programem nauczania nr AZ-2-01/18.

Przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego
Konferencji Episkopatu Polski
Bp Marek Mendyk

Warszawa, 21 maja 2020 r.

Recenzenci: dr Kamila Frejusz, ks. dr hab. Waldemar Janiga

Imprimatur: Kuria Diecezji Radomskiej w Radomiu
Bp Henryk Tomasik, Biskup Radomski
Ks. dr Jarosław Wojtkun, Cenzor
Ks. lic. mgr Marek Fituch, Wicekanclerz Kurii
L.dz. 382/20, Radom, 15 maja 2020 r.

Wydawca:

Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu

27-600 Sandomierz, ul. Żeromskiego 4, tel. 15 64 99 700

e-mail: zamowienia@wds.com.pl, www.wds.pl

ISBN 978-83-8101-342-0

© Copyright by ks. Stanisław Łabendowicz, Radom 2020

Wydanie I

Informacja: Wydział Katechetyczny Kurii Diecezji Radomskiej
26-600 Radom, ul. Malczewskiego 1; tel./fax 48 340 62 38

Dystrybucja: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu
27-600 Sandomierz, ul. Portowa 14, tel. 15 649 97 40
zamowienia@wds.com.pl, www.wds.pl

Druk i oprawa: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu
27-600 Sandomierz, ul. Żeromskiego 4, tel. 15 649 97 00, fax 15 649 97 01
zamowienia@wds.com.pl, sklep24@wds.com.pl, http://www.wds.pl

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	7
--------------------	---

I. Pragnienie człowieka..... 11

1. Źródła ludzkiego szczęścia	11
2. Wiara zaproszeniem Boga	16
3. Nadzieja pomocą w przezwyciężaniu trudności.....	21
4. Miłość nadaje sens ludzkiemu życiu	25
5. Należę do wspólnoty Kościoła	31
6. Moje miejsce w świecie.....	37

II. Biblia źródłem odkrywania tajemnicy Boga41

7. Biblia księgą wiary	41
8. Pismo Święte księgą Boga i człowieka.....	46
9. Jak powstało Pismo Święte?.....	51
10. Jak czytać Pismo Święte?	56

III. Bóg objawiający Siebie w dziele stworzenia59

11. Stworzenie świata wyrazem wielkości Boga	59
12. Człowiek najdoskonalszym dziełem Boga Stwórcy	67
13. Nieposłuszeństwo pierwszych ludzi. Obietnica Zbawiciela	73
14. Ludzie przez grzech oddalają się od siebie.....	78
15. Bóg zawiera przymierze z człowiekiem.....	83
16. Pycha niszczy przyjaźń z Bogiem – wieża Babel	88

IV. Bóg wierny danym obietnicom prowadzi swój lud..... 93

17. Abraham ojcem wierzących	93
18. Człowiek odpowiada na miłość Boga.....	100
19. Jakub wzorem oddania Bogu	105
20. Bóg opiekuje się ludźmi	110
21. Józef przebacza swoim braciom	115
22. Jonasz – Bóg miłosierny.....	120
23. Bóg powołuje Mojżesza.....	126
24. Bóg wyprowadza Izraelitów z niewoli.....	132
25. Przejście przez Morze Czerwone	138
26. Manna na pustyni zapowiedzią Eucharystii.....	145
27. Wąż miedziany zapowiedzią Krzyża.....	151
28. Przymierze na Synaju wyrazem miłości Boga.....	157
29. Bóg wprowadza Izraelitów do Ziemi Obiecanej	164

V. Jezus nowym Mojżeszem i obiecany Mesjaszem 171

30. Jezus pełni Objawienia Bożego.....	171
31. Jezus naucza o Królestwie Bożym – przypowieść o siewcy	177
32. Jezus zaprasza wszystkich do Królestwa Bożego – przypowieść o robotnikach w winnicy.....	182
33. Wartość Królestwa Bożego w przypowieściach o skarbie i perle	189
34. Miłość prawem Królestwa Bożego – przypowieść o miłosiernym Samarytaninie.....	194
35. Jezus obdarza nas talentami – przypowieść o talentach	201
36. Jezus naszym Mesjaszem.....	208
37. Zmartwychwstanie Jezusa podstawą naszej wiary.....	214

VI. Kościół Jezusa Chrystusa 221

38. Kościół dziełem Chrystusa – Dobrego Pasterza.....	221
39. Wierzę w Kościół.....	228
40. Misyjna działalność Kościoła	233
41. Św. Piotr następcą Chrystusa	237
42. Św. Szczepan pierwszym męczennikiem	243

43. Św. Paweł Apostołem Narodów	248
44. Moja diecezja i parafia	254
45. Przykazania kościelne normą życia chrześcijanina	260

VII. Historia zbawienia w Kościele pierwotnym oraz w starożytności i w średniowieczu..... 265

46. Pierwsi chrześcijanie, prześladowania.....	265
47. Misja św. Wojciecha.....	272
48. Przyjęcie narodu polskiego do Kościoła – chrzest Polski.....	277
49. Misja Świętych Cyryla i Metodego	281
50. Działalność św. Benedykta	287
51. Rany zadane jedności Kościoła	293
52. Rola i znaczenie zakonów dla rozwoju Kościoła	299
53. Wierność Ewangelii – św. Stanisław	307
54. Św. Królowa Jadwiga w służbie ludziom.....	313

VIII. Bóg obecny w życiu swego ludu – rok liturgiczny..... 319

55. Św. Stanisław Kostka – patron dzieci i młodzieży	319
56. Maryja nauczycielką życia Jezusa w modlitwie różańcowej	326
57. W oczekiwaniu na Zbawiciela – Adwent.....	332
58. Uroczystość Narodzenia Pańskiego	338
59. Wielki Post przygotowaniem do Wielkanocy	343
60. Triduum Paschalne	348
61. Uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego	355
62. Zesłanie Ducha Świętego	360
63. Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Pana Jezusa.....	365
64. Najświętsze Serce Pana Jezusa – dziewięć pierwszych piątków miesiąca	369

WPROWADZENIE

Drodzy Katecheci!

Z radością oddajemy w Wasze ręce nowy podręcznik metodyczny do nauczania religii w klasie piątej szkoły podstawowej pt. *Bóg poszukuje człowieka*. Jest on opracowany na podstawie treści *Podstawy programowej Kościoła katolickiego w Polsce* z 2018 r. i *Programu nauczania religii* z 2018 r. Program klasy V stanowi pomoc w odkrywaniu Bożej obecności, Bożej mocy i Bożego działania na przykładzie postaci i wydarzeń zarówno Starego, jak i Nowego Testamentu. Ułatwia to katechizowanemu poznawanie prawd wiary i jej wyznawanie.

Zagadnienia omawiane w klasie V obejmują biblijną historię zbawienia (od stworzenia świata poprzez dzieje Patriarchów i Przymierze na górze Synaj) oraz ukazują zbawcze działanie Boga w Kościele. Wprowadzenie nawiązuje do egzystencji człowieka, który pragnie być szczęśliwy i do pytania o źródła prawdziwego szczęścia (dział 1). Pierwszą odpowiedzią na to pytanie jest szczęście wynikające ze wzajemnego zaufania i miłości we wspólnotach, w których człowiek żyje. Nieprzemijające szczęście jest jednak Bożym darem, stąd pragnienie szczęścia prowadzi do pragnienia relacji z Bogiem, który daje się poznać w swoim Objawieniu. Dlatego uczniowie zapoznawani są ze znaczeniem, autorstwem i podziałem Pisma Świętego, a także istotą Tradycji (dział 2). Poszczególne wydarzenia zbawcze są omawiane w sposób linearny, poczynając od stworzenia świata, przez życie Patriarchów, niewolę egipską, Paschę i przekazanie Dekalogu na górze Synaj (dział 3, dział 4). Punktem centralnym w tej klasie jest ukazanie Jezusa Chrystusa jako nowego Mojżesza i oczekiwanego Mesjasza (dział 5). Analizowane jest Jego nauczanie i cuda, a zwłaszcza zbawcze znaczenie męki, śmierci i zmartwychwstania. Kościół jest ukazany jako wspólnota, w której Jezus Chrystus nadal zbawia człowieka (dział 6). Omawiane są dzieje Kościoła w starożytności i średniowieczu, a także początki i rozwój chrześcijaństwa w Polsce (dział 7).

Wydarzenia zbawcze omawiane są również w kontekście roku liturgicznego (dział 8). Zasadniczym tekstem źródłowym z Nowego Testamentu w klasie V jest Ewangelia wg św. Mateusza.

Wprowadzone postaci biblijne i wydarzenia z ich życia pełnią rolę wzorców osobowych: postaw wiary i moralności, stanowiących drogowskazy dla poszukiwań wzorów dla własnego życia ucznia. Należy je naśladować i z ich wyborami się identyfikować w pracy nad własnym charakterem. Ułatwia to katechizowanemu świadome wejście w przymierze z Bogiem i pozwala im odpowiedzieć na Jego wezwanie życiem w świetle wiary. Wymiar biblijno-teologiczny programu klasy V związany jest z wydarzeniami, faktami, osobami Starego Testamentu oraz z osobą i posłannictwem Jezusa Chrystusa jako Tego, w którym Bóg Ojciec umiłował człowieka. Z wymiarem biblijno-teologicznym związany jest wymiar egzystencjalny podejmujący ważne na tym etapie rozwojowym poszukiwania miłości i dobra. Istnieje zapotrzebowanie na poznanie prawdy i zasad, według których można układać swoje życie. W życiu ucznia dokonuje się przechodzenie od moralności przyjmowanej od dorosłych do moralności z własnego przekonania, od heteronomicznej do autonomicznej. Pojawia się przy tym niepewność ocen moralnych. Działania edukacyjne winny sprzyjać budowaniu własnej postawy wobec Boga, dając poczucie bezpieczeństwa, jak i wyrażania własnych opinii.

Funkcja ewangelizacyjna katechezy jest realizowana poprzez przypominanie i wyjaśnianie wydarzeń biblijnych Starego Testamentu, będących zapowiedzią wydarzeń zbawczych, wyjaśnianie podstawowych prawd wiary, motywowanie ucznia do nawrócenia i zmiany życia wzorem bohaterów biblijnych oraz wskazywanie wartości modlitwy, lektury Pisma Świętego, liturgii i sakramentów. Ponadto katecheza, prezentując sytuacje z Ewangelii, zmierza do obudzenia w katechizowanym zainteresowania Osobą Jezusa Chrystusa, Jego nauką, działalnością i misją. Stopniowe poznawanie Jezusa prowadzi do odkrywania prawdy o Nim jako Bogu i Człowieku, umiłowania Go, kroczenia Jego śladami i pozostawania z Nim w stałej relacji. Nauczanie religii w klasie V pomaga w odczytywaniu i wyjaśnianiu wiary w Boga oraz jej aplikacji w życiu codziennym. Uczeń w tym wieku łatwo identyfikuje się z bohaterami. Wychodząc naprzeciw tym zainteresowaniom, lekcja religii powinna dostarczać wzorce osobowe, przykłady konsekwencji życia wiarą. Postaci biblijne

należy ukazać jako wzorce zawierzenia i odpowiedzi na Boże wezwanie. Przekazywane normy religijno-moralne winny być zawsze łączone z przekazywanym misterium i jako z niego wypływające, a akcent położony na stronie pozytywnej.

Zapotrzebowanie na pogłębienie wiedzy religijnej i jej systematyzację nauczanie religii winno realizować przez podawanie i pogłębianie wiadomości religijnych, zmierzać do ich systematyzacji, hierarchizacji, budzić zainteresowania problemami religijnymi, kształtować umiejętności. Pomocne w realizacji tych zadań okazują się zarówno metody podające, jak i poszukujące, motywujące. Służą one kształtowaniu umiejętności. Zwiększeniu ich skuteczności sprzyja połączenie z metodami pracy z obrazem, środkami audiowizualnymi, tym bardziej, że w pierwszej fazie ucznia charakteryzuje jeszcze myślenie konkretno-obrazowe. Tematyka roku wskazuje na metody biblijne, uzdalniające do umiejętnego korzystania z tekstów i ich interpretacji oraz odnajdywania własnych sytuacji, metody pracy z tekstem oraz metody problemowe. Podjęciu funkcji wtajemniczenia będą sprzyjały metody liturgiczne i medytacyjne. Ważne jest aktywizowanie uwagi przez urozmaicone treści nauczania i różnorodność stosowanych metod.

Mam nadzieję, że przygotowany zgodnie z powyższymi założeniami podręcznik posłuży jako dobra pomoc do przygotowania katechez w klasie V szkoły podstawowej. Na trud realizacji programu, wynikający z przyjętej misji apostołskiej, wszystkim katechetom życzę wielu łask Bożych. Szczęść Boże!

Ks. Stanisław Łabendowicz

Radom, 30 marca 2020 r.

I. PRAGNIENIE CZŁOWIEKA

1. ŹRÓDŁA LUDZKIEGO SZCZĘŚCIA

Cele ogólne

Przedstawienie wiary, nadziei i miłości jako źródeł ludzkiego szczęścia.

Kształtowanie postawy wdzięczności za zbawienie, którego dokonał Chrystus.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje źródła ludzkiego szczęścia (A.1).

Umiejętności

- podaje, że szczęście to pierwotny zamysł Boga względem człowieka,
- wymienia źródła autentycznego i trwałego szczęścia (A.1.5),
- nazywa zbawienie prawdziwym szczęściem,
- omawia różnice między prawdziwym szczęściem a przyjemnością (A.1.5),
- wnioskuje, że aby osiągnąć szczęście wieczne, należy przestrzegać przykazań,
- dowodzi, że Jezus jest źródłem szczęścia ludzkiego.

Postawy

- podejmuje refleksję nad sensem swojego życia (A.1.b),
- dąży do szczęścia własnego i bliźnich (A.1.e),
- angażuje się we własny rozwój emocjonalny i społeczny (E.1.b).

Metody

Techniki multimedialne, metoda „słoneczko”, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, analiza tekstu źródłowego, praca w grupach, rozsypanka wyrazowa, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, prezentacja multimedialna, kartki samoprzylepne, plansza ze słowem: „Szczęście”, Jan Paweł II, Christifideles laici, 34, rozsypanki wyrazowe w kopertach.

MODLITWA

„Ojcze nasz...”

WPROWADZENIE

Pokaz i omówienie slajdów przedstawiających szczęśliwych ludzi, np. rodzina na wakacjach, rodzina przy stole, ludzie podczas pielgrzymki...

Metoda „słoneczko”.

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

SZCZĘŚCIE

Uczniowie zapisują na kartkach swoje skojarzenia. Kartki umieszczają promieniście wokół planszy.

Podsumowanie pracy uczniów.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Człowiek poszukuje szczęścia i pragnie być szczęśliwym.

Odczytanie i analiza wiersza Jana Pawła Woronicza.

Do szczęścia ptaka wolności trzeba,
Dla szczęścia kwiatka jasnego nieba,
Dla szczęścia dziecka uścisku matki,
A dla tułacza rodzinnej chatki.

Do szczęścia wszystkich ludzi na świecie
Jednego tylko potrzeba przecie,
Bez czego świat ten – to otchłań sroga,
Dla szczęścia ludzi potrzeba Boga.
(Jan Paweł Woronicz)

- Czego do szczęścia potrzebują ptaki, rośliny?
- Czego do szczęścia potrzebuje dziecko?
- Kto jest źródłem szczęścia dla ludzi?

Bóg pragnie, aby człowiek był szczęśliwy.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Szczęśliwi, których droga nieskalana,
którzy postępują według Prawa Pańskiego.
Szczęśliwi, którzy zachowują Jego upomnienia,
całym sercem Go szukają,
którzy nie czynią nieprawości,
lecz kroczą Jego drogami.
Ty na to dałeś swoje przykazania,
By pilnie ich przestrzegano.
Oby moje drogi były niezawodne
w przestrzeganiu Twych ustaw!
Wtedy nie doznam wstydu,
gdy zważać będę na wszystkie Twe przykazania” (Ps 119,1-6).

Analiza tekstu biblijnego.

- Kiedy człowiek jest szczęśliwy?
- Kto jest dawcą i źródłem szczęścia?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Poznanie Boga i wypełnianie Jego przykazań pogłębia szczęście człowieka.

Odczytanie i analiza tekstu z nauczania Jana Pawła II.

„Człowiek jest kochany przez Boga! Oto proste, a jakże przejmujące Orędzie, które Kościół jest winien człowiekowi. Każdy chrześcijanin może i musi słowem oraz życiem głosić: Bóg cię kocha, Chrystus przyszedł dla ciebie, Chrystus dla ciebie jest «Drogą, i Prawdą, i Życiem!» (J 14,6)” (Jan Paweł II, *Christifideles laici*, 34).

- O czym przypomina Jan Paweł II?
- Do czego jest zobowiązany każdy chrześcijanin?
- Co to znaczy, że Chrystus jest Drogą, Prawdą i Życiem?

Ojciec Święty przypomina, że prawdziwe szczęście płynie z wiary w Jezusa Chrystusa.

Jezus Chrystus został posłany przez Boga na ziemię, aby dać ludziom szczęście. Nie tylko otworzył nam drogę do wiecznego szczęścia przez swoją mękę, śmierć i zmartwychwstanie, ale ukazał przykład życia. Sam staje się dla nas drogą i źródłem szczęścia, gdy jednoczymy się z Nim w sakramentach świętych, szczególnie w Eucharystii, w Jego słowie, w modlitwie, w wypełnianiu przykazania miłości.

ZAKOŃCZENIE

Praca w grupach.

Podział uczniów na cztery grupy. Zadaniem uczniów jest ułożenie rozsypanki wyrazowej. Po ułożeniu zajmują stanowisko wobec otrzymanego hasła. Czas pracy: 3 minuty.

Grupa I

Zbawienie jest prawdziwym szczęściem człowieka. Każdy z nas powinien tak żyć, aby je osiągnąć.

Grupa II

Aby osiągnąć zbawienie, należy przyjmować sakramenty i przestrzegać przykazań.

Grupa III

Chrystus jest dla nas Drogą, Prawdą i Życiem.

Grupa IV

Aby osiągnąć szczęście, należy przywiązać się do Boga, a nie do dóbr doczesnych.

Prezentacja pracy w grupach.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Prawdziwe szczęście nie polega na bogactwie czy dobrobycie, na ludzkiej sławie czy władzy, ale znajduje się w samym Bogu, który jest źródłem wszelkiego dobra i miłości.

Ziemskie życie jest tylko wstępem, etapem do szczęścia wiecznego, do jakiego Bóg przeznaczył każdego z nas.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Czym jest dla mnie szczęście?
- Co robię, aby być blisko Boga, który jest źródłem prawdziwego szczęścia?

Śpiew: „Być bliżej Ciebie chcę...”

PRACA DOMOWA

Napisz, co należy czynić, aby osiągnąć szczęście wieczne.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

„Akt nadziei”.

2. WIARA ZAPROSZENIEM BOGA

Cel ogólny

Przedstawienie wiary jako źródła ludzkiego szczęścia.

Kształtowanie postawy odpowiedzialności za otrzymaną wiarę.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, że wiara jest zaproszeniem Boga (A.1).

Umiejętności

- wymienia źródła autentycznej i trwałej wiary (A.1.5),
- podaje przykłady świadków wiary (E.1.8),
- definiuje terminy: „dar”, „wiara”,
- wskazuje na związek wiary z nadzieją i miłością (A.1.3),
- objaśnia, w jaki sposób należy dbać o rozwój wiary.

Postawy

- podejmuje refleksję nad sensem swojego życia (A.1.b),
- stara się żyć według wartości chrześcijańskich (A.1.d),
- angażuje się we własny rozwój emocjonalny i społeczny (E.1.b),
- przejawia postawę wdzięczności za świadków wiary (E.1.g).

Metody

Techniki multimedialne, pogadanka, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, drama, rozsypanka literowa, analiza tekstu źródłowego, techniki multimedialne, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, plansza z tekstem J 3,16, Katechizm Kościoła Katolickiego, Jan Paweł II, Przekroczyć próg nadziei, Lublin 1994.

MODLITWA

„Akt wiary”.

WPROWADZENIE

Pokaz slajdów: zdjęcia z różnymi zaproszeniami, np. na chrzest, Pierwszą Komunię Świętą, ślub, urodziny...

- Z jakich okazji otrzymujemy zaproszenia?
- Co czujemy, gdy otrzymujemy zaproszenie?
- Jak powinniśmy odpowiedzieć na zaproszenie?

Pan Bóg także nas zaprasza. Do czego? Dowiemy się, czytając słowo Boże.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Zaraz też przynaglił uczniów, żeby wsiedli do łodzi i wyprzedzili Go na drugi brzeg, zanim odprawi tłumy. Gdy to uczynił, wyszedł sam jeden na górę, aby się modlić. Wieczór zapadł, a On sam tam przebywał. Łódź zaś była już sporo stadiów oddalona od brzegu, miotana falami, bo wiatr był przeciwny. Lecz o czwartej straży nocnej przyszedł do nich, krocząc po jeziorze. Uczniowie, zobaczywszy Go krocącego po jeziorze, zlekli się myśląc, że to zjawą, i ze strachu krzyknęli. Jezus zaraz przemówił do nich: «Odwagi! Ja jestem, nie bójcie się!» Na to odezwał się Piotr: «Panie, jeśli to Ty jesteś, każ mi przyjść do siebie po wodzie!» A On rzekł: «Przyjdź!» Piotr wyszedł z łodzi, i krocząc po wodzie, przyszedł do Jezusa. Lecz na widok silnego wiatru uląkł się i gdy zaczął tonąć, krzyknął: «Panie, ratuj mnie!» Jezus natychmiast wyciągnął rękę i chwycił go, mówiąc: «Czemu zwątpiełeś, małej wiary?» Gdy wsiedli do łodzi, wiatr się uciszył. Ci zaś, którzy byli w łodzi, upadli przed Nim, mówiąc: «Prawdziwie jesteś Synem Bożym»” (Mt 14,22-33).

Analiza tekstu biblijnego.

- Co było powodem lęku Apostołów?
- Jakiej próbie poddał Pan Jezus Piotra?
- Jak odpowiedział Piotr na zaproszenie Jezusa?
- Jakie uczucia towarzyszyły Piotrowi?
- Co powiedzieli Apostołowie Jezusowi?

Piotr odpowiedział na zaproszenie Pana Jezusa. Wiara jest zaproszeniem Boga.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Drama.

Uczniowie odgrywają scenę biblijną i opowiadają o swoich odczuciach.

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – J 3,16 – lub pokaz slajdu.

„Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne” (J 3,16).

- Dlaczego Bóg zesłał swego Syna na ziemię?
- Co Bóg obiecuje tym, którzy w Niego wierzą?

Wiara jest darem Boga, który otrzymujemy na chrzcie świętym. Jezus potwierdza, że wiara i chrzest są konieczne do zbawienia. O wierze człowieka świadczą jego słowa i czyny.

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Powinniśmy wierzyć nie w kogoś innego, jak tylko w Boga: Ojca, Syna i Ducha Świętego” (KKK 178).

„Wiara jest nadprzyrodzonym darem Bożym. Aby wierzyć, człowiek potrzebuje wewnętrznych pomocy Ducha Świętego” (KKK 179).

„Wiara jest konieczna do zbawienia” (KKK 183).

- W kogo powinniśmy wierzyć?
- Czym jest wiara?
- Czyjej pomocy potrzebuje człowiek, aby wierzyć?
- Do czego potrzebna jest wiara?

Każdy kto przyjmie wiarę i przełoży ją na uczynki, będzie zbawiony.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

ZAKOŃCZENIE

Ojciec Święty poucza nas, że wiara jest odpowiedzią Bogu na Jego słowo.

„Wierząc i zawierając dajemy Bogu odpowiedź na Jego Słowo. Jednakże do tej odpowiedzi Bóg absolutnie nie chce nas przymuszać. Chrystus jednak uczynił wszystko, ażeby nas przekonać o jej znaczeniu. Pragnie On wzbudzać w ludziach wiarę. Pragnie, aby odpowiadali na słowo Ojca” (Jan Paweł II, *Przekroczyć próg nadziei*, Lublin 1994).

– Jak możemy troszczyć się o rozwój wiary?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Życie Boże, którym nas Bóg obdarzył na chrzcie świętym, jest zaproszeniem do szczęścia wiecznego w niebie. Jest jednocześnie odpowiedzialnością i wezwaniem, aby wzrastać w wierze i pogłębiać naszą przyjaźń z Bogiem. Wzrost wiary, nadziei i miłości oraz rozwój życia nadprzyrodzonego jest owocem postępowania zgodnego z wolą Bożą. Człowiek wierzący jednoczy się z Bogiem w sakramentach świętych, zwłaszcza poprzez Eucharystię, rozważanie słowa Bożego, modlitwę, postępowanie zgodnie z przykazaniami Bożymi. Wiara jest zadaniem, które jako chrześcijanie mamy obowiązek dobrze wypełnić.

Wzór pięknego życia w wierze dali nam święci. Jednym z nich jest Święty Stanisław Kostka (1550-1568), patron dzieci i młodzieży. Od najmłodszych lat stawiał sobie wysokie wymagania. Wiedział, że najskuteczniejszą siłą przeciw złu jest Eucharystia i modlitwa.

– Jakie znacie przykłady świadków wiary?

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Co robię, aby umacniać swoją wiarę?
- Jak okazuję Bogu wdzięczność za zaproszenie do wiary?
- Jak wyznaję swoją wiarę?

Wiarę, o Boże, daj mi taką żywą,
Daj taką silną, bym tej wiary cudem
Mógł iść do braci na serc, dusz żniwo...
Był posłannikiem Twoim między ludem.
(ks. Antoni Kucharczyk)

*Nauka piosenki: „Idzie Jezus”
(można odtworzyć nagranie z piosenką)*

Idzie Jezus,
Spójrz, jak kroczy On po wodzie,
podnosi cię i pomaga ci stać.
Idzie Jezus,
On jest Panem tych spienionych fal.
Idzie Jezus,
On prowadzi mnie.

PRACA DOMOWA

Napisz kilka zdań o świętym, który dał wzór pięknego życia w wierze lub przygotuj krótką prezentację.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Idzie Jezus”.

3. NADZIEJA POMOCĄ W PRZEWYCIĘŻANIU TRUDNOŚCI

Cel ogólny

Przedstawienie nadziei jako źródła ludzkiego szczęścia.
Kształtowanie postawy chrześcijańskiej nadziei.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, w czym pokładamy nadzieję (A.2),

Umiejętności

- wymienia źródła autentycznej i trwałej nadziei (A.1.5),
- wyjaśnia, czym jest nadzieja,
- wskazuje na związek wiary z nadzieją i miłością (A.1.3),
- podaje przykłady świadków nadziei (E.1.8).

Postawy

- podejmuje refleksję nad sensem swojego życia (A.1.b),
- stara się żyć według wartości chrześcijańskich (A.1.d),
- angażuje się we własny rozwój emocjonalny i społeczny (a.1.b).

Metody

Opowiadanie, metoda „słoneczko”, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, analiza tekstu źródłowego, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, B. Ferrero, Ważna róża, Warszawa 1999, plansza ze słowem: NADZIEJA, kartki samoprzylepne, teksty homilii Jana Pawła II, Toruń, 7 czerwca 1999 r. i Warszawa, 13 czerwca 1999 r., nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Akt nadziei”.

WPROWADZENIE

Odczytanie opowiadania.

„Afrykańskie przysłowie mówi: «Każdego ranka w Afryce budzi się lew. Wie, że musi biec szybciej niż gazela, aby ją złapać i zabić albo też zdechnie z głodu. Każdego ranka w Afryce budzi się gazela. Wie, że musi biec szybciej niż lew albo też postrada życie».

Każdego ranka, kiedy się budzisz, nie zastanawiaj się, czy jesteś lwem, czy gazelą, lecz zaczynaj biec.

Nigdy nie trać nadziei, bez względu na sytuację w jakiej się znalazłeś. Nie poddawaj się, lecz spróbuj znaleźć jakieś wyjście”.

(B. Ferrero, *Ważna róża*, Warszawa 1999)

– Jaką prawdę zawiera to opowiadanie?

Rozmowa kierowana na temat wysłuchanego opowiadania, wyjaśnienie sensu opowiadania.

Metoda „słoneczko”.

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

NADZIEJA

Uczniowie zapisują na kartce samoprzylepnej swoje skojarzenie i umieszczają promieniście wokół planszy.

Podsumowanie pracy uczniów.

Nadzieja jest jedną z cnót Boskich obok wiary i miłości. Pomaga człowiekowi przezwyciężyć wszystkie trudności.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstów z Pisma Świętego.

„Ja sam muszę teraz pójść drogą, którą idą wszyscy, a wy zrozumiecie to całym sercem i całą duszą swoją, że ze wszystkich wspaniałych obietnic, które dał wam Pan, Bóg wasz, ani jedna nie zawiodła: wszystkie wam się spełniły; żadna z nich nie okazała się próżna” (Joz 23,14).

Analiza tekstu biblijnego.

- Jaką prawdę o Bogu zawiera ten fragment Pisma Świętego?

„Choćby mnie zabił Wszechmocny – ufam, i dróg moich przed Nim chcę bronić” (Hi 13,15).

Analiza tekstu biblijnego.

- Jaką prawdę o Bogu zawiera fragment z księgi Hioba?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Mimo różnych trudności, jakie napotykamy w naszym życiu, obecność Boga sprawia, że możemy je przezwyciężyć. Tylko On może odmienić nasze życie lub pomóc przyjąć to, co nas spotyka. Przykładem może być historia biblijnego Hioba, który traci cały majątek i dosięga go ciężka choroba. Mimo tego doświadczenia nie odchodzi od Boga, który wynagradza go podwójnie. Każdy, kto swoje trudności powierza Chrystusowi, ufa, że Bóg widzi jego troski, problemy i przyjdzie z pomocą.

ZAKOŃCZENIE

Każdy z nas zawsze może liczyć na pomoc Bożą. Ojciec Święty Jan Paweł II mówi:

„Świat potrzebuje dziś nadziei i szuka nadziei! (...) Aby odkryć nadzieję, trzeba zwrócić wzrok ku górze. Dopiero poznanie Chrystusa (...) wyzwala od rozpacz, bo w Nim poznajemy naszą nędzę, ale i naszą wielkość” (Jan Paweł II, Toruń, 7 czerwca 1999 r.).

„Tylko bowiem nadzieja płynąca z wiary w zmartwychwstanie może nas pobudzić do dawania w codziennym życiu godnej odpowiedzi na niezmierną miłość Boga” (Warszawa, 13 czerwca 1999 r.).

- Czego potrzebuje świat?
- Co daje nam nadzieja?
- Co jest podstawą nadziei?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3, 4)

Autorefleksja.

Nadzieja jest darem Bożym. Otrzymujemy ją na chrzcie świętym. Powinniśmy się troszczyć, aby nasza nadzieja wzrastała i pomagała w przewyciężaniu trudności ziemskiego życia.

Pomyślmy:

- Jak zwracam się do Boga w trudnych chwilach?
- Co robię, aby pogłębiać swoją ufność do Boga?
- Jak dziękuję Panu Bogu za Jego obecność w moim życiu?

Nadzieję taką wlej mi w ducha, Boże,
Abym nie zwątpił pośród życia burz...
Szedł z moimi braćmi na przejasne zorze
I doszedł z nimi do celu podróży...
(ks. Antoni Kucharczyk)

PRACA DOMOWA

Ułóż „złotą myśl” o nadziei.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „Jezu, ufam Tobie”. /x3

4. MIŁOŚĆ NADAJE SENS LUDZKIEMU ŻYCIU

Cel ogólny

Przedstawienie miłości jako źródła ludzkiego szczęścia.

Kształtowanie postawy wdzięczności za miłość Boga do każdego człowieka.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, że miłość stanowi źródło szczęścia (A.1).

Umiejętności

- wymienia źródła autentycznej i trwałej miłości (A.1.5),
- wskazuje na związek wiary z nadzieją i miłością (A.1.3),
- określa czyny, które świadczą o życiu w miłości (E.1.8),
- wybiera sposoby okazywania wdzięczności Bogu za Jego miłość (A.1.3),
- wskazuje na odpowiedzialność za pełnienie czynów miłości.

Postawy

- podejmuje refleksję nad sensem swojego życia (A.1.b.),
- planuje realizować przykazanie miłości w życiu codziennym (A.1.d),
- angażuje się we własny rozwój emocjonalny i społeczny (E.1.b).

Metody

Opowiadanie, niedokończone zdanie, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, techniki multimedialne, praca w grupach, ekspozycja, śpiew, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, ilustracja przedstawiająca Zacheusza z Panem Jezusem, ilustracje lub prezentacja multimedialna (czyny miłości), B. Ferrero, *365 krótkich opowiadań dla ducha*, Warszawa 2009, Katechizm Kościoła Katolickiego, tekst homilii Jana Pawła II, Łowicz, 14 czerwca 1999 r., J. Tarnowski, *Ryby i dzieci głosu nie mają?*, Warszawa 1998, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Akt miłości”.

WPROWADZENIE

Odczytanie opowiadania.

„On był mężczyzną potężnym, o donośnym głosie i szorstkim sposobie bycia. Zaś ona – kobietą łagodną i delikatną. Pobrali się. On dbał, by niczego jej nie brakowało, a ona zajmowała się domem i dziećmi. Później dzieci dorosły, pozakładały własne rodziny i odeszły. Historia, jakich wiele. Lecz kiedy wszystkie dzieci były już urządzone, kobieta straciła swój zwykły uśmiech, stawała się coraz bardziej wątpią i blada. Nie mogła już jeść i w krótkim czasie przestała podnosić się z łóżka. Zmarłszy mąż umieścił ją w szpitalu. Lecz chociaż u jej wezgłowia zbierali się najlepsi lekarze i specjaliści, żadnemu z nich nie udało się określić, na co zachorowała kobieta. Potrzęsali tylko głowami. Ostatni lekarz poprosił na stronę męża i rzekł: Ośmieliłbym się powiedzieć, że po prostu... pańska żona nie chce już dłużej żyć. Mężczyzna w milczeniu usiadł przy łóżku żony i ujął ją za rękę. Była to mała, drobna rączka, która zupełnie ginęła w potężnej dłoni mężczyzny. Potem rzekł zdecydowanie swym donośnym głosem:

- Ty nie umrzesz!
- Dlaczego? – zapytała kobieta lekko wzdychając.
- Ponieważ ja cię potrzebuję!
- To dlaczego wcześniej mi o tym nie powiedziałeś?

Od tej chwili stan zdrowia kobiety zaczął się szybko poprawiać. Dzisiaj czuję się doskonale. A lekarze i znani specjaliści nadal zadają sobie pytanie, jaka choroba ją dotknęła, coż za wspaniałe lekarstwo uzdrowiło ją w tak krótkim czasie.

Nigdy nie czekaj do jutra, by powiedzieć komuś, że go kochasz. Uczyni to dzisiaj. Nie myśl: „Moja mama, moje dzieci, moja żona lub mąż doskonale o tym wiedzą. Miłość to życie. Istnieje kraina umarłych i kraina żywych. Tym, co je różni, jest miłość”.

(B. Ferrero, *Powiedz to pierwszy*, w: *365 krótkich opowiadań dla ducha*, B. Ferrero, Warszawa 2009)

Praca w grupach.

Uczniowie kończą zdanie:

– Miłość jest potrzebna, aby...

Czas pracy: 4 minuty.

Prezentacja pracy w grupach.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Potem wszedł do Jerycha i przechodził przez miasto. A był tam pewien człowiek, imieniem Zacheusz, zwierzchnik celników i bardzo bogaty. Chciał on koniecznie zobaczyć Jezusa, kto to jest, ale nie mógł z powodu tłumu, gdyż był niskiego wzrostu. Pobiegł więc naprzód i wspiął się na sykomorę, aby móc Go ujrzyć, tamtędy bowiem miał przechodzić. Gdy Jezus przyszedł na to miejsce, spojrzał w górę i rzekł do niego: «Zacheuszu, zejź prędko, albowiem dziś muszę się zatrzymać w twoim domu». Zszedł więc z pośpiechem i przyjął Go rozradowany. A wszyscy, widząc to, szemrali: «Do grzesznika poszedł w gościnę». Lecz Zacheusz stanął i rzekł do Pana: «Panie, oto połowę mego majątku daję ubogim, a jeśli kogo w czym skrzywdziłem, zwracam poczwórną». Na to Jezus rzekł do niego: «Dziś zbawienie stało się udziałem tego domu, gdyż i on jest synem Abrahama. Albowiem Syn Człowieczy przyszedł szukać i zbawić to, co zginęło»” (Łk 19,1-10).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej spotkanie Zacheusza z Panem Jezusem.

Analiza tekstu biblijnego.

- Kim był Zacheusz?
- Co zrobił Zacheusz, by zobaczyć Jezusa?
- O co poprosił Jezus Zacheusza?
- Co stało się z Zacheuszem po spotkaniu z Panem Jezusem?
- Co okazał Pan Jezus Zacheuszowi?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Miłość, która nadaje sens naszemu życiu, musi mieć swoje źródło, czyli początek w Bogu, który jest Miłością. Tak jak rzeka ma swe źródło i na początku tworzy cienki strumyczek, potem poszerza swe koryto i wpada do morza, tak nasza miłość wypływa z miłości Bożej.

Prezentacja multimedialna – slajdy z przedstawicielami różnych grup zawodowych, wykonującymi swoje obowiązki (czyny miłości) i omówienie.

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Owocami miłości są radość, pokój i miłosierdzie. Miłość wymaga dobroci i upomnienia braterskiego; jest życzliwością; rodzi wzajemność; trwa bezinteresowna i hojna. Miłość jest przyjaźnią i komunią” (KKK 1829).

- Co jest owocem miłości?
- Czego wymaga miłość?
- Czym jest miłość?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

ZAKOŃCZENIE

Jan Paweł II w Łowiczu w 1999 r. powiedział do chłopców i dziewcząt:

„Tak bardzo bym chciał, abyście wszyscy mieli w waszych domach atmosferę prawdziwej miłości. Myślę z bólem i wielką troską o tych waszych rówieśnikach, którzy nie mają domu rodzinnego i pozbawieni są miłości i ciepła rodziców (...) Wiedźcie, że nie jesteście samotni. Towarzyszy wam Ktoś, kto was nigdy nie zawiedzie. Chrystus rozumie najtajniejsze pragnienia waszego serca. On czeka na waszą miłość i na wasze świadectwo” (Jan Paweł II, Łowicz, 14 czerwca 1999 r.).

- Kto nigdy nie zawodzi?
- Na co czeka Chrystus?
- Jak możemy okazać miłość Jezusowi?

Prawdziwa miłość nadaje sens naszemu życiu. Jezus Chrystus zawsze wobec nas kieruje się miłością. Jeżeli szczerze kochamy, nie możemy pozostać obojętni na Boże wezwanie do wzajemnej troski.

Odczytanie opowiadania.

„– Jeżeli znasz osobę, której nikt nie lubi, z której się śmieją, którą lekceważą, podejdź i porozmawiaj z nią, albo przynajmniej uśmiechnij się do niej, ale nie z litości. Właśnie dlatego Bóg postawił na twojej drodze taką osobę, by przez ciebie mógł jej pomóc i ją pocieszyć. Nie szanuj nigdy kogoś za jego zalety, za to, że jest inteligentny i wykształcony, ale obdarzaj go szacunkiem, ponieważ jest człowiekiem.

– Każdego wieczoru przypomnij sobie cały dzień, który przeminął: najważniejsze zdarzenia i ludzi, których dane ci było spotkać. Zastanów się, co Bóg chciał ci przez to powiedzieć. Wtedy przekonasz się, jak On wspaniale działa w twoim życiu, doświadczysz, że jest tak blisko”.

(J. Tarnowski, *Ryby i dzieci głosu nie mają?*, Warszawa 1998)

– Do czego zachęca nas autor opowiadania?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Nauka piosenki: „Miłość da”.

(można odtworzyć nagranie z piosenką)

Miłość da – co da?

Da radość, szczęście pośród dnia – tak?

Pokochaj, a zobaczysz, że – że co?

Pan także umiłował ciebie.

Wybierz szlak – jaki szlak?

Ten, który ci wyznaczył Pan – Pan?

Miłością przewyciężaj zło – co?

Na końcu drogi będzie stał On.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- W jaki sposób okazuję wdzięczność Bogu za Jego miłość?
- Jak troszczę się o dobre relacje z innymi?
- Jakie czyny miłości spełniam w codziennym życiu?

PRACA DOMOWA

W formie plakatu zilustruj hasło: „Miłość sensem życia”.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Przykazanie miłości Boga i bliźniego.

5. NALEŻĘ DO WSPÓLNOTY KOŚCIOŁA

Cel ogólny

Ukazanie Kościoła jako wspólnoty, w której żyją wyznawcy Chrystusa.
Rozwijanie umiejętności życia we wspólnotach.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- definiuje pojęcie wspólnoty,
- wymienia miejsca i wspólnoty, w których żyjemy (E.1),
- wylicza zadania wobec rodziny, grupy rówieśniczej i Kościoła (E.1).

Umiejętności

- wyjaśnia pojęcie „wspólnota”,
- charakteryzuje najważniejsze wspólnoty w życiu człowieka (E.1.1),
- przedstawia, na czym polega kultura uczestnictwa w życiu różnych wspólnot – Kościoła, narodu, rodziny, grupy szkolnej, rówieśniczej (E.1.2).

Postawy

- wyjaśnia, na czym polega kultura bycia w rodzinie, w szkole, parafii, grupie rówieśniczej i na portalach społecznościowych (E.1.5),
- stara się żyć według wartości chrześcijańskich (A.1.d)
- angażuje się we własny rozwój emocjonalny i społeczny (E.1.b),
- zachowuje kulturę bycia w grupie (E.1.c),
- reaguje na niewłaściwe zachowania w określonej grupie (E.1.d),
- przejawia postawę wdzięczności za świadków wiary (E.1.g).

Metody

Puzzle, praca w grupach, krzyżówka, analiza tekstu biblijnego, techniki multimedialne, ekspozycja, analiza tekstów źródłowych, niedokończone zdania – karuzela, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, koperty z puzzlami – pociętymi ilustracjami różnych wspólnot (np. rodziny przy stole, uczniów na wycieczce klasowej, piłkarzy na boisku, ludzi modlących się w kościele, czy pielgrzymów), techniki multimedialne – obraz: „Jezus – Winny Krzew”, Katechizm Kościoła Katolickiego, nagranie z piosenką, karty do pracy w grupach.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Praca w grupach.

Podział uczniów na grupy, rozdanie uczniom kopert z puzzlami, ilustrującymi różne wspólnoty, do ułożenia. Czas pracy: 3 minuty.

Przedstawienie wyników pracy.

Uczniowie udzielają odpowiedzi na pytanie:

- Kogo przedstawiają poszczególne ilustracje?
- Co łączy tych ludzi?

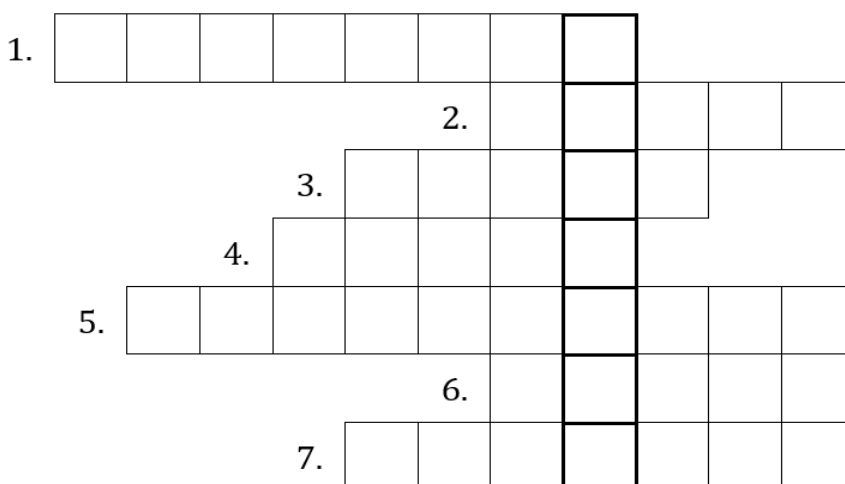
Podsumowanie wypowiedzi uczniów i zwrócenie uwagi na różne rodzaje więzi łączących ludzi.

Przybliżenie terminu: „wspólnota”.

Krzyżówka.

Rozwiązując krzyżówkę, dowiemy się, jak nazywa się człowieka, który należy do wspólnoty Kościoła.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

1. Miejscowość, w której nawrócił się Szaweł.
2. Apostoł Narodów.
3. Pierwszy papież.
4. Wyznanie wiary.
5. Jeden z przymiotów Kościoła.
6. W roku 325 odbył się tam pierwszy Sobór.
7. Są następcami Apostołów.

1.	D	A	M	A	S	Z	E	K			
						2.	P	A	W	E	L
			3.	P	I	O	T	R			
		4.	C	R	E	D	O				
5.	A	P	O	S	T	O	L	S	K	I	
						6.	N	I	C	E	A
			7.	B	I	S	K	U	P	I	

Hasło: KATOLIK

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Ja jestem prawdziwym krzewem winnym a Ojciec mój jest tym, który [go] uprawia. Każdą latorośl, która we Mnie nie przynosi owocu, odcina, a każdą, która przynosi owoc, oczyszcza, aby przynosiła owoc obfitszy. Wy już jesteście czyści dzięki słowu, które wypowiedziałem do was. Wytrwajcie we Mnie, a Ja [będę trwał] w was. Podobnie jak latorośl nie może przynosić owocu sama z siebie – jeśli nie trwa w winnym krzewie – tak samo i wy, jeżeli we Mnie trwać nie będziecie. Ja jestem krzewem winnym, wy – latoroślami. Kto trwa we Mnie, a Ja w nim, ten przynosi owoc obfity, ponieważ beze Mnie nic nie możecie uczynić” (J 15, 1-5).

Ekspozycja i omówienie obrazu: „Jezus – Winny Krzew” lub pokaz slajdu.

Analiza tekstu biblijnego.

- Jak Pan Jezus nazywa siebie?
- Do czego Pan Jezus porównuje wierzących w Niego?
- Do czego zachęca nas Pan Jezus?
- Co obiecuje Pan Jezus tym, którzy będą w Nim trwać?

Sakrament chrztu świętego zapoczątkował nasz udział w życiu Kościoła. Jesteśmy odpowiedzialni za Kościół, tworzymy Go i poprzez życie zgodne z przykazaniami przyczyniamy się do Jego rozwoju. Trwanie przy Chrystusie jest warunkiem przynoszenia obfitych owoców.

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy o zaangażowaniu wierzących w życie Kościoła:

„Uczeń Chrystusa powinien nie tylko zachowywać wiarę i żyć nią, ale także wyznawać ją, odważnie świadczyć o niej i szerzyć ją” (KKK 1816).

„Świeccy, jako poświęceni Chrystusowi i namaszczeni Duchem Świętym, w przedziwny sposób są powołani i przygotowani do tego, aby rodziły się w nich zawsze coraz obfitsze owoce Ducha” (KKK 901).

- Do czego wezwani są świeccy uczniowie Chrystusa?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Przez chrzest włączeni jesteśmy do wspólnoty Ludu Bożego. Każdy z nas powinien dawać świadectwo wiary w środowisku, w którym żyje.

Dokończ zdanie:

- Wyznam wiarę w Jezusa Chrystusa, gdy...

Śpiew: „Czy Wy wiecie, że jesteście świętynią...”

Praca w grupach.

Podział uczniów na cztery grupy. Zadanie uczniów polega na dokończeniu zdania. W odpowiednim momencie – na hasło katechety uczniowie wymieniają się kartami pracy i tak do momentu, aż otrzymają swoją kartę pracy. Czas pracy: 10 minut.

Grupa I

Na czym polega moje uczestnictwo w życiu wspólnoty Kościoła?

Grupa II

Na czym polega moje uczestnictwo w życiu narodu?

Grupa III

Na czym polega moje uczestnictwo w życiu rodziny?

Grupa IV

Na czym polega moje uczestnictwo w życiu wspólnoty szkolnej, rówieśniczej?

Prezentacja pracy uczniów.

Podsumowanie pracy w grupach.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

ZAKOŃCZENIE

W czasie IV pielgrzymki do Ojczyzny papież Jan Paweł II skierował do wiernych słowa:

„Poczynając od sakramentu chrztu uczestniczymy w odkupieńczej śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa. Nosimy więc w sobie skarb, niewypowiedziany skarb życia bożego. Jest to przeogromna moc, która jest z Boga, nie z nas.. Taka mocą jest łaska chrztu, która czyni nas w Chrystusie synami Bożego przybrania” (Jan Paweł II, Koszalin, 1 czerwca 1991 r.).

– Do jakiej wspólnoty należymy od momentu chrztu świętego?

Papież podkreśla, że od momentu chrztu świętego nosimy w sobie skarb życia Bożego i moc, która pochodzi od Boga. Dlatego powinniśmy dążyć do kierowania się w życiu zasadami zawartymi w Ewangelii.

Podziękujmy Panu Bogu za świadków wiary.

„Akt miłości”

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak angażuję się w życie Kościoła, narodu, rodziny, szkoły?
- Jak słowem i zachowaniem w codziennym życiu daję świadectwo przynależności do Chrystusa?

PRACA DOMOWA

Narysuj swój kościół parafialny. Napisz, pod jakim jest wezwaniem.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Czy Wy wiecie, że jesteście świątynią...”.

6. MOJE MIEJSCE W ŚWIECIE

Cel ogólny

Ukazanie znaczenia wspólnoty Kościoła, narodu, rodziny, grupy rówieśniczej.

Rozwijanie umiejętności życia we wspólnocie.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- wymienia miejsca i wspólnoty, w których żyjemy (E.1),
- wylicza zadania wobec rodziny, grupy rówieśniczej i Kościoła (E.1).

Umiejętności

- charakteryzuje najważniejsze wspólnoty w życiu człowieka (E.1.1),
- przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu różnych wspólnot (E.1.2),
- wyjaśnia, na czym polega kultura bycia w różnych grupach wspólnotach (E.1.5).

Postawy

- angażuje się w naukę szkolną i pozaszkolną (A.1.a),
- okazuje szacunek wobec siebie i innych (A.1.c),
- stara się żyć według wartości chrześcijańskich (A.1.d),
- angażuje się we własny rozwój emocjonalny i społeczny (A.1.b),
- zachowuje kulturę bycia w grupie (E.1.c),
- reaguje na niewłaściwe zachowanie w grupie (E.1.d),
- podejmuje wysiłek właściwego zachowania w grupach (E.1.e),
- troszczy się o dobro Ojczyzny (E.1.h).

Metody

Rozsypanka wyrazowa, praca w grupach, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, techniki multimedialne, ekspozycja, niedokończone zdania, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, koperty z rozsypanką – na kartkach w kształcie serca zapisane cytaty, rozcięte, przygotowane do ułożenia dla grup, plansza z tekstem: Dz 20,35b, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Akt miłości”.

WPROWADZENIE

Praca w grupach.

Uczniowie otrzymują w kopertach rozcięte cytaty na temat czynienia dobra. W parach (lub grupach) układają rozsypanki. Następnie prezentują wyniki pracy i wyjaśniają, jak rozumieją cytaty. Czas pracy: 3 minuty.

Propozycja cytatów do wykorzystania:

„Serce się weseli, gdy daje i sobą się dzieli” (Leopold Staff).

„Dobroć serca jest tym, czym ciepło słońca: ona daje życie” (Henryk Sienkiewicz).

„Kto pragnie dobra dla drugiego człowieka, zawsze znajdzie sposób, aby coś dla niego uczynić” (Jean Anouilh).

„Tego co się czyni z miłości, nigdy się nie traci, lecz to trwa nieustannie i powiększa swą wartość” (M. Delbrel).

„Człowiek ujawnia swoją osobowość w sposobie traktowania innych” (Sługa Boży kard. Stefan Wyszyński).

– Do czego zachęcają nas słowa wybitnych ludzi?

Wielu wybitnych ludzi przed nami stwierdziło, że miłość, dobroć, życzliwość względem innych są w życiu bardzo ważne.

Święta Matka Teresa z Kalkuty powiedziała:

„Dzisiaj Bóg kocha świat poprzez nas. Nieustannie trwa w swej miłości, posyłając nas na świat”.

– Przez kogo dzisiaj Bóg kocha świat?

– W jaki sposób Bóg trwa w swej miłości?

ROZWINIĘCIE

Pan Jezus swoim życiem ukazuje nam, jak postępować, by podołać się Panu Bogu.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Potem (Jezus) poszedł z nimi i wrócił do Nazaretu; i był im poddany. A Matka Jego chowała wiernie wszystkie te wspomnienia w swym sercu. Jezus zaś czynił postępy w mądrości, w latach i w łasce u Boga i u ludzi” (Łk 2,51-52).

W innym fragmencie Pisma Świętego znajdujemy kolejne wskazówki.

„We wszystkim pokazałem wam, że tak pracując trzeba wspierać słabych i pamiętać o słowach Pana Jezusa, który powiedział: «Więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu»” (Dz 20,35).

Analiza tekstu biblijnego.

- Jaki przykład życia w rodzinie daje nam Pan Jezus?
- Jakiej postawy wobec potrzebujących, słabszych wymaga Pan Jezus?

Umieszczenie planszy ze słowami:

„Więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu” (Dz 20,35b).

- Jaką prawdę przekazuje nam Pan Jezus?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1, 2)

Pan Bóg wyznacza swoim wiernym jedyną, pewną drogę, dzięki której mogą osiągnąć prawdziwe szczęście. To droga posłuszeństwa Bogu i realizowanie przykazania miłości względem bliźnich. Dobre uczynki spełniamy nie tylko ze względu na ludzi, ale przede wszystkim wynikają one z miłości do Boga. Bóg wzywa człowieka do poznawania prawdy i czynienia dobra. Zostaliśmy stworzeni na obraz i podobieństwo Boga, zatem pragniemy się do Boga upodobnić. Mimo trudności i niepowodzeń odkrywamy stopniowo Boży plan i realizujemy go w codziennym życiu.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Każdy człowiek posiada swoje miejsce w świecie. Mieszka w konkretnym miejscu, wśród ludzi. Dlatego bardzo ważna jest umiejętność współpracy, wzajemna życzliwość i pomoc.

Należy starać się żyć z ludźmi nie tylko w zgodzie, ale być na nich otwartym.

Dokończ zdania:

- Jestem posłuszny rodzicom, gdy...
- Warto pomagać innym, ponieważ ...

Śpiew: „Potrzebuje Cię Chrystus, by miłować...”.

ZAKOŃCZENIE

Katechizm Kościoła Katolickiego podaje:

„Osoba ludzka potrzebuje życia społecznego. Nie jest ono dla niej czymś dodanym, lecz jest wymaganiem jej natury. Przez wymianę z innymi, wzajemną służbę i dialog z braćmi człowiek rozwija swoje możliwości, w ten sposób odpowiada na swoje powołanie” (KKK 1879).

- Czego potrzebuje człowiek?
- Kiedy człowiek rozwija swoje możliwości?

Każdy człowiek posiada swoje miejsce w świecie. Rozwija się i realizuje poprzez różne zadania – np. rodzica, dziecka, ucznia, pracownika. Funkcjonowanie w środowisku, w rodzinie, klasie czy w pracy jest sprawdzianem, w jaki sposób traktuje Boże wezwanie, by czerpać radość z dawania aniżeli z brania.

Autorefleksja.

Pomyśl:

- Jak słucham rodziców?
- Jak pomagam rodzicom w domowych obowiązkach?
- Jak przyczyniam się do budowania dobrej atmosfery w rodzinie, w klasie?

PRACA DOMOWA

Napisz, jak możesz przyczynić się do budowania dobrych relacji w swojej klasie i szkole.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

„Ojcze nasz...”.

II. BIBLIA ŹRÓDŁEM ODKRYWANIA TAJEMNICY BOGA

7. BIBLIA KSIĘGĄ WIARY

Cel ogólny

Ukazanie istoty wiary religijnej jako relacji człowieka z Bogiem.

Przedstawienie informacji na temat powstania i podziału Pisma Świętego oraz istoty tradycji.

Wychowanie do częstego czytania i rozważania słowa Bożego.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- wie, czym jest wiara w Boga, co to znaczy „wierzyć”,
- zna wartość wiary w Boga (A.3),
- definiuje wiarę jako łaskę i zadanie (A.10),
- nazywa Biblię księgą wiary (A.10).

Umiejętności

- wyjaśnia pojęcie wiary w Boga (A.2.1),
- wskazuje relacje między wiarą i wiedzą (A.2.1),
- wyjaśnia, że wiara i wiedza nie są sprzeczne (A.2.2),
- określa wiarę jako łaskę – dar otrzymany od Boga (A.3.1),
- uzasadnia, że wiara jest zadaniem (A.3.2).

Postawy

- dąży do zdobywania wiedzy służącej pogłębianiu wiary (A.2.a),
- troszczy się o wzrost swojej wiary (A.2.b),
- stara się żyć według zasad wiary (A.3.c),
- stara się kierować w życiu słowem Bożym (A.9.b),
- wierzy w prawdy zawarte w słowie Bożym (A.10.a),
- podejmuje prywatną lekturę Pisma Świętego (A.10.b).

Metody

Pogadanka, pokaz, łamigłówka, opowiadanie, analiza tekstu biblijnego, niedokończone zdanie, tekst luk, autorefleksja, śpiew, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, różne książki, tekst opowiadania: R. Brandstaetter, *Krąg biblijny*, Warszawa 1998, teksty źródłowe, plansza z tekstem – Łk 21,33, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Akt wiary”.

WPROWADZENIE

Prezentacja pozycji książkowych i pogadanka na temat książek.

– Do czego służą człowiekowi książki?

Każda książka jest inna, każda ma inne przeznaczenie. Jest wśród nich jedna szczególna i najważniejsza, przetłumaczona prawie na wszystkie języki świata. Jest nią Pismo Święte.

Pokaz księgi Pisma Świętego.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Roman Brandstaetter tak napisał o Piśmie Świętym:

„Mój dziadek na kilka dni przed śmiercią pozostawił mi w spadku testament:

– Będziesz Biblię nieustannie czytał – powiedział do mnie.

– Będziesz ją kochał więcej niż rodziców... Więcej niż mnie...

Nigdy się z nią nie rozstaniesz... A gdy zestarzejesz się, dojdiesz do przekonania, że wszystkie książki, jakie przeczytałeś w życiu, są tylko nieudolnym komentarzem do tej jedynej Księgi...”

(R. Brandstaetter, *Krąg biblijny*, Warszawa 1986)

- Co zostawił dziadek Romanowi Brandstaetterowi?
- Jakie zadania powierzył swemu wnukowi?

ROZWINIĘCIE

Pismo Święte to najbardziej znana Księga na świecie. Powstało przez wiele wieków. Na początku prawda Boża przekazywana była ustnie, dopiero później została spisana przez ludzi natchnionych przez Ducha Świętego. Pismo Święte składa się z dwóch części: Starego Testamentu i Nowego Testamentu. To wszystko, co wydarzyło się na ziemi od stworzenia świata do narodzenia Pana Jezusa, zapisane jest w Starym Testamencie, a w Nowym Testamencie to wszystko, co wydarzyło się za czasów Pana Jezusa.

Stary Testament składa się z 46 ksiąg, a Nowy Testament z 27 ksiąg. Nowy Testament zawiera: Ewangelię spisaną przez: św. Mateusza, św. Marka, św. Łukasza i św. Jana, Dzieje Apostolskie – według tradycji starochrześcijańskiej – spisane przez św. Łukasza, Listy Apostolskie i Apokalipsę, napisaną przez św. Jana.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Bóg chce, aby wszyscy ludzie Go poznali. Od początku objawiał się ludziom przez stworzony świat i proroków. Najlepiej dał się poznać przez swojego Syna. Pan Jezus poprzez naukę i czyny objawił całą prawdę o Bogu.

Uroczyste odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Niebo i ziemia przeminą, ale moje słowa nie przeminą” (Łk 21,33).

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – Łk 21,33.

„Niebo i ziemia przeminą, ale moje słowa nie przeminą” (Łk 21,33).

Analiza tekstu biblijnego.

- Jaką prawdę przekazuje nam Pan Jezus?
- Co to znaczy, że słowa Pana Jezusa nie przeminą?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Biblia jest księgą wiary i uczy nas posłuszeństwa w wierze. Wiara jest łaską – darem od Boga i jednocześnie zadaniem. Poznawanie Biblii pomaga poznać Boga i wzrastać w wierze.

Papież Benedykt XVI mówi o roli Pisma Świętego w naszym życiu.

„Poprzez swe Słowo, Bóg pragnie nam przekazać całą prawdę o sobie i swym planie zbawienia rodzaju ludzkiego. Wysiłek coraz głębszego poznania Świętych Ksiąg oznacza więc usiłowanie coraz lepszego poznania Boga, tajemnicy Jego zbawczej woli” (Benedykt XVI, *Verbum Domini*, 19).

- Co Bóg pragnie przekazać nam przez swoje słowo?
- Do czego zmierza poznawanie Świętych Ksiąg?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

Poprzez słowa Pisma Świętego Bóg naucza nas, jak mamy postępować, by dojść do nieba. Kieruje swoje słowa do wszystkich ludzi żyjących na ziemi. Ważne jest, żeby człowiek, jak najczęściej czytał Pismo Święte i rozważał słowo Boże. Pomoże mu to stawać się coraz lepszym i poznawać wolę Boga Stwórcy.

ZAKOŃCZENIE

Pismo Święte jest zawsze aktualne. Podczas Mszy Świętej w sposób uroczysty odczytuje się słowo Boże w części, zwanej liturgią słowa. W każdym domu powinno się znaleźć godne miejsce dla księgi Pisma Świętego. Powinniśmy je czytać jak najczęściej.

Autorefleksja.

Czytając Pismo Święte, poznajemy Pana Boga.

Pomyślmy:

- Jak często czytam Pismo Święte?
- Jak kieruję się słowem Bożym w swoim życiu?

Podsumowanie i utrwalenie wiadomości.

- W jaki sposób początkowo przekazywane było słowo Boże?
- Na jakie części dzieli się Pismo Święte?
- O czym mówi Stary Testament?
- O czym mówi Nowy Testament?
- Z jakich ksiąg składa się Nowy Testament?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

PRACA DOMOWA

Podczas wieczornej modlitwy przeczytaj fragment Pisma Świętego.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 6)

MODLITWA

Śpiew: „Chcemy spożyć Pismo Święte” lub „Akt wiary”.
(można odtworzyć nagranie z piosenką)

8. PISMO ŚWIĘTE KSIĘGĄ BOGA I CZŁOWIEKA

Cel ogólny

Ukazanie prawdy, że Pismo Święte jest księgą Boga i człowieka.

Kształtowanie postawy wdzięczności wobec Boga za Jego słowa i wychowanie do lektury Pisma Świętego.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- wie, czym jest Objawienie Boże (A.3),
- podaje, że Biblia jest księgą wiary (A.10),
- wie, że Bóg objawia się ludziom w dziełach i słowie (A.5).

Umiejętności

- wyjaśnia, że Bóg objawia się w słowie (Piśmie Świętym) (A.5.1),
- określa, czym jest Pismo Święte (A.9.1),
- charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją (A.10.2).

Postawy

- wierzy, że Pismo Święte jest słowem Boga do człowieka (A.9.a),
- stara się kierować w życiu słowem Bożym (A.9.b),
- wierzy w prawdy zawarte w Objawieniu Bożym (A.10.a).

Metody

Opowiadanie, analiza tekstu, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, niedokończone zdanie, autorefleksja, śpiew, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, tekst opowiadania: R. Brandstaetter, *Krąg biblijny*, Warszawa 1998, Katechizm Kościoła Katolickiego, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Duchu Święty”.

WPROWADZENIE

Opowiadanie.

„Podczas przechadzki w letnie popołudnie dziadek opowiadał mi jakąś historię ze Starego Testamentu, a gdy skończył opowieść dodał:

– W domu pokażę ci Biblię, w której to wszystko, co ci dotychczas opowiadałem, jest zapisane.

Nie wiedziałem jeszcze wtedy dokładnie, czym jest właściwie Biblia, ale byłem głęboko przekonany, że skoro jest największą i naj-mądrzejszą księgą świata – jak ją wielokrotnie mój dziadek określał – mógł ją napisać tylko on, on jeden, siwy starzec, którego od najmwcze-śniejszego dzieciństwa obdarzałem podziwem.

– Pokażesz mi? Naprawdę mi pokażesz? – spytałem.

– Tak.

– Gdzie ją przechowujesz?

– Leży na moim biurku.

(...) – Ale ty ją napisałeś, dziadku, prawda?

– O co pytałeś? – Zapytał dziadek.

– Powiedziałem, że ty dziadku, napisałeś Biblię.

– Nie – uśmiechnął się – ja jej nie napisałem. (...)

– Więc, kto ją napisał? – spytałem.

Dziadek spojrzał w ziemię i końcem laski począł rysować na pia-sku jakąś geometryczną figurę.

– Bóg – odpowiedział po namyśle, podnosząc głowę”.

(R. Brandstaetter, *Krąg biblijny*, Warszawa 1986)

– O jakiej księdze rozmawia dziadek z wnuczkiem?

– Kto jest autorem Biblii?

ROZWINIĘCIE

– Z jakich części składa się Pismo Święte?

– Jakie księgi znajdują się w Nowym Testamencie?

Pismo Święte to szczególna księga, której Autorem jest Bóg.

Zawiera wskazówki, jak żyć, co robić, by osiągnąć szczęście wieczne. Przekazuje prawdę, czego Pan Bóg oczekuje od człowieka. Bóg pragnie, abyśmy rozważali Jego słowa i według nich żyli.

Ludzie natchnieni przez Ducha Świętego spisali Jego słowa, które kieruje On do każdego człowieka. Pismo Święte możemy nazwać listem kochającego Boga do człowieka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Święty Paweł, który napisał wiele listów apostoelskich, przypomina swoim słuchaczom, że przez słowa, które głoszą Apostołowie, przemawia sam Bóg.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego:

„Dlatego nieustannie dziękujemy Bogu, bo gdy przyjęliście słowo, usłyszane od nas, przyjęliście je nie jako słowo ludzkie, ale – jak jest naprawdę – jako słowo Boga, który działa w was wierzących” (1Tes 2,13).

Analiza tekstu biblijnego.

- Od kogo pochodzi głoszone przez Apostołów słowo?
- W kim działa Pan Bóg przez swoje słowo?

Święty Paweł naucza nas, że Bóg przez swoje słowo działa w tym, kto w Niego wierzy.

Kościół nazywa Pismo Święte Objawieniem Bożym i zbiorem ksiąg napisanych pod natchnieniem Ducha Świętego. Biblia została spisana przez wielu ludzi w różnym czasie.

Katechizm Kościoła Katolickiego naucza:

„W księgach świętych Ojciec, który jest w niebie spotyka się miłośnicy ze swymi dziećmi i prowadzi z nimi rozmowę” (KKK 104).

- Z kim spotyka się Ojciec w księgach świętych?
- Dlaczego Bóg kieruje swoje słowo do ludzi?

Pan Bóg kieruje swoje słowa do wszystkich ludzi, bo pragnie naszego zbawienia. Kościół nazywa Pismo Święte „świętymi księgami”, gdyż jest tam zawarte słowo Boga.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Pismo Święte jest księgą Boga i człowieka. Pismo Święte jest księgą Boga, bo On sam jest jej Autorem. Jest też księgą człowieka, bo do człowieka Pan Bóg kieruje swoje słowa. Tak jak list ma swojego nadawcę i adresata, tak Pismo Święte ma szczególnego nadawcę – Boga i umiłowanego przez Boga adresata – człowieka.

– Gdzie możemy usłyszeć słowo Boże?

ZAKOŃCZENIE

Metoda niedokończonych zdań.

– Słowa Bożego słuchamy w...

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

- Dlaczego powinniśmy często czytać Pismo Święte?
- Jak możemy podziękować Panu Bogu za Jego słowo?

Odczytanie wiersza: „Pismo Święte, Księga święta”.

Pismo Święte, Księga święta,
każde dziecko to pamięta,
Słowo Boże w niej spisane,
kto jej słucha niechaj wstanie.

Sam Pan Jezus mówi z nieba,
jak na ziemi żyć nam trzeba,
byśmy wszyscy w niebie byli,
szczęściem wiecznym się cieszyli

Autorefleksja.

Pismo Święte jest „listem” Pana Boga do człowieka.

Pomyślmy:

- Jak słucham słowa Bożego?
- W jaki sposób odpowiadam Bogu na Jego słowo?

PRACA DOMOWA

Napisz list do przyjaciela, w którym wyjaśnisz, w jakim celu Bóg kieruje swoje słowo do ludzi.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

„Akt miłości”.

9. JAK POWSTAŁO PISMO ŚWIĘTE?

Cel ogólny

- Zapoznanie z autorstwem i kanonem Pisma Świętego.
- Kształtowanie postawy umiłowania Biblii i jej systematycznej lektury.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- zna zasady interpretacji Starego i Nowego Testamentu (A.9),
- wie, jak powstało Pismo Święte (A.5).

Umiejętności

- wyjaśnia, czym jest Pismo Święte (A.9.1),
- przedstawia proces formowania się ksiąg biblijnych (A.9.2),
- rozróżnia księgi Starego i Nowego Testamentu (A.9.3),
- wymienia gatunki literackie w Biblii – przypowieść, list, hymn (A.9.5),
- definiuje pojęcia: Objawienie, natchnienie biblijne, kanon Pisma Świętego (A.10.1).

Postawy

- zachowuje kościelne zasady przy interpretacji tekstów biblijnych (A.9.d),
- podejmuje prywatną lekturę Pisma Świętego (A.10.e).

Metody

Rozmowa kierowana, pogadanka, memoryzacja tekstu biblijnego, analiza tekstów źródłowych, praca w grupach, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, tekst świadectwa: Pisma Alumnów WSD w Toruniu – „Sługa”, nr 26, Sobór Watykański II, *Dei verbum*, 11, Katechizm Kościoła Katolickiego, karty pracy.

MODLITWA

Prośmy Ducha Świętego, aby pomógł nam zrozumieć, czym jest Biblia i jakie ma znaczenie dla naszego życia.

„Duchu Święty...”.

WPROWADZENIE

Propozycja 1.

Rozmowa kierowana na temat księgi Pisma Świętego.

Wśród książek, które znacie jest taka, która może zewnętrznie niewiele różni się od pozostałych, bo posiada podobny format i szatę graficzną. Odmienna jest jednak co do treści i roli, jaką spełnia w życiu człowieka. Z pewnością domyślacie się, iż mówię o Piśmie Świętym.

- Jak dzieli się Pismo Święte?
- Jaki okres dziejów z historii zbawienia opisany jest w Starym Testamencie, a jaki w Nowym Testamencie?
- Kto jest autorem Pisma Świętego?

Propozycja 2.

Odczytanie i analiza świadectwa.

„Biblia. Co więc dzięki niej odkryłem? (...) Pierwsza podstawowa sprawa to odkrycie, że Księga ta jest prawdziwie «Księgą życia» (...), bo w niej odkrywamy nasze życie, dzieje całego świata, ludzkości. Ona odsłania nam Prawdę i Życie, jest żywa – trzeba tylko w nią się zanurzyć i wsłuchać. (...) Wiem, że ja dotąd jej nie znałem i wiem, że potrzeba doświadczyć prawdy (...) Trzeba jednak czytać, rozważać, słuchać, co mówi Pismo Święte (Andrzej)” (Pisma Alumnów WSD w Toruniu – „Sługa”, nr 26).

- Co odkrył Andrzej?

Chcąc lepiej zrozumieć Biblię, należy zgłębiać wiedzę na jej temat.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Twoje Słowo jest lampą dla moich stóp
i światłem na mojej ścieżce” (Ps 119,105).

Memoryzacja tekstu biblijnego.

Analiza tekstu biblijnego.

- Czym jest słowo Boże?
- Co to znaczy, że słowo Boże jest lampą i światłem?

Pismo Święte opromienia całe życie człowieka i kieruje nim, by dotarł do ostatecznego celu życia – zbawienia.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Odczytanie tekstów Pisma Świętego.

„Od lat bowiem niemowlących znasz Pisma święte, które mogą cię nauczyć mądrości wiodącej ku zbawieniu przez wiarę w Chrystusie Jezusie” (2Tm 3,14b-15).

„Wszelkie Pismo od Boga natchnione [jest] i pożyteczne do nauczania, do przekonywania, do poprawiania, do kształcenia w sprawiedliwości” (2Tm 3,16).

Analiza tekstu biblijnego.

- Czego uczy Pismo Święte?
- Jakie są zadania Pisma Świętego?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Praca w grupach.

Dzielimy uczniów na cztery grupy. Uczniowie otrzymują karty pracy. Analizują teksty i odpowiadają na pytanie. Czas pracy: 5 minut.

Grupa I

„Dlatego nieustannie dziękujemy Bogu, bo gdy przyjęliście słowo Boże, usłyszane od nas, przyjęliście je nie jako słowo ludzkie, ale – jak jest naprawdę – jako słowo Boga, który działa w was wierzących” (1Tes 2,13).

- Dlaczego powinniśmy nieustannie dziękować Bogu?

Grupa II

„Do sporządzania Ksiąg świętych wybrał Bóg ludzi, którymi posługiwał się jako używającymi własnych zdolności i sił, aby przez Jego działanie w nich i przez nich, jako prawdziwi autorzy przekazali na piśmie to wszystko i tylko to, co On chciał” (Sobór Watykański II, *Dei verbum*, 11).

– Kim posłużył się Bóg do napisania Pisma Świętego?

Grupa III

„Tradycja apostolska pozwoliła Kościołowi rozpoznać, jakie pisma powinny być zaliczone do ksiąg świętych. Pełna ich lista została nazwana «kanonem» Pisma Świętego” (KKK 120).

– Co nazywamy kanonem Pisma Świętego?

Grupa IV

„W Piśmie Świętym Bóg mówi do człowieka w sposób ludzki.

Aby dobrze interpretować Pismo Święte, trzeba więc zwracać uwagę na to, co autorzy ludzcy rzeczywiście zamierzali powiedzieć i co Bóg chciał nam ukazać przez ich słowa” (KKK 109).

– Na co należy zwracać uwagę, by dobrze interpretować Pismo Święte?

Prezentacja pracy w grupach.

Księgi Pisma Świętego, jako dzieło Boga i człowieka, tworzone były pod natchnieniem Ducha Świętego przez wielu ludzi wybranych przez Boga na przestrzeni 1000 lat.

Wszystkie księgi Starego Testamentu powstały pomiędzy X a I wiekiem przed Chrystusem. Prawie żadna z nich nie została napisana od razu, przez jednego autora, w formie wykończonej i ostatecznej. Pierwotny zapis tradycji ustnej był poszerzany i przeredagowywany. Dodawano do niego komentarze i wyjaśnienia.

Autorzy ksiąg Starego Testamentu są po części anonimowi. Również czas powstania poszczególnych ksiąg nie jest całkowicie pewny.

Księgi Nowego Testamentu powstały między 50. i 100. rokiem. Końcowe ich redakcje mogły mieć miejsce na przełomie I i II wieku po Chrystusie. Powstawały one w czterech etapach:

- życie i działalność Jezusa,
- przepowiadanie Apostołów,
- spisywanie słów i czynów Jezusa,
- zaliczanie ksiąg do kanonu Pisma Świętego.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

ZAKOŃCZENIE

Człowiek odegrał niebagatelną rolę w powstawaniu Pisma Świętego. To wielki zaszczyt i wyróżnienie – być narzędziem w ręku Boga. My także, jak współautorzy Pisma Świętego, mamy być takim narzędziem poprzez głoszenie słowa Bożego słowem i czynem.

Autorefleksja.

Pismo Święte to święta księga chrześcijan, to fundament naszego życia. Dlatego powinniśmy znaleźć czas na jej systematyczną i uważną lekturę, a później wcielać ją w życie.

Pomyślmy:

- Jak słucham słowa Bożego?
- W jaki sposób wcielam słowo Boże w swoje życie?

PRACA DOMOWA

Nauč się na pamięć słów psalmu:

„Twoje słowo jest lampą dla moich stóp
i światłem na mojej ścieżce” (Ps 119,105).

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

„Akt wiary”

lub

śpiew: „Kto ma uszy do słuchania”.

10. JAK CZYTAĆ PISMO ŚWIĘTE?

Cel ogólny

Ukazanie Pisma Świętego jako najważniejszej księgi dla chrześcijanina.
Rozwijanie umiejętności systematycznej lektury Pisma Świętego.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje zasady interpretacji Starego i Nowego Testamentu (A.9),
- nazywa Biblię księgą wiary.

Umiejętności

- podaje zasady korzystania z Pisma Świętego,
- wymienia Księgi Nowego Testamentu (A.9.3),
- rozróżnia księgi Starego i Nowego Testamentu (A.9.3),
- wymienia skróty niektórych ksiąg biblijnych (A.9.6),
- wskazuje prawidłowo: tytuł, rozdział i werset w perykopie biblijnej (A.9.5).

Postawy

- sięga po lekturę Pisma Świętego (A.9.c),
- podejmuje prywatną lekturę Pisma Świętego (A.10.e).

Metody

Śpiew, techniki multimedialne, metoda „słoneczko”, analiza tekstu biblijnego, pogadanka, rozmowa kierowana, praca z Pismem Świętym (odszukiwanie fragmentów Pisma Świętego), autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, nagranie z piosenką, ilustracja przedstawiająca Pismo Święte, egzemplarze Pisma Świętego dla każdego ucznia lub egzemplarze do pracy w grupach.

MODLITWA

Śpiew: „Czytaj Biblię, módl się co dzień”.
(można odtworzyć nagranie z piosenką)

WPROWADZENIE

Metoda „słoneczko”.

Ekspozycja i umieszczenie na tablicy ilustracji przedstawiającej księgę Pisma Świętego.

Uczniowie podają i zapisują wokół ilustracji krótkie odpowiedzi na pytanie:

– Co wiemy o Piśmie Świętym?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Bóg objawia nam siebie w Piśmie Świętym. Ukazuje nam swoją miłość i wolę. Daje liczne wskazówki, jak żyć, by osiągnąć niebo.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego – Łk 11,28b.

„(...) błogosławieni ci, którzy słuchają słowa Bożego i zachowują je” (Łk 11,28b).

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem: Łk 11,28b lub pokaz slajdu:

„(...) błogosławieni ci, którzy słuchają słowa Bożego i zachowują je” (Łk 11,28b).

Analiza tekstu biblijnego.

- Co znaczy słowo „błogosławiony”?
- Do czego wzywa nas Pan Jezus?
- Co to znaczy zachowywać słowo Boże?

Pismo Święte pochodzi od Boga. Dlatego Biblii należy się szczególny szacunek. Zawsze powinna zajmować ważne miejsce w życiu człowieka.

Wyjaśnienie, czym jest: „adres biblijny” (sigla).

ADRES BIBLIJNY (SIGLA) – skrótowy zapis w postaci liter i liczb, wskazujący na tytuł danej księgi biblijnej, numer jej rozdziału i wersetu.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

*Nauka odszukiwania tekstów z Pisma Świętego.
(praca indywidualna lub grupowa)*

Katecheta zapisuje na tablicy np. Mt 5,1-12 i objaśnia, co oznaczają poszczególne elementy zapisu: nazwa księgi, rozdział, wersety. Wyjaśnia, że skróty nazw poszczególnych ksiąg są na początku Pisma Świętego, a na końcu jest spis treści z numeracją stron poszczególnych ksiąg.

Uczniowie samodzielnie odnajdują w Piśmie Świętym podane fragmenty.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

ZAKOŃCZENIE

„Duch Święty, przez którego żywy głos Ewangelii rozbrzmiewa w Kościele, a przez Kościół w świecie, wprowadza wiernych we wszelką prawdę oraz sprawia, że słowo Chrystusowe obficie w nich mieszka” (Sobór Watykański II, *Dei verbum*, 8).

- W co wprowadza wiernych Ewangelia?
- Co sprawia słowo Chrystusa?

Św. Hieronim powiedział, że nieznajomość Pisma Świętego jest nieznajomością Chrystusa. Słowo Boże trzeba poznać i odpowiedzieć Panu Bogu na nie poprzez modlitwę i swoje dobre postępowanie. Pismo Święte to najważniejsza księga dla chrześcijanina. Powinniśmy traktować ją z szacunkiem i jak najczęściej z niej korzystać.

Autorefleksja.

Częsta i systematyczna lektura Pisma Świętego pozwala nam zgłębić naukę Boga i wcielać ją w życie.

Pomyślmy:

- Jak dziękuję Panu Bogu za słowo, które kieruje do mnie?
- Jak często czytam Pismo Święte?
- W jaki sposób odpowiadam Bogu na Jego słowo?

PRACA DOMOWA

Odszukaj fragment Pisma Świętego: Mk 1,9-11 i napisz, o czym on mówi.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

III. BÓG

OBJAWIAJĄCY SIEBIE W DZIELE STWORZENIA

11. STWORZENIE ŚWIATA WYRAZEM WIELKOŚCI BOGA

Cel ogólny

Ukazanie prawdy, że cały wszechświat został powołany do istnienia przez Boga.

Kształtowanie postawy wdzięczności i odpowiedzialności za dzieło stworzenia.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje zasady interpretacji Starego i Nowego Testamentu (A.9),
- nazywa Biblię księgą wiary.

Umiejętności

- podaje zasady korzystania z Pisma Świętego,
- wymienia Księgi Nowego Testamentu (A.9.3),
- rozróżnia księgi Starego i Nowego Testamentu (A.9.3),
- wymienia skróty niektórych ksiąg biblijnych (A.9.6),
- wskazuje prawidłowo: tytuł, rozdział i werset w perykopie biblijnej (A.9.5).

Postawy

- okazuje szacunek wobec świata stworzonego przez Boga (A.11.a),
- jest przekonany o kierowaniu światem przez Boga (A.11.e),
- troszczy się o pomnożenie dobra w świecie (A.7.b),
- dziękuje Bogu za dobro stworzenia (A.7.a).

Metody

Śpiew, techniki multimedialne, pokaz lub ekspozycja, recytacja, rozmowa kierowana, metoda „słoneczko”, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, rozsypanka wyrazowa, praca w grupach, techniki plastyczne, analiza tekstów źródłowych, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, nagranie z piosenką, kilka świeżych kwiatów lub ilustracja przedstawiająca piękno przyrody, plansza ze słowem: BÓG, karty pracy, Katechizm Kościoła Katolickiego, tekst homilii Jana Pawła II, Zamość, 12 czerwca 1999 r., J. Kochanowski, *Pieśń XV*, nagranie z muzyką refleksyjną.

MODLITWA

Śpiew: „Oto jest dzień” lub „Gdy szukasz Boga”.
(można odtworzyć nagranie z piosenką)

WPROWADZENIE

Propozycja 1.

Pokaz kilku świeżych kwiatów.

- Jakie są wasze Wasze ulubione kwiaty?
- Co zachwyca nas, gdy patrzymy na piękne kwiaty?
- Jak nazywamy Pana Boga, który stworzył świat?
- Co to znaczy: stworzyć?

Propozycja 2.

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej piękno przyrody.

- Skąd pochodzi cały wszechświat?
- Co to znaczy: stworzyć?
- Jak nazywamy Pana Boga, który stworzył świat?

Jan Kochanowski w jednym ze swoich utworów ukazał Boga jako wielkiego Dawcę całego świata.

Odczytanie i analiza „Pieśni XV” Jana Kochanowskiego.

„Czego chcesz od nas, Panie, za Twe hojne dary?
Czego za dobrodziejstwa, którym nie masz miary?
Kościół Cię nie ogarnie, wszędy pełno Ciebie,
i w otchłaniach, i w morzu, na ziemi, na niebie.
Złota też, wiem, nie pragniesz, bo to wszystko Twoje,
cokolwiek na tym świecie człowiek mieni swoje”
(J. Kochanowski, *Pieśń XXV*).

Metoda „słoneczko”.

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

BÓG

*Wokół planszy uczniowie rysują promienie. Podają określenia,
jaki jest Bóg i zapisują je na tablicy wokół planszy przy promieniach.*

– Jaki jest Pan Bóg?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Bóg jest Stworzycielem świata i hojnym Dawcą wszelkich dóbr.

ROZWINIĘCIE

O potędze i wszechmocy Boga Pismo Święte mówi w bardzo wielu miejscach.

Uczniowie czytają w ciszy teksty biblijne.

Odczytanie tekstów biblijnych (do wyboru).

„Gwiazdy radośnie świecą na swoich strażnicach.
Wezwał je. Odpowiedziały: «Jesteśmy».
Z radością świecą swemu Stwórcy” (Ba 3,34-35).

„Wszystkie Pańskie dzieła, błogosławcie Pana,
chwalcie i wywyższajcie Go na wieki!” (Dn 3,57).

„Sławcie Boga z radością, wszystkie ziemie,
opiewajcie chwałę Jego imienia,
cześć Mu świetną oddajcie!

Powiedzcie Bogu: Jak zadziwiające są Twoje dzieła!
(...) Niechaj cała ziemia Cię wielbi
i niechaj śpiewa Tobie,
niech imię Twoje opiewa!" (Ps 66,1-4).

Analiza tekstów biblijnych.

- Do czego zostały wezwane wszystkie stworzenia?
- Dlaczego stworzenia mają oddawać cześć Bogu?

Stworzenia zostały wezwane do głoszenia chwały Boga, który powołał je do istnienia.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Praca w grupach.

Dzielimy uczniów na sześć grup. Każda grupa otrzymuje kartę pracy: kartkę formatu A4 z odpowiednim hasłem np. Grupa I – DZIEN PIERWSZY oraz fragment z Księgi Rodzaju i pytania. Uczniowie zapisują odpowiedzi na kartkach i wykonują symboliczny rysunek. W tle relaksacyjna muzyka. Czas pracy: 10 minut.

Grupa I

„Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię. Ziemia zaś była bezładem i pustkowiem: ciemność była nad powierzchnią bezmiaru wód, a Duch Boży unosił się nad wodami.

Wtedy Bóg rzekł: «Niechaj się stanie światłość!» I stała się światłość. Bóg widząc, że światłość jest dobra, oddzielił ją od ciemności. I nazwał Bóg światłość dniem, a ciemność nazwał nocą.

I tak upłynął wieczór i poranek – dzień pierwszy" (Rdz 1,1-5).

- Co Pan Bóg powołał do istnienia w dniu pierwszym?
- Jaki był świat stworzony przez Boga?

Grupa II

„A potem Bóg rzekł: «Niechaj powstanie sklepienie w środku wód i niechaj ono oddzieli jedne wody od drugich!» Uczyniwszy to sklepienie, Bóg oddzielił wody pod sklepieniem od wód ponad sklepieniem: a gdy tak się stało, Bóg nazwał to sklepienie niebem.

I tak upłynął wieczór i poranek – dzień drugi" (Rdz 1,6-8).

- Co Pan Bóg powołał do istnienia w dniu drugim?
- Jaki był świat stworzony przez Boga?

Grupa III

„A potem Bóg rzekł: «Niechaj zbiorą się wody spod nieba w jedno miejsce i niech się ukaze powierzchnia sucha!» A gdy tak się stało, Bóg nazwał tę suchą powierzchnię ziemią, a zbiorowisko wód nazwał morzem. Bóg widząc, że były dobre, rzekł: «Niechaj ziemia wyda rośliny zielone: trawy dające nasiona, drzewa owocowe rodzące na ziemi według swego gatunku owoce, w których są nasiona». I stało się tak. Ziemia wydała rośliny zielone: trawę dającą nasienie według swego gatunku i drzewa rodzące owoce, w których było nasienie według ich gatunków. A Bóg widział, że były dobre.

I tak upłynął wieczór i poranek – dzień trzeci” (Rdz 1,9-13).

- Co Pan Bóg powołał do istnienia w dniu trzecim?
- Jaki był świat stworzony przez Boga?

Grupa IV

„A potem Bóg rzekł: «Niechaj powstaną ciała niebieskie, świecące na sklepieniu nieba, aby oddzielały dzień od nocy, aby wyznaczały pory roku, dni i lata: aby były ciałami jaśniejącymi na sklepieniu nieba i aby świeciły nad ziemią». I stało się tak. Bóg uczynił dwa duże ciała jaśniejące: większe, aby rządziło dniem, i mniejsze, aby rządziło nocą, oraz gwiazdy. I umieścił je Bóg na sklepieniu nieba, aby świeciły nad ziemią, aby rządziły dniem i nocą i oddzielały światłość od ciemności. A widział Bóg, że były dobre.

I tak upłynął wieczór i poranek – dzień czwarty” (Rdz 1,10-19).

- Co Pan Bóg powołał do istnienia w dniu czwartym?
- Jaki był świat stworzony przez Boga?

Grupa V

„Potem Bóg rzekł: «Niechaj się zaroją wody od roju istot żywych, a ptactwo niechaj lata nad ziemią, pod sklepieniem nieba!» Tak stworzył Bóg wielkie potwory morskie i wszelkiego rodzaju pływające istoty żywe, którymi zaroily się wody, oraz wszelkie ptactwo skrzydlate różnego rodzaju. Bóg widząc, że były dobre, pobłogosławił je tymi słowami: «Bądźcie płodne i mnożcie się, abyście zapełniały wody morskie, a ptactwo niechaj się rozmnaża na ziemi».

I tak upłynął wieczór i poranek – dzień piąty” (Rdz 1,20-23).

- Co Pan Bóg powołał do istnienia w dniu piątym?
- Jaki był świat stworzony przez Boga?

Grupa VI

„Potem Bóg rzekł: «Niechaj ziemia wyda istoty żywe różnego rodzaju: bydło, zwierzęta pełzające i dzikie zwierzęta według ich rodzajów!» I stało się tak. Bóg uczynił różne rodzaje dzikich zwierząt, bydła i wszelkich zwierząt pełzających po ziemi. I widział Bóg, że były dobre. A wreszcie rzekł Bóg: «Uczyńmy człowieka na Nasz obraz, podobnego Nam. Niech panuje nad rybami morskimi, nad ptactwem powietrznym, nad bydłem, nad ziemią i nad wszystkimi zwierzętami pełzającymi po ziemi!»

Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz,
na obraz Boży go stworzył:
stworzył mężczyznę i niewiastę. (...)

A Bóg widział, że wszystko, co uczynił, było bardzo dobre. I tak upłynął wieczór i poranek – dzień szósty.

W ten sposób zostały ukończone niebo i ziemia oraz wszystkie jej zastępy [stworzeń].

A gdy Bóg ukończył w dniu szóstym swe dzieło, nad którym pracował, odpoczął dnia siódmego po całym swym trudzie, jaki podjął. Wtedy Bóg pobłogosławił ów siódmy dzień i uczynił go świętym; w tym bowiem dniu odpoczął po całej swej pracy, którą wykonał stwarzając” (Rdz 1,24-27.31; 2,1-3).

- Co Pan Bóg powołał do istnienia w dniu szóstym?
- Jaki był świat stworzony przez Boga?
- Co uczynił Bóg dnia siódmego?

Prezentacja pracy w grupach.

Umieszczenie na tablicy wyników pracy uczniów.

Wszystkie stworzenia Boże tworzą wszechświat: widzialny i niewidzialny, ukazują wielkość, potęgę i miłość Boga – Stwórcy.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Bóg jest wszechmogący «na niebie i na ziemi» (...), ponieważ On sam je stworzył. Dla Niego nic nie jest niemożliwe i rozporządza On swoim dziełem zgodnie ze swoją wolą. Bóg jest Panem wszechświata, którego porządek sam ustalił i który jest Mu całkowicie poddany i uległy” (KKK 269).

– Co o Bogu mówi Katechizm Kościoła Katolickiego?

Dla Pana Boga nic nie jest niemożliwe. Swą mocą i potęgą powołał do istnienia świat. Świat stworzony przez Boga jest pełen harmonii i ładu, a każdy element tworzący go ma określone zadania. Z ziemi stworzonej przez Boga człowiek czerpie wiele dóbr, które pozwalają mu żyć.

Podziękujmy Bogu za wszystko, co dla nas stworzył.

„Akt miłości”.

ZAKOŃCZENIE

Jan Paweł II powiedział:

„Istnieje (...) niebezpieczeństwo, że to, co tak cieszy oczy i raduje ducha, może ulec zniszczeniu (...). Degradacja środowiska godzi w dobro stworzenia ofiarowane człowiekowi przez Boga – Stwórcę jako nieodzowne dla jego życia i rozwoju. Istnieje powinność należytego korzystania z tego daru w duchu wdzięczności i szacunku” (Jan Paweł II, Zamość, 12 czerwca 1999 r.).

- Na co zwraca uwagę Ojciec Święty Jan Paweł II?
- Do czego papież nas zachęca?
- Jak należy korzystać z dóbr stworzenia?
- Jakie są działania człowieka w celu ochrony przyrody?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

Autorefleksja.

Wszystko, co stworzył Bóg, było dobre. Aby świat pozostał dobry i piękny, każdy człowiek powinien się o niego troszczyć.

Pomyślmy:

- Jak okazuję wdzięczność Bogu za piękny świat?
- Jak szanuję otaczający mnie świat?
- Jak troszczę się o Boże stworzenia?

PRACA DOMOWA

Ułóż hasło wyrażające troskę o świat podarowany Ci przez Boga. Przedstaw je w formie plakatu.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

„Wierzę w Boga”.

12. CZŁOWIEK NAJDOSKONALSZYM DZIEŁEM BOGA STWÓRCY

Cel ogólny

Zapoznanie z interpretacją biblijnego stworzenia i źródłem godności człowieka.

Kształtowanie umiejętności formowania osobistej modlitwy dziękczynienia i uwielbienia.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, że Bóg jest Stwórcą nieba i ziemi (A.7),
- przytacza opis stworzenia człowieka (A.11),
- podaje, że Bóg błogosławi pierwszym ludziom, powołuje do czynienia dobra (C.1).

Umiejętności

- wyjaśnia, że Bóg objawia się w stworzeniu i człowiek może poznać Boga przez dzieła stworzenia (A.5.1),
- wyjaśnia prawdy objawione zawarte w opisie stworzenia świata i człowieka (A.10.5),
- formułuje modlitwy dziękczynienia, uwielbienia Boga Stwórcy, w oparciu o teksty biblijne i własnymi słowami (D.2.4),
- wyjaśnia pojęcia: błogosławieństwo, wolna wola (A.7.3; A.11.3),
- wyjaśnia, że wszystko, co stworzył Bóg, jest dobre (C.1.1).

Postawy

- okazuje szacunek wobec słowa Bożego – tekstów biblijnych (A.11.b),
- jest przekonany o kierowaniu światem przez Boga (A.11.e),
- ufa Bożej Opatrzności (A.11.f),
- dziękuje Bogu za dobro stworzenia (A.7.a),
- troszczy się o pomnażanie dobra w świecie (A.7.b),
- chętnie się modli (D.1.b).

Metody

Krzyżówka, analiza tekstów źródłowych, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, tekst luk, łamigłówka, techniki plastyczne, autorefleksja, śpiew, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, krzyżówka, ilustracja przedstawiająca rodzinę, plansza z tekstem – Rdz 1,27-28a, Katechizm Kościoła Katolickiego, tekst homilii Jana Pawła II, Denver, 14 sierpnia 1993 r., Jan Paweł II, *Evangelium vitae*, 42, karty pracy, plansza z kulą ziemską na tle nieba.

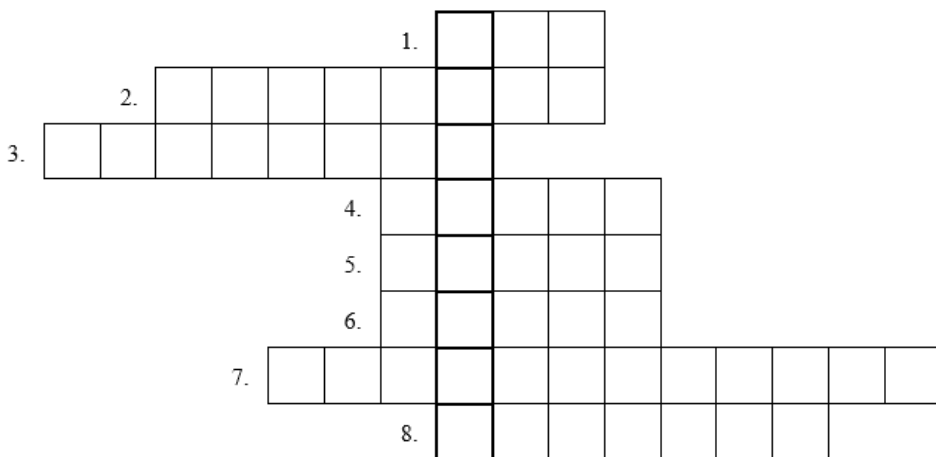
MODLITWA

„Ojcie nasz”.

WPROWADZENIE

Krzyżówka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

1. Może go uczynić tylko Bóg.
2. Uczynić coś z niczego znaczy ...
3. Po ukończeniu dzieła stworzenia Pan Bóg ...

- [illegible]

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej rodzinę.

ROZWINIĘCIE

Uczniowie w ciszy czytają tekst biblijny.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz,
na obraz Boży go stworzył:
stworzył mężczyznę i niewiastę.

69

I stało się tak. A Bóg widział, że wszystko, co uczynił, było bardzo dobre” (Rdz 1,27-28.31).

Analiza tekstu biblijnego.

- Kto powołał człowieka do istnienia?
- Na czyj obraz Bóg stworzył człowieka?
- Jakie zadania Bóg powierzył człowiekowi?
- Jakie było wszystko, co Bóg stworzył?

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – Rdz 1,27:

„Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz,
na obraz Boży go stworzył:
stworzył mężczyznę i niewiastę” (Rdz 1, 27).

- W czym człowiek jest podobny do Boga?

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – Rdz 1,28a:

„(...) abyście zaludnili ziemię i uczynili ją sobie poddaną” (Rdz 1,28a).

- Do czego Bóg wezwał mężczyznę i niewiastę?
- W jaki sposób człowiek czyni sobie ziemię poddaną?

Bóg wyróżnił człowieka, stwarzając go na swój obraz. Obdarzył duszą nieśmiertelną, rozumem i wolną wolą. Stworzył jako mężczyznę i kobietę oraz powołał do współpracy w dziele stworzenia. To powierzone mu przez Boga zadanie wskazuje, że człowiek jest inny od całego otaczającego go świata i pozostałych istot żywych. Człowiek, jako jedyna istota na ziemi, otrzymał zaproszenie do panowania nad wszelkim stworzeniem, do przekazywania życia w rodzinie i pomnażania dóbr, otrzymanych od Boga.

Czynić sobie ziemię poddaną jest niejako kontynuacją stwórczego działania Bożego. Człowiek, czyniąc sobie świat poddanym, nie może nieść światu zniszczenia, lecz powinien służyć jego doskonaleniu i rozwojowi. Służy to także rozwojowi samego człowieka, który przez pracę odnajduje i kształtuje w sobie podobieństwo do Stwórcy.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2, 3)

Człowiek stworzony przez Boga jest dzieckiem Bożym, dlatego każdemu bez wyjątku należy się szacunek. Każdy człowiek ma ogromną wartość, czyli godność.

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Godność osoby ludzkiej ma podstawę w stworzeniu jej na obraz i podobieństwo Boże” (KKK 1700).

– Z czego wynika godność człowieka?

Ojciec Święty Jan Paweł II na temat praw i godności człowieka mówił:

„Stworzenie nie czerpie życia z siebie samego, ale od Boga. Odkrywając wielkość Boga, człowiek odkrywa tym samym, jak wyjątkowe jest jego miejsce w widzialnym świecie (...). Przez wiarę Bóg odkrywa naszą wielką godność, jako istot stworzonych na Jego obraz” (Jan Paweł II, Denver, 14 sierpnia 1993 r.).

– Jakie miejsce w świecie zajmuje człowiek?

Jan Paweł II wiele razy wzywał do obrony każdej istoty ludzkiej.

„Bronić życia i umacniać je, czcić je i kochać – oto zadanie, które Bóg powierza każdemu człowiekowi, powołując go – jako swój żywy obraz – do udziału w Jego panowaniu nad światem” (Jan Paweł II, *Evangelium vitae*, 42).

– Jakie zadanie Bóg powierza człowiekowi?

ZAKOŃCZENIE

Ekspozycja i omówienie planszy z kulą ziemską na tle nieba.

Każdy uczeń otrzymuje kartkę A5 i obrysowuje na niej swoją dłoń, wewnątrz wpisuje odpowiedź na pytanie:

– Co robi człowiek, który troszczy się o dzieło stworzenia?

Prezentacja pracy uczniów.

Uczniowie nakleją kartki z narysowanymi dłońmi na planszy wokół kuli ziemskiej.

Autorefleksja.

Nasze miejsce w świecie jest wyjątkowe. Poprzez troskę o dzieło stworzenia, współpracujemy z Bogiem i okazujemy Mu naszą miłość.

Pomyślmy:

- Jak dziękuję Bogu za godność, którą mnie obdarzył?
- Jak troszczę się o otaczający mnie świat?

PRACA DOMOWA

Napisz list do przyjaciela, w którym wyjaśnisz, dlaczego człowiek jest najdoskonalszym dziełem Boga.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Bóg kocha mnie”.

13. NIEPOSŁUSZEŃSTWO PIERWSZYCH LUDZI. OBIETNICA ZBAWICIELA

Cel ogólny

Wyjaśnienie istoty grzechu pierworodnego i zapowiedzi odkupienia – Protoewangelia.

Kształtowanie umiejętności formowania osobistej modlitwy dziękczynienia i uwielbienia.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje przyczyny zła oraz nieszczęść (A.11; C.1),
- podaje, czym jest grzech pierworodny, odejście od Boga – kondycja człowieka grzesznego (A.7; A.11).

Umiejętności

- przedstawia i interpretuje biblijne obrazy: grzech pierwszych ludzi (A.11.1),
- wyjaśnia pojęcia: grzech pierworodny, Protoewangelia (A.7.3; A.11.2; A.11.3),
- ukazuje przyczyny zła (A.7.2),
- ukazuje, że zło jest konsekwencją odrzucenia Boga (C.1.2),
- przedstawia skutki dobra i zła (C.1.4),
- wskazuje przyczyny nieszczęść i zła (A.7.4; C.1.5),
- opisuje działalność złego ducha i wskazuje na zagrożenie potępieniem (A.7.5),
- wyjaśnia różnicę między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych (C.1.3).

Postawy

- jest przekonany o potrzebie modlitwy (D.1.a),
- chętnie się modli (D.1.b),
- przyjmuje odpowiednie postawy podczas modlitwy (D.1.c),
- świadomie podchodzi do modlitwy jako czasu przebywania z Bogiem (D.1.a).

Metody

Metoda „słoneczko” – metoda skojarzeń, niedokończone zdanie, analiza tekstu biblijnego, katalog pytań, praca w grupach, rozmowa kierowana, tekst luk, rozsypanka wyrazowa, pokaz, analiza tekstu źródłowego, ekspozycja, autorefleksja, śpiew, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, plansza ze słowem: GRZECH, kartki samoprzylepne, plansza z tekstem – Rdz 3,15, wycięte z kartonu serca do pracy w grupach, ilustracja przedstawiająca NMP Niepokalaną, tekst homilii Jana Pawła II, Częstochowa, 15 sierpnia 1991 r., nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Metoda „słoneczko” – metoda skojarzeń.

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

GRZECH

Uczniowie podają i zapisują na kartce samoprzylepnej skojarzenia ze słowem: GRZECH, a następnie umieszczają je wokół planszy.

Podsumowanie pracy uczniów.

GRZECH jest nieposłuszeństwem wobec woli Boga, brakiem miłości, zaprzeczeniem dobroci.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Pan Bóg zawołał na mężczyznę i zapytał go: «Gdzie jesteś?» On odpowiedział: «Usłyszałem Twój głos w ogrodzie, przestraszyłem się, bo jestem nagi, i ukryłem się». Rzekł Bóg: «Któż ci powiedział,

że jesteś nagi? Czy może zjadłeś z drzewa, z którego ci zakazałem jeść?» Mężczyzna odpowiedział: «Niewiasta, którą postawiłeś przy mnie, dała mi owoc z tego drzewa i zjadłem». Wtedy Pan Bóg rzekł do niewiasty: «Dlaczego to uczyniłaś?» Niewiasta odpowiedziała: «Wąż mnie zwiódł i zjadłam». Wtedy Pan Bóg rzekł do węża:

«Ponieważ to uczyniłeś,
bądź przeklęty wśród wszystkich zwierząt domowych i polnych;
na brzuchu będziesz się czołgał i proch będziesz jadł po wszystkie dni twego istnienia.

Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie i niewiastę,
pomiędzy potomstwo twoje a potomstwo jej:
ono zmiażdży ci głowę,
a ty zmiażdżysz mu piętę» (Rdz 3,9-15).

Praca w grupach – katalog pytań.

Uczniowie w grupach układają kilka pytań do przeczytanego tekstu biblijnego. Po określonym czasie następuje odczytywanie pytań i udzielanie odpowiedzi. Czas pracy: 5 minut.

Podsumowanie pracy uczniów.

Początkowo pierwsi ludzie żyli w raju. Byli tam bardzo szczęśliwi, bo żyli w przyjaźni z Bogiem. Jednak za namową szatana odwrócili się od Boga i ulegli pokusie dorównania Mu. Łamiąc zakaz, Adam i Ewa pokazali, że sami chcą ustalać normy dobra i zła. Tym samym odrzucili autorytet moralny Boga. Grzech, który popełnili, nazywamy pierworodnym. Przez nieposłuszeństwo Bogu ludzie stracili raj na ziemi, prawo do nieba i łaskę uświęcającą, stali się skłonni do popełniania błędów. Konsekwencją grzechu jest również cierpienie i śmierć.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Miłość Boga jest większa od ludzkich grzechów. Pan Bóg nie przestał kochać ludzi mimo ich nieposłuszeństwa. Już w raju zapowiedział odkupienie z grzechów.

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – Rdz 3,15:

„Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie i niewiastę,
pomiędzy potomstwo twoje a potomstwo jej:
ono zmiążdży ci głowę,
a ty zmiążdżysz mu piętę” (Rdz 3,15).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej NMP Niepokalaną.

- Do kogo Pan Bóg kieruje te słowa?
- Kogo zapowiedział Pan Bóg?
- Kto jest zapowiadana niewiastą i jej potomkiem?

Grzech pierworodny spowodował wygnanie ludzi z raju oraz utratę pierwotnej szczęśliwości i bliskości z Bogiem. Bóg jednak nie pozostawił splamionych grzechem ludzi samym sobie – zapowiedział narodziny Potomka, który zmiążdży głowę węża – pokona szatana. Słowa te określa się mianem Protoewangelii – zapowiedzi przyścia na świat Zbawiciela i jego misji odkupienia wszystkich grzechów ludzkości. Protoewangelia to pierwsza Dobra Nowina o Jezusie Chrystusie.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3, 4)

- Jak możemy podziękować Bogu za obietnicę zbawienia?

Praca w grupach.

Uczniowie układają modlitwę dziękczynną za odkupienie z grzechów i zapisują na sercach wyciętych z kartonu. Czas pracy: 4 minuty.

Prezentacja pracy i umieszczenie „serc” wokół ilustracji Maryi Niepokalanej.

ZAKOŃCZENIE

Skutki grzechu pierworodnego odczuwają wszyscy ludzie.

„Dzieje człowieka na ziemi stają się niekończącym pasmem zmagania i walk pomiędzy dobrem i złem, pomiędzy Ojcem Przedwiecznym, który miłuje świat, aż do oddania swego Syna Jednorodzonego, a «ojcem kłamstwa», który jest od początku zabójcą” (Jan Paweł II,

Częstochowa, 15 sierpnia 1991 r.).

– O jakich skutkach grzechu mówi Jan Paweł II?

Autorefleksja.

Nieposłuszeństwo pierwszych ludzi jest źródłem nieszczęścia człowieka, ciągłym zmaganiem się w wyborze między dobrem a złem.

Pomyślmy:

- Co robię, aby moja miłość do Boga wzrastała?
- Jak często przystępuję do sakramentu pokuty?

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę uwielbienia Boga za obietnicę zbawienia.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „Dzieckiem Bożym jestem ja”.

Ref. Dzieckiem Bożym jestem ja, la, la... (x2)

Ojciec Bóg kocha nas, miłość swą zsyła nam,
Któż jak On wielkim jest, któż jak On miłość ma.
Święty Bóg Ojciec nasz, co dzień ma hojną dłoń,
Kocha nas dzieci swe mimo grzechów oraz wad.

14. LUDZIE PRZEZ GRZECH ODDALAJĄ SIĘ OD SIEBIE

Cel ogólny

Ukazanie prawdy, że grzech niszczy przyjaźń z Bogiem i między ludźmi.
Wychowanie do odpowiedzialności za własne czyny.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje przyczyny zła oraz nieszczęść (A.11; C.1).

Umiejętności

- omawia, czym jest modlitwa i uzasadnia znaczenie modlitwy w codziennym życiu chrześcijanina (D.1.1; D.1.2),
- przedstawia i interpretuje biblijne obrazy: dzieje Kaina i Abła (A.11.1; A.11.2),
- wskazuje przyczyny zła, uzasadnia, że zło jest konsekwencją odrzucenia Boga (A.7.4; C.1.2),
- przedstawia skutki dobra i zła (grzechu) (C.1.4),
- wyjaśnienie różnicę między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych (C.1.3).

Postawy

- słucha słowa Bożego i czyta Pismo Święte z zaangażowaniem (A.11.b),
- podejmuje refleksję nad słowem Bożym (A.11.c),
- pogłębia swoją relację z Bogiem, starając się naśladować postaci biblijne (A.11.d),
- jest przekonany o potrzebie modlitwy (D.1.a).

Metody

Śpiew, metoda „gwiazda skojarzeń”, odczytanie tekstu biblijnego z podziałem na role, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, platanina, analiza tekstu źródłowego, rozmowa kierowana, niedokończone zdanie, tekst luk, autorefleksja, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, nagrania z piosenkami, ilustracja przedstawiająca Kaina i Abła podczas składania ofiary, Katechizm Kościoła Katolickiego, ilustracja przedstawiająca sprawowaną Mszę Świętą, plansza z tekstem – Mt 5,24.

MODLITWA

Śpiew: „Ofiaruję Ci”.

(można odtworzyć nagranie z piosenką)

WPROWADZENIE

„Gwiazda skojarzeń”.

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

WDZIĘCZNOŚĆ

Uczniowie podają swoje skojarzenie i zapisują na promieniach.

– Co jest ważne przy okazywaniu wdzięczności?

Ludzie, chcąc okazać wdzięczność Panu Bogu za owoce swej pracy, składali Mu ofiary. Jednak nie wartość ofiary była najważniejsza, lecz serce człowieka i jego intencje.

ROZWINIĘCIE

Poznamy dzisiaj historię dwóch synów Adama i Ewy.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

(tekst można również odczytać z podziałem na role)

„Abel był pasterzem trzód, a Kain uprawiał rolę. Gdy po jakimś czasie Kain składał dla Pana w ofierze płody roli, zaś Abel składał również (...) ze swej trzody (...), Pan wejrzał na Abła i na jego ofiarę; na Kaina zaś i na jego ofiarę nie chciał patrzeć. Smuciło to Kaina bardzo i chodził z ponurą twarzą. Pan zapytał Kaina: «Dlaczego jesteś smutny i dlaczego twarz twoja jest ponura? Przecież gdybyś postępował dobrze, miałbyś twarz pogodną; jeżeli zaś nie będziesz dobrze postępował, grzech leży u wrót i czyha na ciebie, a przecież ty masz nad nim panować».

Rzekł Kain do Abła, brata swego: «Chodźmy na pole». A gdy byli na polu, Kain rzucił się na swego brata Abła i zabił go. Wtedy Bóg zapytał Kaina: «Gdzie jest brat twój, Abel?» On odpowiedział: «Nie wiem. Czyż jestem stróżem brata mego?» Rzekł Bóg: «Cóż

uczynił? Krew brata twego głośno woła ku mnie z ziemi! (...) Gdy rolę tę będziesz uprawiał, nie da ci już ona więcej plonu. Tułaczem i zbiegiem będziesz na ziemi!»” (Rdz 4,2b-12).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej Abła i Kaina podczas składania ofiary.

Analiza tekstu biblijnego.

- Czym się zajmowali synowie Adama i Ewy?
- W jaki sposób Kain i Abel oddawali cześć Bogu?
- Czyją ofiarę przyjął Pan Bóg?
- Dlaczego Bóg nie przyjął ofiary Kaina?
- Jak postąpił Kain wobec swojego brata?
- Jaka kara spotkała Kaina?
- Które przykazanie mówi o szanowaniu ludzkiego życia?

Kain pozwolił owładnąć się pokusie zazdrości i nienawiści. W jego sercu zamieszkało zło. Bóg jednak nie zostawia Kaina bez pomocy, ale pragnie doprowadzić go do prawdy i uświadomić mu, że rzeczywisty problem tkwi w nim samym.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1, 2)

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Pismo Święte w opisie zabójstwa Abła przez jego brata Kaina ukazuje od początku historii ludzkości obecność w człowieku gniewu i pożądlivosti, skutków grzechu pierworodnego” (KKK 2259).

– Co ukazuje historia Kaina i Abła?

Historia Kaina i Abła stanowi kontynuację opowieści o ludzkim upadku, jakim był grzech pierworodny. Motywem zbrodni Kaina stała się zazdrość, w imię której nie cofnął się nawet przed bratobójstwem.

Ofiara Abła stała się zapowiedzią ofiary najdoskonalszej – ofiary Jezusa na krzyżu uobecnianej w każdej Mszy Świętej.

Wyjaśnienie terminów: „typ” („figura”).

TYPEM albo **FIGURĄ** nazywamy osoby oraz związane z nimi wydarzenia i rzeczy znajdujące się w Starym Testamencie, które stanowią typ (figurę) do osób, wydarzeń lub rzeczy obecnych w Nowym Testamencie.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej Mszę Świętą.

W czasie Mszy Świętej oddajemy Bogu cześć i razem z Panem Jezusem składamy ofiarę ze swojego życia. Pan Jezus wskazuje nam, co należy uczynić, aby nasza ofiara podobała się Bogu.

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – Mt 5,24:

„(...) zostaw tam dar swój przed ołtarzem, a najpierw idź i pojednaj się z bratem swoim! Potem przyjdź i dar swój ofiaruj!”
(Mt 5,24).

- Co należy uczynić, aby nasza ofiara podobała się Bogu?
- Co możemy złożyć Panu Bogu w ofierze podczas Mszy Świętej?

Nasza ofiara podoba się Panu Bogu, gdy składamy ją z czystego serca i w dobrej intencji.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

ZAKOŃCZENIE

Autorefleksja.

Człowiek nie może żyć w jedności z Bogiem, nie żyjąc w zgodzie z innymi.

Pomyślmy:

- Jak zachowuję się wobec najbliższych mi osób?
- Co robię, aby moje serce było czyste?
- Za co powinienem przeprosić Pana Boga?

Śpiew: „Przepraszam Cię Boże”

(można odtworzyć nagranie z piosenką)

PRACA DOMOWA

Napisz, dlaczego grzech jest największym nieszczęściem człowieka.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

„Chwała Ojcu”.

15. BÓG ZAWIERA PRZYMIERZE Z CZŁOWIEKIEM

Cel ogólny

Ukazanie prawdy, że Bóg z miłości do człowieka zawiera przymierze.

Kształtowanie umiejętności formowania osobistej modlitwy dziękczynienia i uwielbienia.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje przyczyny zła oraz nieszczęść (A.11; C.1),
- przytacza dzieje Noego (A.7; A.11).

Umiejętności

- przedstawia i interpretuje biblijne obrazy: dzieje Noego (A.11.1; A.11.2),
- wskazuje przyczyny zła, uzasadnia, że zło jest konsekwencją odrzucenia Boga (A.7.4; C.1.2),
- przedstawia skutki dobra i zła (grzechu) (C.1.4),
- dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawanymi wydarzeniami i postaciami Starego Testamentu (A.13.16).

Postawy

- pogłębia swoją relację z Bogiem, starając się naśladować postaci biblijne (A.11.d),
- troszczy się o pomnażanie dobra w świecie (A.7.b),
- świadomie podchodzi do modlitwy jako czasu przebywania z Bogiem (D.2.b).

Metody

„Burza mózgów” – metoda skojarzeń, rozmowa kierowana, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, praca w grupach, krzyżówka lub list, niedokończone zdanie, tekst luk, śpiew, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, mała piłka, ilustracja przedstawiająca arkę Noego, karty pracy, plansza z tabelą, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Wierzę w Boga”.

WPROWADZENIE

„Burza mózgów” – metoda skojarzeń.

Uczeń, który otrzyma np. małą piłkę podaje swoje skojarzenie do słowa: PRZYMIERZE. Następnie oddaje piłkę katechecie, a ten podaje ją do kolejnego ucznia itd.

Podsumowanie wypowiedzi uczniów.

Przymierze jest to uroczysta umowa zawarta między Bogiem a ludźmi.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Oddalenie się człowieka od Boga niczego nie buduje, zawsze niszczy, zawsze prowadzi do zguby. Jednakże miłość Boga do człowieka przekracza wszystko. Bóg zawiera z człowiekiem przymierze i wzywa go do współpracy w osiągnięciu świętości.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Noe, człowiek prawy, wyróżniał się nieskazitelnością wśród współczesnych sobie ludzi; w przyjaźni z Bogiem żył Noe (...) Gdy Bóg widział (...) że wszyscy ludzie postępują na ziemi niegodziwie, rzekł do Noego: «Postanowiłem położyć kres istnieniu wszelkich ludzi, bo ziemia jest pełna wykroczeń przeciw mnie: zatem zniszczę ich wraz z ziemią. Ty zaś zbuduj sobie arkę (...). Ja zaś sprowadzę na ziemię potop (...). Wejdz przeto do arki z synami twymi, z żoną i żonami twych synów. Spośród wszystkich istot żyjących wprowadź do arki po parze samca i samicę, aby ocalały wraz z tobą od zagłady (...)». A potop trwał na ziemi czterdzieści dni i wody wezbrały, i podniosły arkę ponad ziemię. (...) Pozostał tylko Noe i to, co z nimi było w arce. (...) Ale Bóg, pamiętając o Noem, o wszystkich istotach

żywych i wszystkich zwierzętach, które z nim były w arce, sprawił, że powiał wiatr nad całą ziemią i wody zaczęły opadać. (...) Noe wyszedł więc z arki wraz z synami, żoną i żonami swych synów. Wyszły też z arki wszelkie zwierzęta (...). Potem Bóg tak rzekł do Noego i do jego synów: «(...) Zawieram z wami przymierze, tak iż nigdy już nie zostanie zgładzona wodami potopu żadna istota żywa i już nigdy nie będzie potopu niszczącego ziemię». Po czym Bóg dodał: «A to jest znak przymierza, które ja zawieram z wami i z każdą istotą żywą, która jest z wami, na wieczne czasy: Łuk mój kładę na obłoki, aby był znakiem przymierza między Mną a ziemią»" (Rdz 6,9.11-14.17-19; 7,17.23; 8,1.10.18-19; 9,8.11-13).

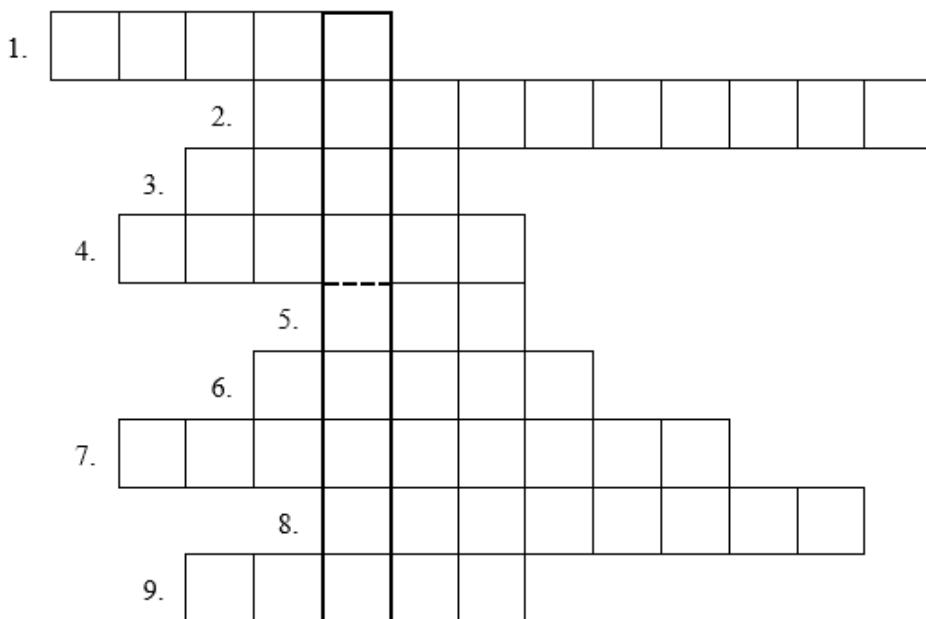
Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej arkę Noego.

Propozycja 1.

Analiza tekstu biblijnego.

Praca w grupach.

Dzielimy uczniów na grupy. Każda grupa otrzymuje kartę pracy. Uczniowie rozwiązują krzyżówkę. Czas pracy: 7 minut.

1. Znak przymierza z Noem.
2. Bóg zawarł je z Noem.
3. Zbudował ją Noe.
4. Złożył ją Noe po ocaleniu.
5. Był człowiekiem
sprawiedliwym,
ocalał z potopu.
6. Zesłał go Bóg na ziemię
i trwał czterdzieści dni.
7. Wziął je Noe do arki.
8. Wypuścił ją Noe z arki.
9. Użył jej Noe do uszczelnienia arki.

Hasło: ARKA NOEGO

Propozycja 2.

Praca w grupach.

Dzielimy uczniów na grupy. Zadaniem uczniów jest napisanie krótkiego listu do przyjaciela. Autorem listu jest Noe, który opowiada o tym, co go spotkało. Czas pracy: 7 minut.

Prezentacja pracy w grupach.

Noe po ocaleniu złożył Bogu ofiarę dziękczynną, a Bóg zawarł z nim przymierze, obiecując, że nie ześle już nigdy potopu niszczącego ziemię. Na znak zawartego przymierza Bóg rozpostarł tęczę między niebem a ziemią.

Z nami też Bóg zawarł przymierze.

- Kiedy Bóg z nami zawarł przymierze?
- Czym obdarza Bóg człowieka ochrzczonego?
- Do jakiej wspólnoty należymy od chrztu świętego?

Arka Noego była zapowiedzią Kościoła, do którego należymy od momentu chrztu świętego. W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„W ten sposób potop i arka Noego są figurami zbawienia przez chrzest” (KKK 1094).

Umieszczenie na tablicy planszy z tabelą.

Arka	Kościół
Była (<i>ocaleniem</i>) dla wszystkich, którzy w niej byli.	Jest ocaleniem dla wszystkich (<i>wierzących</i>) w Chrystusa.
Wody potopu były (<i>karą</i>) za grzechy.	Woda (<i>chrztu</i>) świętego uwalnia od grzechu.

Wspólnie uzupełnianie tabeli.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2 i 3)

ZAKOŃCZENIE

- Czego Bóg oczekuje od człowieka, który przyjął chrzest?
- Co pomaga nam osiągnąć świętość?

Bóg przez sakrament chrztu oczyszcza nas z grzechu i powołuje do świętości. Naszym zadaniem jest dążenie do świętości poprzez rozwój wiary.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Co robię, aby w moim sercu wzrastały: wiara, nadzieja i miłość?
- Jak przeciwstawiam się błędom i grzechom?

PRACA DOMOWA

Narysuj tęczę w siedmiu barwach: czerwonym, pomarańczowym, żółtym, zielonym, niebieskim, granatowym i fioletowym. Na tęczy napisz, co pomaga nam w osiągnięciu świętości.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Pewnego dnia Noe do lasu szedł”.
(można odtworzyć nagranie z piosenką)

16. PYCHA

NISZCZY PRZYJAŹŃ Z BOGIEM – WIEŻA BABEL

Cel ogólny

Ukazanie prawdy, że grzech niszczy przyjaźń z Bogiem.
Zachęcenie do życia w jedności z Bogiem i ludźmi.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- wymienia przyczyny zła i nieszczęścia (A.11),
- streszcza tekst biblijny o budowie wieży Babel (A.7).

Umiejętności

- podaje, że grzech oddala człowieka od Boga (A.7.2),
- definiuje słowo: „pycha”,
- wskazuje przyczyny nieszczęść i zła (A.7.4),
- wyjaśnia, z czego wynikało niepowodzenie ludzkich działań (A.7.5).

Postawy

- określa, co należy czynić dla osiągnięcia jedności (A.11.a),
- przyjmuje odpowiedzialność za to, aby w jego otoczeniu wzrastała jedność z Bogiem i ludźmi (A.11.c),
- jest przekonany o kierowaniu światem przez Boga (A.11.e).

Metody

Techniki multimedialne, ekspozycja, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, niedokończone zdanie, rozsypanka wyrazowa, praca w grupach, śpiew, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, ilustracje przedstawiające dzieła człowieka, tekst opowiadania, ilustracja przedstawiająca budowę wieży Babel, karty pracy, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE:

Prezentacja multimedialna lub ekspozycja ilustracji przedstawiających dzieła człowieka, np. drapacze chmur, mosty, statki, samoloty...

Zadaniem uczniów jest na podstawie skojarzeń z ilustracjami dokończyć zdanie:

– Człowiek jest...

Podsumowanie wypowiedzi uczniów.

Człowiek z pomocą Boga i Jego błogosławieństwem może wiele osiągnąć.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

Kiedyś ludzie chcieli zbudować wieżę sięgającą nieba.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Mieszkańcy całej ziemi mieli jedną mowę, czyli jednakowe słowa. A gdy wędrowali ze wschodu, napotkali równinę w kraju Szinear i tam zamieszkali.

I mówili jeden do drugiego: «(...) Chodźcie, zbudujemy sobie miasto i wieżę, której wierzchołek będzie sięgał nieba, i w ten sposób uczynimy sobie znak, abyśmy się nie rozproszyli po całej ziemi». A Pan zstąpił z nieba, by zobaczyć to miasto i wieżę, które budowali ludzie. Pan rozproszył ich stamtąd po całej powierzchni ziemi, i tak nie dokończyli budowy tego miasta. Dlatego to nazwano je Babel, tam bowiem Pan pomieszał mowę mieszkańców całej ziemi. Stamtąd też Pan rozproszył ich po całej powierzchni ziemi” (Rdz 11,1-9).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej budowę wieży Babel lub pokaz slajdu.

Analiza tekstu biblijnego.

- Iloma językami na początku posługiwali się mieszkańcy całej ziemi?
- Na jaki pomysł wpadli ludzie, gdy się osiedlili?
- Dlaczego chcieli zbudować wieżę?
- Z jakiego powodu nie dokończyli budowy?
- Jak nazwano tę budowę?
- W jaki sposób Pan Bóg ukarał zarozumiałych ludzi?
- Jaki grzech popełnili budujący wieżę Babel?

Ludzie, którzy chcieli zbudować wieżę sięgającą nieba, myśleli, że poradzą sobie bez Boga. Byli bardzo dumni, pyszni i zarozumiali. Dlatego Pan Bóg sprzeciwił się ich zamiarom. Uniemożliwił dokończenie budowy, mieszając im języki. Ludzie nie mogli się porozumieć i rozeszli się w różne strony. Tylko Bóg może zjednoczyć ludzi na całym świecie.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Praca w grupach.

Metoda „karuzela”.

Dzielimy uczniów na 4 grupy. Uczniowie otrzymują kartę pracy (format A3) i kończą zdanie.

Grupa I – Aby w naszych rodzinach wzrastała jedność, należy...

Grupa II – Aby w naszej klasie wzrastała jedność, należy...

Grupa III – Aby w naszej szkole wzrastała jedność, należy...

Grupa IV – Aby w naszej parafii wzrastała jedność, należy...

Po krótkim czasie na hasło: „podaj dalej” uczniowie wymieniają się kartkami (grupa I podaje grupie II, ta z kolei grupie III itd.) i dopisują swoje odpowiedzi (odpowiedzi nie mogą się powtarzać). Gdy karty wrócą do pierwszych właścicieli następuje prezentacja pracy.

Uczniowie odczytują odpowiedzi i umieszczają karty pracy na tablicy.

Ojciec Święty Jan Paweł II powiedział:

„Pod wieżą Babel pycha zniszczyła jedność ludzkiej rodziny. Duch Święty przybył, aby swoimi darami odtworzyć utraconą jedność” (Jan Paweł II, *Orędzie na Światowy Dzień Pokoju*, Watykan, 9 listopada 1997 r.).

- Co zniszczyło jedność ludzkiej rodziny?
- Kto odtworzył utraconą jedność?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

*Nauka piosenki: „Abyśmy byli jedno”.
(odtworzenie nagrania z piosenką)*

Abyśmy byli jedno, podajmy sobie ręce.
Abyśmy byli razem i jedno mieli serce.
Dzielmy się chlebem, dzielmy się niebem.
niech się odmieni, niech się odmieni,
oblicze ziemi, tej ziemi.

ZAKOŃCZENIE

Pan Bóg udziela nam swoich łask, które pomagają w czynieniu dobra i osiągnięciu nieba. Należy współpracować z Bogiem i dbać o jedność w rodzinie, Kościele, szkole, pracy i innych miejscach.

Autorefleksja.

Miłość Boga i bliźniego jest gwarantem życia w jedności.

Pomyślmy:

- Jak często modlę się o jedność wśród ludzi?
- Co robię, aby w moim otoczeniu wzrastała jedność?
- Jak często dziękuję Bogu za pomoc w drodze do nieba?

PRACA DOMOWA

Napisz, co możemy uczynić, aby w naszych rodzinach wzrastała jedność.

Pomódl się o jedność w swojej rodzinie.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4, 5)

MODLITWA

Śpiew: „Abyśmy byli jedno”.

IV. BÓG WIERNY DANYM OBIETNICOM PROWADZI SWÓJ LUD

17. ABRAHAM OJCEM WIERZĄCYCH

Cel ogólny

Ukazanie postaci Abrahama jako Patriarchy narodu wybranego i ojca wszystkich wierzących.

Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu. Kształtowanie postawy wdzięczności za wiarę i troski o jej rozwój.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- zna dzieje Abrahama (D.1).

Umiejętności

- podaje treść obietnicy danej Abrahamowi (A.11.1),
- nazywa Abrahama ojcem wierzących,
- streszcza biblijny opis powołania Abrahama (A.11.4),
- wyjaśnia pojęcie: Patriarcha (A.11.3),
- określa postawę Abrahama wobec Bożego wezwania (D.2.2),
- proponuje sposoby troski o rozwój wiary.

Postawy

- unika zła (A.7.c),
- stara się czynić dobro (C.1.a),
- kieruje się w życiu hierarchią wartości wynikającą z wiary (C.2.a),
- dba o wzrost wiary przez słuchanie słowa Bożego i przyjmowanie sakramentów świętych (A.3.e),
- w modlitwie inspirowane przykładami biblijnymi (D.2.a).

Metody

Techniki multimedialne, niedokończone zdanie, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, krzyżówka, analiza tekstu źródłowego, tekst luk, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, filmik: „*Robert Lewandowski nie wstydzi się Jezusa*”, plan-sza ze słowami: WIARA TO..., mapa przedstawiająca wędrówkę Abrahama, płyta: bp Antoni Długosz, *Dobry Bóg mówi do nas. Pismo Święte dla dzieci*, ilustracja przedstawiająca Abrahama wędrującego do Ziemi Kanaan, plan-sza z tekstem – Rdz 12,2, prezentacja multimedialna, Katechizm Kościoła Katolickiego.

MODLITWA

„Akt wiary”.

WPROWADZENIE

Od chwili chrztu świętego jesteśmy dziećmi Bożymi. Należymy do Kościoła, wspólnoty ludzi wierzących w Boga.

Posłuchajmy, co na temat swojej wiary powiedział znany polski piłkarz Robert Lewandowski.

Odtworzenie filmiku z YouTube: Świadection wiary Roberta Lewandowskiego – „Robert Lewandowski nie wstydzi się Jezusa”

(https://www.youtube.com/results?search_query=%C5%9Bwiadectwo+wiary+Roberta+Lewandowskiego

lub

zeskanuj poniższy kod QR)

- Jakie świadectwo daje nam Robert Lewandowski?
- Do czego zachęca nas ten znany piłkarz?

Metoda „niedokończone zdanie”.

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowami:

WIARA TO...

Uczniowie kończą zdanie.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Wiara to przekonanie, że Bóg istnieje, kocha nas, czuwa i opiekuje się nami. To pewność, że na Pana Boga zawsze możemy liczyć i w każdej chwili możemy z Nim rozmawiać. To poczucie, że Bóg jest zawsze z nami.

Człowiekiem wielkiej wiary był Abraham. Żył ok. 1800 lat przed narodzeniem Chrystusa. Był zamożnym człowiekiem, miał żonę Saraj i bratanka Lota. Mieszkał w starożytnej Mezopotamii w mieście Ur. Podczas modlitwy Bóg wezwał Abrama, by opuścił swój kraj ojczysty i udał się do ziemi, którą mu wskaże. Abram, choć nie rozumiał dlaczego ma opuścić swoją ziemię, kierowany miłością, posłuchał Boga i wyruszył z całą rodziną i dobytkiem, jaki posiadał. Bóg poprowadził go do ziemi Kanaan.

Pokaz mapy przedstawiającej wędrówkę Abrahama lub slajdu.

Uczniowie wskazują Mezopotamię, Kanaan, miasto Ur.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Pan rzekł do Abrama:

«Wyjdź z twojej ziemi rodzinnej

i z domu twego ojca

do kraju, który ci ukażę.

Uczynię bowiem z ciebie wielki naród,

będę ci błogosławił i twoje imię rozślawię: staniesz się błogosławieństwem.

Będę błogosławił tym, którzy ciebie błogosławić będą,

a tym, którzy tobie będą złorzeczyli, i ja będę złorzeczył.

Przez ciebie będą otrzymywały błogosławieństwo

ludy całej ziemi».

Abram udał się w drogę, jak mu Pan rozkazał” (Rdz 12,1-4).

Odtworzenie nagrania: „Abraham – ojcem wiary” z płyty „Dobry Bóg mówi do nas. Pismo Święte dla dzieci”, bp Antoni Długosz.

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej Abrahama idącego do Kanaanu lub pokaz slajdu.

Analiza tekstu biblijnego.

- Jakie polecenie dał Bóg Abramowi?
- Co Bóg obiecał Abramowi?

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – Rdz 12,2:

„Uczynię z ciebie wielki naród,
będę ci błogosławił i twoje imię rozślą: staniesz się błogosławieństwem” (Rdz 12,2).

- W jaki sposób Abram spełnił polecenie Pana Boga?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Bóg wezwał Abrama, by opuścił kraj ojczysty i udał się do ziemi Kanaan. Abram to człowiek wielkiej wiary, posłuszny Bogu i spełniający Jego nakazy. Otrzymał od Boga nowe imię – Abraham. Został powołany na ojca nowego narodu. Ten, kto jest założycielem nowego narodu w Starym Testamencie określany jest mianem Patriarchy. Abraham jest Patriarchą narodu wybranego, umiłowanego przez Boga. Jego potomkowie to Izraelici. Abraham został ojcem wszystkich wierzących.

Krzyżówka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Rozwiązując krzyżówkę, dowiemy się, co charakteryzowało Abrahama.

1.	M	E	Z	O	P	O	T	A	M	I	A
2.	S	A	R	A	J						
3.	Z	B	A	W	I	C	I	E	L		
4.			I	Z	R	A	E	L			
5.	O	J	C	I	E	C					
6.		C	H	R	Z	E	S	T			
7.		J	E	Z	U	S					
8.		N	O	E							
9.		K	A	N	A	A	N				
10.	O	B	I	E	T	N	I	C	A		
11.	B	R	A	T	A	N	E	K			

1. Kraj, z którego pochodził Abraham.
2. Imię żony Abrahama.
3. Największy potomek Abrahama.
4. Naród, któremu Abraham dał początek.
5. Jest nim Abraham dla wierzących.
6. Pierwszy z sakramentów.
7. Imię Zbawiciela.
8. Zbudował arkę.
9. Ziemia, którą otrzymał Abraham.
10. Dał ją Bóg Abrahamowi.
11. Był nim Lot dla Abrahama.

Hasło: ZAWIERZENIE

Postawą, która najbardziej charakteryzuje Abrahama, jest zawie-
rzenie Bogu. Nazywamy Go ojcem wierzących.

„Aby żyć, wzrastać i wytrwać w wierze aż do końca, musimy karmić ją słowem Bożym oraz prosić Pana, aby przymnażał nam wiary; powinna ona działać «przez miłość», być podtrzymywana przez nadzieję i zakorzeniona w wierze Kościoła” (KKK 162).

– W jaki sposób możemy troszczyć się o rozwój naszej wiary?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

ZAKOŃCZENIE

Przykład wiernego Bogu Abrahama powinien być dla nas inspiracją do troski o dar wiary. Nasza wiara potrzebuje umocnienia. Rozwijamy ją poprzez codzienną modlitwę, słuchanie Bożego słowa, przyjmowanie sakramentu pokuty i jak najczęstsze przystępowanie do Komunii Świętej. Ważne jest, abyśmy w codziennym życiu kierowali się wartościami wynikającymi z naszej wiary.

*Nauka piosenki: „Ruszaj, ruszaj tam...”
(odtworzenie nagrania z piosenką)*

Ref. Ruszaj, ruszaj, ruszaj tam, gdzie Ziemię Obiecaną daje ci Pan!
Ruszaj, ruszaj, ruszaj tam, gdzie Ziemia Obiecana jest! (2x)

1. Wyruszył kiedyś tam Abram ze swego Ur Chaldejskiego,
Bo wierzył (3x) że, Pan powiedział tak:

Ref. Ruszaj, ruszaj, ruszaj...

2. Już czekasz tyle lat, by raz chociaż przeżyć wraz z Bogiem chwilę,
Czy wierzysz (3x), że przyjdzie taki czas.

Ref. Ruszaj, ruszaj, ruszaj...

3. I wątpisz w życia sens, masz dość świata, ludzi, samego siebie.
Czy wierzysz (3x), że przyjdzie taki czas.

Ref. Ruszaj, ruszaj, ruszaj...

Autorefleksja.

Wiara jest drogą do zbawienia.

Pomyślmy:

- Jaka jest moja wiara?
- W jakich sytuacjach zawierzam swoje życie Panu Bogu?
- Jak okazuję wdzięczność tym, którzy troszczą się o moją wiarę?

PRACA DOMOWA

Napisz, czego uczy nas Abraham.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Pieśń: „Dzięki, o Panie...”.

18. CZŁOWIEK ODPOWIADA NA MIŁOŚĆ BOGA

Cel ogólny

Ukazanie historii biblijnych patriarchów: Abrahama, Izaaka. Zapoznanie z biblijnym opisem ofiary Abrahama.

Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu. Kształtowanie postawy miłości i zawierzenia Bogu.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- zna dzieje Izaaka (D.1).

Umiejętności

- podaje treść obietnicy danej Abrahamowi (A.11.1),
- streszcza biblijny opis ofiary Abrahama (A.11.4),
- wyjaśnia pojęcie: przymierze (A.11.3),
- wybiera sposoby okazywania miłości Bogu (A.13.16),
- ocenia postawę Abrahama wobec Boga.

Postawy

- stara się czynić dobro (C.1.a),
- ufa Bogu w trudnych doświadczeniach (C.1.d),
- przyjmuje postawę wdzięczności za miłość Pana Boga.

Metody

Metoda „słoneczko”, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, ekspozycja, techniki multimedialne, katalog pytań – praca w grupach, rozmowa kierowana, niedokończone zdanie, kalambury, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, plansza ze słowem: DAR, ilustracje przedstawiające ofiarę Abrahama i Jezusa ukrzyżowanego, prezentacja multimedialna, kartki do pracy w grupach, kartki z hasłami.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Otrzymujemy w życiu różne dary. Przypomnijcie sobie taką chwilę, kiedy otrzymaliście coś w darze.

Metoda słoneczka:

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

DAR

– Co czuje człowiek, gdy otrzymuje dar?

Uczniowie zapisują odpowiedzi wokół planszy.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

Dary, które otrzymujemy, sprawiają radość i pobudzają do wdzięczności. Dar, który wymaga ofiary i wyrzeczenia, jest najcenniejszy.

- Kogo Pan Bóg wybrał na ojca narodu wybranego?
- Co Bóg obiecał Abrahamowi?

Pan Bóg zgodnie z obietnicą błogosławił Abrahamowi. Wkrótce urodził mu się syn, któremu dał na imię Izaak. Pan Bóg wystawił na próbę wiarę i miłość Abrahama.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Bóg wystawił Abrahama na próbę. Rzekł do niego: (...) «Weź twego syna jedynego, którego miłujesz, Izaaka, idź do kraju Moria i tam złóż go w ofierze na jednym z pagórków, jakie ci wskażę». (...) A gdy przyszli na to miejsce, które Bóg wskazał, Abraham zbudował tam ołtarz, ułożył na nim drwa i zwiąawszy syna swego Izaaka położył go na tych drwach na ołtarzu. (...) Ale wtedy Anioł Pański zawołał

na niego z nieba i rzekł: «Abrahamie, Abrahamie!» A on rzekł: «Oto jestem». [Anioł] powiedział mu: «Nie podnoś ręki na chłopca i nie czyn mu nic złego! Teraz poznałem, że boisz się Boga, bo nie odmówiłeś Mi nawet twego jedynego syna».

Abraham, obejrzawszy się poza siebie, spostrzegł barana uwikłanego rogami w zaroślach. Poszedł więc, wziął barana i złożył w ofierze całopalnej zamiast swego syna. I dał Abraham miejscu temu nazwę «Pan widzi». Stąd to mówi się dzisiaj: «Na wzgórzu Pan się ukazuje».

Po czym Anioł Pański przemówił głośno z nieba do Abrahama po raz drugi: «Przysięgam na siebie, wyrocznia Pana, że ponieważ uczyniłeś to, a nie oszczędziłeś syna twego jedynego, będę ci błogosławił i dam ci potomstwo tak liczne jak gwiazdy na niebie i jak ziarnka piasku na wybrzeżu morza (...)» (Rdz 22,1-2.9.11-17).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej ofiarę Abrahama lub pokaz slajdu.

Propozycja 1.

Praca w grupach – katalog pytań.

Podział uczniów na grupy. Uczniowie układają pytania do tekstu biblijnego. Czas pracy: 5 minut.

Odczytanie pytań i udzielanie odpowiedzi przez pozostałe grupy.

Propozycja 2.

Analiza tekstu biblijnego.

- Jak miał na imię syn Abrahama?
- Jakiej ofiary zażądał Bóg od Abrahama?
- Co zrobił Abraham, gdy usłyszał rozkaz Pana Boga?
- Kto powstrzymał rękę Abrahama?
- Dlaczego Bóg nie pozwolił zabić Izaaka?
- Jaką ofiarę złożył Abraham?
- Jaką obietnicę dał Bóg Abrahamowi?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Abraham bardzo kochał Boga, bezgranicznie Mu ufał i był posłuszny. Dlatego nie zawahał się spełnić Boże polecenie i złożyć w ofierze swego jedyne, ukochanego syna. Bóg jednak nie pragnął śmierci Izaaka. Ocalił mu życie, by dalej realizować swój plan zbawienia. Abraham przeszedł zwycięsko próbę wiary. Pan Bóg ponowił przymierze, które z nim zawarł, obiecując błogosławieństwo i potomstwo liczne jak gwiazdy na niebie i ziarnka piasku na wybrzeżu morza.

Bóg kocha każdego człowieka. Przez Jezusa okazał nam swoją wielką miłość. Syn Boży umarł za nas, abyśmy mogli być zbawieni.

Ekspozycja i omówienie ilustracji Jezusa ukrzyżowanego lub pokaz slajdu.

- Dlaczego Pan Jezus przyjął wyrok śmierci?
- Czyją wolę wypełnił, umierając za nas na krzyżu?

Modlitwa spontaniczna (w ciszy).

Podziękujmy Panu Bogu za dar Jego Jedyne Syna.

ZAKOŃCZENIE

Jan Paweł II w swojej homilii mówi:

„Jego wiara, jego całkowite zawierzenie Bogu nie zawiodło go (...). Odzyskał Izaaka dlatego, że tak do końca i bezwzględnie zawierzył Bogu” (Jan Paweł II, *Homilia w czasie Liturgii Słowa ku czci Abrahama*, Watykan, 23 lutego 2000 r.).

- Dlaczego Abraham odzyskał syna Izaaka?

Abraham z miłości do Pana Boga był gotowy ofiarować swojego syna. Daje nam przykład bezgranicznej wiary, ufności i posłuszeństwa Bogu.

Kalambury.

- Co możemy ofiarować Panu Bogu?

Odpowiemy na to pytanie zabawą w kalambury.

Katecheta wybiera sześciu uczniów, którzy losują kartki z hasłami. Przedstawiają je za pomocą pantomimy, a pozostali uczniowie odgadują i zapisują hasło na tablicy.

Przykładowe hasła:

1. Modlitwa.
2. Aktywny udział we Mszy Świętej.
3. Nawrócenie – spowiedź.
4. Czytanie Pisma Świętego.
5. Opieka nad młodszym rodzeństwem.
6. Pomoc w zakupach.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Autorefleksja.

Bóg kocha każdego człowieka.

Pomyślmy:

- Jak często dziękuję Bogu za Jego miłość?
- Jak ufam Bogu w trudnych doświadczeniach?
- Co dobrego mogę uczynić z miłości do Boga?

„Akt nadziei”.

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę, w której podziękujesz Bogu za Jego miłość.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Czy wierzysz, że Pan Bóg pokochał Cię”.

19. JAKUB WZOREM ODDANIA BOGU

Cel ogólny

Ukazanie historii biblijnych patriarchów: Jakuba jako wzoru oddania się Bogu.

Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu. Wychowanie do trwania w ufności i wierności wobec Pana Boga.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- zna dzieje Jakuba (D.1).

Umiejętności

- nazywa Jakuba Patriarchą (A.11.3),
- przytacza biblijne opowiadanie dotyczące snu Jakuba (A.11.1),
- opowiada o powołaniu Jakuba przez Boga (A.11.4),
- wyjaśnia, dlaczego powinniśmy powierzyć swoje życie Panu Bogu,
- wskazuje na potrzebę wierności Panu Bogu i dziękowania za Jego opiekę,
- uzasadnia przyjmowanie przez człowieka woli Bożej.

Postawy

- stara się czynić dobro (C.1.a),
- ufa Bogu w trudnych doświadczeniach (C.1.d),
- kieruje się hierarchią wartości wynikającą z wiary (C.2.a).

Metody

Opowiadanie, rozmowa kierowana, krzyżówka, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, czytanie tekstu biblijnego z podziałem na role, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, niedokończone zdanie, pogadanka, autorefleksja, śpiew, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, P.J. Wharton, *Opowiadania i przypowieści – dla katechetów i nauczycieli*, Warszawa 1998, świeca, ilustracja przedstawiająca sen Jakuba, prezentacja multimedialna.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Odczytanie opowiadania.

„Pewien człowiek od kilku dni błądził po lesie, nie mogąc znaleźć wyjścia. Wreszcie ujrzał w oddali innego człowieka. Jego serce napętniło się radością. «Teraz na pewno znajdę drogę, która wyprowadzi mnie z lasu» – pomyślał. Kiedy byli już blisko siebie, zapytał:

– Bracie, pokaż mi drogę, która wyprowadzi mnie z lasu. Błąkam się od paru dni i nie potrafię znaleźć wyjścia.

W odpowiedzi usłyszał:

– Bracie, nie znam drogi wyjścia, gdyż sam zabłądziłem. Ale jedno mogę ci powiedzieć. Nie idź drogą, którą ja szedłem, bo wiem, że nie wyprowadzi cię ona z lasu. Chodź ze mną, razem poszukamy wyjścia”.

(P.J. Wharton, *Opowiadania i przypowieści – dla katechetów i nauczycieli*, Warszawa 1998)

Analiza opowiadania.

- Dlaczego człowiek błądził po lesie?
- Kogo ujrzał człowiek w oddali?
- O co poprosił spotkanego?
- Jakiej odpowiedzi udzielił mu spotkany w lesie człowiek?
- Co uczynili obaj mężczyźni?

Mężczyźni znaleźli w sobie oparcie, wspólnie odnaleźli drogę i wyszli z lasu.

ROZWINIĘCIE

Człowiek, który powierzy swoje życie Panu Bogu, ma w Nim opiekę. Wzorem oddania się Bogu jest potomek Abrahama, którego imię poznamy, rozwiązując krzyżówkę.

Krzyżówka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

1.	O	J	C	E	M														
	2.	A	D	A	M														
3.	A	R	K	A															
	4.	U	M	I	Ł	O	W	A	N	Y	M								
	5.	A	B	R	A	H	A	M	A										

1. Kim jest Pan Bóg?
2. Pierwszy człowiek.
3. Zbudował ją Noe.
4. Jakim synem był Izaak dla Abrahama.
5. Kogo nazywamy ojcem wierzących.

Hasło: JAKUB

Jakub to wnuk Abrahama, syn Izaaka.

Wyjaśnienie znaczenia słów: „stela”, „betel”.

STELA – pomnik kamienny, upamiętniający dokonania władców, ich działalność, a także upamiętniający wydarzenia religijne.

BETEL – dom Boży.

Uroczyste odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Kiedy Jakub wyszedłszy z Beer-Szeby wędrował do Charanu, trafił na jakieś miejsce i tam się zatrzymał na nocleg, gdyż słońce już zaszło. Wziął więc z tego miejsca kamień i podłożył go sobie pod głowę, układając się do snu na tym właśnie miejscu. We śnie ujrzał drabinę opartą na ziemi, sięgającą swym wierzchołkiem nieba, oraz aniołów Bożych, którzy wchodzili w górę i schodzili na dół.

A oto Pan stał na jej szczycie i mówił: «Ja jestem Pan, Bóg Abrahama i Bóg Izaaka. Ziemię, na której leżysz, oddaję tobie i twemu potomstwu. A potomstwo twoje będzie tak liczne jak proch ziemi, ty zaś rozprzestrzenisz się na zachód i na wschód, na północ i na południe; wszystkie plemiona ziemi otrzymają błogosławieństwo przez ciebie i przez twych potomków. Ja jestem z tobą i będę cię strzegł, gdziekolwiek się udasz; a potem sprowadzę cię do tego kraju. Bo nie opuszczę cię, dopóki nie spełnię tego, co ci obiecuję». A gdy Jakub zbudził się ze snu, pomyślał: «Prawdziwie Pan jest na tym miejscu, a ja nie wiedziałem». I zdjęty trwogą rzekł: «O, jakże miejsce to przejmuje grozą! Prawdziwie jest to dom Boga i brama nieba!» Wstawszy więc rano, wziął ów kamień, który podłożył sobie pod głowę, postawił go jako stelę i rozlał na jego wierzchu oliwę. I dał temu miejscu nazwę Betel” (Rdz 28,10-19a).

Odczytanie tekstu z podziałem na role: narrator, Pan Bóg, Jakub.

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej sen Jakuba lub pokaz slajdu.

Analiza tekstu biblijnego.

- Skąd wędrował Jakub?
- Dokąd wędrował Jakub?
- Co ujrzał Jakub podczas snu?
- Co obiecał Pan Bóg Jakubowi?
- Co zrobił Jakub, dziękując Bogu za opiekę?
- Jak Jakub nazwał miejsce, w którym się znajdował?
- Czego uczy nas Pan Bóg opowiadaniem o śnie Jakuba?

Bóg zawarł z Jakubem przymierze. Ponowił obietnicę daną Patriarchom – Abrahamowi i Izaakowi. Obiecał Jakubowi, że jego potomstwo będzie tak liczne, jak proch ziemi, będzie mu błogosławił i obdarzał swoją opieką.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2, 3)

Od chwili chrztu świętego jesteśmy dziećmi Boga. Zawierając z nami przymierze, Bóg obiecuje pomoc i opiekę, a my zobowiązujemy się do wypełniania Jego woli. Gotowość do wypełniania woli Bożej jest aktem oddania się Bogu.

Papież Franciszek, podczas homilii w uroczystość Objawienia Pańskiego w 2019 roku, powiedział:

„(...) życie chrześcijańskie to dzieje miłości z Bogiem, w których (...) trzeba postawić Go na pierwszym miejscu, tak jak to czyni ktoś zakochany z osobą, którą miłuje” (Watykan, 6 stycznia 2019 r.).

– Do czego zachęca nas papież Franciszek?

Pogadanka.

– W jaki sposób ludzie okazują Panu Bogu swoje oddanie?

*Pokaz slajdów przedstawiających oddanie się Panu Bogu, np.: rodzi-
na w czasie modlitwy, adoracja Najświętszego Sakramentu, pielgrzym-
ka, budowa kościoła, pomoc niepełnosprawnemu, opieka nad starszą
osobą...*

ZAKOŃCZENIE

Śpiew: „Ofiaruję Tobie, Panie mój”.

Pan Bóg obiecuje opiekę tym, którzy Mu ufają i powierzają swe życie.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak często rozmawiam z Panem Bogiem?
- Jak ufam w to, że Pan Bóg jest zawsze ze mną?

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę, w której podziękujesz Panu Bogu za Jego opiekę.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

„Akt nadziei”.

20. BÓG OPIEKUJE SIĘ LUDŹMI

Cel ogólny

Ukazanie historii biblijnych postaci Starego Testamentu: Józefa egipskiego jako wzoru ufności wobec Pana Boga.

Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu. Kształtowanie postawy ufności wobec Boga.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- zna historię Józefa (D.2).

Umiejętności

- podaje, na przykładzie Józefa, w jaki sposób Bóg ze zła i cierpienia może wyprowadzić dobro (C.1.6),
- podaje, że Bóg realizuje plan zbawienia,
- podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro (C.1.6),
- streszcza historię Józefa, syna Jakuba (A.11.1),
- wyjaśnia pojęcie: Opatrzność Boża (A.11.3),
- wyjaśnia, do czego wzywa nas Pan Bóg na przykładzie Józefa (A.13.16),
- charakteryzuje postać Józefa (A.11.5),
- porównuje wydarzenia z życia Józefa i Pana Jezusa,
- redaguje modlitwę dziękczynną za zbawienie człowieka.

Postawy

- ufa Bogu w trudnych doświadczeniach (C.1.d),
- w modlitwie inspirowane przykładami biblijnymi (D.2.a),
- stara się czynić dobro (C.1.a).

Metody

Śpiew, techniki multimedialne, ekspozycja, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, krzyżówka, tekst luk, niedokończone zdanie, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, nagranie z piosenką, prezentacja multimedialna, ilustracja przedstawiająca rodzinę wielopokoleniową, film: *Józef i sen faraona – Stary Testament – PL*.

MODLITWA

Śpiew: „Zobaczcie jak wielką miłość”.
(można odtworzyć nagranie z piosenką)

WPROWADZENIE

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej rodzinę wielopokoleniową lub pokaz slajdów.

- Kto tworzy rodzinę?
- Co jest ważne w każdej rodzinie?

Każdy z nas wychowuje się w rodzinie. Rodzinę tworzą rodzice, dzieci, dziadkowie. W każdej rodzinie bardzo ważne jest okazywanie sobie wzajemnej miłości, troski, pomocy i wsparcia w trudnych doświadczeniach.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

- Kogo Pan Bóg powołał na praojca, czyli Patriarchę narodu wybranego?
- Jak miał na imię syn Abrahama?

Izaak miał dwóch synów: Ezawa i Jakuba, któremu Bóg dał imię Izrael i obiecał, że będzie mu błogosławił. Na dzisiejszej katechezie poznamy jednego z synów Jakuba-Izraela.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Izrael miłował Józefa najbardziej ze wszystkich swych synów (...). Bracia Józefa widząc, że ojciec kocha go więcej niż ich wszystkich, (...) nie mogli zdobyć się na to, aby przyjaźnie z nim porozmawiać. (...) Gdy Józef przybył do swych braci, oni (...) pochwyciwszy go, wrzucili do studni: studnia ta była pusta, pozbawiona wody. Kiedy potem zasiedli do posiłku, ujrzeni z dala idących kupców (...). Wtedy Juda rzekł do swych braci: «Chodźcie, sprzedamy go (...)». I usłuchali go

bracia. (...) sprzedali go (...) za dwadzieścia sztuk srebra (...). I kupił go (...) Egipcjanin Potifar, urzędnik faraona [władcy Egiptu], dowódca straży przybocznej. W dwa lata później faraon miał sen. (...) Przyśniło mu się siedem kłosów wyrastających z jednej łodygi, zdrowych i pięknych. A oto po nich wyrosło siedem kłosów pustych i zniszczonych wiatrem wschodnim. I te puste kłosy pochłoneły siedem owych kłosów zdrowych i pełnych (...). Faraon rzekł do Józefa: «Miałem sen, którego nikt nie umie wytłumaczyć. Ja zaś słyszałem, jak mówiono o tobie, że skoro usłyszysz sen, zaraz go wytłumaczysz». Józef tak odpowiedział faraonowi: «Nie ja, lecz Bóg da pomyślną odpowiedź tobie, o faraonie. (...) Nadejdzie siedem lat obfitości wielkiej w całym Egipcie. A po nich nastanie siedem lat głodu (...). Teraz więc niech Aaron upatrzy sobie kogoś roztropnego i mądrego i ustanowi go rządcą nad Egiptem. Niech faraon tak ustanowi nadzorców, by zebrać piątą część urodzajów w Egipcie podczas siedmiu lat (...) pomyślnych, które nadejdą. Niechaj gromadzą zboże (...). A będzie ta żywność zachowana dla kraju na siedem lat głodu, które nastaną w Egipcie. Tak więc nie wyginie ludność tego kraju z głodu». (...) Rzekł więc faraon (...): «Skoro Bóg dał ci poznać to wszystko, nie ma nikogo, kto by ci dorównał rozsądkiem i mądrością! (...). ustanawiam cię rządcą całego Egiptu!» (Rdz 37,3-4.23-28; 39,1; 41,1.5-7.15-16.29-30.33-36.39.41).

Analiza tekstu biblijnego.

- Ilu synów miał Izrael?
- Którego z synów Izrael miłował najbardziej?
- Co bracia postanowili zrobić z Józefem?
- Jak miał na imię brat, który ocalił życie Józefa?
- Komu bracia sprzedali Józefa?
- Kto kupił Józefa od kupców?
- Jakim darem został obdarzony Józef przez Pana Boga?
- Jaki sen miał faraon?
- Jak Józef wytłumaczył sen faraona?
- Kim został mianowany Józef w Egipcie?
- Co wyraził Józef słowami: „Nie ja, lecz Bóg da pomyślną odpowiedź tobie, o faraonie”?

Bóg realizuje plan zbawienia ludzi, opiekując się Józefem. Opiekę Boga nad ludźmi nazywamy Bożą Opatrznością. Józef doświadczył cierpienia, ale z całego serca ufał Bogu i nie zawiódł się. W swej ufności otrzymał dar tłumaczenia snów, dzięki któremu uratował nie tylko Egipcjan, ale także swoją rodzinę.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2, 3)

Można odtworzyć fragment filmu: „Józef i sen faraona – Stary Testament – PL”, w którym Józef tłumaczy sen faraona i zostaje zarządcą Egiptu.

(<https://www.youtube.com/watch?v=d6281gqVEUw>

lub

zeskanuj poniższy kod QR)

– Czego uczy nas historia Józefa?

Józef jest figurą Pana Jezusa, bo Jezus cierpiał niewinnie sprzedany przez swego ucznia, a Józef sprzedany przez braci cierpiał, tęskniąc za ojcem i rodziną.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

ZAKOŃCZENIE

„Opatrzność Boża oznacza zrządzania, przez które Bóg z miłością i mądrością prowadzi wszystkie stworzenia do ich ostatecznego celu” (KKK 321).

- Co oznacza Opatrzność Boża?
- Do czego Bóg prowadzi wszystkie stworzenia?

Historia Józefa uczy nas, że Pan Bóg pomaga tym, którzy Mu ufają i mają dobre zamiary. Obdarza różnymi darami, czasami posługuje się innymi ludźmi.

Żyjąc w rodzinie, powinniśmy być za siebie odpowiedzialni, troszczyć się o siebie nawzajem i dawać przykład ufności Bogu, który zawsze jest blisko nas.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak troszczę się o miłość w rodzinie?
- Jak okazuję ufność Bogu?
- Jak dziękuję Bogu za Jego opiekę?

„Akt nadziei”

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę, w której podziękujesz Panu Bogu za dar swojej rodziny.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

„Ojcze nasz”

lub

śpiew: „Będę śpiewał Tobie, mocy moja”.

21. JÓZEF

PRZEBACZA SWOIM BRACIOM

Cel ogólny

Ukazanie biblijnych postaci Starego Testamentu – Józefa egipskiego przebaczonego braciom.

Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu. Kształtowanie postawy przebaczenia i ufności wobec Boga.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- zna historię Józefa (A.7),
- definiuje Opatrzność Bożą.

Umiejętności

- podaje, na przykładzie Józefa, w jaki sposób Bóg ze zła i cierpienia może wyprowadzić dobro (C.1.6),
- streszcza losy Józefa i jego braci (A.11.1),
- wyjaśnia, do czego Pan Bóg wzywa każdego człowieka poprzez historię Józefa,
- charakteryzuje osobę Józefa (A.11.5),
- uzasadnia, dlaczego należy przebaczać innym.

Postawy

- unika zła (A.7.c),
- stara się czynić dobro (C.1.a),
- ufa Bogu w trudnych doświadczeniach (C.1.d),
- w modlitwie inspirowane przykładami biblijnymi (C.2.e).

Metody

Opowiadanie, niedokończone zdanie, pogadanka, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, tekst luk, list, analiza tekstu źródłowego, autorefleksja, śpiew, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, tekst homilii Jana Pawła II, Watykan, 1 stycznia 1997 r., J.S.K., *Ewangelia w życiu dziecka*, Warszawa 1986, B. Ferrero, *Przebaczenie*, w: *Czy jest tam ktoś?*, B. Ferrero, Warszawa 1998, ilustracja przedstawiająca Józefa z braćmi, film: „*Józef i sen faraona – Stary Testament – PL*”, plansza ze słowami – Mt 6,14, prezentacja multimedialna, filmu: „*Bliżej Świętego*” (odc. 13) – *Zamach*, ilustracja przedstawiająca papieża Jana Pawła II przebaczącego swojemu zamachowcy.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Odczytanie i analiza opowiadania.

„Co powiedzielibyście o takiej dziewczynce, nazwijmy ją Jola: obraziła ją koleżanka, która chciała ją przeprosić. Jola jednak długo wzdryga się i dopiero na usilne naleganie swojej mamy zgadza się na przyjęcie przeproszenia. Gdy przychodzi koleżanka i zawstydzona podaje jej rękę, mówiąc «przepraszam», to Jola podaje tylko dwa palce i wyniośle patrzy w sufit. Czy jest to wybaczenie z serca?

Według Ewangelii?... Wybacząc po chrześcijańsku, nasza Jola winna uścisnąć rękę koleżance, uśmiechnąć się do niej i grzecznie z nią porozmawiać.

Inny jeszcze przykład: jeden z chłopców tak mówi o swym koledze: «Ja mu daruję, ale nie chcę go widzieć więcej na oczy. Niech on chodzi swoją drogą a ja swoją, nie chcę mieć z nim nic wspólnego, nie chcę z nim rozmawiać».

Czy on wybaczył koledze z serca, tak jak chce Pan Jezus?... Co byście powiedzieli, gdyby rodzice, rodzeństwo czy koledzy tak wam wybaczyli?».

(J.S.K., *Ewangelia w życiu dziecka*, Warszawa 1986)

– Co czuje człowiek, gdy wybacza?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

Józef daje nam przykład przebaczenia.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Józef (...) rzekł do swych braci: «Ja jestem Józef! Czy ojciec mój jeszcze żyje?» Ale bracia nie byli w stanie mu odpowiedzieć, gdyż się go zlekli. On zaś rzekł do nich: «Zbliźcie się do mnie!» A gdy oni się zbliżyli, powtórzył: «Ja jestem Józef, brat wasz, to ja jestem tym, którego sprzedaliście do Egiptu. Ale teraz nie smućcie się i nie wyrzucajcie sobie, żeście mnie sprzedali. Bo dla waszego ocalenia od śmierci Bóg wysłał mnie tu przed wami. Oto już dwa lata trwa głód w tym kraju, a jeszcze zostało pięć lat, podczas których nie będzie orki ani żniwa. Bóg mnie wysłał przed wami, aby wam zapewnić potomstwo na ziemi i abyście przeżyli dzięki wielkiemu wybawieniu. Zatem nie wyście mnie tu posłali, lecz Bóg, który też uczynił mnie doradcą faraona, panem całego jego domu i władcą całego Egiptu. Idźcie przeto spiesznie do mego ojca i powiedzcie mu: Józef, syn twój, mówi: Uczynił mnie Bóg panem całego Egiptu. Przybywaj bezzwłocznie (...)»” (Rdz 45,3-9).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej Józefa przebacającego braciom lub pokaz slajdu.

Analiza tekstu biblijnego.

- Kto przybył do Egiptu po dwóch latach głodu?
- O kogo Józef zapytał braci?
- Jak zareagowali bracia na Józefa?
- Co powiedział Józef braciom?
- Kogo Józef polecił sprowadzić do Egiptu?

Odtworzenie fragmentu filmu z YouTube: „Józef i sen faraona – Stary Testament – PL”, w którym Józef tłumaczy sen faraona i zostaje zarządcą Egiptu.

(<https://www.youtube.com/watch?v=d6281gqVEUw>)

*lub
zeskanuj poniższy kod QR)*

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2, 3)

Józef przebaczył swoim braciom, ponieważ bardzo ich kochał. Pan Bóg na przykładzie Józefa ukazuje nam, jak ważne jest przebaczenie w życiu człowieka.

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – Mt 6,14.

„Jeśli bowiem przebaczycie ludziom ich przewinienia,
i wam przebaczy Ojciec wasz niebieski” (Mt 6,14).

- Do czego wzywa nas Pan Jezus?
- Dlaczego powinniśmy przebaczać ludziom?

Pan Jezus wzywa nas, abyśmy kierując się miłością, przebaczali tym, którzy wobec nas zawinią. Nasze przebaczenie sprawi, że Bóg Ojciec wybaczy nam grzechy.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

ZAKOŃCZENIE

Ojciec Święty Jan Paweł II mówił:

„Boża miłość jest fundamentem pojednania. Przez całe swoje życie Jezus głosił Boże przebaczenie, ale zarazem wskazywał, że możemy je otrzymać tylko pod warunkiem wzajemnego przebaczenia. Nawet nasza modlitwa nie może być miła Bogu, jeżeli nie poprzedza jej, jako swoista gwarancja jej autentyczności, szczerą próbą pojednania się z bratem, który ma coś przeciw nam” (Jan Paweł II, Watykan, 1 stycznia 1997 r.).

- Co jest fundamentem pojednania?

- Co głosił Jezus przez całe swoje życie?
- Kiedy nasza modlitwa jest miła Bogu?
- W których słowach *Modlitwy Pańskiej* jest mowa o przebaczeniu?

Odtworzenie fragmentu filmu z YouTube: „«Blżej Świętego» (odc. 13) – Zamach” (Jan Paweł II przebacza zamachowcy) lub ekspozycja przedstawiającej papieża Jana Pawła II przebacającego swojemu zamachowcy.

(<https://www.youtube.com/watch?v=Ky4WODOScmQ&t=195s>

lub

zeskanuj poniższy kod QR)

Autorefleksja.

- W których słowach „*Modlitwy Pańskiej*” jest mowa o przebaczeniu?

Warunkiem przebaczenia ze strony Boga jest przebaczenie przez człowieka.

Pomyślmy:

- Jak przebaczam tym, którzy wobec mnie zawinili?
- Jak dziękuję Bogu za to, że przebacza mi grzechy?

PRACA DOMOWA

W formie plakatu zilustruj hasło: „Przebaczenie zbliża mnie do Boga”.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „Panie, przebacz nam! Ojcze, zapomnij nam!”.

22. JONASZ – BÓG MIŁOSIERNY

Cel ogólny

Ukazanie historii biblijnych postaci Starego Testamentu: Jonasza. Ukazanie prawdy o Bogu miłosiernym na przykładzie historii Jonasza.

Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu. Zachęcenie do podejmowania pracy nad sobą.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- zna historię Jonasza, jego trudności, niebezpieczeństwa w drodze do wiary (A.3).

Umiejętności

- przytacza polecenie, jakie Bóg dał prorokowi Jonaszowi,
- wyjaśnia pojęcie: prorok (A.11.3),
- opowiada historię proroka Jonasza (A.11.1),
- wyjaśnia, dlaczego Jonasz jest figurą Pana Jezusa,
- wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4),
- formułuje modlitwy przeproszenia i prośby (D.2.4).

Postawy

- podejmuje walkę z pokusami w swoim życiu (A.7.e),
- swoim życiem odpowiada Bogu na Jego wezwanie (C.2.d),
- troszczy się o kształtowanie w sobie prawidłowego sumienia (C.2.e).

Metody

Niedokończone zdanie, krzyżówka, opowiadanie, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, techniki multimedialne, praca w grupach, identyfikacja z postacią biblijną, pogadanka, techniki plastyczne, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, ilustracja przedstawiająca Jonasza wzywającego do pokuty mieszkańców Niniwy, prezentacja multimedialna, kartki do pracy w grupach.

MODLITWA

Modlitwa – intencje według propozycji uczniów.

WPROWADZENIE

– Z kim wam kojarzy się słowo: prorok?

Prorok to człowiek mówiący w imieniu Boga.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Rozwiązując krzyżówkę, poznamy imię człowieka, którego Bóg powołał na swego proroka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

1.	R	A	J					
	2.	N	O	E				
	3.	S	Y	N	A	J		
	4.	K	A	I	N			
5.	J	E	Z	U	S			
		6.	I	Z	A	A	K	

1. Miejsce, gdzie mieszkali pierwsi rodzice.
2. Wziął do swojej arki po każdej parze zwierząt.
3. Góra, na której Bóg zawarł przymierze z narodem wybranym.
4. Brat Abła.
5. Największy potomek Abrahama.
6. Umiłowany syn Abrahama.

Hasło: JONASZ

O proroku Jonaszu przeczytamy ze Starego Testamentu z Księgi Jonasza.

ROZWINIĘCIE

Wyjaśnienie słów: „Niniwa”, „Tarszisz”, „Hebrajczyk”.

Katecheta opowiada historię Jonasza.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Pan skierował do Jonasza (...) te słowa: «Wstań, idź do Niniwy – wielkiego miasta – i upomnij ją, albowiem nieprawość jej dotarła przed moje oblicze». A Jonasz wstał, aby uciec do Tarszisz przed Panem (...) znalazł okręt (...) uiścił należną zapłatę i wsiadł do niego (...). Ale Pan zesłał na morze gwałtowny wiatr, i powstała wielka burza na morzu, tak że okrętowi groziło rozbicie. Przerazili się więc żeglarze i każdy wołał do swego bóstwa; rzucili w morze ładunek, który był na okręcie, by uczynić go lżejszym. Jonasz zaś zszedł w głąb wnętrza okrętu, położył się i twardo zasnął. Przystąpił więc do niego dowódca żeglarzy i rzekł mu: «Dlaczego ty śpisz? Wstań, wołaj do Boga twego, może wspomni Bóg na nas i nie zginiemy». Mówili też żeglarze jeden do drugiego: «Chodźcie, rzućmy losy, a dowiemy się, z powodu kogo to właśnie nieszczęście [spadło] na nas». I rzucili losy, a los padł na Jonasza. Rzekli więc do niego: «Powiedźże nam, (z jakiego powodu ta klęska przyszła na nas?) Jaki jest twój zawód? Skąd pochodzisz? Jaki jest twój kraj? Z jakiego jesteś narodu?» A on im odpowiedział: «Jestem Hebrajczykiem i czczę Pana, Boga nieba, który stworzył morze i ląd». Wtedy wielki strach zdjął mężów i rzekli do niego: «Dlaczego to uczyniłeś?» – albowiem wiedzieli mężowie, że on ucieka przed Panem, bo im to powiedział. I zapytali go: «Co powinniśmy ci uczynić, aby morze przestało się burzyć dokoła nas?» – Fale bowiem w dalszym ciągu się podnosiły. Odpowiedział im: «Weźcie mnie i rzućcie w morze, a przestaną się burzyć wody przeciw wam, ponieważ wiem, że z mojego powodu tak wielka burza powstała przeciw wam». (...) I wzięli Jonasza i wrzucili go w morze, a ono przestało się srożyć. (...) Pan zesłał wielką rybę, aby połknęła Jonasza. I był Jonasz we wnętrzościach ryby trzy dni i trzy noce. Z wnętrzości ryby modlił się Jonasz do swego Pana, Boga. (...) Pan nakazał rybce i wyrzuciła Jonasza na ląd. (...)

Pan przemówił do Jonasza po raz drugi tymi słowami: «Wstań, idź do Niniwy, wielkiego miasta, i głoś jej upomnienie, które Ja ci zalecam». Jonasz wstał i poszedł do Niniwy, jak powiedział Pan. Niniwa była miastem bardzo rozległym – na trzy dni drogi. Począł więc Jonasz iść przez miasto jeden dzień drogi i wołał, i głosił: «Jeszcze czterdzieści dni a Niniwa zostanie zburzona». I uwierzyli mieszkańcy Niniwy Bogu, ogłosili post i oblekli się w wory od największego do najmniejszego. Doszła ta sprawa do króla Niniwy. Wstał więc z tronu, zdjął z siebie płaszcz, obłókł się w wór i siadł na popiele. Z rozkazu króla i jego dostojników zarządzono i ogłoszono w Niniwie co następuje: «(...) Niech każdy odwróci się od swojego złego postępowania i od nieprawości, którą [popelnia] swoimi rękami. Kto wie, może się odwróci i ulituje Bóg, odstąpi od zapalczywości swego gniewu, a nie zginiemy?» Zobaczył Bóg czyny ich, że odwrócili się od swojego złego postępowania. I zlitował się Bóg nad niedolą, którą postanowił na nich sprowadzić, i nie zesłał jej” (Jon 1,1-15; 2,1-3; 3,1-10).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej Jonasza wzywającego do pokuty mieszkańców Niniwy lub pokaz slajdu.

Analiza tekstu biblijnego.

- Do czego Bóg wezwał Jonasza?
- Jak Jonasz zareagował na polecenie Boga?
- Co wydarzyło się na okręcie?
- Co się stało z Jonaszem, gdy znalazł się poza burtą okrętu?
- Co robił Jonasz we wnętrzu ryby?
- Jak długo Jonasz przebywał we wnętrzu wielkiej ryby?
- Co zrobił Jonasz, gdy znalazł się na lądzie?
- Co głosił Jonasz w Niniwie?
- Co rozkazał król Niniwy?
- Co okazał Pan Bóg mieszkańcom Niniwy?

Praca w grupach.

Dzielimy klasę na grupy. Zadaniem każdej grupy jest napisanie krótkiego listu do przyjaciela. Autorem listu jest Jonasz, który zwierza się przyjacielowi z tego, co go spotkało. Czas pracy 5-7 minut.

Prezentacja listów.

– Czego uczy nas Bóg w opowiadaniu o Jonaszu?

Bóg uczy nas, że jest miłosierny. Czeką tylko na znak prawdziwej pokuty ze strony człowieka, aby mu przebaczyć popełnione grzechy. Wzywa do pokuty wszystkich ludzi, bo wszystkich kocha i chce zbawić.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

Pan Jezus powiedział:

„Albowiem jak Jonasz był trzy dni i trzy noce we wnętrznościach wielkiej ryby, tak Syn Człowieczy będzie trzy dni i trzy noce w łonie ziemi” (Mt 12,40).

– O jakim wydarzeniu mówi Pan Jezus?

Przez opowiadanie o Jonaszu, który trzy dni był we wnętrzu ryby, Bóg zapowiedział zmartwychwstanie swego Syna. Trzeciego dnia po swojej śmierci powstał z grobu: zmartwychwstał. Jonasz jest figurą Pana Jezusa.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

JONASZ	PAN JEZUS
Przebywał trzy dni we wnętrzu ryby.	Przebywał trzy dni w grobie.

ZAKOŃCZENIE

Ojciec Święty Jan Paweł II w sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie Łagiewnikach, 7 czerwca 1997 roku, powiedział:

„Nic tak nie jest potrzebne człowiekowi, jak miłosierdzie Boże – owa miłość łaskawa, współczująca, wynosząca człowieka ponad jego słabość ku nieskończonym wyżynom świętości Boga”.

– Co jest potrzebne człowiekowi w osiągnięciu świętości?

Bóg pragnie zbawienia wszystkich ludzi. Każdy z nas powinien nad sobą pracować, aby swoim życiem odpowiadać na Boże wezwanie do świętości. Bardzo ważny jest codzienny rachunek sumienia i podjęcie walki z pokusami. Jednym z wyrazów nawrócenia jest szczere przeżywanie sakramentu pokuty, w którym czeka na nas miłosierny Ojciec.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak często robię rachunek sumienia?
- Kiedy ostatni raz przystępowałem/-am do sakramentu pokuty?
- Co czynię dla zbawienia innych?

„Akt żalu”.

PRACA DOMOWA

Zilustruj wybrane wydarzenie z życia Jonasza.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Panie, przebacz nam...”.

23. BÓG POWOŁUJE MOJŻESZA

Cel ogólny

Ukazanie historii biblijnych postaci Starego Testamentu: Mojżesza.

Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu.

Kształtowanie postawy zaufania i zawierzenia Bogu.

Wzbudzenie pragnienia realizacji powołania do współpracy z Bogiem w dziele zbawienia.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- zna historię powołania Mojżesza (A.7).

Umiejętności

- podaje imię, które objawił Bóg Mojżeszowi,
- podaje przykład Mojżesza jako osoby żyjącej modlitwą (D.2.d),
- przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie jako przejawy Bożej wierności obietnicom danym Abrahamowi i wyraz miłości do człowieka (A.11.1),
- przedstawia biblijny przykład powołania Mojżesza oraz jego zadań (A.11.4),
- wybiera sposoby współpracy z Bogiem w dziele zbawienia,
- wskazuje na wartość współpracy z Bogiem w zbawianiu innych ludzi.

Postawy

- ufa Bogu w trudnych doświadczeniach (C.1.d),
- kieruje się w życiu hierarchią wartości wynikającą z wiary (C.2.a),
- w modlitwie inspirowane przykładami biblijnymi (D.2.a),
- swoim życiem odpowiada Bogu na Jego wezwanie (C.2.d).

Metody

Gwiazda skojarzeń, odczytanie tekstu biblijnego z podziałem na role, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, rozmowa kierowana, techniki multimedialne, analiza tekstów źródłowych, techniki plastyczne, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, plansza ze słowem: POWOŁANIE, film: *GOREJĄCY KRZEW – Stary Testament – PL*, film: *Opowieści biblijne Starego Testamentu: Narodziny i powołanie Mojżesza*, ilustracja przedstawiająca Mojżesza i płonący krzew, plansza z tekstem – Wj 3,14b, Katechizm Kościoła Katolickiego, Jan Paweł II, *Novo millennio ineunte*, 54.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Gwiazda skojarzeń.

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

POWOŁANIE

Uczniowie podają swoje skojarzenia i zapisują wokół planszy.

Podsumowanie pracy uczniów.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Od czasu, kiedy Józef – syn Jakuba-Izraela – sprowadził do Egiptu swoją rodzinę, Izraelici długo mieszkali w Egipcie. Na początku powodziło się im bardzo dobrze. Otrzymali żyzną ziemię, którą uprawiali. Jednak z czasem Egipcjanie zapomnieli o zasługach Józefa, który ich uratował, wyjaśniając sen faraona. Zaczęli źle traktować Izraelitów i zmuszać ich do ciężkiej pracy. Z wolnych ludzi stali się oni niewolnikami Egipcjan.

Bóg zawsze dotrzymuje swoich obietnic i przychodzi z pomocą narodowi wybranemu, powołując Mojżesza na wodza Izraelitów. Mojżesz otrzymuje od Boga bardzo ważne zadanie – ma wyprowadzić swoich rodaków z Egiptu do ziemi Kanaan, którą Bóg obiecał Abrahamowi i jego potomkom.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Gdy Mojżesz pasał owce (...) ukazał mu się Anioł Pański w płomieniu ognia, ze środka krzewu. [Mojżesz] widział, jak krzew płonął ogniem, a nie spłonął od niego. Wtedy Mojżesz powiedział do siebie: «Podejdę, żeby się przyjrzeć temu niezwykłemu zjawisku. Dlaczego krzew się nie spala?»

Gdy zaś Pan ujrzał, że [Mojżesz] podchodził, żeby się przyjrzeć, zawołał «Bóg» do niego ze środka krzewu: (...) «Nie zbliżaj się tu! Zdejm sandały z nóg, gdyż miejsce na którym stoisz, jest ziemią świętą». Powiedział jeszcze Pan: «Jestem Bogiem ojca twego, Bogiem Abrahama, Bogiem Izaaka i Bogiem Jakuba». Mojżesz zasłonił twarz, bał się bowiem zwrócić oczy na Boga. Pan mówił: «Dosyć napatrzyłem się na udrękę ludu mego w Egipcie i nasłuchiwałem się narzekań jego na ciemieńców, znam więc jego uciemnienie. Zstąpiłem, aby go wyrwać z ręki Egiptu i wyprowadzić z tej ziemi do ziemi żyznej i przestronnej, do ziemi, która opływa w mleko i miód (...) oto posyłam cię do faraona i wyprowadź mój lud Izraelitów, z Egiptu». A Mojżesz odrzekł Bogu: «Kimże jestem, bym miał iść do faraona i wyprowadzić Izraelitów z Egiptu». A on powiedział: «Ja będę z tobą (...)». Mojżesz zaś rzekł Bogu: «Oto pójdę do Izraelitów i powiem im: Bóg ojców naszych posłał mię do was. Lecz gdy oni mnie zapytają, jakie jest Jego imię, to cóż im mam powiedzieć?». Odpowiedział Bóg Mojżeszowi: «JESTEM, KTÓRY JESTEM». I dodał: «Tak powiesz synom Izraela: JESTEM posłał mnie do was (...) JESTEM, Bóg ojców waszych, Bóg Abrahama, Bóg Izaaka i Bóg Jakuba posłał mnie do was. To jest imię moje na wieki i to jest moje zawołanie na najdalsze pokolenia. Idź, a gdy zbierzesz starszych Izraela, powiesz im: Objawił mi się Jahwe, Bóg ojców waszych, Bóg Abrahama, Bóg Izaaka i Bóg Jakuba i powiedział: Nawiedziłem was i ujrzałem, co wam uczyniono w Egipcie. Postanowiłem więc wywieść was z ucisku w Egipcie i zaprowadzić do ziemi Kananejczyka (...)» (Wj 3,1-17).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej Mojżesza i płonący krzew lub pokaz slajdu.

Odczytanie tekstu biblijnego z podziałem na role.

Analiza tekstu biblijnego.

- Czym zajmował się Mojżesz?
- Co zainteresowało Mojżesza?
- Kto przemówił do Mojżesza ze środka krzewu?
- Jakie zadanie Bóg powierzył Mojżeszowi?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Odtworzenie fragmentu filmu: „GOREJĄCY KRZEW – Stary Testament – PL” lub „Opowieści biblijne Starego Testamentu: Narodziny i powołanie Mojżesza”.

(„GOREJĄCY KRZEW – Stary Testament – PL”

https://www.youtube.com/watch?v=xmxUMA0Lt_Q

lub

zeskanuj poniższy kod QR)

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – Wj 3,14b lub pokaz slajdu.

„JESTEM, KTÓRY JESTEM” (Wj 3,14b).

- Jak brzmi imię Boga?

„Objawiając swoje imię, Bóg objawia równocześnie swoją wierność, która nie ma ani początku, ani końca, obejmuje zarówno przeszłość («Jestem Bogiem ojca twego», Wj 3,6), jak i przyszłość («Ja będę z tobą», Wj 3,12). Bóg, który objawia swoje imię jako «Ja Jestem», objawia się jako Bóg, który jest zawsze przy swoim ludzie, aby go zbawić” (KKK 207).

- Co oznacza imię Boga?

Imię Boga „Jestem, który Jestem” oznacza, że Bóg zawsze był, jest i będzie. Jest zawsze z ludźmi, których chce zbawić.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Pan Bóg wybrał Mojżesza, by wyprowadził Izraelitów z niewoli w Egipcie. Mojżesz zostaje powołany do współpracy z Bogiem. Bóg objawia Mojżeszowi swoje imię: JESTEM, KTÓRY JESTEM. Izraelici wiedzieli, że Bóg jest zawsze ze swoim ludem. Nie opuszcza go, opiekuje się nim.

Na zakończenie Wielkiego Jubileuszu roku 2000, Ojciec Święty Jan Paweł II napisał w liście apostolskim:

„Nowe stulecie i nowe tysiąclecie rozpoczynają się w świetle Chrystusa. Nie wszyscy jednak widzą to światło. Naszym zadaniem, porywającym i trudnym, jest być Jego «odblaskiem»” (Jan Paweł II, *Novo millennio ineunte*, 54).

- Co jest naszym zadaniem?
- Co to znaczy być „odblaskiem” światła Chrystusa?
- Jak możemy współpracować z Bogiem w zbawianiu innych ludzi?

Słowa papieża przypominają nam o wielkiej roli, jaką mamy do spełnienia w świecie. Każdy wierzący chrześcijanin, powinien prowadzić innych do Boga, do zbawienia.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

ZAKOŃCZENIE

Mojżesz był wodzem Izraelitów i prowadził ich z woli Boga do Ziemi Obiecanej. Nas do nieba prowadzi Pan Jezus. On jest naszym Wodzem w drodze do zbawienia. Bóg wzywa nas do współpracy w tym dziele. Starając się być na co dzień „odblaskiem” światła Chrystusa, pomyślnie wykonamy to zadanie.

Autorefleksja.

Pan Bóg jest zawsze z nami.

Pomyślmy:

- Jak wypowiadam imię Boga?
- Jak dziękuję Bogu za Jego miłość i dobroć?
- Jak pomagam innym w drodze do zbawienia?

„Akt nadziei”.

PRACA DOMOWA

W formie plakatu zilustruj powołanie Mojżesza.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „Chwalę Ciebie, Panie”.
(można odtworzyć nagranie z pieśnią)

24. BÓG WYPROWADZA IZRAELITÓW Z NIEWOLI

Cel ogólny

Pogłębienie wiadomości na temat wyjścia Izraelitów z niewoli egipskiej. Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu.

Kształtowanie postawy ufności Bogu oraz wdzięczności za dzieło odkupienia.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- zna historię wyzwolenia narodu izraelskiego z niewoli egipskiej (A.7).

Umiejętności

- wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2),
- wymienia plagi egipskie,
- podaje, że Bóg wyprowadził Izraelitów z niewoli egipskiej,
- identyfikuje baranka paschalnego i Baranka Bożego,
- przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie (wyjście z niewoli) jako przejawy Bożej wierności obietnicom danym Abrahamowi i wyraz miłości do człowieka (A.11.1),
- wyjaśnia pojęcie: Pascha (A.11.3),
- określa znaczenie wyjścia z niewoli dla historii narodu wybranego i naszego zbawienia.

Postawy

- ufa Bogu w trudnych doświadczeniach (C.1.d),
- wyraża wdzięczność za odkupienie.

Metody

Rzeźba, techniki multimedialne, opowiadanie tekstu biblijnego, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, niedokończone zdania, rozmowa kierowana, tekst luk, analiza tekstów źródłowych, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Slajdy z plagami egipskimi, Pismo Święte, film: *GOREJĄCY KRZEW* – *Stary Testament – PL*, prezentacja multimedialna, ilustracja przedstawiająca spożycie baranka przez Izraelitów, Katechizm Kościoła Katolickiego, tekst homilii Jana Pawła II, Rzym, 30 marca 2002 r.

MODLITWA

„Wierzę w Boga...”.

WPROWADZENIE

Rzeźba.

Uczniowie tworzą rzeźby ze swojego ciała. Pierwszą wyrażającą hasło: NIEWOLA, następnie drugą wyrażającą hasło: WOLNOŚĆ.

Pogadanka.

- Co czuliście, tworząc rzeźbę wyrażającą niewolę?
- Co czuliście, tworząc rzeźbę wyrażającą wolność?

Podsumowanie wypowiedzi uczniów.

Każdy człowiek pragnie żyć w wolności. Bóg w trosce o naród wybrany powołał Mojżesza, aby wyzwolić Izraelitów z niewoli. Nie było to łatwe zadanie, gdyż faraon nie chciał się na to zgodzić. Mojżesz z ufnością modlił się do Boga, a Bóg był z nim i wspierał jego misję. Aby serce faraona uległo, zsyłał na Egipt nieszczęścia, tak zwane plagi, na przykład wody Nilu zamieniły się w krew albo pojawiło się mnóstwo much, komarów, żab, szarańczy, a zamiast dnia była ciemność.

Prezentacja i omówienie slajdów z dziewięcioma plagami egipskimi.

Za każdym razem Mojżesz prosił o wypuszczenie Izraelitów, jednak dopiero dziesiąta plaga sprawiła, że władca pozwolił im opuścić kraj.

Wyzwolenie z niewoli w Egipcie było wielkim wydarzeniem w historii narodu wybranego.

ROZWINIĘCIE

Wyjaśnienie znaczenia słowa: „odrzwia”.

ODRZWIA – futryna, oprawa drzwi.

Opowiadanie przez katechetę wydarzenia biblijnego o wyjściu Izraelitów z niewoli egipskiej lub odtworzenie fragmentu filmu: „WYJŚCIE Z EGIPTU NOC BARANKA – Stary Testament PL”.

*(https://www.youtube.com/watch?v=xmxUMA0Lt_Q
lub
zeskanuj poniższy kod QR)*

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„(...) udali się Mojżesz i Aaron do faraona i powiedzieli mu: «Tak powiedział Pan, Bóg Izraela: Wypuść mój lud (...)». Faraon odpowiedział: «Kimże jest Pan, abym musiał usłuchać Jego rozkazu i wypuścić Izraela? Nie znam Pana i nie wypuszczę Izraela». (...) Pan powiedział do Mojżesza i Aarona w ziemi egipskiej: «(...) Powiedzcie całemu zgromadzeniu Izraela tak: Dziesiątego dnia tego miesiąca niech się każdy postara o baranka dla rodziny, o baranka dla domu. Jeśliby zaś rodzina była za mała do spożycia baranka, to niech się postara o niego razem ze swym sąsiadem (...). Baranek będzie bez skazy (...), jedno-roczny (...). Będziecie go strzec aż do czternastego dnia tego miesiąca, a wtedy zabije go całe zgromadzenie Izraela o zmierzchu. I wezmą krew baranka, i pokroją nią odrzwia i progi domu, w którym będą go spożywać. I tej samej nocy spożyją mięso pieczone w ogniu, spożyją je z chlebem niekwaszonym (...). Spożywać będziecie pośpiesznie, gdyż jest to Pascha na cześć Pana. Tej nocy przejdę przez Egipt (...)

i odbędę sąd nad wszystkimi bogami Egiptu – Ja, Pan. Krew będzie wam służyła do oznaczenia domów, w których będziecie przebywać. Gdy ujrzę krew, przejdę obok i nie będzie pośród was plagi niszczycielskiej, gdy będę karał ziemię egipską. Dzień ten będzie dla was dniem pamiętnym i obchodzić go będziecie jako święto dla uczczenia Jahwe. Po wszystkie pokolenia – na zawsze w tym dniu świętować będziecie. (...) I wstał faraon jeszcze w nocy, a z nim wszyscy jego dworzanie i wszyscy Egipcjanie. I podniósł się wielki krzyk w Egipcie, gdyż nie było domu, w którym nie byłoby umarłego. I jeszcze w nocy kazał faraon wezwać Mojżesza i Aarona, i powiedział: «Wstańcie, wyruszajcie z pośrodku mojego ludu, tak wy, jak i Izraelici! Idźcie i oddajcie cześć Panu według waszego pragnienia. Weźcie ze sobą owce wasze i woły, jak pragnęliście, i idźcie. Proście także o łaskę dla mnie». I nalegali Egipcjanie na lud, aby jak najprędzej wyszli z kraju, gdyż mówili: «Wszyscy pomrzemy». (...) Wszyscy Izraelici uczynili tak, jak nakazał Pan Mojżeszowi i Aaronowi. Tego samego dnia wywiódł Pan synów Izraela z ziemi egipskiej” (Wj 5,1-2; 12,1-8.11-14.30-33.50-51).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej spożycie baranka przez Izraelitów lub pokaz slajdu.

Analiza tekstu biblijnego.

- Do kogo udali się Mojżesz i Aaron?
- Co Mojżesz i Aaron powiedzieli faraonowi?
- Co odpowiedział faraon?
- O co miała postarać się każda rodzina izraelska dziesiątego dnia miesiąca?
- Jaki miał być baranek?
- Czym Izraelici mieli oznaczyć futryny i progi swoich domów?
- Co Izraelici mieli spożyć tej samej nocy?
- Co wydarzyło się w domach egipskich?
- Co faraon nakazał Mojżeszowi jeszcze tej nocy?

Pan Bóg swoją wszechmocą zsyłał plagi na Egipt, by uwolnić Izraelitów z niewoli. Ostatnią plagą była śmierć wszystkich pierworodnych synów egipskich.

Bóg jest wierny swoim obietnicom i troszczy się o potomków Abrahama, Izaaka i Jakuba. Pierworodni synowie izraelscy zostali uratowani od śmierci przez krew baranka, którą oznaczyli drzwi i progi swoich domów.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1, 2)

Noc i posiłek, który Izraelici spożyli przed wyjściem z Egiptu, miały być szczególne. Bóg powiedział, że będzie to święto obchodzone przez wszystkie pokolenia Izraelitów. Na pamiątkę wyjścia z Egiptu Izraelici obchodzili święto nazywane „Pascha”, czyli „Przejście Pana”.

Wydarzenia, które miały miejsce w historii narodu wybranego, są zapowiedzią i przygotowaniem do wypełnienia Bożych obietnic, dotyczących zbawienia człowieka. Wyzwolenie z niewoli egipskiej było zapowiedzią wyzwolenia z grzechów.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3, 4)

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

Jan Chrzciciel wskazał na Jezusa jako: „Baranka Bożego, «który gładzi grzech świata» (J 1,29). Ukazuje on w ten sposób, że Jezus jest równocześnie cierpiącym Sługą, który w milczeniu pozwala prowadzić się na zabicie (Iz 53,7) i niesie grzechy wielu oraz barankiem paschalnym, symbolem odkupienia Izraela w czasie pierwszej Paschy (Wj 12,3-14) (...)” (KKK 608).

– Jak Jan Chrzciciel nazywa Jezusa?

– Jaką ofiarę ponosi Jezus – Baranek Boży?

Papież Jan Paweł II, w homilii wygłoszonej w bazylice św. Piotra w 2002 roku, mówił:

„Proroctwo z Księgi Wyjścia wypełnia się dziś również dla nas, którzy jesteśmy Izraelitami według Ducha, potomstwem Abrahama dzięki wierze (por. Rz 4,16). Przez swoją Paschę Chrystus, niczym nowy Mojżesz, wyprowadził nas z niewoli grzechu ku wolności dzieci Bożych. Umierając z Jezusem, z Nim zmartwychwstajemy do nowego życia, dzięki mocy Jego Ducha” (Jan Paweł II, Rzym, 30 marca 2002 r.).

– Co na temat Paschy Chrystusa mówi Ojciec Święty Jan Paweł II?

Krew baranka uchroniła Izraelitów przed śmiercią. Krew Pana Jezusa – Baranka Bożego chroni nas przed śmiercią wieczną. Izraelici spożyli baranka przed wyjściem z niewoli w Egipcie. My spożywamy Ciało Chrystusa, który jest dla nas pokarmem w drodze do nieba.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

ZAKOŃCZENIE

W czasie Mszy Świętej w okresie Wielkanocy kapłan modli się słowami:

„Chrystus (...) jest prawdziwym Barankiem, który zgładził grzechy świata. On (...) przywrócił nam życie”.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- W jaki sposób okazuję wdzięczność Bogu za wyzwolenie z grzechów?
- Jak często przyjmuję Komunię Świętą, która jest pokarmem na życie wieczne?

Śpiew: „Wierzę w Ciebie, Panie, coś mnie obmył z win”.

PRACA DOMOWA

Napisz, co możesz zrobić, by okazać wdzięczność Panu Jezusowi za to, że nas odkupił przez swoją mękę i śmierć.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 6)

MODLITWA

„Akt nadziei”.

25. PRZEJŚCIE PRZEZ MORZE CZERWONE

Cel ogólny

Pogłębienie wiadomości na temat wyjścia z niewoli z Egiptu i wędrówki do Ziemi Obiecanej.

Zapoznanie z wydarzeniem przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone.

Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu.

Kształtowanie postawy wdzięczności za łaskę chrztu świętego.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- wie, że Bóg prowadził swój lud i opiekował się nim – przejście przez Morze Czerwone (A.7).

Umiejętności

- przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie (wyjście z Egiptu, wędrówka do Ziemi Obiecanej) jako przejawy Bożej wierności obietnicom danym Abrahamowi i wyraz miłości do człowieka (A.11.1),
- wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2),
- wyjaśnia analogię pomiędzy przejściem przez Morze Czerwone a sakramentem chrztu świętego,
- uzasadnia znaczenie modlitwy w codziennym życiu chrześcijanina (D.1.2),
- dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawanymi wydarzeniami i postaciami Starego Testamentu (A.13.16),
- wskazuje, że należy dziękować za łaskę chrztu świętego,
- wnioskuje, że łaska Boża ratuje człowieka z niewoli grzechu.

Postawy

- dba o wzrost wiary przez słuchanie słowa Bożego i przyjmowanie sakramentów świętych (A.3.e),
- wyraża wdzięczność Bogu za łaskę chrztu świętego.

Metody

Techniki multimedialne, rozmowa kierowana, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, rozsypanka wyrazowa, ekspozycja, opowiadanie, pantomima, śpiew, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, świeca, prezentacja multimedialna, film: *CUDOWNE PRZEJŚCIE PRZEZ MORZE CZERWONE – Stary Testament – PL*, ilustracje przedstawiające: przejście przez Morze Czerwone, paschał, chrzcielnicę, plansza z tekstem – Wj 15,2, rekwizyty do scenki biblijnej: laska i niebieski materiał (bibuła), nagranie z piosenką, prezentacja obrzędu sakramentu chrztu świętego, Jan Paweł II, *Reconciliatio et paenitentia*, 27.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Propozycja 1.

Pokaz slajdów ze zdjęciami morza.

– Jakie znacie nazwy mórz?

Propozycja 2.

Odtworzenie nagrania z szumem morza. Uczniowie na chwilę zamykają oczy.

– Co sobie wyobraziliście, słuchając nagrania?

Dzisiaj będziemy mówić o tym, co wydarzyło się nad Morzem Czerwonym.

(pokazanie na mapie Morza Czerwonego)

Faraon zgodził się na opuszczenie Egiptu przez Izraelitów. Jeszcze tej samej nocy rozpoczęli wędrówkę do ziemi Kanaan – Ziemi Obiecanej, którą Abraham otrzymał od Boga. Jednak władca Egiptu szybko pożałował swojej decyzji, gdyż Egipcjanie stracili swoich niewolników. Faraon postanowił więc ich zawrócić. Mojżesz i cały lud zatrzymali się

nad Morzem Czerwonym. Przestraszyli się, gdy zobaczyli zbliżających się Egipcjan. Wtedy Mojżesz zwrócił się do Boga w ufnej modlitwie i Izraelici otrzymali pomoc.

ROZWINIĘCIE

Wyjaśnienie znaczenia słowa: „rydwan”.

RYDWAN – pojazd konny, najczęściej dwukołowy zaprzężony w dwa lub cztery konie, zwykle z tyłu otwarty.

Uroczyste odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Gdy doniesiono królowi egipskiemu o ucieczce ludu, zmieniło się usposobienie faraona i jego sług względem niego i rzekli: «Cóżesmy uczynili pozwalając Izraelowi opuścić naszą służbę?» Rozkazał wówczas faraon zaprzęgać swoje rydwany i zabrał ludzi swoich ze sobą. Wziął sześćset rydwanów wyborowych oraz wszystkie inne rydwany egipskie, a na każdym z nich byli dzielni wojownicy (...) Egipcjanie więc ścigali ich i dopędzili obozujących nad morzem (...) A gdy się zbliżył faraon, Izraelici podnieśli oczy, a ujrawszy, że Egipcjanie ciągną za nimi, ogromnie się przerazili. Izraelici podnieśli głośnie wołanie do Pana (...) Pan rzekł do Mojżesza: «Czemu głośnie wołasz do mnie? Powiedz Izraelitom niech ruszają w drogę. Ty zaś podnieś swą laskę i wyciągnij rękę nad morze (...) Mojżesz wyciągnął rękę nad morze, a Pan cofnął wody gwałtownym wiatrem wschodnim, który wiał przez całą noc, i uczynił morze suchą ziemią. Wody się rozstały, a Izraelici szli przez środek morza po suchej ziemi, mając mur z wód po prawej i po lewej stronie. Egipcjanie ścigali ich. Wszystkie konie faraona, jego rydwany i jeźdźcy ciągnęli za nimi w środek morza (...) A Pan rzekł do Mojżesza: «Wyciągnij rękę nad morze (...)» Wyciągnął Mojżesz rękę nad morze, które o brzasku dnia wróciło na swoje miejsce. Egipcjanie uciekając biegli naprzeciw falom i pogrążył ich Pan w środku morza. Powracające fale zatopiły rydwany i jeźdźców całego wojska faraona, którzy weszli w morze ścigając tamtych, nie ocalał z nich ani jeden (...) W tym to dniu wybawił Pan Izraela z rąk Egipcjan. I widzieli Izraelici martwych Egipcjan na brzegu morza. Gdy Izraelici widzieli wielkie dzieło, którego dokonał Pan wobec Egipcjan,

ulękli się Pana i uwierzyli Jemu oraz Jego słudze Mojżeszowi. Wtedy Mojżesz i Izraelici razem z nim śpiewali taką pieśń ku czci Pana:

(...) Pan jest moją mocą i źródłem męstwa!

Jemu zawdzięczam moje ocalenie.

On Bogiem moim, uwielbiać Go będę,

On Bogiem ojca mego, będę Go wywyższał” (Wj 14,5-16.21-31; 15,1-2).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej przejście Izraelitów przez Morze Czerwone lub pokaz slajdu.

Można odtworzyć fragment filmu: „CUDOWNE PRZEJŚCIE PRZEZ MORZE CZERWONE – Stary Testament – PL”.

(<https://www.youtube.com/watch?v=1di5E9bBWDM>

lub

zeskanuj poniższy kod QR)

Propozycja 1.

Opowiadanie wydarzenia biblijnego przez uczniów (jeden uczeń rozpoczyna, kolejni uczniowie opowiadają dalej).

Propozycja 2.

Pantomima.

Przydził ról: Mojżesz, ludzie, pozostali uczniowie tworzą „morze”.

Rekwizyty: laska dla Mojżesza i niebieski materiał (lub bibuła) dla imitacji morza.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Pan Bóg pomógł Izraelitom przejść przez Morze Czerwone, a oni pełni wdzięczności i zdumienia podziękowali Mu słowami modlitwy.

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – Wj 15,2 lub pokaz slajdu.

„Pan jest moją mocą i źródłem męstwa!
Jemu zawdzięczam moje ocalenie.
On Bogiem moim, uwielbiać Go będę,
On Bogiem ojca mego, będę Go wywyższał” (Wj15,2).

Głośne odczytanie tekstu przez uczniów.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Bóg sprawił, że Izraelici przeszli przez Morze Czerwone. Wojsko faraona zostało zatopione. Przejście przez Morze Czerwone pozwoliło Izraelitom opuścić niewolę w Egipcie i umożliwiło im dalszą drogę do Ziemi Obiecanej.

„Przed wszystkim przejście przez Morze Czerwone, będące prawdziwym wyzwoleniem Izraela z niewoli egipskiej, zapowiada wyzwolenie, jakiego dokonuje chrzest: Ty sprawiłeś, że synowie Abrahama przeszli po suchym dnie Morza Czerwonego, aby naród wyzwolony z niewoli faraona stał się obrazem przyszłej społeczności ochrzczonych” (KKK 1221).

– Co zapowiada wyzwolenie Izraelitów z niewoli?

Jesteśmy dziećmi Bożymi. Papież Jan Paweł II powiedział:

„W chrzcie świętym (...) zawiera się fakt nawrócenia i przywrócenia właściwego ładu w stosunkach z Bogiem, pojednanie z Bogiem wraz ze zgładzeniem grzechu pierwotnego i idące za tym włączenie do wielkiej rodziny pojednanych” (Jan Paweł II, *Reconciliatio et paenitentia*, 27).

– Co otrzymujemy w sakramencie chrztu?

Przejście Izraelitów przez Morze Czerwone jest zapowiedzią chrztu świętego. Bóg, który nas kocha, przychodzi do nas ze swą łaską. Dzięki Jego łasce, otrzymujemy dar wiary, zostajemy wyzwoleni ze stanu grzechu pierwotnego i stajemy się dzieckiem Bożym.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3, 4)

ZAKOŃCZENIE

– Jak możemy dbać o dar wiary otrzymany na chrzcie?

Jesteśmy dziećmi Bożymi i powinniśmy troszczyć się o naszą wiarę. Rozwijamy ją i umacniamy między innymi przez słuchanie, rozważanie i wypełnianie słowa Bożego, przestrzeganie przykazań, a także przyjmowanie sakramentów.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak troszczę się o rozwój swojej wiary?
- Jaka jest moja codzienna modlitwa?
- Jak okazuję Bogu wdzięczność za łaskę chrztu świętego?

Modlitwa spontaniczna.

W ciszy podziękujmy Bogu za chrzest święty.

Pomódlmy się także za naszych rodziców i rodziców chrzestnych, którzy troszczą się o nas i dbają o rozwój naszej wiary:

Panie Boże, błogosław naszym rodzicom (*uczniowie powtarzają*).

*Śpiew: „Dzieckiem Bożym jestem ja”
(można odtworzyć nagranie z piosenką)
lub*

śpiew: „To nasz Bóg, to nasz Pan”.

Ref. Dzieckiem Bożym jestem ja, la, la... (x2)

1. Ojciec Bóg kocha nas, miłość swą zsyła nam,
któż jak On wielkim jest, któż jak On miłość ma.
Święty Bóg Ojciec nasz, co dzień ma hojną dłoń,
kocha nas dzieci swe mimo grzechów oraz wad.

2. Ojciec Bóg Syna dał, jako dar grzesznych nam,
Jezus – Bóg zniżył się, Jezus – Brat zbawił nas.
Poprzez krzyż grzechy starł, życie dał, radość wzniosł,
zmartwychwstał jako Pan, On jedyną drogą nam.

3. Słońce mam w sercu swym, bowiem Pan kocha mnie,
cieszę się, śpiewam wciąż, bowiem Pan kocha mnie,
któż mi dał tyle łask, przyjaźń swą, szczęścia moc,
któż jak Bóg, któż jak Pan, tak pokochał pięknie mnie.

lub

To nasz Bóg, to nasz Pan
Chwałę oddajmy mu,
Wznieśmy ręce i serca
Wywyższajmy Go!

Bo Jezus odkupił nas
Bo Jezus odkupił nas

Dał życie swe
Dał życie swe

Do końca ukochał nas
Do końca ukochał nas

Wielbimy Go!
Wielbimy Go!

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę, w której podziękujesz Bogu za dar chrztu świętego.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

„Akt wiary”.

26. MANNA NA PUSTYNI ZAPOWIEDZIĄ EUCHARYSTII

Cel ogólny

Pogłębienie wiadomości na temat wędrówki do Ziemi Obiecanej. Ukazanie Bożej opieki nad narodem wybranym.

Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu. Kształtowanie postawy wdzięczności za dar Eucharystii.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- wie, że Bóg prowadził swój lud i opiekował się nim na pustyni (A.7).

Umiejętności

- przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie (wędrówka do Ziemi Obiecanej) jako przejawy Bożej wierności obietnicom danym Abrahamowi i wyraz miłości do człowieka (A.11.1),
- wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2),
- dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawanymi wydarzeniami i postaciami Starego Testamentu (A.13.16),
- przytacza przykłady szczególnej opieki Boga nad Izraelitami,
- wyjaśnia analogię pomiędzy manną a sakramentem Eucharystii,
- określa sposoby okazywania wdzięczności Bogu za dar Eucharystii.

Postawy

- ufa Bogu w trudnych doświadczeniach (C.1.d),
- wyraża wdzięczność Bogu za dar Eucharystii.

Metody

Techniki multimedialne, pogadanka, krzyżówka, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, niedokończone zdanie, rozmowa kierowana, analiza tekstów źródłowych, autorefleksja, śpiew, techniki plastyczne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, ilustracja przedstawiająca Izraelitów zbierających mannę na pustyni, prezentacja multimedialna, film: *PRZYMIERZE NA SYNAJU – Stary Testament – PL*, plansza z tekstem – J 6,51a, ilustracja przedstawiająca liturgię eucharystyczną, św. Faustyna, *Dzienniczek*, 814, Jan Paweł II, *List do dzieci*, Katechizm Kościoła Katolickiego.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Pokaz slajdów przedstawiających pustynię.

Pogadanka.

– Z czym kojarzy się pustynia?

Izraelici w drodze do Ziemi Obiecanej wędrowali przez pustynię. Nie było im łatwo..., kiedy odczuwali głód, narzekali. Mojżesz w trudnych chwilach modlił się do Boga, a On go wysłuchiwał.

Bóg dał Izraelitom pokarm, by mogli kontynuować swoją drogę. Jaki był to pokarm, dowiemy się, rozwiązując krzyżówkę.

Krzyżówka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

1.	M	Mojżesz	Wyprowadził naród wybrany z niewoli.
2.	A	Anna	Matka Najświętszej Maryi Panny.
3.	N	Noe	Uratowany z potopu.
4.	N	Niebo	Miejsce przebywania świętych z Bogiem.
5.	A	Aaron	Brat Mojżesza.

Hasło: MANNA

Bóg opiekował się Izraelitami w czasie ich wędrówki. Jednym z dowodów tej opieki było nakarmienie ludu na pustyni.

ROZWINIĘCIE

Uroczyste odczytanie tekstu biblijnego.

„Pan powiedział do Mojżesza: «Oto ześlę wam chleb z nieba na kształt deszczu. I będzie wychodził lud, i każdego dnia będzie zbierał według potrzeby dziennej (...) Lecz w dniu szóstym zrobią zapas tego, co przyniosą, a będzie to podwójna ilość tego, co będą zbierać codziennie». Mojżesz i Aaron powiedzieli do społeczności Izraelitów: «Tego wieczora ujrzycie, że to Pan wyprowadził was z ziemi egipskiej. A rano ujrzycie chwałę Pana (...)» Mojżesz powiedział: «Wieczorem Pan da wam mięso do jedzenia, a rano chleb do sytości (...)» Rzeczywiście wieczorem przyleciały przepiórki i pokryły obóz, a nazajutrz rano warstwa rosy leżała dokoła obozu. Gdy się warstwa rosy uniosła ku górze, wówczas na pustyni leżało coś drobnego, ziarnistego, niby szron na ziemi. Na widok tego Izraelici pytali się wzajemnie: «Co to jest?» – gdyż nie wiedzieli, co to było. Wtedy powiedział do nich Mojżesz: «To jest chleb, który daje wam Pan na pokarm. To zaś nakazał wam Pan: Każdy z was zbierze dla siebie według swej potrzeby (...)».

Dom Izraela nadał temu [pokarmowi] nazwę manna. Była ona biała (...) i miała smak placka z miodem (...). Mojżesz rzekł do Aarona: «Weź naczynie i napełnij je (...), i złóż ją przed Panem, aby przechować ją dla waszych późniejszych pokoleń» (...).

Izraelici jedli mannę przez czterdzieści lat, aż przybyli do ziemi zamieszkałej. Jedli mannę, aż przybyli do granic ziemi Kanaan” (Wj 16,4-16.31-33.35).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej Izraelitów zbierających mannę na pustyni lub pokaz slajdu.

Analiza tekstu biblijnego.

- Jaki pokarm zapowiedział Pan Bóg?
- Jak Izraelici nazwali ten pokarm?
- Jak wyglądała manna?
- Jaki smak miała manna?

- Czym jeszcze Bóg żywił Izraelitów?
- Gdzie złożono naczynie z manną?

Można odtworzyć fragment filmu: „PRZYMIERZE NA SYNAJU – Stary Testament – PL”.

(<https://www.youtube.com/watch?v=pl27-BDvChM>

lub

zeskanuj poniższy kod QR)

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Manna i przepiórki były znakiem szczególnej opieki Boga nad Izraelitami. Aby to podkreślić, Mojżesz nazwał mannę „chlebem z nieba”. Naczynie z manną Izraelici przechowywali z wielką czcią.

Manna jest zapowiedzią Eucharystii. Podobnie jak manna na pustyni ratowała życie Izraelitów, tak Eucharystia jest pokarmem w drodze do nieba.

Umieszczenie na tablicy planszy z tabelą lub pokaz slajdu.

MANNA	EUCHARYSTIA
Była pokarmem Izraelitów w drodze do Ziemi Obiecanej.	Jest pokarmem chrześcijan w drodze do nieba.

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej liturgię eucharystyczną.

- Czego Pan Jezus dokonuje w liturgii eucharystycznej?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Podobnie jak ziemski chleb dzięki wezwaniu Boga nie jest już zwykłym chlebem, ale Eucharystią (...), tak również my, przyjmując Eucharystię, wyzbywamy się zniszczalności, ponieważ mamy nadzieję zmartwychwstania” (KKK 1000).

– Co nam daje Eucharystia?

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – J 6,51a.

„Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba.
Jeśli kto spożywa ten chleb, będzie żył na wieki” (J 6,51a).

– Co Pan Jezus obiecuje tym, którzy będą spożywać Jego Ciało?

ZAKOŃCZENIE

Święta Faustyna na temat Eucharystii powiedziała:

„Cała moc moja jest w Tobie, Chlebie żywy. Trudno by mi było przeżyć dzień, gdybym nie była u Komunii Świętej. On jest tarczą moją; bez Ciebie, Jezu, nie umiem żyć” (św. Faustyna, *Dzienniczek*, 814).

– Czym była Eucharystia dla siostry Faustyny?

Pan Jezus, pełen miłości, przychodzi do nas w Komunii Świętej. Codziennie możemy Go przyjmować do swojego serca, uczestnicząc we Mszy Świętej i przyjmując Komunię Świętą.

Ojciec Święty Jan Paweł II w *Liście do dzieci* napisanym w Roku Rodziny przypomina:

„Dla iluż dzieci w dziejach Kościoła Eucharystia była źródłem duchowej siły, czasem wręcz bohaterskiej!” (Jan Paweł II, *List do dzieci*).

– Jak określa Eucharystię Jan Paweł II?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak często w trudnych doświadczeniach zwracam się do Boga?
- Jak często przyjmuję Komunię Świętą?
- Jak mogę okazać wdzięczność Bogu za dar Eucharystii?

„Akt miłości”.

PRACA DOMOWA

Narysuj symbole eucharystyczne.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „Panie, dobry jak chleb”.

27. WĄŻ MIEDZIANY ZAPOWIEDZIĄ KRZYŻA

Cel ogólny

Pogłębienie wiadomości na temat wędrówki do Ziemi Obiecanej.

Ukazanie prawdy, że wąż miedziany zapowiadał Krzyż Chrystusa, dający zbawienie ludziom.

Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu.

Wychowanie do troski o swoją wiarę przez walkę z pokusami i modlitwę.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- wie, że w czasie wędrówki do Ziemi Obiecanej naród izraelski przeżywał trudności, zwątpienia (wąż miedziany) (D.2).

Umiejętności

- wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2),
- przytacza treść opowiadania biblijnego o wężu miedzianym,
- przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie (wędrówka do Ziemi Obiecanej) jako przejawy Bożej wierności obietnicom danym Abrahamowi i wyraz miłości do człowieka (A.11.1),
- wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4),
- dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawanymi wydarzeniami i postaciami Starego Testamentu (A.13.16),
- wyjaśnia analogię między wężem na pustyni a krzyżem Chrystusa,
- określa, dlaczego krzyż jest znakiem wiary chrześcijańskiej.

Postawy

- podejmuje walkę z przejawami zła w swoim otoczeniu (C.1.b),
- swoim życiem odpowiada Bogu na Jego wezwanie (C.2.d),
- chroni wiarę przed zagrożeniami (A.3.d),
- jest przekonany o potrzebie modlitwy (D.1.a).

Metody

Rozmowa kierowana, odczytanie tekstu biblijnego z podziałem na role, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, niedokończone zdanie, praca w grupach, tekst luk, analiza tekstów źródłowych, autorefleksja, techniki multimedialne, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, ilustracja przedstawiająca wywyższenie węża miedzianego, prezentacja multimedialna, rozsypanka wyrazowa, karty pracy, tekst homilii Benedykta XVI, Nikozja, 5 czerwca 2010 r., Katechizm Kościoła Katolickiego.

MODLITWA

„Akt wiary”.

WPROWADZENIE

- W jaki sposób podczas wędrówki do Ziemi Obiecanej Pan Bóg okazywał Izraelitom swoją miłość?

Pan Bóg w czasie wędrówki narodu wybranego do Ziemi Obiecanej wielokrotnie okazywał mu miłosierdzie i przebaczenie.

Wąż miedziany na pustyni był kolejnym znakiem miłości Boga do narodu wybranego oraz zapowiedzią Krzyża Chrystusowego.

ROZWINIĘCIE

Katecheta opowiada tekst biblijny – Lb 21,4-9.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego z podziałem na role.

„Od góry Hor szli w kierunku Morza Czerwonego, aby obejść ziemię Edom; podczas drogi jednak lud stracił cierpliwość. I zaczęli mówić przeciw Bogu i Mojżeszowi: «Czemu wyprowadziliście nas z Egiptu, byśmy tu na pustyni pomarli? Nie ma chleba ani wody, a uprzykrzył się nam już ten pokarm mizerny». Zesłał więc Pan na lud

wężę o jadzie palącym, które kąsały ludzi, tak że wielka liczba Izraelitów zmarła. Przybyli więc ludzie do Mojżesza mówiąc: «Zgrzeszyliśmy, szemrząc przeciw Panu i przeciwko tobie. Wstaw się za nami do Pana, aby oddalił od nas wężę». I wstawił się Mojżesz za ludem. Wtedy rzekł Pan do Mojżesza: «Sporządź węża i umieść go na wysokim palu; wtedy każdy ukąszony, jeśli tylko spojrzy na niego, zostanie przy życiu». Sporządził więc Mojżesz węża miedzianego i umieścił go na wysokim palu. I rzeczywiście, jeśli kogo wąż ukąsił, a ukąszony spojrzał na węża miedzianego, zostawał przy życiu” (Lb 21,4-9).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej wywyższenie węża miedzianego na pustyni lub pokaz slajdu.

Analiza tekstu biblijnego.

- Co uczynił lud przeciwko Bogu?
- W jaki sposób Bóg ukarał lud?
- O co Izraelici poprosili Mojżesza?
- Co uczynił Bóg po modlitwie Mojżesza?

Izraelici zgrzeszyli i prosili Mojżesza, aby wstawił się za nimi u Boga. Bóg wierny swoim obietnicom, okazał im miłość i przebaczenie.

Wąż miedziany podwyższony na palu zapowiadał Pana Jezusa.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

„A jak Mojżesz wywyższył węża na pustyni, tak potrzeba, by wywyższono Syna Człowieczego, aby każdy, kto w Niego wierzy, miał życie wieczne” (J 3,14-15).

- Dlaczego Pan Jezus umarł na krzyżu?

Pan Jezus był wywyższony na krzyżu i umarł na nim dla zbawienia wszystkich ludzi.

Potwierdził nieskończoną miłość Boga do człowieka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Katechizm Kościoła Katolickiego poucza, że:

„Krzyż jest jedyną ofiarą Chrystusa, «jedynego Pośrednika między Bogiem a ludźmi» (1Tm 2,5)” (KKK 618).

– Czym jest krzyż?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

„Głosząc Krzyż Chrystusa, zawsze starajmy się naśladować bezinteresowną miłość Tego, który ofiarował się za nas na ołtarzu Krzyża, Tego, który jest jednocześnie Kapłanem i Ofiarą (...) On jest naszym życiem, naszym zbawieniem, naszym zmartwychwstaniem” (Benedykt XVI, Nikozja, 5 czerwca 2010 r.).

– W jaki sposób możemy głosić Krzyż Chrystusa?

Propozycja 1.

Praca w grupach – Karuzela.

Podział uczniów na cztery grupy. Uczniowie otrzymują karty pracy (format A3). Zadaniem uczniów jest dokończyć zdania:

Grupa I – Podejmuję walkę z pokusami w swoim życiu, gdy...

Grupa II – Podejmuję walkę z przejawami zła w moim otoczeniu, gdy...

Grupa III – Chronię wiarę przed zagrożeniami, gdy...

Grupa IV – Odpowiadam na miłość Boga, gdy...

Grupa po zapisaniu odpowiedzi przekazuje kartę pracy do uzupełnienia następnej grupie i tak do momentu, aż karty wrócą do pierwszych właścicieli.

Prezentacja pracy w grupach.

Podsumowanie pracy w grupach.

Propozycja 2.

Praca w grupach – Karuzela.

Podział uczniów na cztery grupy. Uczniowie otrzymują karty pracy – teksty modlitw i pieśni o krzyżu. Zadaniem uczniów jest udzielenie odpowiedzi na pytanie:

– Czym jest krzyż?

Grupa I

„W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego”.

– Czym jest krzyż?

Grupa II

„Rysuję krzyż kropelką krwi

Z jedną dużą łzą

za krzyżem drzwi

Do nieba drzwi

Dla mnie otwarte są”.

– Czym jest krzyż?

Grupa II

„Kłaniamy Ci się Panie Jezu Chryste i błogosławimy Tobie.

Żeś przez krzyż i mękę swoją świat odkupić raczył”.

– Czym jest krzyż?

Grupa IV

„Krzyżu Chrystusa, bądźże pochwalony,

na wieczne czasy bądźże pozdrowiony!

Z Ciebie moc płynie i męstwo,

w Tobie jest nasze zwycięstwo!”.

– Czym jest krzyż?

Prezentacja pracy w grupach.

Podsumowanie pracy w grupach.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

ZAKOŃCZENIE

Krzyż Chrystusa przypomina nam o miłości Boga.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak proszę Boga o pomoc w przezwyciężaniu zła?
- Jak odpowiadam na miłość Boga?

PRACA DOMOWA

Ułóż krzyżówkę, której hasłem będzie słowo: „Krzyż”.
(katecheta wskazuje, że hasła powinny być oparte na treściach z ostatnich katechez)
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „Jezus daje nam zbawienie”.

28. PRZYMIERZE NA SYNAJU WYRAZEM MIŁOŚCI BOGA

Cel ogólny

Pogłębienie wiadomości na temat wędrówki do Ziemi Obiecanej.

Ukazanie Dekalogu jako wyrazu miłości Boga do człowieka.

Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu.

Wychowanie do przestrzegania Bożych przykazań i przykazania miłości.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- wie, że Dekalog jest wyrazem troski Boga o dobro człowieka (A.11, C.3).

Umiejętności

- wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2),
- przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie – Przymierze na Synaju jako przejawy wierności obietnicom danym Abrahamowi i wyraz miłości do człowieka (A.11.1),
- wyjaśnia pojęcia: przymierze, Dekalog (A.11.3),
- wyjaśnia analogię między Dekalogiem a Nowym Przymierzem,
- stwierdza, że Dekalog jest wyrazem miłości i troski Boga o człowieka,
- uzasadnia znaczenie modlitwy w codziennym życiu chrześcijanina (D.1.2),
- dowodzi, dlaczego należy wypełniać przykazania Boże.

Postawy

- dokonuje wyborów zgodnych z wolą Bożą (C.2.b),
- swoim życiem odpowiada Bogu na Jego wezwanie (C.2.d),
- troszczy się o kształtowanie w sobie prawidłowego sumienia (C.2.e),
- jest przekonany o potrzebie modlitwy (D.1.a),
- przyjmuje odpowiednie postawy podczas modlitwy (D.1.c).

Metody

Pogadanka, opowiadanie, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, techniki multimedialne, rozmowa kierowana, niedokończone zdanie, analiza tekstów źródłowych, autorefleksja, śpiew, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, świeca, ilustracja przedstawiająca przymierze na górze Synaj, plansza z tekstem – J 13,34a, W. Hoffsummer, 229 krótkich opowiadań, Kielce 2000, prezentacja multimedialna, tekst homilii Jana Pawła II, Elbląg, 6 czerwca 1999 r., Katechizm Kościoła Katolickiego, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Ojcze nasz...”

WPROWADZENIE

Propozycja 1.

Pogadanka na temat znaków drogowych, regulaminów, zasad postępowania.

– Dlaczego powinniśmy przestrzegać znaków drogowych, regulaminów i zasad postępowania?

Propozycja 2.

Opowiadanie: „Wioska bez zasad”.

„Mieszkańcy wioski mieli już dość zasad i reguł. Wszystko było z góry narzucone: kiedy trzeba wstać, kiedy mieli iść do pracy, kiedy była niedziela, a kiedy dzień powszedni. Uczniom mówiono, kiedy ma się zaczynać szkoła, że muszą przy sobie nosić chusteczkę do nosa, a w domu myć zęby. Były odpowiednie przepisy, jak należy chodzić po ulicy, jak długo wolno wieczorem brać prysznic i kiedy grać na pianinie. Tych przepisów i nakazów było rzeczywiście bardzo dużo, dlatego też mieszkańcy postanowili: od dzisiejszego dnia nie obowiązują żadne reguły. To było bardzo piękne. Szkoła naturalnie natychmiast opustoszała, ponieważ dzieci poszły na basen. Dorośli wystawili stoły na ulicę, bo słońce tak pięknie świeciło. Chłopcy słuchali muzyki tak głośno, jak tylko pozwoliły im na to możliwości magnetofonu i nie wyłączali go przez dwadzieścia cztery godziny. Kiedy Piotrek wyszedł z wody nie znalazł swoich spodni, bowiem założył je Krzysztof.

– «Nie ma już żadnych reguł» – zawołał i uciekł.

Magda znalazła w swoim pokoju małą Ewę z sąsiedztwa, która właśnie trzymała w ręce jej ulubioną lalkę.

– «Co ty tutaj robisz?» – spytała zaskoczona.

– «Nie ma już żadnych zasad!» – powiedziała Ewa, spakowała wszystkie lalki Magdy i poszła do domu.

– «Byłem w szkole» – powiedział Bartek.

– «Nie okłamuj mnie» – zdenerwował się tata.

– «Ale przecież ja nie muszę mówić prawdy, bo nie ma już żadnych zasad».

Kiedy mieszkańcy wioski chcieli zasnąć, głośniki magnetofonów wciąż jeszcze ryczały na cały regulator. Wiele osób nie znalazło swoich pieniędzy na zwykłym miejscu. Dzieci spały tam, gdzie właśnie ogarnęła je senność. Na ulicy trąbiły samochody, które najeżdżały na ustawione tam stoły.

– «Gdzie są dzieci?»

– «Gdzie są moje pieniądze?»

– «Gdzie jest policja?»

Ale pod numerem telefonu, gdzie zwykle zgłasza się komisariat policji, nie było nikogo. Gdy nie ma już żadnych zasad, to nie potrzeba również nikogo, kto by je chronił. Jeszcze tej samej nocy rozległy się dzwony kościelne. Ludzie pośpiesznie zebrali się na placu i ktoś zawołał:

– «Tak nie możemy dłużej żyć!»

– «Nie, tak nie może już być!» – odpowiedzieli wszyscy chórem.

– «Musimy mieć zasady!» – zawołał ktoś.

– «Tak, chcemy mieć znowu zasady» – stwierdzili pozostali, i dlatego zaczęli ustanawiać nowe reguły: dzieci mają być posłuszne rodzicom. Rodzice mają kochać swoje dzieci. Nie wolno nikomu wyrządzać krzywdy. Nikt nie może odbierać innym ich własności. Trzeba mówić prawdę.

– «Tak, takie reguły chcemy mieć» – powiedzieli wszyscy i wrócili w spokoju do swoich czterech ścian”

(*Wioska bez zasad*, w: *229 krótkich opowiadań*, W. Hoffsummer, Kielce 2000, s. 94-95).

– Czego spodziewali się mieszkańcy, gdy zrezygnowali z wszelkich reguł?

- Jak żyło się ludziom, gdy nie obowiązywały żadne reguły?
- Do jakiego wniosku doszli mieszkańcy?

Wyjaśnienie słów: „dekalog”, „przymierze”.

DEKALOG – dziesięć przykazań Bożych.

PRZYMIERZE – uroczysta umowa zawarta między Bogiem a ludźmi.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1, 2)

Pan Bóg wielokrotnie zawierał z ludźmi umowę. Szczególne znaczenie ma dla wszystkich ludzi umowa – przymierze, które Bóg zawarł z Mojżeszem i jego ludem na górze Synaj, po wyjściu Izraelitów z ziemi egipskiej. Bóg, zawierając przymierze z ludźmi, obiecał im swoje błogosławieństwo i opiekę, a ludzie przyrzekli Bogu posłuszeństwo.

ROZWINIĘCIE

Uroczyste odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Wtedy mówił Bóg wszystkie te słowa: «Ja jestem Pan, twój Bóg, który cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli.

Nie będziesz miał cudzych bogów obok Mnie! Nie będziesz czynił żadnej rzeźby ani żadnego obrazu tego, co jest na niebie wysoko, ani tego, co jest na ziemi nisko, ani tego, co jest w wodach pod ziemią! Nie będziesz oddawał im pokłonu i nie będziesz im służył (...)

Nie będziesz wzywał imienia Pana, Boga twego, do czcnych rzeczy, gdyż Pan nie pozostawi bezkarnie tego, który wzywa Jego imienia do czcnych rzeczy.

Pamiętaj o dniu szabatu, aby go uświęcić. Sześć dni będziesz pracować i wykonywać wszystkie twe zajęcia. Dzień zaś siódmy jest szabatem ku czci Pana, Boga twego. Nie możesz przeto w dniu tym wykonywać żadnej pracy ani ty sam, ani syn twój, ani twoja córka, ani twój niewolnik, ani twoja niewolnica, ani twoje bydło, ani cudzoziemiec, który mieszka pośród twych bram. (...)

Czcij ojca twego i matkę swoją, abyś długo żył na ziemi, którą Pan, Bóg twój, da tobie.

Nie będziesz zabijał.

Nie będziesz cudzołożył.

Nie będziesz kradł.

Nie będziesz mówił przeciw bliźniemu twemu kłamstwa jako świadek.

Nie będziesz pożądał domu bliźniego twego. Nie będziesz pożądał żony bliźniego twego, ani jego niewolnika, ani jego niewolnicy, ani jego wołu, ani jego osła, ani żadnej rzeczy, która należy do bliźniego twego»" (Wj 20,1-5a.7-10.12-17).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej przymierze na górze Synaj.

Analiza tekstu biblijnego.

- Co dokonało się na górze Synaj?
- Co jest wyrazem przymierza?
- Jak dzielą się przykazania?
- Co nakazuje Pan Bóg ludziom w Dekalogu?
- Czego Pan Bóg ludziom zakazuje?
- Dlaczego Pan Bóg dał ludziom przykazania?
- Kiedy odpowiadamy Bogu na Jego miłość?

Bóg, zawierając przymierze z Mojżeszem i jego ludem, zawarł przymierze także z nami. To Przymierze obowiązuje każdego chrześcijanina. Bóg kocha każdego człowieka i pragnie jego zbawienia. Dlatego dał nam „receptę” na szczęśliwe życie. Jest nią treść przykazań Bożych. Każdy człowiek, kochający Boga, powinien iść przez życie drogą Dekalogu.

Podziękujmy Bogu za przykazania i prośmy o pomoc w ich realizacji.

„Z całego serca swego szukam Ciebie;
nie daj mi zboczyć od Twoich przykazań!
W sercu swym przechowuję Twą mowę,
by nie grzeszyć przeciw Tobie.
Błogosławiony jesteś Panie,
naucz mnie Twoich ustaw!" (Ps 119,10-12).

Przymierze na górze Synaj przygotowywało przyszłe, Nowe Przymierze, które wypełniło się w osobie Pana Jezusa. Chrystus podczas Ostatniej Wieczerzy ogłosił nowe i powszechne prawo miłości.

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – J 13,34 lub pokaz slajdu.

„Przykazanie nowe daję Wam, abyście się wzajemnie miłowali tak,
jak Ja was umiowałem” (J 13,34).

– Do czego wzywa nas Pan Jezus?

Pan Jezus wzywa nas do okazywania miłości bliźnim. Prawo to jest podstawą życia moralnego dla wszystkich ludzi.

(Zeszyt ćwiczeń– ćw. 3)

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Prawo moralne jest dziełem Mądrości Bożej. Można je określić, w sensie biblijnym, jako ojcowskie pouczenie, pedagogię Bożą. Wyznacza ono człowiekowi drogi, zasady postępowania, które prowadzą do obiecanego szczęścia; zakazuje dróg do zła, które odwraca od Boga i Jego miłości. Jest stałe w swoich przykazaniach i zarazem godne miłości w swoich obietnicach” (KKK 1950).

– Czym jest prawo moralne?

– Jak można określić prawo moralne?

– Co wyznacza człowiekowi prawo moralne?

Przykazania wskazują właściwą drogę dziecka Bożego. Przez sakrament chrztu świętego zostaliśmy zaproszeni do wędrówki drogą przykazań. Wypełniając je, okazujemy cześć Bogu i spełniamy Jego wolę.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

ZAKOŃCZENIE

Pan Bóg, dając ludziom przykazania, pragnie ich szczęścia. Nie jest to możliwe bez współpracy człowieka. Każdego dnia powinniśmy Panu Bogu okazywać miłość, pełniąc Jego wolę.

Papież Jan Paweł II, w czasie swojej pielgrzymki do Polski w 1999 roku, mówił:

„Przykazania zostały dane dla dobra człowieka, dla jego dobra osobistego, rodzinnego i społecznego. One są naprawdę drogą dla człowieka” (Jan Paweł II, Elbląg, 6 czerwca 1999 r.).

- Komu zostały dane przykazania?
- Czym są przykazania dla człowieka?

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak wypełniam przykazania Boże w swoim życiu?
- Jak wypełniam przykazanie miłości wobec Boga i bliźniego?

PRACA DOMOWA

Napisz, dlaczego Bóg dał nam przykazania.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „To przykazanie”.
(odtworzenie nagrania z piosenką)

29. BÓG WPROWADZA IZRAELITÓW DO ZIEMI OBIECANEJ

Cel ogólny

Pogłębienie wiadomości na temat wędrówki do Ziemi Obiecanej.

Rozwijanie umiejętności aktualizacji wydarzeń i postaci Starego Testamentu.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- poznaje historię zbawienia (A.11),
- przytacza wydarzenie wejścia do Ziemi Obiecanej (A.7).

Umiejętności

- przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie jako przejawy Bożej wierności obietnicom danym Abrahamowi i wyraz miłości do człowieka (A.11.1),
- wymienia okoliczności wprowadzenia Izraelitów do Ziemi Obiecanej,
- wyjaśnia analogię między Ziemią Obecaną a niebem,
- wskazuje na Pana Jezusa jako jedynego Pośrednika w zbawczym dziele Boga,
- uzasadnia potrzebę współpracy z Bogiem.

Postawy

- w modlitwie inspirowane przykładami biblijnymi (D.2.a),
- redaguje modlitwę wdzięczności za przynależność do Kościoła,
- przyjmuje odpowiedzialność za swoje zbawienie.

Metody

Recytacja, rozmowa kierowana, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, krzyżówka, dyskusja, praca w parach, ekspozycja, analiza tekstów źródłowych, autorefleksja, techniki multimedialne, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, tekst wiersza A. Paula, ilustracja przedstawiająca wejście Izraelitów do Ziemi Obiecanej, świeca, Katechizm Kościoła Katolickiego, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Recytacja i analiza wiersza: „Do Domu Ojca”.

„Całe nasze życie
To droga do nieba.
By dojść tam bezpiecznie,
Wiary mocnej trzeba.
W domu Boga Ojca
Wiele mieszkań czeka,
Które przygotował Chrystus dla człowieka.
Jeśli wierzysz w Boga i kochasz bliźniego,
To już blisko jesteś Królestwa Bożego”.

(A. Paul)

Śledząc losy Narodu Wybranego, ich wędrówkę, rozterki i powroty do Boga, zbliżamy się do ich celu. Pan Bóg po śmierci Mojżesza, powołał Jozuego na wodza, by wprowadził Izraelitów do Ziemi Obiecanej.

Jozue – drugi Mojżesz i typ Chrystusa. Jozue (hebr. Jehoszua = JHWH zbawia) podczas wędrówki przez pustynię dowodził wojskiem izraelskim, był pomocnikiem Mojżesza, pilnował Namiotu Spotkania, gdzie Bóg rozmawiał z Mojżeszem. Pierwotnie nazywał się Ozeasz, nowe imię nadał mu Mojżesz. Należał do zwiadowców mających zbadać kraj Kanaan i jako jedyny razem z Kalebem nie stracił wówczas wiary w możliwość zajęcia kraju, tylko oni dożyli wejścia do Kanaanu – pozostali przedstawiciele niewiernego pokolenia zmarli na pustyni. Jozue, jako drugi Mojżesz, poprowadził lud, w cudowny sposób przeszedł przez Jordan po suchej ziemi.

ROZWINIĘCIE

Uroczyste odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Gdy więc lud wyruszył ze swoich namiotów, by przeprowadzić się przez Jordan, kapłani niosący Arkę Przymierza szli na czele ludu. Zaledwie niosący arkę przyszli nad Jordan, a nogi kapłanów niosących arkę zanurzyły się w wodzie przybrzeżnej – Jordan bowiem wezbrał aż po brzegi przez cały czas żniwa – zatrzymały się wody płynące z góry i utworzyły jakby jeden wał (...). Kapłani niosący Arkę Przymierza Pańskiego stali mocno na suchym łóżysku w środku Jordanu, a tymczasem cały Izrael szedł po suchej ziemi, aż wreszcie cały naród skończył przeprawę przez Jordan. (...) Gdy wreszcie cały naród skończył przeprawę przez Jordan, (...) Jozue wezwał dwunastu mężczyzn, których wyznaczył spośród Izraelitów, po jednym z każdego pokolenia, i rzekł do nich Jozue: «Przejdźcie przed Arkę Pana, Boga waszego, aż do środka Jordanu i niech każdy wyniesie na swym ramieniu jeden kamień odpowiednio do liczby pokoleń synów Izraela. Niech to będzie znakiem pośród was. A gdy w przyszłości synowie wasi zapytają was: «Co oznaczają dla was te kamienie?» – odpowiecie im, że wody Jordanu rozdzieliły się przed Arką Przymierza Pańskiego. Gdy przechodziła ona przez Jordan, rozdzieliły się wody Jordanu, a te kamienie są pamiątką na zawsze dla Izraelitów». I Izraelici uczynili tak, jak im polecił Jozue. (...) Kapłani niosący Arkę stali w środku Jordanu, aż wszystko zostało wykonane, co Pan nakazał Jozuemu obwieścić ludowi zgodnie z poleceniami, jakie Mojżesz dał Jozuemu. Tymczasem lud przeszedł pośpiesznie. A gdy cały lud skończył przeprawę, przeszła również i Arka Pańska z kapłanami i stanęła na czele ludu. W owym dniu Pan wywyższył Jozuego w oczach całego Izraela” (Joz 3,14-17; 4,1.4-8.10-11.14).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej wejście Izraelitów do Ziemi Obiecanej.

Analiza tekstu biblijnego.

- Co nieśli kapłani?
- Jaki cud uczynił Bóg nad rzeką Jordan?
- Co Bóg kazał uczynić na pamiątkę dla przyszłych pokoleń?
- Co jest dla nas Ziemią Obiecaną?

Chrzest święty jest bramą, która otwiera nam drogę do nieba.

Rozwiązując krzyżówkę, dowiemy się, co Jezus obiecuje tym, którzy przyjmują sakrament chrztu.

1.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

1. Rzeką, którą Izraelici przekroczyli, niosąc Arkę Przymierza.
2. Imię wodza wprowadzającego Izraelitów do Ziemi Obiecanej.
3. Bóg Izraelitów.
4. „Ziemia Obiecana”, do której dążymy.
5. Imię wodza Izraelitów przed Jozuem.
6. Izrael to naród ...
7. Izraelici szli po ... ziemi.
8. Złożone po przekroczeniu rzeki Jordan na znak dla 12 pokoleń Izraela.
9. Nasz Zbawiciel.

1.	J	O	R	D	A	N			
			2.	J	O	Z	U	E	
3.	J	A	H	W	E				
	4.	N	I	E	B	O			
5.	M	O	J	---	E	S	Z		
		6.	W	Y	B	R	A	N	Y
		7.	S	U	C	H	E	J	
8.	K	A	M	I	E	N	I	E	
		9.	J	E	Z	U	S		

Hasło: NOWE ŻYCIE

Prezentacja pracy w parach.

Bóg jest obecny w naszym życiu i pragnie zbawienia wszystkich ludzi. Ofiaruje swe łaski jako pomoc na drodze do świętości. W chwili chrztu świętego Chrystus daje nam nowe – Boże życie i wzywa nas do przyjaźni. Jest naszym Pośrednikiem w drodze do nieba.

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Chrzest jest pierwszym i podstawowym sakramentem odpuszczenia grzechów, ponieważ jednoczy nas z Chrystusem, który umarł za nasze grzechy i zmartwychwstał dla naszego usprawiedliwienia, «abyśmy i my wkroczyli w nowe życie» (Rz 6,4)” (KKK 977).

– Co Katechizm Kościoła Katolickiego mówi na temat sakramentu chrztu świętego?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Podziękujmy Jezusowi Chrystusowi za dar życia wiecznego, za miłość i Jego obecność wśród nas.

„Akt miłości”

ZAKOŃCZENIE

Pan Bóg zaprosił nas do swego Królestwa. Przez chrzest święty staliśmy się członkami Kościoła, w którym realizuje się nasze zbawienie.

- Co czynię, by wyrazić wdzięczność Chrystusowi za dar życia wiecznego?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Autorefleksja.

Pan Jezus zaprasza nas byśmy korzystali z darów, które nam daje.

Pomyślmy:

- Jak okazuję Panu Jezusowi wdzięczność za dar życia wiecznego?

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę, w której podziękujesz Panu Jezusowi za dar przynależności do Kościoła.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Uczniowie odczytują modlitwę.

1. Boże, dziękujemy za sakrament chrztu świętego, przez który uczyniłeś nas Twoimi przybranymi dziećmi.
2. Boże, dziękujemy za naszych rodziców, którzy wskazują nam drogę do Ciebie.
3. Boże, dziękujemy za Kościół święty, w którym nas uświęcasz.

lub

Śpiew: „Miłość Twa”.

(można odtworzyć nagranie z piosenką)

Miłość Twa

Miłość Twa od najwyższych gór wyższa jest,
wielka jest wierność Twa,
do nieba sięga wzwyż.

Miłość Twa głębsza niż ocean bez dna,
wielka jest wierność Twa,
gdy do mnie zbliżasz się.

V. JEZUS NOWYM MOJŻESZEM I OBIECANYM MESJASZEM

30. JEZUS PEŁNIĄ OBJAWIENIA BOŻEGO

Cel ogólny

Usystematyzowanie wiadomości o sposobach Bożego Objawienia.
Uświadomienie potrzeby poznawania i poszukiwania Boga.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- wymienia sposoby Bożego objawienia (stworzenie, słowo Boże, Jezus Chrystus) (A.5),
- identyfikuje Maryję z Nową Ewą (A.13).

Umiejętności

- wymienia sposoby Bożego Objawienia: w stworzeniu, w słowie Bożym i w Jezusie Chrystusie (A.5.1),
- wyjaśnia pojęcia: Wcielenie i Odkupienie (A.13.10),
- wyjaśnia analogię między Nową Ewą a Maryją (A.13.11),
- w oparciu o wybrane teksty Starego i Nowego Testamentu charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11).

Postawy

- pogłębia swoją więź z Chrystusem przez poznawanie Jego Osoby i nauczania,
- przyjmuje w posłuszeństwie wiary Boże Objawienie (A.5.a),
- odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Mesjasza (A.13.d),
- wzbudza akty wiary, nadziei i miłości (A.6.c).

Metody

Rozmowa kierowana, ekspozycja, analiza tekstów biblijnych, analiza tekstów z nauczania Kościoła, praca w grupach, medytacja, niedokończone zdania, tekst luk, autorefleksja, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, tekst świadectwa, Katechizm Kościoła Katolickiego, zdjęcia lub ilustracje przedstawiające piękno przyrody, dzieci, osoby starsze, chore itp., plansza z tekstem modlitwy, slajdy.

MODLITWA

„Akt wiary”.

WPROWADZENIE

– Jakie cele możemy sobie stawiać w życiu?

Każdy człowiek, kierując się rozumem, sam może dojść do odkrycia prawdy o istnieniu Boga. Jednakże sam rozum nie wystarczy. Potrzebna jest wiara.

Propozycja 1.

Odczytanie i analiza świadectwa.

„Na spotkaniach zobaczyłam ludzi, którzy prostymi słowami mówili do Boga i wydawało się, że On stoi obok każdego z nich i słucha uważnie. Zobaczyłam wtedy, że Pana Boga interesują wszystkie nawet najbardziej błahe sprawy człowieka, że można Mu o wszystkim powiedzieć i nawet nie trzeba specjalnie dobierać słów. To mnie zafascynowało – ten wielki potężny Bóg jest tak pokorny, że stoi i słucha i jest w stanie wysłuchać każdej, nawet najbardziej nieporadnej modlitwy, ale wypowiedzianej w szczerości serca. Spotkałam Boga, który jest miłością. Ta bezpośrednia, spontaniczna forma modlitwy bardzo mi pomogła otworzyć serce na Pana Boga i z radością, świadomie oddałam swoje życie Jezusowi. A On zaczął powoli, bardzo delikatnie zmieniać moje życie, uzdrawiać moje serce” (Basia).

Propozycja 2.

Praca w grupach.

Katecheta dzieli uczniów na 4 grupy. Każda z grup otrzymuje kilka ilustracji lub zdjęć przedstawiających: krajobrazy, osoby cierpiące i chore, dzieci, osoby starsze, rodzinę itp. Uczniowie, patrząc na karty, zastanawiają się, w jaki sposób mogą dojść do poznania Boga.

Następnie kończą rozpoczęte zdanie:

– Obecność Boga dostrzegam w...

Czas pracy: 5 minut.

Prezentacja pracy w grupach.

Boga odnajdziemy w pięknie stworzeń, w drugim człowieku, sumieniu.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

Bóg przemawiał do człowieka na różne sposoby, objawiając mu swoją wolę, lecz najpełniej objawił mu się w Osobie Jezusa Chrystusa. To objawienie się Boga człowiekowi dokonało się w tajemnicy Wcielenia. Prawdę tę przedstawia Święty Paweł w Liście do Hebrajczyków:

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, a w tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna. Jego to ustanowił dziedzicem wszystkich rzeczy, przez Niego też stworzył wszechświat. Ten [Syn], który jest odbłaskiem Jego chwały i odbiciem Jego istoty, podtrzymuje wszystko słowem swej potęgi, a dokonawszy oczyszczenia z grzechów, zasiadł po prawicy Majestatu na wysokościach. On o tyle stał się wyższym od aniołów, o ile odziedziczył wyższe od nich imię” (Hbr1,1-3).

Analiza tekstu biblijnego.

– Przez kogo przemawiał Bóg?

– Kto najpełniej objawił człowiekowi Boga?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Zapowiedź przyjścia na świat Jezusa znajdujemy już w Starym Testamencie – Protoewangelii, czyli pierwszej obietnicy Zbawiciela.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie a niewiastę, pomiędzy potomstwo twoje, a potomstwo jej: ono zmiażdży ci głowę, a ty zmiażdżysz mu piętę” (Rdz 3,15).

– Do kogo Bóg wypowiedział te słowa?

– Kim jest zapowiadana niewiasta?

W Protoewangelii odnajdujemy obraz „Nowej Ewy”. Słowa te odnoszą się do walki, którą od chwili grzechu pierworodnego ludzie – „potomstwo niewiasty” Ewy, będą toczyć z szatanem. Maryja ukazana jest jako Matka zwycięskiego Potomka, Jezusa. Maryja jako Narzędzie w ręku Boga, poprzez które działa On dla zbawienia całej ludzkości.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Praca w grupach.

Podział uczniów na cztery grupy. Każda grupa otrzymuje tekst z Katechizmu Kościoła Katolickiego i pytanie. Zadaniem uczniów jest przygotowanie odpowiedzi. Czas pracy 3 minut.

Grupa I

„Pragnienie Boga jest wpisane w serce człowieka, ponieważ został on stworzony przez Boga i dla Boga. Bóg nie przestaje przyciągać człowieka do siebie i tylko w Bogu człowiek znajdzie prawdę i szczęście, których nieustannie szuka” (KKK 27).

– W jaki sposób możemy poznać Boga?

Grupa II

„Władze człowieka uzdalniają go do poznania istnienia osobowego Boga. (...) Dowody na istnienie Boga mogą jednak przygotować człowieka do wiary i pomóc mu stwierdzić, że wiara nie sprzeciwia się rozumowi ludzkiemu” (KKK 35).

– W jaki sposób możemy poznać Boga?

Grupa III

„Człowiek stworzony na obraz Boga, powołany, by Go poznawać i miłować, szukając Boga, odkrywa pewne «drogi» wiodące do jego poznania. Nazywa się je także «dowodami na istnienie Boga»; nie chodzi tu jednak o dowody, jakich poszukują nauki przyrodnicze, ale o «spójne i przekonujące argumenty», które pozwalają osiągnąć prawdziwą pewność. Punktem wyjścia tych «dróg» prowadzących do Boga jest stworzenie: świat materialny i osoba ludzka” (KKK 31).

– W jaki sposób możemy poznać Boga?

Grupa IV

„Spodobało się Bogu w swej dobroci i mądrości objawić siebie samego i ujawnić nam tajemnicę woli swojej, dzięki której przez Chrystusa, Słowo Wcielone, ludzie mają dostęp do Ojca” (KKK 51).

– W jaki sposób możemy poznać Boga?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

Człowiek został obdarowany przez Boga – Stwórcę naturalnymi zdolnościami, które pozwalają mu poszukiwać, odkrywać i poznawać Go.

ZAKOŃCZENIE

Wiara jest odpowiedzią człowieka daną Bogu na Jego miłość i jednocześnie światłem dla poszukujących sensu życia. Wiara przybliża nas do Boga.

Ojciec Święty Jan Paweł II naucza:

„Świat może być niekiedy groźnym żywiołem – to prawda – ale człowiek żyjący wiarą i nadzieją ma w sobie siłę Ducha, aby stać czoło zagrożeniom tego świata. Piotr szedł po falach jeziora, choć to było przeciwko prawu ciężenia, szedł, bo patrzył w oczy Chrystusa. Gdy zwątpił, gdy stracił z Mistrzem osobisty kontakt, zaczął tonąć i spotkał go wyrzut: «Czemu zwątpiłeś małej wiary?» Na przykładzie

Piotra widzimy, jak ważna jest w życiu duchowym osobista łączność z Chrystusem, którą trzeba ciągle odnawiać i pogłębiać. W jaki sposób? Przede wszystkim przez modlitwę. Moi drodzy, módlcie się i uczcie się modlitwy, czytajcie i rozważajcie słowa Boże, umacniajcie więź z Chrystusem w sakramencie pokuty i Eucharystii, zgłębiajcie problemy życia wewnętrznego i apostołstwa w młodzieżowych wspólnotach, organizacjach kościelnych, ruchach, których jest teraz wiele w naszym kraju” (Jan Paweł II, Poznań, 3 czerwca 1997 r.).

– Do czego zachęca nas Ojciec Święty Jan Paweł II?

Autorefleksja.

Jezus w pełni objawił nam Boga Ojca.

Pomyślmy:

– Co robię, by lepiej poznać Boga?

– Jak dziękuję Jezusowi za to, że objawił nam miłość Boga?

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę o przymnożenie łaski wiary w poznawaniu Boga.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem modlitwy lub pokaz slajdu.

Daj mi serce czyste

– bym Ciebie mógł widzieć

serce pokorne

– bym Ciebie mógł słuchać

serce miłujące

– bym Tobie mógł służyć

serce wierzące

– bym w Tobie mógł przebywać

(D. Hammarskjöld)

31. JEZUS NAUCZA O KRÓLESTWIE BOŻYM – PRZYPowieŚĆ O SIEWCY

Cel ogólny

Usystematyzowanie wiadomości o sposobach Bożego Objawienia.
Interpretacja i analiza przypowieści o siewcy.
Wychowanie do uważnego słuchania słowa Bożego.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- przytacza przypowieść o siewcy (A.10).

Umiejętności

- wyjaśnia pojęcie przypowieści oraz wskazuje na strukturę przypowieści (A.11.3),
- omawia przypowieść o siewcy (A.11.6)
- wymienia okoliczności, w jakich słuchamy słowa Bożego,
- wylicza, z jakich elementów składa się liturgia słowa,
- ilustruje przypowieść o siewcy,
- wyjaśnia potrzebę uważnego słuchania słowa Bożego.

Postawy

- nawiązuje i pielęgnuje osobową relację z Bogiem (A.5.b),
- pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania (A.13.b),
- uważnie słucha i czyta słowo Boże (A.13.c),
- stara się układać swoje życie według wskazań słowa Bożego (A.13.e).

Metody

Rozmowa kierowana, ekspozycja, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, techniki plastyczne, praca w grupach, niedokończone zdanie, rozsypanka wyrazowa, autorefleksja, śpiew, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, świeca, kartki – format A4, plansza z nazwami części liturgii słowa, ilustracja przedstawiająca siewcę, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

- Gdzie zapisane jest słowo Boże?
- Gdzie słyszymy słowo Boże?
- Kto przemawia do nas w czasie Mszy Świętej?
- Jak nazywa się ta część Mszy Świętej, w której Bóg przemawia do nas w swoim słowie?

Wyjaśnienie słowa: „liturgia”.

LITURGIA – oznacza ściśle ustalony porządek i sposób sprawowania Mszy Świętej.

ROZWINIĘCIE

Wyjaśnienie, czym jest: „przypowieść”.

PRZYPOWIEŚĆ – opowiadanie wzięte z życia, którym Pan Jezus posługiwał się, aby ukazać prawdę o Królestwie Bożym.

Poznamy dzisiaj przypowieść o siewcy.

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej siewcę.

Uroczyste odczytanie fragmentu Pisma Świętego:

„Oto siewca wyszedł siał. A gdy siał, niektóre [ziarna] padły na drogę, nadleciały ptaki i wydziobały je. Inne padły na miejsca skaliste, gdzie niewiele miały ziemi; i wnet powschodziły, bo gleba nie była głęboka. Lecz gdy słońce wzeszło, przypaliły się i uschły, bo nie miały korzenia. Inne znowu padły między ciernie, a ciernie wybujały i zagłuszyły je. Inne w końcu padły na ziemię żyzną i plon wydały, jedno stokrotny, drugie sześćdziesięciokrotny, a inne trzydzie-stokrotny” (Mt 13, 3b-8).

Praca w grupach – analiza tekstu biblijnego.

Dzielimy uczniów na grupy. Każda grupa otrzymuje kartkę – format A4. Zadaniem poszczególnych grup jest zilustrowanie miejsca, na które padło ziarno (grupa I – droga, grupa II – skała, grupa III – ciernie, grupa IV – pole) i przygotowanie odpowiedzi na pytania:

- Gdzie upadło ziarno wysiewane przez siewcę?*
- Co stało się z ziarnem?*
- Co oznacza ziarno w przypowieści?*

Czas pracy: 10 minut.

Prezentacja pracy w grupach.

Umieszczenie na tablicy ilustracji wykonanych przez uczniów.

W przypowieści o siewcy Siewcą jest Pan Jezus, ziarnem – słowo Boże, a glebą każdy człowiek. Miejsca takie jak: droga czy skała oznaczają ludzi, którzy słuchają słowa Bożego chwilowo, bez zainteresowania i zrozumienia, i nie pogłębiają swej wiary. Ziarno, wydające plon w żyznej ziemi, oznacza słowo Boże wysłuchane, przyjęte przez człowieka i realizowane w życiu.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

- Czego uczy nas Pan Jezus w przypowieści o siewcy?*
- Kto przekazuje nam słowo Boże?*
- Gdzie słyszymy słowo Boże?*
- Jak powinniśmy je przyjmować?*

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Bardzo potrzebne jest uważne wsłuchiwanie się, aby usłyszeć to, co Bóg pragnie nam powiedzieć. Szczególnym czasem spotkania z nauczającym Chrystusem jest liturgia słowa.

Ekspozycja, umieszczenie na tablicy i omówienie planszy z nazwami części liturgii słowa:

Liturgia słowa:

- I czytanie – Stary Testament,
 - psalm responsoryjny,
- II czytanie – Nowy Testament,
 - śpiew „Alleluja”,
 - Ewangelia,
 - homilia,
 - wyznanie wiary,
 - modlitwa wiernych.

Pan Jezus jest obecny i spotyka się z nami w słowie Bożym. Uczestnicząc we Mszy Świętej, odpowiadamy na Jego zaproszenie i bierzemy udział w spotkaniu z Nim.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

ZAKOŃCZENIE

Papież Franciszek zachęca nas:

„Niech ludzie Kościoła będą budowniczymi harmonii, siewcami dobra, apostołami nadziei” (Franciszek, *Homilia wygłoszona w czasie Mszy Świętej w uroczystość Zesłania Ducha Świętego*, Watykan, 9 czerwca 2019 r.)

- Do czego zachęca nas papież Franciszek?

Autorefleksja.

Dobrze przyjęte słowo Boże i wprowadzone w życie przynosi owoc dobrego życia.

Pomyślmy:

- Jak przyjmuję słowo Boże?
- Jak realizujesz słowo Boże na co dzień?

„Akt wiary”.

*Nauka piosenki: „Niechaj z nami będzie Pan”.
(odtworzenia nagrania z piosenką)*

1. Niechaj z nami będzie Pan – alleluja.
Niech obroną będzie nam – alleluja

2. Jego słowo wiecznie trwa – alleluja,
Wieczną prawdę w sobie ma – alleluja.

Alleluja, Alleluja!

3. Chcemy zgłębić słowa treść – alleluja,
Braciom je radośnie nieść – alleluja.

4. Chcemy nim na co dzień żyć – alleluja.
I w przyjaźni z Bogiem być – alleluja.

Alleluja, Alleluja!

5. Źródło życia, Panie nasz – alleluja.
Ty nam wieczne życie dasz – alleluja.

6. Prowadź wśród zawiłych dróg – alleluja
W Trójcy Świętej jeden Bóg – alleluja.

PRACA DOMOWA

W najbliższą niedzielę, w czasie Mszy Świętej, wysłuchaj uważnie Ewangelii i napisz, o czym Pan Jezus Cię poucza.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

„Chwała Ojcu...”.

32. JEZUS ZAPRASZA WSZYSTKICH DO KRÓLESTWA BOŻEGO – PRZYPowieŚĆ O ROBOTNIKACH W WINNICY

Cel ogólny

Usystematyzowanie wiadomości o sposobach Bożego Objawienia.
Interpretacja i analiza przypowieści o robotnikach w winnicy.
Kształtowanie postawy wdzięczności za zaproszenie do Królestwa Bożego.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- zna przypowieść o robotnikach w winnicy (A.10),
- wie, że Bóg jest miłosierny (A.13).

Umiejętności

- wyjaśnia, na czym polega Dobra Nowina o Królestwie Bożym (A.13.7),
- omawia przypowieść o robotnikach w winnicy (A.13.13),
- podaje, czym jest winnica,
- identyfikuje winnicę z Królestwem Bożym,
- wskazuje, że warunkiem przynależności do Królestwa Bożego jest nawrócenie i wiara,
- stwierdza, że sakrament chrztu to czas wezwania nas do pracy w winnicy Bożej.

Postawy

- pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania (A.13.b),
- wyraża wdzięczność Bogu za dar chrztu i zaproszenie do Królestwa Bożego.

Metody

Krzyżówka, ekspozycja, praca z tekstem, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, odczytanie tekstu biblijnego z podziałem na role, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, praca w grupach, rozsypanka wyrazowa, analiza tekstów źródłowych, autorefleksja, śpiew, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, ilustracja lub slajdy winnicy, winogrona, zegar, koperty z rozsypanką wyrazową, tekst Jana Pawła II, *Christifideles laici*, 1, tekst Katechizmu Kościoła Katolickiego, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Krzyżówka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw.1)

Rozwiązując krzyżówkę, dowiemy się, do czego Pan Jezus porównuje Królestwo Boże.

			1.	W	I	A	R	A		
			2.	N	I	E	B	O		
3.	E	W	A	N	G	E	L	I	A	
			4.	W	I	N	O			
5.	M	O	D	L	I	T	W	A		
			6.	P	A	C	I	E	R	Z
			7.	S	K	A	L	A		

1. Jedna z cnót Boskich.
2. Ostateczny cel człowieka.
3. Dobra Nowina.
4. Jezus przemienił w nie wodę.
5. Rozmowa z Bogiem.
6. Odmawiany rano i wieczorem.
7. Mocny fundament.

Hasło: WINNICA

Pan Jezus porównuje Królestwo Boże do winnicy.

Ekspozycja i omówienie ilustracji lub slajdów przedstawiającej winogrona, winnicę.

W przypowieści o robotnikach w winnicy Pan Jezus ukazuje prawdę o Królestwie Bożym.

ROZWINIĘCIE

Praca w winnicy rozpoczynała się o świcie, to według naszego czasu godzina 6:00; godz. 3 to nasza 9:00; 6 to 12:00 itd.

(można wcześniej wykonać i wykorzystać zegar wskazujący jednocześnie czas w Palestynie i w Polsce)

W naszym kraju posługujemy się monetą nazywaną „złoty”, a w Palestynie używano „denara”.

DENAR – srebrna lub złota moneta rzymska, którą posługiwano się w czasach Jezusa, przeciętne wynagrodzenie za dzień pracy.

Uroczyste odczytanie tekstu biblijnego.

„Albowiem królestwo niebieskie podobne jest do gospodarza, który wyszedł wczesnym rankiem, aby nająć robotników do swej winnicy. Umówił się z robotnikami o denara za dzień i posłał ich do winnicy. Gdy wyszedł około godziny trzeciej, zobaczył innych, stojących na rynku beczynnymi, i rzekł do nich: «Idźcie i wy do mojej winnicy, a co będzie słuszne, dam wam». Oni poszli. Wyszedszy ponownie oko-

ło godziny szóstej i dziewiątej, tak samo uczynił. Gdy wyszedł około godziny jedenastej, spotkał innych stojących i zapytał ich: «Czemu tu stoicie cały dzień bezczynnie?» Odpowiedzieli mu: «Bo nas nikt nie najął». Rzekł im: «Idźcie i wy do winnicy!» A gdy nadszedł wieczór, rzekł właściciel winnicy do swego rządcy: «Zwołaj robotników i wypłać im należność, poczynawszy od ostatnich aż do pierwszych!» Przyszli najęci około jedenastej godziny i otrzymali po denarze. Gdy więc przyszli pierwsi, myśleli, że więcej dostaną; lecz i oni otrzymali po denarze. Wziąwszy go, szemrali przeciw gospodarzowi, mówiąc: «Ci ostatni jedną godzinę pracowali, a zrównałeś ich z nami, którzyśmy znosili ciężar dnia i spiekoty». Na to odrzekł jednemu z nich: «Przyjacielu, nie czynię ci krzywdy; czy nie o denara umówiłeś się ze mną? Weź, co twoje, i odejź! Chcę też i temu ostatniemu dać tak samo jak tobie. Czy mi nie wolno uczynić ze swoim, co chcę? Czy na to złym okiem patrzysz, że ja jestem dobry? Tak ostatni będą pierwszymi, a pierwsi ostatnimi» (Mt 20,1-16).

Odczytanie tekstu biblijnego z podziałem na role.

Analiza tekstu biblijnego.

- Jaką pracę proponował gospodarz?
- O jakiej porze gospodarz najął pierwszych robotników?
- Jaką zapłatę obiecał właściciel winnicy pierwszym robotnikom?
- O której godzinie pracę rozpoczęli kolejni robotnicy?
- Kiedy zostali wynajęci ostatni robotnicy?
- Ile godzin przepracowali?
- Jaką zapłatę otrzymali ci, którzy pracowali od rana (12 godzin)?
- Ile otrzymali następni (pracujący 9, 6, 3, 1 godz.)?
- Co robotnicy zarzucili gospodarzowi?
- Dlaczego decyzja gospodarza płacącego za pracę była słuszna?

Gospodarz zapłacił tak, jak się umówił. Zachował warunki umowy. Jako człowiek bardzo dobry dał taką samą zapłatę wszystkim.

Z nami jest podobnie. Bez względu na to, w którym momencie swojego życia i z jakimi grzechami przychodzimy do Pana Jezusa, On zawsze nam przebacza. Traktuje wszystkich jednakowo – każdemu chce ofiarować ten sam dar przebaczenia i życia wiecznego w Jego Królestwie.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Praca w grupach.

Podział uczniów na 5 grup. Każda z nich otrzymuje kopertę z rozsypanką wyrazową. Czas pracy 2-3 minuty.

Grupa I

Winnica oznacza Królestwo Boże.

Grupa II

Postępowanie gospodarza pokazuje wielką dobroć Boga.

Grupa III

Bóg powołuje do swego Królestwa wszystkich ludzi.

Grupa IV

Bóg w różnym czasie wzywa nas do pracy w swojej winnicy.

Grupa V

Od chwili chrztu należymy do Królestwa Bożego.

Prezentacja pracy w grupach.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

ZAKOŃCZENIE

Przez chrzest zostaliśmy włączeni do Królestwa Bożego – Winnicy. W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Chrzest święty jest fundamentem całego życia chrześcijańskiego, bramą życia w Duchu (...) i bramą otwierającą dostęp do innych sakramentów. Przez chrzest zostajemy wyzwoleni od grzechu i odrodzeni jako synowie Boży, stajemy się członkami Chrystusa oraz zostajemy wszczepieni w Kościół i stajemy się uczestnikami jego posłania” (KKK 1213).

- Czym jest chrzest święty dla chrześcijanina?
- Co otrzymujemy dzięki sakramentowi chrztu świętego?

Ojciec Święty Jan Paweł II podaje:

„Ewangeliczna przypowieść ukazuje naszym oczom rozległą winnicę Pańską oraz rzeszę ludzi, mężczyzn i kobiet wezwanych przez Boga i wysłanych tam do pracy. Winnicą jest cały świat (por. Mt 13,38), który winien zostać przemieniony zgodnie z Bożym planem w perspektywie ostatecznego przyjścia Królestwa Bożego” (Jan Paweł II, *Christifideles laici*, 1).

- Co jest winnicą Pana Boga?
- Kto został wezwany do pracy w winnicy?

Każdy z nas od chwili chrztu należy do Królestwa Bożego. Jest to wielka dobroć Boga, który powołuje do swego Królestwa wszystkich ludzi.

Autorefleksja.

Pan Jezus zaprasza nas do Królestwa Bożego.

Pomyślmy:

- W jaki sposób troszczę się o swoją wiarę?
- Jak dziękuję Bogu za zaproszenie do Jego Królestwa?

Modlitwa dziękczynna za dar chrztu świętego.

„Tak mnie ukochałeś, Boże Ojcze, że zesłałeś Syna, aby przez swoją śmierć wysłużył mi łaskę chrztu. Jestem Twoim dzieckiem. Złożyłeś w mej duszy ziarno swego życia. Wiesz, że jestem święty i taki chcę pozostać aż do spotkania z Tobą” (ks. Tymoteusz).

*Nauka pieśni: „Jesteś Panie winnym krzewem”.
(odtworzenia nagrania z piosenką).*

1. Jesteś Panie winnym krzewem,
a my jego latorośle,
moc czerpiemy tylko z Ciebie,
Ty w nas żyjesz Swą miłością.

Ref. Panie, Panie,
naucz nas w miłości Twojej trwać.

2. Cóż trwałego poza Tobą,
człowiek zdziała sam ze siebie.
Któż potrafi własne dobro
oblec w kształty nieśmiertelne.

3. Ty przyjaźnią nas ogarniasz,
tak wspaniałą i szeroką,
że wyzwala pełną radość
w Sercu, które ciebie kocha.

4. Wejdź o Jezu, w nasze życie,
głębią łaski, mocą słowa,
byśmy mogli owoc przynieść
cześć i chwałę Ojcu oddać.

PRACA DOMOWA

W formie plakatu zilustruj hasło: „Bóg zaprasza nas do swego Królestwa”.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Jesteś Panie winnym krzewem”.
(odtworzenia nagrania z piosenką)

33. WARTOŚĆ KRÓLESTWA BOŻEGO W PRZYPOWIEŚCIACH O SKARBIE I PERLE

Cel ogólny

Usystematyzowanie wiadomości o sposobach Bożego Objawienia.
Interpretacja i analiza przypowieści o skarbie i perle.
Zachęcenie do poznawania Jezusa i Jego nauczania.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- zna przypowieść o skarbie i perle (A.10).

Umiejętności

- wyjaśnia, na czym polega Dobra Nowina o Królestwie Bożym (A.13.7),
- omawia przypowieść o skarbie i perle (A.13.6),
- identyfikuje skarb i perłę z Królestwem Bożym,
- porównuje wartość Królestwa Bożego do skarbu i perły.

Postawy

- pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania (A.13.b),
- wyraża wdzięczność Bogu za dar przynależności do Królestwa Bożego.

Metody

Rozmowa kierowana, metoda słoneczko, rozsypanka wyrazowa, praca w grupach, analiza tekstu biblijnego, niedokończone zdanie, analiza tekstu źródłowego, analiza wiersza, autorefleksja, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

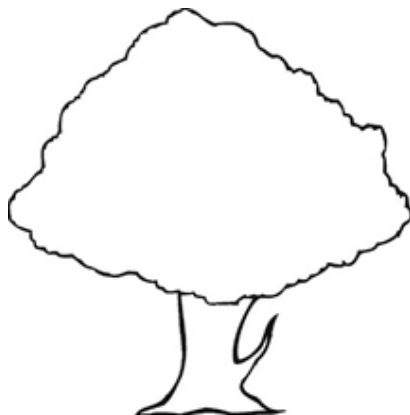
Pismo Święte, plansza ze słowami: KRÓLESTWO BOŻE, film: 6 *N.T. Królestwo Niebieskie*, Katechizm Kościoła Katolickiego, tekst wiersza Z. Jasnoty, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Akt wiary”.

WPROWADZENIE

Uczniowie w koronie drzewa wpisują swoje imię oraz imiona dzieci z klasy.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Jako wspólnota dzieci Bożych zostaliśmy powołani do Królestwa Bożego. Pan Jezus, głosząc Dobrą Nowinę przez przypowieści, ukazuje nam prawdę o Królestwie Bożym.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

ROZWINIĘCIE

Praca w grupach.

Podział uczniów na 2 grupy. Każda grupa otrzymuje tekst biblijny i zestaw pytań. Zadaniem uczniów jest przygotowanie odpowiedzi. Czas pracy: 5 minut.

Grupa I

„Królestwo niebieskie podobne jest do skarbu ukrytego w roli. Znalazł go pewien człowiek i ukrył ponownie. Z radości poszedł, sprzedał wszystko, co miał, i kupił tę rolę” (Mt 13,44).

- Do czego Pan Jezus porównał Królestwo niebieskie?
- Co zrobił człowiek, który znalazł skarb?
- Czego uczy Pan Jezus w tej przypowieści?

Grupa II

„Dalej, podobne jest królestwo niebieskie do kupca, poszukującego pięknych pereł. Gdy znalazł jedną drogocenną perłę, poszedł, sprzedał wszystko, co miał, i kupił ją” (Mt 13,45-46).

- Do czego Pan Jezus porównał królestwo niebieskie?
- Co zrobił kupiec, gdy znalazł drogocenną perłę?
- Do czego wzywa nas Pan Jezus w tej przypowieści?

Prezentacja pracy w grupach.

Przypowieści ukazują nam prawdę o wartości Królestwa Bożego, jego wewnętrznej mocy i sile wzrostu w naszych sercach.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Odtworzenie i analiza fragmentu (od 6.48-10.18 min.) filmu: „6 N.T. Królestwo Niebieskie”.

(<https://www.youtube.com/watch?v=13wDxO7NE5E>

lub

zeskanuj poniższy kod QR)

ZAKOŃCZENIE

W każdym z nas jest Królestwo Boże i z wielką siłą może wzrastać w naszych sercach.

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Jezus wzywa do wejścia do Królestwa, posługując się przypowieściami, które stanowią charakterystyczną cechę Jego nauczania. Przez nie zaprasza na ucztę Królestwa, ale wymaga także radykalnego

wyboru: aby zyskać Królestwo, trzeba oddać wszystko; nie wystarczą słowa, potrzebne są czyny (...). Trzeba wejść do Królestwa, to znaczy stać się uczniem Chrystusa, aby «poznać tajemnice Królestwa niebieskiego» (KKK 546).

– Jak możemy przyczyniać się do rozwoju i umocnienia Królestwa Bożego?

Odczytanie i analiza wiersza.

Królestwo Boże to skarb ukryty,
który odnalazł szczęśliwy człowiek.
Wyprzedał wszystko to, co posiadał,
i kupił sobie wybraną rolę.
Można porównać je też do kupca
szukającego pereł bezcennych.
Gdy odnalazł takie, też sprzedał wszystko
aby móc nabyć tylko tę jedną.
Do życia jest nam wszystko potrzebne:
spanie, jedzenie, woda, powietrze,
ale to jeszcze nam nie wystarczy –
Królestwo Boże jest najważniejsze.
(Z. Jasnota)

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- W jaki sposób wypełniam słowo Boże w codziennym życiu?
- Co mogę zrobić, aby wzrastało we mnie Królestwo Boże?

*Nauka piosenki: „Królestwo Boże jest wśród nas”.
(można odtworzyć nagranie z piosenką)*

1. Królestwo Boże jest wśród nas,
Niebo jest w sercu mym.
I Jego wiecznej chwały blask,
Niebo jest w sercu mym.

Ref. Oooooo

Niebo jest w sercu mym.(2x)

2. Rozlewa na nas miłość swą,

Niebo jest w sercu mym.

Pokojem i radością swą,

Niebo jest w sercu mym.

PRACA DOMOWA

Napisz, jak możemy przyczyniać się do rozwoju Królestwa Bożego.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Królestwo Boże jest wśród nas”.

34. MIŁOŚĆ

PRAWEM KRÓLESTWA BOŻEGO –

PRZYPowieŚĆ

O MIŁOSIERNYM SAMARYTANINIE

Cel ogólny

Usystematyzowanie wiadomości o sposobach Bożego Objawienia.
Interpretacja i analiza przypowieści o miłosiernym Samarytaninie.
Kształtowanie postawy miłości wobec bliźnich.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- zna przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (A.10),
- nazywa Boga miłosiernym (A.5).

Umiejętności

- wymienia najważniejsze przymioty Boga: Bóg Ojciec miłosierny (A.5.2),
- omawia przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (A.13.13),
- podaje, jak brzmi podstawowe prawo Królestwa Bożego,
- identyfikuje bliźniego z drugim człowiekiem.

Postawy

- rozwija wiarę w miłość Boga (A.5.c),
- pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania (A.13.b),
- wybiera sposoby realizowania czynów miłości w codziennym życiu,
- planuje realizację prawa miłości w swoim życiu.

Metody

Śpiew, metoda skojarzeń, pokaz, pogadanka, opowiadanie, odczytanie tekstu biblijnego z podziałem na role, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, niedokończone zdanie, ekspozycja, analiza tekstów źródłowych, pogadanka, autorefleksja, techniki multimedialne, metoda „pajęczyny”.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, plansza ze słowem: MIŁOŚĆ, mapa Palestyny, ilustracja przedstawiająca miłosiernego Samarytanina, plansza z tekstem przykazania miłości, plansza z tekstem – Łk 10,37b, Katechizm Kościoła Katolickiego, Jan Paweł II, *List do dzieci*, film: *7 N.T. Miłosierny Samarytanin*, M. Maliński, *Modłę się do Ciebie*, Poznań 1984.

MODLITWA

„Przykazanie miłości”.

WPROWADZENIE

Pan Jezus wzywa każdego człowieka do okazywania miłości.

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

MIŁOŚĆ

Uczniowie podają przymioty miłości i zapisują wokół hasła.

Przymiotami miłości są: prawdomówność, wierność, bezinteresowność, cierpliwość, ofiarność, przyjaźń, dobroć.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

Pokaz mapy Palestyny i wskazanie: Samarii, Jerozolimy i Jerycha.

Wyjaśnienie słów: „Samarytanin”, „lewita”, „uczony w Prawie”, „miłosierny”.

SAMARYTANIN – mieszkaniec Samarii, środkowej części Palestyny. Samarytanie graniczyli z Żydami, ale Żydzi gardzili nimi, uważając ich za odstępców od religii Mojżesza.

LEWITA – pomocnik kapłana w świątyni.

UCZONY W PRAWIE – człowiek wykształcony, świetnie znający Prawo Mojżesza.

MIŁOSIERNY – człowiek wrażliwy na krzywdę drugiego człowieka.

Opowiadanie tekstu biblijnego przez katechetę.

Odczytanie tekstu biblijnego.

„A oto powstał jakiś uczony w Prawie i wystawiając Go na próbę, zapytał: «Nauczycielu, co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne?» Jezus mu odpowiedział: «Co jest napisane w Prawie? Jak czytasz?» On rzekł: «Będiesz miłował Pana, Boga swego, całym swoim sercem, całą swoją duszą, całą swoją mocą i całym swoim umysłem; a swego bliźniego jak siebie samego». Jezus rzekł do niego: «Dobrześ odpowiedział. To czyn, a będziesz żył». Lecz on, chcąc się usprawiedliwić, zapytał Jezusa: «A kto jest moim bliźnim?» Jezus, nawiązując do tego, rzekł: «Pewien człowiek schodził z Jerozolimy do Jerycha i wpadł w ręce zbójców. Ci nie tylko, że go obdarli, lecz jeszcze rany mu zadali i zostawwszy na pół umarłego, odeszli. Przypadkiem przechodził tą drogą pewien kapłan; zobaczył go i minął. Tak samo lewita, gdy przyszedł na to miejsce i zobaczył go, minął. Pewien zaś Samarytanin, będąc w podróży, przechodził również obok niego. Gdy go zobaczył, wzruszył się głęboko: podszedł do niego i opatrzył mu rany, zalewając je oliwą i winem; potem wsadził go na swoje bydlę, zawiózł do gospody i pielęgnował go. Następnego zaś dnia wyjął dwa denary, dał gospodarzowi i rzekł: <Miej o nim staranie, a jeśli co więcej wydasz, ja oddam tobie, gdy będę wracał>. Któryż z tych trzech okazał się, według twego zdania, bliźnim tego, który wpadł w ręce zbójców?» On odpowiedział: «Ten, który mu okazał miłosierdzie». Jezus mu rzekł: «Idź, i ty czyn podobnie»” (Łk 10,25-37).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej miłosiernego Samarytanina.

Analiza tekstu biblijnego.

- O co zapytał Pana Jezusa uczony w Prawie?
- Co odpowiedział Pan Jezus uczonemu w Prawie?
- Co jest zapisane w Prawie?
- Jak nazywamy to prawo dzisiaj?

Ekspozycja i głośne odczytanie z planszy tekstu z przykazaniem miłości.

„Będziesz miłował Pana, Boga swego, całym swoim sercem, całą swoją duszą, całą swoją mocą i całym swoim umysłem; a swego bliźniego jak siebie samego” (Łk 10,27).

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

- O co jeszcze zapytał uczony w Prawie?
- Jaką przypowieść opowiedział Pan Jezus?
- Skąd wracał pewien człowiek?
- Co wydarzyło się w czasie podróży?
- Kto przechodził tą samą drogą?
- Jak się zachował kapłan i lewita?
- Kto udzielił pomocy rannemu?
- W jaki sposób Samarytanin zaopiekował się pobitym podróżnym?
- Który z trzech przechodzących drogą okazał się bliźnim rannego?
- Co okazał Samarytanin napadniętemu Żydowi?
- Co Pan Jezus polecił czynić uczonemu w Prawie?

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – Łk 10,37b.

„Jezus mu rzekł: Idź, i ty czyń podobnie” (Łk 10,37b).

- Do czego Pan Jezus wzywa nas w tej przypowieści?

W przypowieści o miłosiernym Samarytaninie Pan Jezus uczy nas, że każdy człowiek jest naszym bliźnim. Wzywa nas, byśmy okazywali miłość wszystkim ludziom. To obowiązek każdego dziecka Bożego i podstawowe prawo Królestwa Bożego.

- Kiedy realizujemy w naszym życiu prawo Królestwa Bożego?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Owocami miłości są radość, pokój i miłosierdzie. Miłość wymaga dobroci i upomnienia braterskiego; jest życzliwością; rodzi wzajemność; trwa bezinteresowna i hojna. Miłość jest przyjaźnią i komunią” (KKK 1829).

- Jakie są owoce miłości?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

Ojciec Święty Jan Paweł II w *Liście do dzieci* z 1994 roku mówi o znaczeniu miłości:

„Człowiek nie może żyć bez miłości. Jest wezwany do miłości Boga i bliźniego, ale żeby prawdziwie miłować, potrzebna jest mu ta pewność, że Bóg go miłuje. Bóg was miłuje, drogie dzieci!” (Jan Paweł II, *List do dzieci*).

– Co Jan Paweł II mówi o miłości?

ZAKOŃCZENIE

Odtworzenie i analiza fragmentu (od 6.48-10.18 min.) filmu: „7 N.T. Miłosierny Samarytanin”.

(https://www.youtube.com/watch?v=tNa82Sj_30U

lub

zeskanuj poniższy kod QR)

Pogadanka na temat filmu.

Pan Jezus, słowami: „Idź, i ty czyn podobnie”, wzywa nas do okazywania czynem miłości naszym bliźnim.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

– Jak okazuję miłość Bogu?

– Jaki jestem dla bliźnich?

Odczytanie tekstu modlitwy:

Panie Jezus, Ty uczysz nas, że Bóg jest miłością,
uczysz nas swoimi słowami, że mamy kochać, a więc służyć,

pomagać, dawać swój czas i swoje rzeczy, i pieniądze,
odwiedzać chorych, starych, przebaczać, darować (...).
Daj mi, proszę, by Twoja nauka nie poszła na marne.
Daj mi, proszę, abym Ciebie zrozumiał.
Daj mi, proszę, abym tak żył, jak Ty żyłeś.
Daj mi, proszę, odwagę.
Daj mi, proszę, radość z dobrego postępowania.
(M. Maliński, *Modłę się do Ciebie*, Poznań 1984)

Praca metodą „pajęczyny”.

Uczniowie tworzą krąg. Katecheta bierze kłębek wełny i trzymając początek nici, rzuca kłębek następnej osobie, wcześniej wypowiadając jej imię. Uczeń po złapaniu kłębka napręży otrzymaną nić, a kłębek rzuca dalej. Każdy uczeń, rzucając kłębek dalej, podaje przykład czynnej miłości bliźniego. Po powstaniu „pajęczyny” podnosimy ją w górę, aby zobaczyć efekt pracy.

Okazywana czynami miłość bliźniego łączy nas we wspólnocie dzieci Bożych, tak jak przed chwilą połączyła nas „pajęczyna”.

Polecamy, aby kilka wskazanych osób puściło nić – wtedy „pajęczyna” ulega zniszczeniu.

Jeśli zabraknie miłości w naszym postępowaniu wobec bliźnich, nasza wspólnota z Bogiem i ludźmi ulegnie zniszczeniu tak, jak ta „pajęczyna”.

PRACA DOMOWA

Przedstaw graficznie hasło: „Miłość – podstawowe prawo Królestwa Bożego”.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „Kochany bracie”.

(można odtworzyć nagranie z piosenką)

1. Kochany bracie, kochana siostró,
nie wiem, kim jesteś,
nie wiem, gdzie żyjesz,
lecz chcę dla ciebie poświęcić wszystko,
chcę dać ci siebie.

Ref. Takie jest prawo miłości, które dał Pan.
Takie jest prawo miłości, jest kluczem do nieba bram.
Takie jest prawo miłości i jego strzeżmy,
i miłość wszystkim dokoła ze sobą nieśmy.

2. Gdziekolwiek jesteś,
skądkolwiek przyjdiesz,
na jakiegokolwiek spotkam cię drodze,
zawsze otwarte moje ramiona
przygarną ciebie.

35. JEZUS OBDARZA NAS TALENTAMI – PRZYPowieŚĆ O TALENTACH

Cel ogólny

Usystematyzowanie wiadomości o sposobach Bożego Objawienia.

Interpretacja i analiza przypowieści o talentach.

Kształtowanie odpowiedzialności za dary otrzymane od Boga.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- przymioty Boga (A.5),
- przytacza przypowieść o Królestwie Bożym – przypowieść o talentach (A.10, A.13).

Umiejętności

- omawia przypowieść o talentach (A.13.13),
- podaje znaczenie słowa: talent,
- identyfikuje talent z Bożym darem.

Postawy

- nawiązuje i pielęgnuje osobową relację z Bogiem (A.5.b),
- pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania (A.13.b),
- wyjaśnia potrzebę modlitwy dziękczynnej za Boże dary.

Metody

Bajka, opowiadanie, odczytanie tekstu biblijnego z podziałem na role, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, analiza tekstów źródłowych, pogadanka, metoda okienka informacyjnego, autorefleksja, techniki multimedialne, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, tekst bajki: Każdy ma talent., Katechizm Kościoła Katolickiego, film: *Historie biblijne Nowego Testamentu. Przypowieść o talentach*, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Akt miłości”.

WPROWADZENIE

Odczytanie bajki pt. „Każdy ma talent”.

„Prawie w każdym lesie są zwierzęta. Właściwie, to one tam mieszkają. Mają swoje domki, skrzętnie zamaskowane, to znaczy – ukryte wśród gęstych paproci, drzew i zarośli.

W jednym z takich lasów mieszkał zajączek. Smutny szaraczek, oklapnięte uszka zwisały mu nad oczkami, które jakiś czas temu straciły już swój blask. Siostry i bracia zajączka nie wiedzieli, dlaczego tak się zmienił. Wołali go do zabawy, rozśmieszali, ale nie potrafili poprawić mu nastroju.

– Co się z tobą dzieje? – pytała zmartwiona mama.

– Jesteś chory? Boli cię coś? – troszczył się tato.

– Widzisz tatku, jak to jest? Pszczółka świetnie potrafi latać i fenomenalnie robi miód z nektaru. Dzieciotł to wspaniały lekarz, uleczy każde drzewo z korników. A ja? Jaki mam talent?

– Każdy rodzi się z talentem – wtrącił się dziadek Szara Łapka.

– To ja... chyba swój zgubiłem – zasmucił się zajączek.

– Nic nie zgubiłeś, tego nie da się zgubić – zaśmiał się dziadek.

– Nie chcę żyć tylko dla siebie. Każdy dzień taki sam: spanie, jedzenie i zabawa. Chcę być potrzebny w lesie.

Minęło kilka tygodni, w czasie których zajączek podglądał zwierzątka przy pracy. Pszczółki, które zbierały pyłek kwiatowy, ptaki – mistrzów budownictwa, wiewiórki – pierwsze skoczki w lesie. Próbował nawet je naśladować. Znalazł polanę pełną kwiatków. Dalej! Rzucił się na nie, garściami chwytając pyłek.

– Co robisz?! Niszczysz kwiaty! – zapiszczały pszczółki.

Innym razem odrywał korę, by usunąć korniki.

– Nie niszcz sosny! – zwrócił mu uwagę dzieciotł.

No cóż, wszystko robi źle... Nie ma talentu. Nic nie potrafi – to go jeszcze bardziej przygnębiło.

Wracał do domu, wlokąc się noga za nogą. Wtem usłyszał rozpaczliwy krzyk, gdzieś bardzo daleko. Nie zastanawiał się długo. Pomknął

szybko, za jedynego towarzysza mając wiatr gwiżdżący w uszach. Wyrzucał łapki do przodu z takim impetem, że zadziwił cały wiekowy las. W kilka sekund znalazł się blisko źródła krzyków.

– Co się stało? – zwrócił się do dwóch niedźwiadków, te jednak nie były w stanie odpowiedzieć.

Zajaczek w mig ocenił sytuację. Większy z niedźwiadków stał bezradnie nad bratem i zalewał się łzami. Mniejszy leżał na ziemi z podniesioną do góry łapką, na której zatrzaśnięta była pułapka. Zraniona kończyzna napuchła, a po brązowej sierści płynęły krople krwi. Nasz bohater bez wahania chwycił żelazną obręcz i razem z bratem poszkodowanego próbowali uwolnić nieszczęśnika. Wyteżali wszystkie swoje siły, stękali, pocili się – bez skutku, tu potrzeba kogoś silniejszego.

– Zawołaj naszych rodziców – poprosiły przez łzy misie.

Zanim skończyli mówić, zajaczka już nie było. Dał susa w zarośla, tylko uszy migały między drzewami. Nawet wiatr nie mógł go dogonić. Wpadł jak strzała do domku niedźwiedzi. Machał łapkami, biegnąc wokół postawnego gospodarza. Szybko streścił, co przydarzyło się jego dzieciom i popędzili razem na ratunek, ale któż dopędzi szaraka?

– Dziękuję ci, przyjacielu, uratowałeś mojego syna. – Tata misiów wziął go w objęcia, powodowany wzruszeniem.

– Dzięki twoim łapkom wszystko dobrze się skończyło. Nie widziałam, żeby ktoś tak szybko biegał. Możesz być bardzo przydatny w naszym lesie – pochwaliła go mama niedźwiadków.

– To nic takiego. Chciałem tylko pomóc – rzekł skromnie długouchy.

Już wiedział, że znalazł to, co wydawało mu się zgubionym. Biegł uradowany do domu, podskakując radośnie i śpiewając głośno: „Mam talent! Mam talent!”.

– Widzisz, każdy ma jakiś talent, tylko nie każdy potrafi go docenić – powiedziała mama z uśmiechem.

To zdarzenie wiele zmieniło. Smutny zajaczek stał się wesołym, a do jego oczu znów powrócił blask. Pełnił ważną funkcję w lesie. Ostrzegał las przed niebezpieczeństwem, przekazywał wiadomości i drobne przesyłki oraz ratował zwierzątka z opresji. PAMIĘTAJ, KAŻDY URODZIŁ SIĘ Z TALENTEM

(nie daj sobie wmówić, że nic nie potrafisz, bo to nieprawda)”

(A. Gierun, *Każdy ma talent*).

ROZWINIĘCIE

W przypowieści, którą poznamy, Jezus używa wyrazu talent w znaczeniu pieniądza.

Wyjaśnienie znaczenia słowa: „talent”.

TALENT – to grecka jednostka wagi. Starożytny talent służył przede wszystkim jako miara ilości pieniądza w postaci szlachetnego kruszcu, srebra i złota. Przypowieść mówi wyraźnie o srebrze, było ono zresztą w obiegu częstsze od złota. Talent dzielił się dalej na 60 min. Srebrna mina z kolei odpowiadała 100 drachmom. W czasach Jezusa wielkość talentu wynosiła około 34 kg – wynika to z wagi monet z tej epoki.

Opowiadanie tekstu biblijnego przez katechetę.

Odczytanie tekstu biblijnego z podziałem na role.

„Podobnie też [jest] jak z pewnym człowiekiem, który mając się udać w podróż, przywołał swoje sługi i przekazał im swój majątek. Jednemu dał pięć talentów, drugiemu dwa, trzeciemu jeden, każdemu według jego zdolności, i odjechał. Zaraz ten, który otrzymał pięć talentów, poszedł, puścił je w obrót i zyskał drugie pięć. Tak samo i ten, który dwa otrzymał; on również zyskał drugie dwa. Ten zaś, który otrzymał jeden, poszedł i rozkopawszy ziemię, ukrył pieniądze swego pana. Po dłuższym czasie powrócił pan owych sług i zaczął rozliczać się z nimi. Wówczas przyszedł ten, który otrzymał pięć talentów. Przyniósł drugie pięć i rzekł: «Panie, przekazałeś mi pięć talentów, oto drugie pięć talentów zyskałem». Rzekł mu pan: «Dobrze, sługo dobry i wierny! Byłeś wierny w rzeczach niewielu, nad wieloma cię postawię: wejdź do radości twego pana!» Przyszedł również i ten, który otrzymał dwa talenty, mówiąc: «Panie, przekazałeś mi dwa talenty, oto drugie dwa talenty zyskałem». Rzekł mu pan: «Dobrze, sługo dobry i wierny! Byłeś wierny w rzeczach niewielu, nad wieloma cię postawię: wejdź do radości twego pana!» Przyszedł i ten, który otrzymał jeden talent, i rzekł: «Panie, wiedziałem,

żeś jest człowiek twardy: chcesz żąć tam, gdzie nie posiałeś, i zbierać tam, gdzieś nie rozsypałeś. Bojąc się więc, poszedłem i ukryłem twój talent w ziemi. Oto masz swoją własność!» Odrzekł mu pan jego: «Sługa zły i gnuśny! Wiedziałeś, że chcę żąć tam, gdzie nie posiałem, i zbierać tam, gdzieś nie rozsypałem. Powinieneś więc być oddać moje pieniądze bankierom, a ja po powrocie byłbym z zyskiem odebrał swoją własność. Dlatego odbierzcie mu ten talent, a dajcie temu, który ma dziesięć talentów. Każdemu bowiem, kto ma, będzie dodane, tak że nadmiar mieć będzie. Temu zaś, kto nie ma, zabiorą nawet to, co ma. A sługę nieużytecznego wyrzucicie na zewnątrz – w ciemności! Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów»” (Mt 25,14-30).

Analiza tekstu biblijnego.

- Jak podzielił swój majątek człowiek udający się w podróż?
- Ile talentów dał pierwszemu słudze?
- Ile talentów dał drugiemu słudze?
- Ile talentów dał trzeciemu słudze?
- Co zrobił z otrzymanymi talentami pierwszy sługa?
- Co zrobił z otrzymanymi talentami drugi sługa?
- Co zrobił z otrzymanymi talentami trzeci sługa?
- Jak ocenił pan po powrocie postępowanie sług?
- Kogo oznacza pan obdarowujący usługi?
- Co oznaczają talenty?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Każdy człowiek (...) otrzymuje «talenty», które wzbogacają jego tożsamość i których owoce powinien pomnażać. Słusznie więc każdy człowiek jest zobowiązany do poświęcania się na rzecz wspólnot, do których należy, i do szacunku wobec władz troszczących się o dobro wspólne” (KKK 1880).

- Co powinniśmy czynić z otrzymanymi talentami?
- Do czego zobowiązany jest każdy człowiek?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

ZAKOŃCZENIE

*Odtworzenie i analiza fragmentu (od 13.17-26.37 min.) filmu:
„24. Historie Biblijne Nowego Testamentu - Przypowieści Jezusa”.*

(<https://www.youtube.com/watch?v=CuBYpPfPqFQ>

lub

zeskanuj poniższy kod QR)

Pogadanka na temat filmu.

Metoda okienka informacyjnego:

Podział uczniów na zespoły 3-osobowe. Każdy zespół otrzymuje kartkę A3 podzieloną na 3 części z nagłówkiem: TALENT. Wyobraźcie sobie, że jesteście autorami ilustrowanej książki/słownika. Zadaniem waszym, jako redaktorów tej książki, jest napisać w pierwszej kolumnie: co to jest talent?; w drugiej: zilustrować talent; w trzeciej: napisać, jak rozwijać talent? Czas pracy uczniów 6-8 minut.

Prezentacja i podsumowanie pracy w grupach.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Każdy człowiek otrzymuje od Boga dary. Są nimi zdolności, zamiłowania, zdrowie itp. Człowiek otrzymuje różne dary, w zależności od tego, czego ma dokonać w życiu, do czego został powołany. Otrzymuje tyle zdolności, ile jest mu potrzebne do wypełnienia swoich obowiązków na ziemi i osiągnięcia szczęścia wiecznego. Bóg daje człowiekowi dary i możliwości ich wykorzystania. Daje czas, zdrowie i siły, by człowiek mógł wiele zdziałać dla siebie i dla innych. Mamy rozwijać swoje zdolności. Nie można ich marnować. Musimy nieraz włożyć dużo wysiłku, pokonać trudności, zwyciężyć lenistwo, zrezygnować z przyjemności, żeby dobrze wypełnić swoje obowiązki. Dary otrzymujemy nie tylko dla siebie, dla własnego rozwoju, ale dla ulepszenia całego społeczeństwa.

Autorefleksja

Każdy z nas otrzymał dary od Boga.

Pomyślmy:

- Jak korzystam z otrzymanych darów?
- Jak rozwijam otrzymane talenty?

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę, w której podziękujesz Bogu za otrzymane dary.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Dzięki, o Panie, składamy dzięki”.
(można odtworzyć nagranie z piosenką)

Ref. Dzięki, o Panie, składamy dzięki,
o Wszechmogący nasz Królu w niebie.

1. Za to, że dałeś nam wiarę. Ref.
2. Za to, że dałeś nam miłość. Ref.
3. Za to, że dałeś nam siebie. Ref.
4. Ty nam przebaczasz grzechy. Ref.
5. Ty nam przywracasz życie. Ref.
6. Za to, że jesteś z nami. Ref.
7. Tobie śpiewamy z radością. Ref.

36. JEZUS NASZYM MESJASZEM

Cel ogólny

Usystematyzowanie wiadomości o sposobach Bożego Objawienia.
Uświadomienie znaczenia męki i śmierci Jezusa Chrystusa.
Kształtowanie postawy wdzięczności za dar odkupienia.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- wie, że Nowe Przymierze dokonało się przez Paschę Jezusa Chrystusa (A.13),
- podaje przymioty Boga (A.5).

Umiejętności

- przedstawia podstawowe fakty z życia Jezusa Chrystusa (A.13.3),
- opisuje miłość Boga do człowieka objawioną w męce i śmierci Jezusa Chrystusa (A.5.3),
- omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4),
- wyjaśnia znaczenie Paschy Jezusa Chrystusa (A. 13.9),
- wyjaśnia zbawczy sens męki i śmierci Jezusa Chrystusa (A.13.9),
- wskazuje na skutki wynikające z Wcielenia i Odkupienia dla życia chrześcijanina i każdego człowieka (A.13.10),
- dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawanymi wydarzeniami i postaciami Nowego Testamentu (A.13.16).

Postawy

- rozwija osobistą wiarę w miłość Boga (A.5.c),
- daje świadectwo o Bogu (A.5.d),
- wyraża wdzięczność Chrystusowi za dar odkupienia (A.13.a),
- pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania (A.13.b),
- odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Mesjasza (A.13.d),
- wzbudza akty wiary, nadziei i miłości (A.6.c).

Metody

Pogadanka, niedokończone zdanie, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, katalog pytań, rozmowa kierowana, praca w grupach, analiza tekstu źródłowego, autorefleksja, śpiew, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, ilustracje przedstawiające: Ostatnią Wieczerzę, modlącego się Jezusa w Ogrójcu, ukrzyżowanego Pana Jezusa, krzyż, Katechizm Kościoła Katolickiego, nagranie z piosenką lub pieśnią.

MODLITWA

„Ojcze nasz...”.

WPROWADZENIE

Pogadanka na temat modlitwy.

- Czym jest modlitwa?
- Co daje człowiekowi modlitwa?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Pan Jezus często rozmawiał ze swoim Ojcem. Ostatnią noc przed męką spędził na modlitwie w Ogrodzie Oliwnym. Ogród ten znajdował się blisko Wieczernika, gdzie Pan Jezus spożył z uczniami Ostatnią Wieczerzę.

Wyjaśnienie pojęcia: „Ogrójec (Ogród Oliwny)”, „Mesjasz”, „ukrzyżowanie”.

OGRÓJEC (OGRÓD OLIWNY) – miejsce w Jerozolimie, w którym Pan Jezus przebywał na czuwaniu modlitewnym razem z Apostołami w wieczór przed pojmaniem.

MESJASZ – Jezus Chrystus.

UKRZYŻOWANIE – przybicie skazanego do krzyża.

ROZWINIĘCIE

Katalog pytań.

Uczniowie, pracując w 3 grupach, układają pytania do przeczytanego tekstu biblijnego. Po określonym czasie następuje odczytywanie pytań i udzielanie odpowiedzi. Czas pracy: 10 minut.

Podsumowanie pracy uczniów.

Grupa I

„Porodzi Syna, któremu nadasz imię Jezus, On bowiem zbawi swój lud od jego grzechów” (Mt 1,21).

„Następnie wziął chleb, odmówiwszy dziękczynienie połamał go i podał mówiąc: «To jest Ciało moje, które za was będzie wydane: to czyńcie na moją pamiątkę!» Tak samo i kielich po wieczerzy, mówiąc: «Ten kielich to Nowe Przymierze we Krwi mojej, która za was będzie wylana (...)»” (Łk 22,19-20).

Grupa II

„Potem wyszedł i udał się, według zwyczaju, na górę Oliwną; towarzyszyli Mu także uczniowie. Gdy przyszedł na miejsce, rzekł do nich: «Módlcie się, abyście nie ulegli pokusie». A sam oddalił się od nich na odległość jakby rzutu kamieniem, upadł na kolana i modlił się tymi słowami: «Ojcze, jeśli chcesz zabierz ode Mnie ten kielich! Jednak nie moja wola, lecz Twoja niech się stanie!» Wtedy ukazał Mu się anioł z nieba i umacniał Go. Pogrążony w udręce jeszcze usilniej się modlił, a Jego pot był jak gęste krople krwi, sączące się na ziemię. Gdy wstał od modlitwy i przyszedł do uczniów, zastał ich śpiących ze smutku. Rzekł do nich: «Czemu śpicie? Wstańcie i módlcie się, abyście nie ulegli pokusie»” (Łk 22,39-46).

Grupa III

„Gdy Go ukrzyżowali, rozdzielili między siebie Jego szaty, rzucając o nie losy. I siedząc, tam Go pilnowali. A nad głową Jego umieścili napis z podaniem Jego winy: «To jest Jezus, Król Żydowski». Wtedy też ukrzyżowano z Nim dwóch złoczyńców, jednego po prawej, drugiego po lewej stronie. Ci zaś, którzy przechodzili obok, przeklinali Go i potrząsali głowami, mówiąc: «Ty, który burzysz przybytek i w trzech dniach go odbudowujesz, wybaw sam siebie; jeśli jesteś Synem Bożym, zejdź z krzyża!» Podobnie arcykapłani z uczonymi w Piśmie i starszymi, szydząc, powtarzali: «Innych wybawiał, siebie nie może wybawić. Jest królem Izraela: niechże teraz zejdzie z krzyża, a uwierzymy w Niego. Zaufał Bogu: niechże Go teraz wybawi, jeśli Go miłuje. Przecież powiedział: <Jestem Synem Bożym>». Tak samo lżyli Go i złoczyńcy, którzy byli z Nim ukrzyżowani. Od godziny szóstej

mrok ogarnął całą ziemię, aż do godziny dziewiątej. Około godziny dziewiątej Jezus zawołał donośnym głosem: «Eli, Eli, lema sabachthani?», to znaczy Boże mój, Boże mój, czemuś Mnie opuścił? Słyszac to, niektórzy ze stojących tam mówili: «On Eliasza woła». Zaraz też jeden z nich pobiegł i wzięwszy gąbkę, napełnił ją octem, włożył na trzcinę i dawał Mu pić. Lecz inni mówili: «Poczekaj! Zobaczymy, czy przyjdzie Eliasza, aby Go wybawić». A Jezus raz jeszcze zawołał donośnym głosem i wyzionął ducha” (Mt 27,35-50).

Ekspozycja i omówienie ilustracji lub pokaz slajdów przedstawiających:

(Obrazy dołączyć odpowiednio do tekstów dla grup. Ekspozycja ilustracji po omówieniu tekstów.)

- Pana Jezusa na Ostatniej Wieczerzy,
- Pana Jezusa modlącego się w Ogrójcu,
- Ukrzyżowanego Pana Jezusa.

Pokaz krzyża.

- O czym przypomina nam krzyż?

Patrząc na krzyż, przypominamy sobie Pana Jezusa – naszego Mesjasza, który umierając na krzyżu, odkupił grzechy ludzkości i otworzył bramy do nieba.

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Śmierć Chrystusa (...) jest ofiarą Nowego Przymierza, przywracającą człowiekowi komunie z Bogiem oraz dokonującą pojednania z Nim” (KKK 613).

- Czym jest śmierć Chrystusa?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Chrystus przez swoją śmierć wyzwala nas z grzechu, przez swoje zmartwychwstanie otwiera nam drogę zbawienia. Krzyż jest znakiem odkupienia i miłości.

Kościół obchodzi uroczyste pamiątkę śmierci Chrystusa w Wielki Piątek. Tego dnia nie ma w kościele na ołtarzu krzyża, świeczników, obrusa. Nie odprawia się tego dnia Mszy Świętej, ponieważ najdoskonalszą i jedyną Ofiarę składa Bogu Ojcu sam Chrystus na drzewie krzyża. W ten sposób dokonuje się zadośćuczynienie za nasze grzechy.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Liturgia Wielkiego Piątku rozpoczyna się w godzinach popołudniowych, składa się z czterech części:

- Liturgii Słowa, obejmującej czytania o cierpieniu i ofierze Chrystusa oraz opis Męki Pańskiej według św. Jana;
- uroczystej modlitwy powszechnej za Kościół i zbawienie całego świata;
- adoracji krzyża zajmującej miejsce Liturgii Eucharystycznej, podczas której śpiewa się pieśń o krzyżu i miłości Boga do swego ludu;
- Komunii Świętej uczestników liturgii z darów konsekrowanych poprzedniego dnia, poprzedzonej Modlitwą Pańską.

Po Komunii Świętej następuje procesyjne przeniesienie Najświętszego Sakramentu do Grobu Pańskiego i rozpoczyna się adoracja, która trwa do późnych godzin wieczornych.

WYDARZENIA WIELKIEGO PIĄTKU	LITURGIA WIELKIEGO PIĄTKU
1. Pan Jezus dźwiga krzyż na Golgotę. 2. Pan Jezus przebacza łotrowi. 3. Pan Jezus umiera na krzyżu. 4. Pan Jezus jednoczy się ze swym Ojcem. 5. Pan Jezus zostaje zdjęty z krzyża i złożony do grobu.	1. Droga Krzyżowa, liturgia słowa. 2. Modlitwa powszechna. 3. Adoracja Krzyża. 4. Komunia Święta. 5. Procesja do Grobu Pańskiego, adoracja.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

ZAKOŃCZENIE

Pan Jezus bał się męki, jaka Go czekała, był jednak posłuszny Ojcu i wypełnił Jego wolę. Zgodził się dobrowolnie na mękę i śmierć i przyjął cierpienie dla naszego zbawienia.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak wypełniam wolę Boga w codziennym życiu?
- Jak naśladuję Pana Jezusa w modlitwie?
- Jak wyrażam wdzięczność Jezusowi za dar odkupienia?

Modlitwa.

Kłaniamy Ci się Panie Jezu Chryste i błogosławimy Tobie,
żeś przez krzyż i mękę swoją świat odkupić raczył.

PRACA DOMOWA

Napisz, jak w codziennym życiu należy wypełniać wolę Boga.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „Wisi na krzyżu...”
(można odtworzyć nagranie z piosenką)

Wisi na krzyżu Pan Stwórca nieba,
Płakać za grzechy, człowiecze potrzeba;
Ach! ach! na krzyżu umiera,
Jezus oczy swe zawiera.

Najświętsze członki i wszystko ciało,
Okrutnie zbite, na krzyżu wisiało.
Ach! ach! dla ciebie człowiecze,
Z boku krew Jezusa ciecze.

Ostrą koroną skronie zranione,
Język zapiekły i usta spragnione.
Ach! ach! dla mojej swywoli,
Jezus umiera i boli.

37. ZMARTWYCHWSTANIE JEZUSA PODSTAWĄ NASZEJ WIARY

Cel ogólny

Usystematyzowanie wiadomości o sposobach Bożego Objawienia.
Uświadamianie znaczenia zmartwychwstania Jezusa Chrystusa.
Kształtowanie postawy wdzięczności za dzieło odkupienia i zmartwychwstania Jezusa.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- zna kerygmat chrześcijański: miłość Boga do człowieka, zbawczy sens zmartwychwstania Jezusa Chrystusa, Nowe Przymierze – Pascha Jezusa Chrystusa (A.5; A.13).

Umiejętności

- przedstawia podstawowe fakty z życia Jezusa Chrystusa (A.13.3),
- opisuje miłość Boga do człowieka objawioną w zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa (A.5.3),
- omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4),
- wyjaśnia znaczenie Paschy Jezusa Chrystusa (A. 13.9),
- wyjaśnia zbawczy sens męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa (A.13.9),
- wskazuje na skutki wynikające z Wcielenia i Odkupienia dla życia chrześcijanina i każdego człowieka (A.13.10),
- wyjaśnia pojęcia: Zmartwychwstanie (A.13.9),
- dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawanymi wydarzeniami i postaciami Nowego Testamentu (A.13.16).

Postawy

- rozwija osobistą wiarę w miłość Boga (A.5.c),
- wyraża wdzięczność Chrystusowi za dar zbawienia (A.13.a),
- pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania (A.13.b),
- odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Mesjasza (A.13.d),
- wierzy w zmartwychwstanie Chrystusa (A.6.a),

- broni chrześcijaństwa, używając argumentów za zmartwychwstaniem Jezusa (A.6.b),
 - wzbudza akty wiary, nadziei i miłości (A.6.c).
-

Metody

Śpiew, ekspozycja, metoda skojarzeń, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, praca w grupach, metoda „karuzela”, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, dyskusja, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, plansza ze słowem: ZMARTWYCHWSTANIE, świeca, karty pracy, ilustracje przedstawiające: pusty grób i Chrystusa Zmartwychwstałego, Katechizm Kościoła Katolickiego, Jan Paweł II, *Do młodych całego świata*.

MODLITWA

„Wierzę w Boga”.

WPROWADZENIE

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

ZMARTWYCHWSTANIE

Wyjaśnienie znaczenia słowa: „zmartwychwstanie”.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ZMARTWYCHWSTANIE – powstanie z martwych; zwycięstwo nad śmiercią.

ROZWINIĘCIE

Uroczyste odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„W pierwszy dzień tygodnia poszły skoro świt do grobu, niosąc przygotowane wonności. Kamień od grobu zastały odsunięty. A skoro weszły, nie znalazły ciała Pana Jezusa. Gdy wobec tego

były bezradne, nagle stanęło przed nimi dwóch mężczyzn w lśnią-
cych szatach. Przestraszone, pochyliły twarze ku ziemi, lecz tam-
ci rzekli do nich: «Dlaczego szukacie żyjącego wśród umarłych?
Nie ma Go tutaj; zmartwychwstał. Przypomnijcie sobie, jak wam
mówił, będąc jeszcze w Galilei: <Syn Człowieczy musi być wydany
w ręce grzeszników i ukrzyżowany, lecz trzeciego dnia zmartwych-
wstanie>». Wtedy przypomniały sobie Jego słowa i wróciły od grobu,
oznajmiły to wszystko Jedenastu i wszystkim pozostałym. A były to:
Maria Magdalena, Joanna i Maria, matka Jakuba; i inne z nimi opowia-
dały to Apostołom” (Łk 24,1-10).

*Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej Jezusa Zmar-
twychwstałego i pusty grób.*

Analiza tekstu biblijnego.

- Kto przyszedł do grobu namaścić ciało Pana Jezusa?
- Co zobaczyły kobiety przy grobie?
- Czego kobiety dowiedziały się od aniołów?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Praca w grupach – metoda „karuzela”.

*Dzielimy uczniów na 4 grupy. Każda grupa otrzymuje kartkę z tek-
stem biblijnym. Uczniowie po odczytaniu tekstu nadają tytuł wydarze-
niu, a następnie układają pytania. Po czym zamieniają się kartami pracy
w taki sposób, by inna grupa odpowiadała na postawione przez nich
pytania. Czas pracy 10 minut.*

Grupa I

„Po upływie szabatu, o świcie pierwszego dnia tygodnia przyszła
Maria Magdalena i druga Maria obejrzeć grób. A oto powstało wiel-
kie trzęsienie ziemi. Albowiem anioł Pański zstąpił z nieba, podszedł,
odsunął kamień i usiadł na nim. Postać jego jaśniała jak błyskaw-
ca, a szaty jego były białe jak śnieg. Ze strachu przed nim zadrżeli
strażnicy i stali się jakby umarli. Anioł zaś przemówił do niewiast:
«Wy się nie bójcie! Gdyż wiem, że szukacie Jezusa Ukrzyżowane-
go. Nie ma Go tu, bo zmartwychwstał, jak powiedział. Chodźcie,

zobaczcie miejsce, gdzie leżał. A idźcie szybko i powiedzcie Jego uczniom: Powstał z martwych i oto udaje się przed wami do Galilei. Tam Go ujrzycie. Oto, co wam powiedziałem». Pośpiesznie więc oddaliły się od grobu, z bojaźnią i wielką radością, i biegły oznajmić to Jego uczniom” (Mt 28, 1-8).

Grupa II

„Jedenastu zaś uczniów udało się do Galilei na górę, tam gdzie Jezus im polecił. A gdy Go ujrzeli, oddali Mu pokłon. Niektórzy jednak wątpili. Wtedy Jezus podszedł do nich i przemówił tymi słowami: «Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata»” (Mt 28,16-20).

Grupa III

„Wieczorem owego pierwszego dnia tygodnia, tam gdzie przebywali uczniowie, gdy drzwi były zamknięte z obawy przed Żydami, przyszedł Jezus, stanął pośrodku i rzekł do nich: «Pokój wam!» A to powiedziawszy, pokazał im ręce i bok. Uradowali się zatem uczniowie ujrzawszy Pana. A Jezus znowu rzekł do nich: «Pokój wam! Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam». Po tych słowach tchnął na nich i powiedział im: «Weźmijcie Ducha Świętego! Którym odpuszczacie grzechy, są im odpuszczone, a którym zatrzymacie, są im zatrzymane»” (J 20,19-23).

Grupa IV

„Ale Tomasz, jeden z Dwunastu, zwany Didymos, nie był razem z nimi, kiedy przyszedł Jezus. Inni więc uczniowie mówili do niego: «Widzieliśmy Pana!» Ale on rzekł do nich: «Jeżeli na rękach Jego nie zobaczę śladu gwoździ i nie włożę palca mego w miejsce gwoździ, i nie włożę ręki mojej do boku Jego, nie uwierzę». A po ośmiu dniach, kiedy uczniowie Jego byli znowu wewnątrz [domu] i Tomasz z nimi, Jezus przyszedł mimo drzwi zamkniętych, stanął pośrodku i rzekł: «Pokój wam!» Następnie rzekł do Tomasza: «Podnieś tutaj swój palec i zobacz moje ręce. Podnieś rękę i włoż [ją] do mego boku, i nie bądź niedowiarkiem, lecz wierzącym!» Tomasz Mu odpowiedział:

«Pan mój i Bóg mój!» Powiedział mu Jezus: «Uwierzyłeś dlatego, ponieważ Mnie ujrzałeś? Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli» (J 20,24-29).

Prezentacja pracy w grupach.

Zmartwychwstały Jezus, ukazując się Marii Magdalenie, Apostołom, Tomaszowi:

- potwierdza, że żyje i jest Synem Bożym,
- przekazuje Apostołom swój pokój,
- ustanawia sakrament pokuty,
- wzywa do wiary nie tylko Tomasza, ale wszystkich ludzi.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy o Zmartwychwstaniu Chrystusa:

„«Jeśli Chrystus nie zmartwychwstał, daremne jest nasze nauczanie, próżna jest także wasza wiara» (1Kor 15,14). Zmartwychwstanie stanowi przede wszystkim potwierdzenie tego wszystkiego, co sam Chrystus czynił i czego nauczał. Wszystkie prawdy, nawet najbardziej niedostępne dla umysłu ludzkiego, znajdują swoje uzasadnienie, gdyż Chrystus dał ich ostateczne, obiecane przez siebie potwierdzenie swoim Boskim autorytetem» (KKK 651).

„Zmartwychwstanie Chrystusa – i sam Chrystus Zmartwychwstały – jest zasadą i źródłem naszego przyszłego zmartwychwstania: «Chrystus zmartwychwstał jako pierwszy spośród tych, co pomarli (...)»» (KKK 655).

- Czym jest zmartwychwstanie Jezusa według Katechizmu Kościoła Katolickiego?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

Jezus Chrystus jest źródłem i życiem w drodze do Ojca. Jego posłannictwo dopełniło się przez Zmartwychwstanie.

ZAKOŃCZENIE

Ojciec Święty Jan Paweł II powiedział:

„Chrystus bowiem nie tylko jest «nauczycielem dobrym», który wskazuje drogi życia na ziemi (...) Jest On świadkiem nieśmiertelności człowieka. Ewangelia, którą głosił swoim słowem, zostaje ostatecznie przypieczętowana krzyżem i zmartwychwstaniem w tajemnicy paschalnej” (Jan Paweł II, *Do młodych całego świata*).

– Czego uczy Jan Paweł II?

Zmartwychwstanie Chrystusa jest prawdą, w którą wierzymy i wydarzeniem, którego moc trwa i przemienia nasze życie.

Pan Jezus przez swoją mękę, śmierć i zmartwychwstanie pojednał nas z Bogiem. Jego zmartwychwstanie jest podstawą naszej wiary.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Czym jest dla mnie Zmartwychwstanie Chrystusa?
- W jaki sposób okazuję wdzięczność Jezusowi za dzieło zbawienia?

Nauka piosenki: „Zmartwychwstał Jezus nasz Pan”.

Zmartwychwstał Jezus nasz Pan,
zmartwychwstał Jezus nasz Pan. (x2)
On żyje, On żyje,
zmartwychwstał Jezus nasz Pan.

PRACA DOMOWA

Narysuj symbole Zmartwychwstania Jezusa.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „Zmartwychwstał Jezus nasz Pan”.

VI. KOŚCIÓŁ JEZUSA CHRYSTUSA

38. KOŚCIÓŁ DZIEŁEM CHRYSTUSA – DOBREGO PASTERZA

Cel ogólny

Zapoznanie z powstaniem, strukturą i ustrojem Kościoła oraz jego rolą w historii zbawienia.

Wychowanie do odpowiedzialności za Kościół.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, jak powstał Kościół (E.2),
- podaje, że Jezus założył Kościół, wybrał Dwunastu (E.2),
- przytacza biblijne obrazy Kościoła (E.2).

Umiejętności

- omawia etapy powstawania Kościoła (E.2.1),
- charakteryzuje najważniejsze obrazy biblijne Kościoła (E.2.2),
- wyjaśnia, czym jest Kościół i jaka jest jego rola w historii zbawienia (E.2.3),
- określa, na czym polega współpraca w budowaniu Kościoła.

Postawy

- daje świadectwo wiary (E.2.a),
- wyraża wdzięczność Jezusowi za Kościół.

Metody

Pogadanka, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, analiza tekstu źródłowego, metoda pajęczyny, rozmowa kierowana, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, zdjęcia lub ilustracje przedstawiające pracę rybaka, plansza z tekstem: Mt 4,19b, plansza ze słowem: APOSTOŁ, Katechizm Kościoła Katolickiego, tekst modlitwy.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Pogadanka na temat pracy rybaka.

– Kim jest rybak?

Ekspozycja i omówienie zdjęć lub ilustracji przedstawiających pracę rybaka.

Na dzisiejszej katechezie dowiedziecie się, że Kościół, do którego należymy, jest dziełem Chrystusa, a my wszyscy jesteśmy za niego odpowiedzialni.

Chrystus, rozpoczynając swoją publiczną działalność, powołał do współpracy uczniów. Niektórzy z nich byli rybakami.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Gdy (Jezus) przechodził obok Jeziora Galilejskiego, ujrzał dwóch braci: Szymona, zwanego Piotrem, i brata jego, Andrzeja, jak zarzucaли sieć w jezioro; byli bowiem rybakami. I rzekł do nich: «Pójdźcie za Mną, a uczynię was rybakami ludzi». Oni natychmiast zostawili sieci i poszli za Nim.

A gdy poszedł stamtąd dalej, ujrzał innych dwóch braci: Jakuba, syna Zebedeusza, i brata jego, Jana, jak z ojcem swym Zebedeuszem naprawiali w łodzi swe sieci. Ich też powołał. A oni natychmiast zostawili łódź i ojca i poszli za Nim” (Mt 4,18-22).

Analiza tekstu biblijnego.

- Kogo ujrzał Jezus nad jeziorem?
- Czym zajmowali się Szymon i Andrzej?
- Co powiedział do nich Jezus?

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem – Mt 4,19b.

„Pójdźcie za Mną, a uczynię was rybakami ludzi” (Mt 4,19b).

- Kogo jeszcze spotkał Jezus nad jeziorem?
- Co zrobili rybacy, gdy Jezus ich powołał?
- Co to znaczy, że będą „rybakami ludzi”?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Jezus Chrystus rozpoczął budowanie Kościoła od powołania 12 apostołów, a następnie wyznaczył jeszcze 72 uczniów. Niektórzy z nich byli rybakami.

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

APOSTOŁ

APOSTOŁ – z języka greckiego apostolos, co znaczy wysłannik. W Nowym Testamencie nazwa na określenie najbliższych uczniów Jezusa Chrystusa powołanych przez niego osobiście i „wysłanych” do głoszenia jego nauki.

Apostołowie zostali powołani, aby być „rybakami ludzi”. Wskazuje to na zadania, jakie uczniowie Jezusa mieli do wykonania w Kościele. Wybiera Dwunastu, żeby byli z Nim i aby – tak jak On – głosili Ewangelię, przemawiali i czynili cuda w Jego imieniu.

Kierowanie Kościołem jest trudnym zadaniem, dlatego Pan Jezus porównuje Kościół do owiec i mówi:

„«Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Kto nie wchodzi do owczarni przez bramę, ale wdzier się inną drogą, ten jest złodziejem i rozbójnikiem. Kto jednak wchodzi przez bramę, jest pastorem owiec. Temu otwiera odźwierny, a owce słuchają jego głosu; woła on swoje owce po imieniu i wyprowadza je. A kiedy wszystkie

wyprowadzi, staje na ich czele, a owce postępują za nim, ponieważ głos jego znają. Natomiast za obcym nie pójda, lecz będą uciekać od niego, bo nie znają głosu obcych» (...) «(...) Ja jestem dobrym pasterzem. Dobry pasterz daje życie swoje za owce. Najemnik zaś i ten, kto nie jest pasterzem, którego owce nie są własnością, widząc nadchodzącego wilka, opuszcza owce i ucieka, a wilk je porywa i rozprasza; dlatego, że jest najemnikiem i nie zależy mu na owcach. Ja jestem dobrym pasterzem i znam owce moje, a moje Mnie znają (...)» (J 10,1-5.11-14).

Apostołowie na wzór dobrego Pasterza – Pana Jezusa, otrzymali zadanie kierowania Kościołem i sprawowanie nad nim opieki.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Pan Jezus nadał swojej wspólnotce strukturę, która będzie trwała aż do całkowitego wypełnienia Królestwa. Przede wszystkim dokonał tego przez wybór Dwunastu z Piotrem jako ich głową. (...) Dwunastu oraz inni uczniowie uczestniczą w posłaniu Chrystusa, w Jego władzy, a także w Jego losie. Przez wszystkie te działania Chrystus przygotowuje i buduje swój Kościół” (KKK 765).

- W jaki sposób Chrystus rozpoczął tworzenie Kościoła?
- W czym mają udział uczniowie Jezusa?
- Jak długo będzie trwała społeczność Kościoła?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Początek Kościoła to Dwunastu Apostołów na czele ze św. Piotrem. Każdy z nich, wypełniając Chrystusowy nakaz głoszenia Ewangelii, miał swój teren misji.

Umieszczenie na tablicy planszy z terenami misyjnymi Apostołów lub pokaz slajdu.

IMIĘ APOSTOŁA	TEREN MISJI
Szymon Piotr	Jerozolima, Palestyna, Antiochia, Rzym
Andrzej	Mała Azja, Scytia (na północ od Morza Czarnego)
Jakub Starszy	Palestyna, Jerozolima
Jan	Jerozolima, Samaria, Mała Azja, Patamos, Efez
Filip	Azja Mniejsza
Bartłomiej (Natanael)	Armenia, Indie
Tomasz	Persja, Indie
Mateusz	Palestyna, Etiopia
Jakub Młodszy	Jerozolima
Juda Tadeusz	Mezopotamia
Szymon	Persja
Maciej	Jerozolima, Palestyna, Etiopia

ZAKOŃCZENIE

Ojciec Święty Jan Paweł II naucza:

„Kościół, który w mocy Ducha Świętego przyjmuje i głosi Ewangelię, staje się wspólnotą ewangelizowaną i ewangelizującą i dlatego jest sługą ludzi. W Kościele świeccy uczestniczą w misji służenia człowiekowi i społeczeństwu. Ostatecznym celem Kościoła jest oczywiście Królestwo Boże” (Jan Paweł II, *Christifideles laici*, 36).

- Jakie zadania ma Kościół?
- Co jest ostatecznym celem Kościoła?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

- Kto w sposób szczególny wypełnia misję Chrystusa?

Następcami Apostołów są biskupi i kapłani, którzy w sposób szczególny wypełniają misję głoszenia Ewangelii. Czynią to mocą udzielonego sakramentu kapłaństwa. Papież jest następcą św. Piotra,

któremu została przekazana władza nad całym Kościołem. Powinniśmy pamiętać o modlitwie w intencji papieża, biskupów i kapłanów, aby mogli, jak najlepiej przyczyniać się do wzrostu wspólnoty Kościoła.

Sakrament chrztu świętego włącza nas do wspólnoty Kościoła, stajemy się więc „rybakami ludzi”.

– W jaki sposób każdy z nas może rozwijać działalność apostolską?

Mamy głosić naukę Chrystusa nie tylko przez słowo, ale przede wszystkim przez świadectwo swojego życia. Powinniśmy być nawzajem za siebie odpowiedzialni.

Metoda pajęczyny.

Uczniowie tworzą krąg. Katecheta bierze kłębek wełny i, trzymając początek nici, rzuca kłębek do wybranej osoby. Każda z osób, biorących udział w ćwiczeniu, mocno chwyta nić na swoim odcinku i rzuca dalej kłębek. Staramy się, aby kłębek wędrował w różnych kierunkach. Następnie podnosimy ręce do góry, naciągając nici, by móc zobaczyć wspaniałą „pajęczynę” – „sieć”. Po chwili polecamy, by kilka wskazanych osób puściło nić. „Sieć” ulega zniszczeniu. Wyjaśniamy rolę każdej osoby we wspólnocie i potrzebę współdziałania.

Od chwili chrztu świętego jesteśmy uczniami Chrystusa i należymy do społeczności Kościoła.

Pomyślmy:

- Co mogę zrobić dla Owczarni – Kościoła, do którego należę?
- W jaki sposób wyrażam swoją odpowiedzialność za wspólnotę Kościoła?
- Jakim jestem uczniem Chrystusa?

Odczytanie tekstu modlitwy:

„Boże, Pasterzu i Rządcu wszystkich wiernych, wejrzyj łaskawie na służę swego Franciszka, którego ustanowiłeś pasterzem Twojego Kościoła; daj mu słowem i przykładem przyczyniać się do dobra tych, którym przewodzi, aby z powierzoną sobie owczarnią osiągnął życie wieczne. Amen” (por. bp J. Gucwa, *Modlitwy w rodzinie*, Tarnów 1981).

PRACA DOMOWA

Napisz, jak rozumiesz słowa: „Człowiek współczesny może być rybakiem ludzi”.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Kiedyś Pan Jezus stanął nad brzegiem jeziora i, mówiąc: Pójdź za mną, powoływał Apostołów. Każdy z nas od chwili chrztu świętego jest apostołem Pana Jezusa. Śpiewem wyrażmy naszą gotowość do pójścia za Nim w codziennym życiu.

Śpiew: „Barka”.

39. WIERZĘ W KOŚCIÓŁ

Cel ogólny

Zapoznanie z powstaniem, strukturą i ustrojem Kościoła oraz jego rolą w historii zbawienia.

Kształtowanie postawy odpowiedzialności za Kościół.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje przymioty Kościoła (E.2),
- przytacza biblijne obrazy Kościoła (E.2),
- podaje, że Kościół jest konieczny do zbawienia (E.2).

Umiejętności

- wyjaśnia, czym jest Kościół i jaka jest jego rola w historii zbawienia (E.2.3),
- wymienia i wyjaśnia przymioty Kościoła katolickiego (E.2.4),
- podaje argumenty za tym, że w Kościele katolickim w pełni obecny jest Kościół Chrystusowy (np. sukcesja) (E.2.9).

Postawy

- daje świadectwo wiary (E.2.a),
- troszczy się o potrzeby Kościoła (E.2.e),
- identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła (E.2.b).

Metody

Metoda „słoneczko”, analiza tekstu biblijnego, praca w grupach, rozmowa kierowana, autorefleksja, śpiew, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, plansza ze słowem: Kościół, kartki samoprzylepne, Katechizm Kościoła Katolickiego, slajd: *Wyznania Wiary – Credo*.

MODLITWA

Modlitwa zawsze jednoczy chrześcijan. Wyznajmy naszą wiarę w Boga.

„Skład Apostolski”.

WPROWADZENIE

Metoda „słoneczko”.

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

KOŚCIÓŁ

Uczniowie na kartkach samoprzylepnych zapisują jedną cechę Kościoła i umieszczają promieniście wokół planszy.

Uczestnicząc we Mszy Świętej w *Wyznaniu wiary*, mówimy: „Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół”. Są to przymioty Kościoła, o których będziemy mówić na dzisiejszej katechezie.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata” (Mt 28,20b).

Analiza tekstu biblijnego.

- Co Pan Jezus nam obiecuje?
- Gdzie szczególnie obecny jest Pan Jezus?

Pan Jezus zawsze jest z nami. W sposób szczególny w Kościele.

„Wierzę w Kościół” – prawdę tę wyznajemy w Składzie Apostolskim, jak również w wersji poszerzonej o przymioty Kościoła w *Wyznaniu wiary*, tzw. *Credo*, nazywanym też *Symbolem Nicejsko-Konstantynopolitańskim*, które recytujemy na każdej Mszy Świętej niedzielnej oraz w święta i uroczystości. *Symbol Nicejsko-Konstantynopolitański* jest owocem dwóch soborów powszechnych: 325 r. – w Nicei i 381 r. w Konstantynopolu.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1, 2)

Praca w grupach.

Podział uczniów na cztery grupy.

Na podstawie tekstów Katechizmu Kościoła Katolickiego uczniowie wyjaśniają przymioty Kościoła. Czas pracy: 5 minut.

Grupa I

„Kościół jest jeden ze względu na swoje źródło: «Największym wzorem i zasadą tej tajemnicy jest jedność jednego Boga Ojca i Syna w Duchu Świętym, w Troistości Osób». Kościół jest jeden ze względu na swego Założyciela: «Syn Wcielony, Księżę pokoju, pojednał wszystkich ludzi z Bogiem przez krzyż swój, przywracając wszystkim jedność w jednym Ludzie i w jednym Ciele»” (KKK 813).

Grupa II

„Kościół... uznawany jest przez wiarę za niezachwianie święty. Albowiem Chrystus, Syn Boży, który wraz z Ojcem i Duchem Świętym doznaje czci jako «sam jeden Święty», umiłował Kościół jako oblubienicę swoją, siebie samego zań wydając, aby go uświęcić; złączył go też ze sobą jako ciało swoje i hojnie obdarzył darem Ducha Świętego na chwałę Bożą. Kościół jest więc «świętym Ludem Bożym», a jego członkowie są nazywani «świętymi»” (KKK 823).

„Kościół zjednoczony z Chrystusem jest uświęcany przez Niego; przez Niego i w Nim staje się on również uświęcający” (KKK 824).

Grupa III

„Słowo «powszechny» («katolicki») oznacza «uniwersalny», czyli «cały» lub «zupełny»” (KKK 830).

„Kościół jest powszechny, ponieważ został posłany przez Chrystusa do całego rodzaju ludzkiego: Do nowego Ludu Bożego powołani są wszyscy ludzie. Toteż Lud ten, pozostając ciągle jednym i jedynym, winien się rozszerzać na świat cały i przez wszystkie wieki, aby spełnił się zamiar woli Boga” (KKK 831).

Grupa IV

„Kościół jest apostołski, ponieważ jest zbudowany na Apostołach. Jest on apostołski w potrójnym znaczeniu: był i pozostaje oparty na «fundamencie Apostołów» (Ef 2,20; Ap 21,14), świadków wybranych i posłanych przez samego Chrystusa; zachowuje i przekazuje, z pomocą Ducha Świętego, który w nim mieszka, nauczanie, dobry depozyt i zdrowe zasady usłyszane od Apostołów; w dalszym ciągu – aż do powrotu Chrystusa – jest nauczany, uświęcany i prowadzony przez Apostołów dzięki tym, którzy są ich następcami

w misji pasterskiej, to znaczy Kolegium Biskupów; są w tym wspomagani «przez kapłanów» w jedności «z następcą Piotra, Najwyższym Pasterzem Kościoła» (KKK 857).

Prezentacja pracy w grupach i podsumowanie.

Kościół jest jeden, ponieważ:

- ma jednego Najwyższego Pasterza,
- głosi jedną i tę samą naukę,
- udziela wszędzie tych samych sakramentów.

Kościół jest święty, ponieważ:

- głosi świętą naukę Jezusa Chrystusa,
- sprawuje Najświętszą Ofiarę Mszy Świętej,
- udziela sakramentów świętych.

Kościół jest powszechny, ponieważ:

- jest przeznaczony dla wszystkich,
- rozszerza się po całej ziemi,
- trwa nieprzerwanie od Pana Jezusa do końca świata.

Kościół jest apostołski, ponieważ:

- uczy tego samego co Apostołowie,
- udziela tych samych sakramentów co oni,
- biskupi są prawowitymi następcami Apostołów.

(Zeszyt ćwiczeń ćw. 3)

ZAKOŃCZENIE

W centrum Kościoła zawsze jest Chrystus. Powinniśmy Go uwielbiać i dziękować Mu za możliwość zjednoczenia się z Nim. Łącząc się z Chrystusem, tworzymy Kościół.

- Co każdy z nas może zrobić dla Kościoła, do którego należymy?

Troska i odpowiedzialność za Kościół, do którego należymy wymaga od nas wiary.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak wyznaję swoją wiarę w Kościół?
- Jak dziękuję Jezusowi za Jego obecność w Kościele?

„Akt wiary”.

PRACA DOMOWA

W formie plakatu zilustruj jeden z przymiotów Kościoła.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Weź w swą opiekę nasz Kościół święty”.

40. MISYJNA DZIAŁALNOŚĆ KOŚCIOŁA

Cel ogólny

Zapoznanie z powstaniem, strukturą i ustrojem Kościoła oraz jego rolą w historii zbawienia.

Kształtowanie postawy odpowiedzialności za misyjne dzieło Kościoła.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, że Kościół jest misyjny (pojęcie: misjonarz) (E.2),
- identyfikuje historię Kościoła z pielgrzymką wspólnoty wierzących – „my” w historii zbawienia (E.3).

Umiejętności

- wyjaśnia, czym jest Kościół i jaka jest jego rola w historii zbawienia (E.2.3),
- wyjaśnia pojęcia: misje, misjonarz (E.2.8),
- podaje argumenty za tym, że w Kościele katolickim w pełni obecny jest Kościół Chrystusowy (np. sukcesja) (E.2.9),
- wybiera sposób zaangażowania się w sprawy misji.

Postawy

- daje świadectwo wiary (E.2.a),
- troszczy się o potrzeby Kościoła (E.2.e).

Metody

Metoda „słoneczko”, rozmowa kierowana, ekspozycja, pogadanka, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, praca w grupach, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, plansza ze słowem: Misja, plansze z nakazem misyjnym, ilustracje przedstawiające działalność Apostołów, Katechizm Kościoła Katolickiego, nauczanie Ojca Świętego, kartki do pracy w grupach/parach, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Akt wiary”.

WPROWADZENIE

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

MISJA

– Z czym kojarzy się słowo „misja”?

Uczniowie zapisują odpowiedzi wokół planszy.

Encyklopedia dla Młodzieży „Bóg – Człowiek – Świat” wyjaśnia, że „misja” w języku łacińskim to: wysyłanie kogoś w celu wypełnienia jakiegoś zadania”. Z tym słowem spotykamy się również w Kościele.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Celem dzisiejszej katechezy będzie poznanie misyjnej działalności Kościoła. Każdy człowiek może zaangażować się w sprawy misji.

Apostołowie napełnieni Duchem Świętym głosili Ewangelię, zakładali gminy chrześcijańskie w wielu miastach, jednocząc się z wiernymi na modlitwie i „łamaniu chleba”.

ROZWINIĘCIE

Pan Jezus określił cel działalności Apostołów w nakazie misyjnym.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Wtedy Jezus podszedł do nich i przemówił tymi słowami: «Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata»” (Mt 28,18-20).

Analiza tekstu biblijnego.

- Co Pan Jezus powiedział o sobie?
- Co Pan Jezus nakazał Apostołom?
- Co Pan Jezus obiecał Apostołom?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Od chwili chrztu świętego każdy z nas należy do Kościoła i poznaje prawdy wiary.

Są na świecie tacy ludzie, którzy nie słyszeli o Panu Bogu. W trosce o tych ludzi, Pan Jezus kieruje wezwaniem do swoich uczniów: „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody” (Mt 28,19).

Katechizm Kościoła Katolickiego poucza:

„Ponieważ świeccy, jak wszyscy wierni, wezwani są przez Boga do apostołstwa na mocy chrztu i bierzmowania, dlatego mają obowiązek i prawo, indywidualnie lub zjednoczeni w stowarzyszeniach, starania się, by orędzie zbawienia zostało poznane i przyjęte przez wszystkich ludzi na całej ziemi. Obowiązek ten jest tym bardziej naglący tam, gdzie jedynie przez nich inni ludzie mogą usłyszeć Ewangelię i poznać Chrystusa. Ich działalność we wspólnotach eklezjalnych jest tak konieczna, że bez niej w większości przypadków apostołstwo pasterzy nie może być w pełni skuteczne” (KKK 900).

- Do czego chrzest i bierzmowanie zobowiązuje świeckich w Kościele?

Kościół kontynuuje misję Apostołów, prowadząc wiernych do zbawienia. Ojciec Święty, biskupi, kapłani i świeccy mają obowiązek troszczyć się o to, aby nauka Chrystusa dotarła do wszystkich ludzi.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

ZAKOŃCZENIE

Posługa misyjna jest trudna i potrzebuje wsparcia ze strony wszystkich wierzących. W trosce o misjonarzy papież Jan Paweł II w 1991 r. napisał encyklikę o misyjnej działalności Kościoła, *Redemptoris missio*.

„Wszyscy chrześcijanie, członkowie Kościoła, na mocy Chrztu świętego są współodpowiedzialni za działalność misyjną. Udział wspólnot i poszczególnych wiernych w tym prawie i obowiązku nazywa się «współpracą misyjną»” (Jan Paweł II, *Redemptoris missio*, 77).

- Do czego wezwani są wszyscy chrześcijanie?
- Jak możemy wspierać działalność misyjną Kościoła?

Praca w grupach lub parach.

Uczniowie w parach lub grupach wykonują plakat informujący, w jaki sposób możemy pomóc misjom i misjonarzom lub układają modlitwę za misje i misjonarzy. Czas pracy: 5 minut.

Prezentacja pracy w grupach/parach.

Podsumowanie.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak włączam się w działalność misyjną Kościoła?
- Jak często modlę się za misje i misjonarzy?

Modlitwa spontaniczna za misje i misjonarzy.

PRACA DOMOWA

Napisz, jak możemy wspierać działalność misyjną Kościoła.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Swoją gotowość do współodpowiedzialności za misje wyrażmy piosenką: „Wiele jest serc”.

41. ŚW. PIOTR NASTĘPCĄ CHRYSYTA

Cel ogólny

Zapoznanie z powstaniem, strukturą i ustrojem Kościoła oraz jego rolą w historii zbawienia.

Kształtowanie postawy odpowiedzialności za wspieranie papieża w jego posłannictwie.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, jaką rolę odgrywa św. Piotr w Kościele (E.2).

Umiejętności

- wskazuje najważniejsze fakty z życia świętych czasów apostoelskich: św. Piotr (A.11.4; E.2.1),
- uzasadnia wartość świadectwa wiary (św. Piotr) w różnych sytuacjach życiowych (E.3.11),
- dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawanymi wydarzeniami i postaciami Nowego Testamentu (A.13.16),
- podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8).

Postawy

- daje świadectwo wiary (E.2.a),
- przyjmuje odpowiedzialność za wspieranie papieża w jego posłannictwie.

Metody

Metoda „słoneczko”, rozmowa kierowana, odczytanie Pisma Świętego z podziałem na role, ekspozycja, praca w grupach, katalog pytań, analiza tekstu biblijnego, autorefleksja, techniki multimedialne, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, plansza ze słowem: przewodnik, kartki samoprzylepne, ilustracja przedstawiająca powołanie Piotra na papieża, życiorys św. Piotra, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Na pewno każdy z was lubi wycieczki, wędrówki. Podczas takich wypraw potrzebny jest przewodnik, ktoś, kto pokieruje i poprowadzi, by osiągnąć zamierzony cel.

Metoda „słoneczko”.

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

PRZEWODNIK

– Jakie cechy powinien posiadać przewodnik?

Uczniowie na kartkach samoprzylepnych zapisują jedną cechę i umieszczają promieniście.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Kościół Chrystusowy wędruje przez ziemię do celu ostatecznego – nieba. W tej wędrówce przewodnikiem jest papież. Pierwszym papieżem był Piotr, który z wielką gorliwością wypełnił swoje posłannictwo.

POŚŁANNICTWO – misja, ważne zadanie podejmowane dla dobra innych.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

ROZWINIĘCIE

Odczytanie z podziałem na role tekstu Pisma Świętego.

„Potem znowu ukazał się Jezus nad Morzem Tyberiadzkim. A ukazał się w ten sposób: Byli razem Szymon Piotr, Tomasz, zwany Didymos, Natanael z Kany Galilejskiej, synowie Zebedeusza oraz dwaj inni z Jego uczniów. Szymon Piotr powiedział do nich: «Idę łowić ryby». Odpowiedzieli mu: «Idziemy i my z tobą».

Wyszli więc i wsiedli do łodzi, ale tej nocy nic nie złowili. A gdy ranek zaświtał, Jezus stanął na brzegu. Jednakże uczniowie nie wiedzieli, że to był Jezus. A Jezus rzekł do nich: «Dzieci, czy macie co na posiłek?» Odpowiedzieli Mu: «Nie». On rzekł do nich: «Zarzućcie sieć po prawej stronie łodzi, a znajdziecie». Zarzucili więc i z powodu mnóstwa ryb nie mogli jej wyciągnąć. Powiedział więc do Piotra ów uczeń, którego Jezus miłował: «To jest Pan!» Szymon Piotr usłyszawszy, że to jest Pan, przywdział na siebie wierzchnią szatę – był bowiem prawie nagi – i rzucił się w morze. Reszta uczniów dobiła łodzią, ciągnąc za sobą sieć z rybami. Od brzegu bowiem nie było daleko – tylko około dwustu łokci. A kiedy zeszli na ląd, ujrzeli żarzące się na ziemi węgle, a na nich ułożoną rybę oraz chleb. Rzekł do nich Jezus: «Przynieście jeszcze ryb, któreście teraz ułowili». Poszedł Szymon Piotr i wyciągnął na brzeg sieć pełną wielkich ryb w liczbie stu pięćdziesięciu trzech. A pomimo tak wielkiej ilości, sieć się nie rozerwała. Rzekł do nich Jezus: «Chodźcie, posilcie się!» Żaden z nich nie odważył zadać mu pytania: «Kto Ty jesteś?», bo wiedzieli, że to jest Pan. A Jezus przyszedł, wziął chleb i podał im – podobnie i rybę. To już trzeci raz, jak Jezus ukazał się uczniom od chwili, gdy zmartwychwstał.

A gdy spożyli śniadanie, rzekł Jezus do Szymona Piotra: «Szymonie, synu Jana, czy miłujesz Mnie więcej aniżeli ci?» Odpowiedział Mu: «Tak, Panie, Ty wiesz, że Cię kocham». Rzekł do niego: «Paś baranki moje!» I znowu, po raz drugi, powiedział do niego: «Szymonie, synu Jana, czy miłujesz Mnie?» Odparł Mu: «Tak, Panie, Ty wiesz, że Cię kocham». Rzekł do niego: «Paś owce moje!» Powiedział mu po raz trzeci: «Szymonie, synu Jana, czy kochasz Mnie?» Zasmucił się Piotr, że mu po raz trzeci powiedział: «Czy kochasz Mnie?» I rzekł do Niego: «Panie, Ty wszystko wiesz, Ty wiesz, że Cię kocham». Rzekł do niego Jezus: «Paś owce moje!» (J 21,1-19).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej powołanie Piotra na papieża.

Praca w grupach – katalog pytań.

Uczniowie w grupach układają pytania do tekstu biblijnego. Czas pracy: 5 minut.

Odczytanie pytań i udzielenie odpowiedzi.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Odczytanie i analiza życiorysu św. Piotra.

Piotr Apostoł, Szymon Piotr – (łac. Petrus, gr. Petros: „kamień”, „fragment skały”, aram. Kefas – Kefa: „skała”) – Apostoł, uważany przez Kościół katolicki za pierwszego papieża (pontyfikat: ok. 33 r. – ok. 64 r., według innych źródeł ok. 67, kiedy to miał ponieść męczeńską śmierć). Męczennik chrześcijański, święty Kościoła katolickiego i prawosławnego.

Według Ewangelii, Szymon był synem Jana (Jony), a bratem Andrzeja. Pochodził z Betsaidy nad jeziorem Genenezaret. Do ok. 30. roku był rybakiem w Kafarnaum w Galilei, a następnie uczniem i apostołem Jezusa.

Losy Piotra opisują Ewangelie oraz Dzieje Apostolskie.

Według nich, na wezwanie Jezusa, Piotr, wraz ze swym bratem Andrzejem oraz synami Zebedeusza: Janem i Jakubem, porzucił zawód rybaka, zostając uczniem Jezusa i towarzyszem Jego działalności publicznej. Piotr był jednym z najbardziej zaufanych uczniów Chrystusa. Wraz z Janem i Jakubem towarzyszył Chrystusowi na górze Tabor podczas Przemienienia. Był świadkiem uzdrowienia córki Jaira oraz modlitwy w Getsemani. Był pierwszym Apostołem, który uznał Jezusa za Mesjasza. Jezus przepowiedział Piotrowi, że po swoim pojmaniu, wyprze się Go trzykrotnie. Podczas pojmania Jezusa usiłował Go bronić, atakując mieczem jednego z napastników i obcinając mu ucho. Po Zesłaniu Ducha Świętego Piotr przebywał i działał wraz z pozostałymi jedenastoma w Jerozolimie. Dzieje Apostolskie relacjonują jego działalność w Jeruzalem, Samarii, Liddzie i Jaffie oraz w Cezarei Palestyńskiej – tam ochrzcił pierwszych pogan: rzymskiego setnika Korneliusza wraz z jego rodziną i domownikami. W 44 roku za swą działalność został aresztowany na rozkaz Heroda Agryppy, który wcześniej kazał stracić Jakuba Większego Apostoła. Według Dziejów Apostolskich z więzienia wypuścił go anioł. Po ucieczce Piotr wyjechał z Jerozolimy, jednak Dzieje Apostolskie nie podają dokąd się udał.

Losy Piotra po ucieczce z więzienia są trudne do odtworzenia w szczegółach. W Dziejach Apostolskich wspomniany jest jeszcze tylko jego udział w Soborze Jerozolimskim ok. 49 roku, gdzie sprzeciwił się narzucaniu poganom obyczajów żydowskich. Wskazuje to, że po śmierci Heroda Agryppy prawdopodobnie powrócił do Jerozolimy.

Tradycja głosi, że Piotr zginął w Rzymie na Wzgórzu Watykańskim. Zginął męczeńsko na krzyżu głową w dół (na własną prośbę), ponieważ mówił, iż nie jest godzien umrzeć jak Chrystus. Później na tym miejscu postawiono kościół. Dziś, według tradycji, w tym miejscu stoi Bazylika św. Piotra. Tradycyjnie męczeństwo Piotra Apostoła datowane jest na dzień 29 czerwca 67 roku.

W ikonografii św. Piotr Apostoł przedstawiany jest jako siwy, brodaty starzec, w dłoni trzyma dwa klucze (srebrny i złoty) symbolizujące klucze Królestwa Bożego. Często też przedstawiany jest w towarzystwie św. Pawła. Innymi atrybutami Apostoła są: anioł, kajdany, kogut, odwrócony krzyż, księga, łódź, zwój, pastorał, ryba, sieć, skała, tiara w rękach – stanowiące aluzje do wydarzeń w jego życiu.

Św. Piotr jest patronem m.in.:

- diecezji: w Rzymie, Poznaniu, Berlinie, Lozannie;
- miast: Awinionu, Biecha, Dusznik–Zdroju, Frankfurtu nad Menem, Genewy, Hamburga, Nantes, Poznania, Rygi, Rzymu, Trzebnicy;
- zawodów: blacharzy, budowniczych mostów, kowali, kamieniarzy, marynarzy, rybaków, zegarmistrzów;
- Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

Św. Piotr jest również wzywany jako orędownik podczas epilepsji, gorączki, febry, ukąszenia przez węże.

Uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła obchodzona jest 29 czerwca.

(oprac. na podstawie: O. Krzysztof Szczygło CSsR, *Świętych Apostołów Piotra i Pawła – uroczystość*, <http://www.slowo.redemptor.pl/pl/1204/87985/uroczystosci-i-swieta.html>, data dostępu: 01.03.2020)

Ojciec Święty Jan Paweł II w encyklice *Ut unum sint* stwierdza:

„Odwołując się do trzykrotnego wyznania miłości Piotra, które nawiązuje do trzykrotnej zdrady, jego następca wie, że musi być znakiem miłosierdzia. Pełni bowiem posługę miłosierdzia, zrodzoną z aktu miłosierdzia Chrystusa. Całą tę lekcję Ewangelii trzeba odczytywać wciąż na nowo, aby sprawowanie posługi Piotrowej nie utraciło nic ze swojej autentyczności i przejrzystości” (Jan Paweł II, *Ut unum sint*, 93).

– Czego znakiem musi być posługa Piotrowa?

ZAKOŃCZENIE

Posłannictwo św. Piotra i każdego papieża polega na prowadzeniu ludzi do Boga.

Przez chrzest zostaliśmy włączeni do Kościoła. Na czele Kościoła stoi papież. Jako członkowie Kościoła jesteśmy odpowiedzialni za wspieranie papieża w prowadzeniu Kościoła.

Autorefleksja.

Pomyślmy.

- Jak dziękuję Bogu za papieża, który jest moim przewodnikiem?
- W jaki sposób wspieram Ojca Świętego w jego posłannictwie?

*Nauka piosenki: „Szedłem kiedyś inną drogą”
(odtworzenie nagrania z piosenką)*

1. Szedłem kiedyś inną drogą,
czas powoli mijał mi.
Lecz spotkałem na niej Kogoś,
Kto zachwycił Sobą mnie.

Ref. Pan powiedział: ty pójdź za Mną,
przez zwyczajne szare dni.
Nie martw się Ja będę z tobą,
niech nie będzie smutno ci.

2. Powołałeś mnie jak Piotra,
od zwyczajnych ludzkich spraw.
Trudna będzie droga moja,
lecz nie będę na niej sam.

PRACA DOMOWA

Napisz życiorys obecnego papieża – następcy św. Piotra.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Szedłem kiedyś inną drogą”.

42. ŚW. SZCZEPAN PIERWSZYM MĘCZENNIKIEM

Cel ogólny

Zapoznanie z powstaniem, strukturą i ustrojem Kościoła oraz jego rolą w historii zbawienia.

Wychowanie do odważnego wyznawania wiary.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, jaką rolę odegrał św. Szczepan w Kościele (E.2).

Umiejętności

- wskazuje najważniejsze fakty z życia świętych czasów apostołskich: św. Szczepan (A.11.4; E.2.1),
- uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych (E.3.11),
- dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawanymi wydarzeniami i postaciami Nowego Testamentu (A.13.16),
- podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8).

Postawy

- daje świadectwo wiary (E.2.a),
- planuje sposoby umacniania swojej wiary.

Metody

Zagadka, pogadanka, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, praca w grupach, niedokończone zdanie, rozmowa kierowana, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, ilustracja przedstawiająca św. Szczepana, wycięte z szarego papieru kamienie, tekst z fragmentem homilii papieża Jana Pawła II wygłoszonej w czasie VII pielgrzymki do Ojczyzny.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Zagadka.

Odczytaj hasło, omijając co drugą literę i uzupełnij zdanie.

M	A	Ę	Z	C	B	Z	K	E	L	N	P	N	O	I	Z	K
----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

MĘCZENNIK to człowiek, który oddaje życie za wiarę w Chrystusa.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Wyjaśnienie znaczenia słów: „męczennik” i „świadek wiary”.

MĘCZENNIK – inaczej „świadek”, czyli ten, kto dał świadectwo wiary i miłości; to ten, kto oddał życie za wiarę w Chrystusa.

ŚWIADECTWO WIARY – to sposób życia ukazujący miłość Boga i umacniający wiarę innych; to radość płynąca z wiary i gotowość do poświęceń.

Pogadanka o męczennikach za wiarę.

Na dzisiejszej katechezie poznacie postać św. Szczepana – pierwszego męczennika za wiarę.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie fragmentu z Pisma Świętego – Dz 6,8-15; 7,51-60.

„Szczepan, pełen łaski i mocy, działał cuda i znaki wielkie wśród ludu. Niektórzy zaś z synagogi zwanej [synagogą] Libertynów oraz Cyrenejczyków, i Aleksandryjczyków, i tych, którzy pochodzili z Cylicji i z Azji, wystąpili do rozprawy ze Szczepanem. Nie mogli jednak sprostać mądrości i Duchowi, z którego [natchnienia] przemawiał. Podstawili więc ludzi, którzy zeznali: «Słyszeliśmy, jak on mówił bluźnierstwa przeciwko Mojżeszowi i Bogu». W ten sposób podburzyli

lud, starszych i uczonych w Piśmie. Przybiegli, porwali go i zaprowadzili przed Sanhedryn. Tam postawili fałszywych świadków, którzy zeznali: «Ten człowiek nie przestaje mówić przeciwko temu świętemu miejscu i przeciwko Prawu. Bo słyszeliśmy, jak mówił, że Jezus Naza-rejczyk zburzy to miejsce i pozmienia zwyczaje, które nam Mojżesz przekazał». A wszyscy, którzy zasiadali w Sanhedrynie, przyglądali się mu uważnie i zobaczyli twarz jego, podobną do oblicza anioła. «(...) Twardego karku i opornych serc i uszu! Wy zawsze sprzeciwia-cie się Duchowi Świętemu. Jak ojcowie wasi, tak i wy. Któregoż z pro-roków nie prześladowali wasi ojcowie? Pozabijali nawet tych, którzy przepowiadali przyjsie Sprawiedliwego. A wyście zdradzili Go teraz i zamordowali. Wy, którzy otrzymaliście Prawo za pośrednictwem aniołów, lecz nie przestrzegaliście go».

Gdy to usłyszeli, zawrzały gniewem ich serca i zgrzytali zębami na niego. A on pełen Ducha Świętego patrzył w niebo i ujrzał chwałę Bożą i Jezusa, stojącego po prawicy Boga. I rzekł: «Widzę niebo otwar-te i Syna Człowieczego, stojącego po prawicy Boga». A oni podnieśli wielki krzyk, zatkali sobie uszy i rzucili się na niego wszyscy razem. Wyrzucili go poza miasto i kamienowali, a świadkowie złożyli swe sza-ty u stóp młodzieńca, zwanego Szawłem. Tak kamienowali Szczepa-na, który modlił się: «Panie Jezu, przyjmij ducha mego!» A gdy osunął się na kolana, zawołał głośno: «Panie, nie poczytaj im tego grzechu!» Po tych słowach skonał” (Dz 6,8-15; 7,51-60).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającego św. Szczepana.

Analiza tekstu biblijnego.

- Dlaczego ludzie nie chcieli słuchać słów Szczepana?
- Dlaczego Szczepan został ukamienowany?
- Jakimi słowami modlił się Szczepan za swoich prześladowców?
- Czego uczy nas Szczepan?

W roku liturgicznym Kościół wspomina św. Szczepana – pierw-szego męczennika za wiarę w Chrystusa – 26 grudnia. Na obrazach św. Szczepan przedstawiany jest najczęściej w scenie kamieniowa-nia. Jego atrybutami są: gałąź palmowa, księga Ewangelii, kamienie. Jest patronem kamieniarzy, kucharzy i tkaczy.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2, 3)

Św. Szczepan jest wzorem życia dla wszystkich chrześcijan. Swoją śmiercią męczeńską ukazuje, w jaki sposób należy realizować przykazanie miłości, które zostawił Jezus Chrystus.

Dziś również spotykamy ludzi, którzy za wiarę w Boga oddają swe życie. Źródłem siły do czynów miłości jest Jezus Chrystus, który uzdalnia do służby innym i wyznawania wiary. Papież Jan Paweł II w swoim nauczaniu odwołuje się do postawy męczenników za wiarę. Podczas Mszy Świętej beatyfikacyjnej 108 Męczenników mówił:

„Świętujemy zwycięstwo tych, którzy w naszym stuleciu oddali życie dla Chrystusa, oddali życie doczesne, aby osiąść je na wieki w Jego chwale” (Jan Paweł II, Warszawa, 13 czerwca 1999 r.).

Praca w grupach.

Podział uczniów na grupy. Każda grupa otrzymuje po 3-4 wycięte z szarego papieru kamienie. Zadanie uczniów polega na wpisaniu, co można czynić, aby umacniać wiarę. Czas pracy: 5 minut.

Prezentacja pracy – umieszczenie „kamieni” wokół ilustracji św. Szczepana.

Podsumowanie.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

ZAKOŃCZENIE

Św. Szczepan nie wahał się dać świadectwa wiary w Chrystusa, oddając za Niego życie. Jego silna wiara i miłość były podstawą odwagi, czyli męstwa.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jakim jestem świadkiem Jezusa Chrystusa?
- Co robię, aby umacniać swoją wiarę?

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę, w której poprosisz Pana Jezusa o umocnienie swojej wiary.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

„Akt wiary”.

43. ŚW. PAWEŁ APOSTOŁEM NARODÓW

Cel ogólny

Zapoznanie z powstaniem, strukturą i ustrojem Kościoła oraz jego rolą w historii zbawienia.

Wychowanie do bycia apostołem Jezusa.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, jaką rolę odegrał św. Paweł w Kościele (E.2),
- nazywa św. Pawła Apostołem Narodów.

Umiejętności

- wskazuje najważniejsze fakty z życia świętych czasów apostoelskich: św. Paweł (A.11.4; E.2.1),
- uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych (E.3.11),
- dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawanymi wydarzeniami i postaciami Nowego Testamentu (A.13.16),
- podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8).

Postawy

- daje świadectwo wiary (E.2.a),
- planuje sposoby troski o swoją wiarę.

Metody

Techniki multimedialne, czytanie z podziałem na role, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, tekst luk, praca w grupach, pokaz, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, nagranie z piosenką, ilustracja przedstawiająca Szawła z Jezusem, mapa podróży św. Pawła, karta pracy.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Szaweł (późniejszy św. Paweł) urodził się w Tarsie ok. 5-10 roku po Chrystusie. Był o bbywatelem rzymskim, znakomicie wykształconym. Znał biegle języki: grecki i aramejski. Studiował Torę. Był prześladowcą chrześcijan. Spotkanie z Jezusem odmieniło jego życie.

ROZWINIĘCIE

Historia życia św. Pawła jest podzielona na dwa okresy. Pierwszy to ten zanim spotkał Jezusa, drugi to czas poświęcony Jezusowi.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego z podziałem na role.

„Szaweł ciągle jeszcze siał grozę i dyszał żądzą zabijania uczniów Pańskich. Udał się do arcykapłana i poprosił go o listy do synagog w Damaszku, aby mógł uwięzić i przyprowadzić do Jerozolimy mężczyzn i kobiety, zwolenników tej drogi, jeśliby jakichś znalazł. Gdy zbliżał się już w swojej podróży do Damaszku, olśniła go nagle światłość z nieba. A gdy upadł na ziemię, usłyszał głos, który mówił: «Szawle, Szawle, dlaczego Mnie prześladujesz?» «Kto jesteś, Panie? – powiedział. A On: «Ja jestem Jezus, którego ty prześladujesz. Wstań i wejdź do miasta, tam ci powiedzą, co masz czynić». Ludzie, którzy mu towarzyszyli w drodze, oniemieli ze zdumienia, słyszeli bowiem głos, lecz nie widzieli nikogo. Szaweł podniósł się z ziemi, a kiedy otworzył oczy, nic nie widział. Wprowadzili go więc do Damaszku, trzymając za ręce. Przez trzy dni nic nie widział i ani nie jadł, ani nie pił. W Damaszku znajdował się pewien uczeń, imieniem Ananiasz. «Ananiaszu!» – przemówił do niego Pan w widzeniu. A on odrzekł: «Jestem, Panie!» A Pan do niego: «Idź na ulicę Prosta i zapytaj w domu Judy o Szawła z Tarsu, bo właśnie się modli». (I ujrzał w widzeniu, jak człowiek imieniem Ananiasz wszedł i położył na nim ręce, aby przejrzał). «Panie – odpowiedział Ananiasz – słyszałem z wielu stron, jak dużo złego wyrządził ten człowiek

świętym Twoim w Jerozolimie. I ma on także władzę od arcykapłanów więzić tutaj wszystkich, którzy wzywają Twego imienia». «Idź – odpowiedział mu Pan – bo wybrałem sobie tego człowieka za narzędzie. On zanieś imię moje do pogan i królów, i do synów Izraela. I pokażę mu, jak wiele będzie musiał wycierpieć dla mego imienia». Wtedy Ananiasz poszedł. Wszedł do domu, położył na nim ręce i powiedział: «Szawle, bracie, Pan Jezus, który ukazał ci się na drodze, którą szedłeś, przysłał mnie, abyś przejrzał i został napełniony Duchem Świętym». Natychmiast jakby łuski spadły z jego oczu i odzyskał wzrok, i został ochrzczony. A gdy go nakarmiono, odzyskał siły” (Dz 9,1-19).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej spotkanie Szawła z Jezusem.

Analiza tekstu biblijnego.

- Kim był Szaweł?
- Jakie wydarzenie miało miejsce pod Damaszkiem?
- Gdzie udał się niewidomy Szaweł?
- Kto został posłany do Szawła?
- Co otrzymał Szaweł od Pana Jezusa przez ręce Ananiasza?

Nawrócony Szaweł otrzymał nie tylko wzrok, ale przede wszystkim został napełniony Duchem Świętym. Spotkanie z Panem Jezusem w drodze do Damaszku spowodowało nawrócenie Szawła. Stary Szaweł stał się nowym Pawłem, który był nie tylko nawróconym uczniem Jezusa, ale Apostołem Narodów.

APOSTOŁ – wysłannik; nazwa używana w Nowym Testamencie najczęściej na określenie najbliższych uczniów Jezusa Chrystusa powołanych przez Niego osobiście i „wysłanych” do głoszenia Jego nauki.

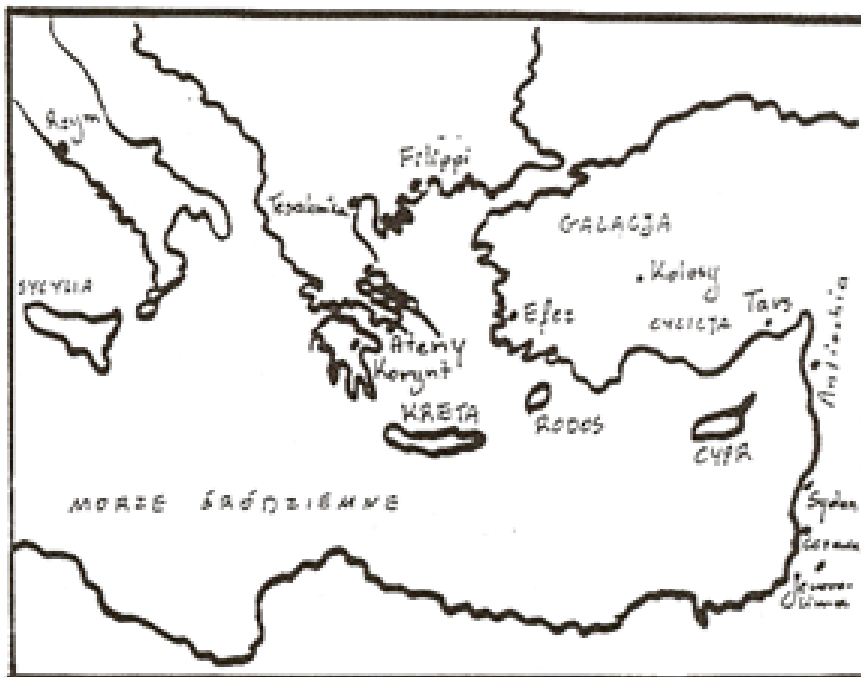
Paweł, pisząc listy do wspólnot chrześcijańskich, mówił o sobie:

„Paweł, sługa Chrystusa Jezusa, z powołania apostoł, przeznaczony do głoszenia Ewangelii Bożej (...)” (Rz 1,2).

– Do czego został powołany św. Paweł?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1, 2)

Pokaz mapy z tras podróży apostołskich św. Pawła lub slajdu.

Działalność misyjna św. Pawła objęła wiele narodów, dlatego nazywany jest Apostołem Narodów. Chrystus stał się dla niego Panem i Zbawicielem.

Praca w grupach.

Dzielimy uczniów na grupy. Uczniowie otrzymują karty pracy i uzupełniają tekst luk na podstawie wskazanego tekstu Pisma Świętego.

KARTA PRACY:

„W Ikonium, weszli tak samo do synagogi żydowskiej i przemawiali, tak że wielka liczba Żydów i pogan uwierzyła” (Dz 14,1).

„W Listrze mieszkał pewien człowiek o bezwładnych nogach, kaleka od urodzenia, który nigdy nie chodził. Słuchał on przemówienia Pawła; ten spojrzał na niego uważnie i widząc że ma wiarę potrzebną do uzdrowienia, zawołał głośno: «Stań prosto na nogach!» A on zerwał się i zaczął chodzić” (Dz 14,8-10).

„W tym mieście głosili Ewangelię i pozyskali wielu uczniów po czym wrócili do Listry do Ikonium i do Antiochi umacniając duszę uczniów, zachęcając do wytrwania w wierze, bo przez wiele uci-sków trzeba nam wejść do królestwa Bożego. Kiedy w każdym koście-le wśród modlitw i postów ustanowili im starszych polecili ich Panu, w którego uwierzyli” (Dz 14,21b-23).

TEKST LUK:

Podczas swoich podróży misyjnych św. Paweł: głosił naukę , nawracał i ,
czyli , umacniał , zachęcał
..... , ustanawiał , zakładał
..... , pisał

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Prezentacja i podsumowanie pracy w grupach.

Nie wszyscy chcieli przyjąć naukę Chrystusa. Św. Paweł napoty-kał wiele trudności podczas swego pielgrzymowania: był więziony, chłostany, kamienowany, głodzony, wyśmiewany. Jednak nie znie-chęcał się i był wierny Chrystusowi oraz swojej apostoelskiej misji aż do śmierci męczeńskiej w Rzymie w roku 67. W miejscu pochówku Apostoła wybudowano świątynię, którą nazwano: Bazyliką św. Pawła za Murami. Uroczystość św. Pawła obchodzimy 29 czerwca. Jest patro-nem, m.in. teologów, biskupów, misjonarzy.

ZAKOŃCZENIE

Działalność św. Pawła ma również znaczenie dla nas. Gdyby nie jego misja, wielu ludzi nie poznałoby Chrystusa. Św. Paweł uświa-damia nam potrzebę bycia apostołem wśród tych, z którymi żyjemy.

Papież Jan Paweł II powiedział:

„Drogie dzieci. (...) Wy macie głosić innym Jezusa. Nauczycie się w ten sposób nieść innym radość” (Jan Paweł II, Watykan, 19 grudnia 1982 r.).

– Do czego zachęca Ojciec Święty?

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jakim jestem świadkiem Jezusa?
- Jak troszczę się o rozwój swojej wiary?

„Akt wiary”.

PRACA DOMOWA

Wyjaśnij, dlaczego św. Paweł nazywany jest Apostołem Narodów.
(Zeszyt ćwiczeń– ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Spotkał mnie dziś Pan”.

44. MOJA DIECEZJA I PARAFIA

Cel ogólny

Zapoznanie z powstaniem, strukturą i ustrojem Kościoła oraz jego rolę w historii zbawienia.

Przygotowywanie do świadomego i aktywnego udziału we wspólnocie Kościoła.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje strukturę i ustrój Kościoła (pojęcia: biskup, diecezja, parafia, proboszcz) (E.2).

Umiejętności

- opisuje hierarchiczny ustrój Kościoła (E.2.7),
- podaje możliwości włączenia się w życie Kościoła, a zwłaszcza wspólnoty diecezjalnej i parafialnej (E.2.12).

Postawy

- identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła (E.2.b),
- odpowiedzialnie podejmuje zadania w życiu Kościoła, a zwłaszcza parafii (E.2.c),
- troszczy się o potrzeby Kościoła (E.2.e),
- włącza się aktywnie w życie Kościoła, rodziny, szkoły i społeczeństwa (E.1.a),
- angażuje się we własny rozwój emocjonalny i społeczny (E.1.b).

Metody

Prezentacja multimedialna, pogadanka, niedokończone zdanie, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, praca w grupach, analiza tekstu źródłowego, pokaz, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, slajdy, Katechizm Kościoła Katolickiego, plansza w formie tarczy z hasłami: Kościół powszechny, Kościół lokalny – diecezja, parafia, plansze ze słowami: PAPIEŻ, BISKUP, PROBOSZCZ.

MODLITWA

„Akt wiary”.

WPROWADZENIE

Prezentacja multimedialna.

Pokaz slajdów różnych kościołów (np. Bazylika św. Piotra, katedry, sanktuaria, kościoły parafialne).

Pogadanka na temat tego, co łączy kościoły.

Pan Jezus założył Kościół, do którego należymy od momentu chrztu świętego. Każdy z nas jest odpowiedzialny za Kościół. Pan Jezus, prowadząc swoją działalność publiczną, przygotowywał Apostołów do kierowania Kościołem.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Oni zaś poszli i głosili Ewangelię wszędzie, a Pan współdziałał z nimi i potwierdzał naukę znakami, które jej towarzyszyły” (Mk 16,20).

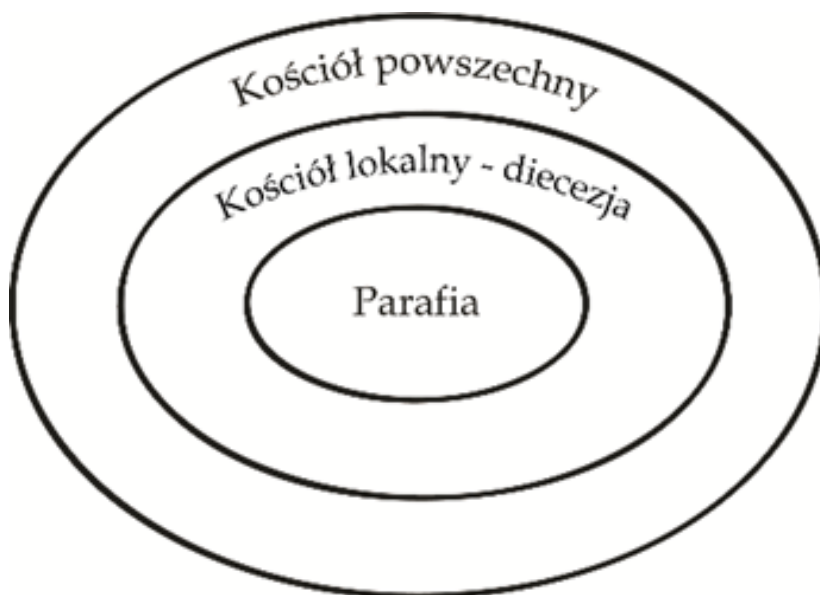
Analiza tekstu biblijnego.

- W jaki sposób Apostołowie wypełnili polecenie Pana Jezusa?
- Kto współdziałał z Apostołami?

Apostołowie zaangażowali się w rozwój Kościoła. Dzięki obecności Pana Jezusa i Jego pomocy Kościół przetrwał i kontynuuje dzieło zbawienia. Jest obecny na całym świecie, posłany do każdego, dlatego mówimy, że Kościół jest powszechny.

Aby Kościół mógł odpowiednio funkcjonować, wyodrębnione zostały Kościoły lokalne: diecezja i parafia.

Umieszczenie planszy w kształcie tarczy ze słowami: Kościół powszechny, Kościół lokalny – diecezja, parafia.

Praca w grupach.

Podział uczniów na 4 grupy. Zadaniem uczniów jest zapoznanie się z tekstami źródłowymi i przygotowanie odpowiedzi na pytania. Czas pracy: 5 minut.

Grupa I

„Kościół jest «powszechny»: głosi całość wiary; nosi w sobie pełnię środków zbawienia i rozdziela je; jest posłany do wszystkich narodów; zwraca się do wszystkich ludzi; obejmuje wszystkie czasy. «Kościół ze swej natury jest misyjny»” (KKK 868).

– Co to znaczy, że Kościół jest powszechny?

Grupa II

„Papież, Biskup Rzymu i następca św. Piotra, jest «trwałym i widzialnym źródłem i fundamentem jedności zarówno biskupów, jak rzeszy wiernych». «Biskup Rzymski z racji swego urzędu, mianowicie urzędu Zastępcy Chrystusa i Pasterza całego Kościoła, ma pełną, najwyższą i powszechną władzę nad Kościołem i władzę tę zawsze ma prawo wykonywać w sposób nieskrępowany»” (KKK 882).

– Kto i dlaczego pełni najwyższą władzę w Kościele?

Grupa III

„Przez Kościół partykularny, którym jest diecezja (...), rozumie się wspólnotę wiernych chrześcijan w jedności wiary i sakramentów z ich biskupem wyświęconym w sukcesji apostoelskiej. Kościoły partykularne są uformowane «na wzór Kościoła powszechnego; w nich istnieje i z nich składa się jeden i jedyny Kościół katolicki»” (KKK 833).

- Co rozumiemy pod pojęciem Kościoła partykularnego, czyli lokalnego?

Grupa IV

„«Poszczególni biskupi są widzialnym źródłem i fundamentem jedności w swoich Kościołach partykularnych». Jako tacy «sprawują swoje rządy pasterskie, każdy nad powierzoną sobie częścią Ludu Bożego», wspomagani przez prezbiterów i diakonów. Każdy biskup jednak, jako członek Kolegium Biskupiego, podziela troskę o wszystkie Kościoły, przede wszystkim «dobrze zarządzając własnym Kościołem jako częścią Kościoła powszechnego», przyczyniając się w ten sposób «do dobra całego Ciała Mistycznego, które jest także Ciałem Kościołów». Troska ta będzie obejmować szczególnie ubogich, prześladowanych za wiarę, a także misjonarzy, którzy pracują na całej ziemi” (KKK 886).

- W jaki sposób biskupi przyczyniają się do dobra Kościoła powszechnego?

Podsumowanie pracy w grupach.

Kościół powszechny jest posłany do wszystkich ludzi na całej ziemi, głosi jedną wiarę, daje nam możliwość zbawienia. Władzę w nim sprawuje papież, który jest biskupem Rzymu i reprezentuje Chrystusa.

Na tarczy z hasłem: „Kościół powszechny” umieszczamy planszę ze słowem:

PAPIEŻ

Kościółem lokalnym jest diecezja, którą kieruje biskup ordynariusz wraz z biskupami pomocniczymi. Jest on „duchowym przywódcą”, który troszczy się o życie wspólnot parafialnych.

Na tarczy z hasłem: „Kościół lokalny – diecezja” umieszczamy planszę ze słowem:

BISKUP

Do Kościoła lokalnego należą również parafie, którymi kierują proboszczowie wraz z innymi kapłanami. Bardzo ważne zadanie w rozwoju Kościoła lokalnego mają ludzie świeccy, którzy zostali nazwani „ludem świętym” i „ożywiają” wspólnoty parafialne.

Na tarczy z hasłem: „parafia” umieszczamy planszę ze słowem:

PROBOSZCZ

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Kościół lokalny z Kościołem powszechnym łączy osoba Jezusa Chrystusa. To On obdarza swój Kościół miłością i pokojem.

ZAKOŃCZENIE

– W jaki sposób możemy włączyć się w życie parafii?

Pogadanka.

Jesteśmy częścią Kościoła powszechnego. Każdy z nas przynależy do Kościoła lokalnego – parafii i diecezji.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3, 4)

Powinniśmy być za Kościół odpowiedzialni i dawać świadectwo wiary swoim życiem oraz pomagać innym wzrastać w świętości.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak często modlę się za Ojca Świętego i biskupów mojej diecezji?
- Jak często modlę się za kapłanów z mojej parafii?
- Jak uczestniczę w życiu parafii?

*Śpiew: „Boże, obdarz Kościół Twój”.
(można odtworzyć nagranie z pieśnią)*

PRACA DOMOWA

Ułóż hasło zachęcające do aktywnego włączenia się w życie parafii. Zapisz je.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „Com przyrzekł Bogu” lub „Ziarenko do ziarenka”.

45. PRZYKAZANIA KOŚCIELNE NORMĄ ŻYCIA CHRZEŚCIJANINA

Cel ogólny

Wyjaśnienie treści i znaczenia przykazań kościelnych.

Wychowanie do przestrzegania przykazań kościelnych w swoim życiu.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- przytacza przykazania kościelne (E.2).

Umiejętności

- wymienia pięć przykazań kościelnych i omawia ich znaczenie (E.2.11),
- uzasadnia potrzebę przestrzegania przykazań kościelnych.

Postawy

- planuje wypełniać przykazania kościelne (E.2.d),
- troszczy się o potrzeby Kościoła (E.2.e),
- włącza się aktywnie w życie Kościoła, rodziny, szkoły i społeczeństwa (E.1.a),
- angażuje się we własny rozwój emocjonalny i społeczny (E.1.b).

Metody

Rozmowa kierowana, praca w grupach, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, techniki plastyczne, analiza tekstu źródłowego, pokaz, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, Katechizm Kościoła Katolickiego, prezentacja multimedialna.

MODLITWA

„Dziesięć przykazań Bożych”.

WPROWADZENIE

Człowiek może wybierać między dobrem a złem. W podejmowaniu właściwych decyzji pomagają mu ustanowione prawa i obowiązki.

- Jakie prawa i obowiązki mają uczniowie?
- Jakie prawa i obowiązki mają obywatele naszego kraju?

Podobnie jest w życiu chrześcijanina, który również ma obowiązki i prawa.

- Co pomaga chrześcijaninowi w dokonywaniu dobrych decyzji?

Kościół daje nam przykazania kościelne, które są normą życia każdego chrześcijanina.

ROZWINIĘCIE

Kościół przed każdym z nas stawia wymagania. Naszym zadaniem jest im sprostać, a wzorem do naśladowania jest Jezus Chrystus.

Praca w grupach.

Podział uczniów na 5 grup. Zadaniem grup jest zapoznanie się z tekstem biblijnym i przygotowanie odpowiedzi na pytania. Czas pracy: 5 minut.

Grupa I

„Pamiętaj o dniu szabatu, aby go uświęcić. Sześć dni będziesz pracować i wykonywać wszystkie twe zajęcia. Dzień zaś siódmy jest szabatem ku czci Pana, Boga twego. Nie możesz przeto w dniu tym wykonywać żadnej pracy ani ty sam, ani syn twój, ani twoja córka, ani twój niewolnik, ani twoja niewolnica, ani twoje bydło, ani cudzoziemiec, który mieszka pośród twych bram.. W sześciu dniach bowiem uczynił Pan niebo, ziemię, morze oraz wszystko, co jest w nich, w siódmym zaś dniu odpoczął. Dlatego pobłogosławił Pan dzień szabatu i uznał go za święty” (Wj 20,8-11).

- Co nakazuje Pan Bóg ludziom?
- W jaki sposób w życiu codziennym należy realizować Boże wezwanie?

Grupa II

„Lecz nawoływałem najprzód mieszkańców Damaszku i Jerozolimy, a potem całej ziemi judzkiej, i pogan, aby (...) nawrócili się do Boga, i pełnili uczynki godne pokuty” (Dz 26,20).

„Nawróćcie się do Pana Boga waszego!
On bowiem jest łaskawy, miłosierny,
nieskory do gniewu i wielki w łaskawości,
a lituje się na widok niedoli” (Jl 2,13).

- Do czego wzywa Pan Bóg?
- W jaki sposób należy realizować Boże wezwanie?

Grupa III

„A gdy oni jedli, Jezus wziął chleb i odmówiwszy błogosławieństwo, połamał i dał uczniom, mówiąc: «Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje». Następnie wziął kielich i odmówiwszy dziękczynienie, dał im, mówiąc: «Pijcie z niego wszyscy, bo to jest moja Krew Przymierza, która za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów” (Mt 26,26-28).

- Co Pan Jezus uczynił z chlebem i winem?
- Kiedy możemy przyjmować Pana Jezusa w Komunii Świętej?

Grupa IV

„Uczniowie Jana i faryzeusze mieli właśnie post. Przyszli więc do Niego i pytali: «Dlaczego uczniowie Jana i uczniowie faryzeuszów poszczą, a Twój uczniowie nie poszczą?» Jezus im odpowiedział: «Czy goście weselni mogą pościć, dopóki pan młody jest z nimi? Nie mogą pościć, jak długo pana młodego mają u siebie. Lecz przyjdzie czas, kiedy zabiorą im pana młodego, a wtedy, w ów dzień, będą pościć” (Mk 2,18-20).

„«Ten zaś rodzaj złych duchów wyrzuca się tylko modlitwą i postem»” (Mt 17,21).

- O jakim dobrym uczynku mówi Pan Jezus?
- W jaki sposób należy pościć?

Grupa V

„Ci wszyscy, co uwierzyli, przebywali razem i wszystko mieli wspólne. Sprzedawali majątki i dobra i rozdzielali je każdemu według potrzeby. Codziennie trwali jednomyślnie w świątyni, a łamiąc chleb po domach, przyjmowali posiłek z radością i prostotą serca. Wielbili Boga, a cały lud odnosił się do nich życzliwie. Pan zaś przymnażał im codziennie tych, którzy dostępowali zbawienia” (Dz 2,44-47).

- Jak żyli pierwsi chrześcijanie?
- W czym możemy naśladować pierwszych chrześcijan?

Prezentacja i podsumowanie pracy w grupach.

Prezentacja multimedialna przedstawiająca treść przykazań i przykłady ilustracji wypełniania ich w życiu.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Kościół poucza nas, czym są przykazania kościelne i do jakiej dziedziny naszego życia się odnoszą.

„Przykazania kościelne odnoszą się do życia moralnego, które jest związane z życiem liturgicznym i czerpie z niego moc. Obowiązujący charakter tych praw pozytywnych ogłoszonych przez władzę pasterską ma na celu zagwarantowanie wiernym niezbędnego minimum ducha modlitwy i wysiłku moralnego we wzrastaniu miłości Boga i bliźniego” (KKK 2041).

- Do jakiej dziedziny życia odnoszą się przykazania kościelne?
- Przez kogo zostały ogłoszone?
- W jakim celu zostały nam dane przykazania kościelne?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

ZAKOŃCZENIE

Przykazania kościelne zostały nam dane, aby każdy z nas mógł wzrastać w duchu modlitwy i wiary.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jaki jest mój udział we Mszy Świętej w niedzielę i święta?
- Jak często przystępuję do sakramentu pokuty?
- Jak często przystępuję do Komunii Świętej?
- Jak traktuję wyrzeczenia, post?
- W jaki sposób dbam o dobro wspólnoty Kościoła?

„Ojcze nasz”.

PRACA DOMOWA

Napisz, jak rozumiesz słowa św. Jana Pawła II: „Musicie od siebie wymagać, nawet gdyby inni od was nie wymagali” (Jasna Góra, 18 czerwca 1983 r.).

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

MODLITWA

„Akt wiary”

lub

śpiew: „Chrześcijanin to właśnie ja”.

VII. HISTORIA ZBAWIENIA W KOŚCIELE PIERWOTNYM ORAZ W STAROŻYTNOŚCI I W ŚREDNIOWIECZU

46. PIERWSI CHRZEŚCIJANIE, PRZEŚLADOWANIA

Cel ogólny

Ukazanie życia pierwszych wspólnot chrześcijańskich i prześladowań chrześcijan.

Rozwijanie umiejętności analizowania wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości.

Kształtowanie postawy odpowiedzialności za zadania wynikające z przynależności do wspólnoty Kościoła.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- na podstawie poznawanych dziejów Kościoła wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka (E.3.1; E.3.11),

Umiejętności

- uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia (E.3.1; E.3.11),
- wyjaśnia, w jaki sposób pierwsi chrześcijanie realizowali naukę Chrystusa,
- opowiada o prześladowaniu chrześcijan (E.3.2),

- stwierdza, że pierwsze wspólnoty chrześcijańskie są wzorem wypełniania zadań Kościoła,
- wskazuje miejsca prześladowań współczesnych chrześcijan.

Postawy

- identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła(E.2.b),
- przyjmuję postawę troski o dobro innych,
- planuje modlitwę za prześladowanych chrześcijan.

Metody

Śpiew, pogadanka, metoda „słoneczka”, analiza życiorysu Józefa Sánchez del Río, ilustracje świętych męczenników, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, analiza tekstu źródłowego, techniki multimedialne, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, tekst życiorysu św. Józefa Sánchez del Río, tekst przemówienia Jana Pawła II wygłoszonego w czasie VII pielgrzymki do Ojczyzny wyświetlony na tablicy, tekst modlitwy za prześladowanych.

MODLITWA

Śpiew: „Gdzie miłość wzajemna i dobroć”.

WPROWADZENIE

Życie ludzkie powinno być oparte na miłości i dobroci, jak mówią słowa tej pieśni, ale niestety nie zawsze tak jest. Zawsze żyli ludzie, którzy prześladowali innych.

Metoda „słoneczko”.

– Jakie znacie określenia przeciwstawne pojęciu „prześladowanie”?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Prześladowanie może mieć różne formy i dotyczyć różnych dziedzin tak, jak tu podaliście. Prześladowanie dotyczy również sfery religijnej.

Już w pierwotnym Kościele dochodziło do prześladowań chrześcijan. Gorliwym prześladowcą był Szaweł, który pozwolił na ukamienowanie św. Szczepana.

– Kim był św. Szczepan?

Przez całe wieki chrześcijanie byli prześladowani i dalej są. Wśród prześladowanych były również dzieci. Przykładem jest św. Józef Sánchez del Río.

Zapoznanie z życiorysem św. Józefa Sánchez del Río.

Św. Józefa Sánchez del Río urodził się 28 marca 1913 r. w Meksyku. Gdy w 1926 r. wybuchło powstanie Cristero bracia przyłączyli się do wojsk powstańczych. Mimo sprzeciwu matki i odmowy generała Józef został na własną prośbę wcielony do grupy powstańczej. Powierzono mu obowiązki noszenia sztandaru. Powstańcy ochrzczili go imieniem Tarsycjusza, starożytnego męczennika, który będąc jeszcze dzieckiem, został zabity, broniąc Eucharystii przed profanacją. W czasie potyczki z wojskami federalnymi 25 stycznia 1928 r. został zabity koń przywódcy powstańców. Józef użyczył mu swojego, by ten mógł ratować się ucieczką. Podczas odwrotu zatrzymano Józefa. 7 lutego młodego powstańca odprowadzono do rodzinnej miejscowości i uwięziono w kościele parafialnym, sprofanowanym i zdewastowanym przez wojska federalne. Miejscowy radny proponował Józefowi dwie możliwości w celu uniknięcia kary śmierci: wpłatę 5000 pesos lub dobrowolne wstąpienie do państwowej szkoły wojskowej. Józef odmówił. W prowizorycznym więzieniu zatrzymano go do 10 lutego. Nocą z 7 na 8 lutego napisał do rodziców: „Moja kochana mamó, zostałem schwytany podczas dzisiejszej bitwy. Myślę o chwili, kiedy przyjdzie mi umrzeć. Nic to jednak, Mamó. Powinnaś zgodzić się z wolą Pana Boga. Umieram szczęśliwy u boku Naszego Pana. Nie chcę, żebyś się martwiła moją śmiercią. Powiedz raczej moim braciom, bo poszli w ślady najmłodszego spośród nas, tak wypełnisz wolę Bożą. Odwagi! Udziel mi swego błogosławieństwa razem z błogosławieństwem ojca. Pozdrów wszystkich ostatni raz. Otrzymacie serce Waszego syna, który Was oboje kocha i chciałby zobaczyć Was jeszcze przed śmiercią”. Zmuszano go do wyrzeknięcia się wiary. Józef przed śmiercią krzyknął: Niech żyje Chrystus Król!

i poprosił, by go rozstrzelano. Kapitan, zdenerwowany odwagą i zachowaniem chłopca, zastrzelił go. Beatyfikował go papież Benedykt XVI 20 listopada 2005 r. Kanonizacji dokonał papież Franciszek 16 października 2016 r.

Ekspozycja św. Józefs Sánchez del Río.

Analiza tekstu.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Młody Józef swoje życie opierał na wierze w Chrystusa, w obronie którego zginął.

Pierwsza wspólnota chrześcijańska założona przez Jezusa budowała życie na słowie Bożym, modlitwie i Eucharystii.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i modlitwach. (...) Ci wszyscy, którzy uwierzyli, przebywali razem i wszystko mieli wspólne. Sprzedawali majątki i dobra i rozdzielali je każdemu według potrzeby. Codziennie trwali jednomyślnie w świątyni, a łamiąc chleb po domach, spożywali posiłek z radością i prostotą serca. Wielbili Boga, a cały lud odnosił się do nich życzliwie. Pan zaś przyjmował im codziennie tych, którzy dostępowali zbawienia. Jeden duch i jedno serce ożywiały wszystkich wierzących. Żaden nie nazywał swoim tego, co posiadał, ale wszystko mieli wspólne. Apostołowie z wielką mocą świadczyli o zmartwychwstaniu Pana Jezusa, a wszyscy mieli wielką łaskę. Nikt z nich nie cierpiał niedostatku, bo właściciele pól albo domów sprzedawali je i przynosili pieniądze (uzyskane) ze sprzedaży, i składali je u stóp Apostołów. Każdemu też rozdzielano według potrzeby. (...) A słowo Boże rozszerzało się, wzrastała też bardzo liczba uczniów w Jerozolimie, a nawet bardzo wielu kapłanów przyjmowało wiarę” (Dz 2,42.44-47;4,32-35;6,7).

Analiza tekstu biblijnego.

- Co było charakterystyczne dla życia pierwszych chrześcijan?
- Po czym inni ludzie rozpoznawali, że są oni uczniami Chrystusa?
- Jak wyglądało życie wspólnotowe pierwszych chrześcijan?

Pierwsi chrześcijanie, którzy po Zmartwychwstaniu Pana Jezusa gromadzili się we wspólnocie, cieszyli się, że są razem, modlili się oraz uczestniczyli w Eucharystii, czyli „łamaniu chleba”. Przychodzili na spotkania, zabierając swoich bliskich i znajomych oraz przynosili dary dla tych, którzy byli w potrzebie. Najczęściej były to: ubrania, pożywienie, a niekiedy również i pieniądze ze sprzedaży swoich domów czy majątków.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Pierwsi chrześcijanie dążyli do tego, aby owocem ich modlitwy i uczestniczenia w Eucharystii były czyny miłości. Żyli we wspólnocie, którą jednoczył Duch Święty. Wypełniali testament Chrystusa – prawo miłości, głosili Chrystusa nie tylko przykładem życia, ale również słowem nauczali o Jego zmartwychwstaniu. Chociaż to trwanie często wiązało się z oddaniem życia za wyznawaną wiarę.

Ojciec Święty Jan Paweł II w *Liście do dzieci* napisanym w Roku Rodziny przypomina:

„Dla iluż dzieci w dziejach Kościoła Eucharystia była źródłem duchowej siły, czasem wręcz bohaterskiej! Jakże nie wspomnieć na przykład tych świętych chłopców i dziewcząt z pierwszych wieków, jeszcze dzisiaj znanych i czczonych w całym Kościele? Wystarczy tu przypomnieć (...) św. Tarsycjusza – chłopca, którego słusznie można nazwać męczennikiem Eucharystii, gdyż wolał poświęcić swoje życie niż oddać Pana Jezusa, którego przenosił pod postacią chleba” (Jan Paweł II, *List do dzieci*).

- Jak określa Eucharystię Jan Paweł II?

Dziś Kościół pełni te same zadania.

Podczas VII Pielgrzymki do Polski Jan Paweł II powiedział:

„Pierwsza chrześcijańska wspólnota (...) umacniała się Eucharystią. Jest ona, jak przypomina Sobór, źródłem i szczytem całego chrześcijańskiego życia. (...) Ta «więź miłości» była od początku źródłem jedności wspólnoty uczniów Chrystusa. Z niej wypływała troska o potrzebujących braci, tak że swoje dobra «rozdzielali każdemu według potrzeby». Ona była źródłem radości, prostoty serca i wzajemnej życzliwości. Dzięki tej eucharystycznej «więzi miłości» wspólnota (chrześcijańska) mogła trwać jednomyślnie w świątyni i jednym sercem szczerze wielbić Boga, a wszystko to było czytelnym świadectwem dla świata” (Jan Paweł II, Warszawa, 13 czerwca 1999 r.).

– Czym charakteryzowali się pierwsi chrześcijanie?

ZAKOŃCZENIE

Poznając życie pierwszych chrześcijan, powinniśmy naśladować ich w swoim życiu. Nieść radość, uśmiech i pomoc drugiemu człowiekowi. Przyjmując Pana Jezusa w Eucharystii, uczyć się od Niego miłości i pokory, służby drugiemu człowiekowi. Służąc człowiekowi, służymy samemu Jezusowi, który chce byśmy nieustannie byli Jego świadkami i stawali w Jego obronie. Wśród naszych rodaków mamy tych, którzy oddali życie w imię wyznawanej wiary. Przykładami mogą być: ks. Jerzy Popiełuszko i o. Maksymilian Kolbe.

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiających ks. Jerzego Popiełuszkę i o. Maksymiliana Kolbe.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Co czynię dobrego dla innych?
- W jaki sposób daję świadectwo swojej wiary?

Śpiew: „Gdzie miłość wzajemna i dobroć”.

PRACA DOMOWA

Na mapie świata zaznacz miejsca, gdzie dzisiaj są prześladowani chrześcijanie.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Modlitwa za prześladowanych z uwzględnieniem naszych rodzimych męczenników.

Boże, poprzez tajemnicze zrządzenie Twojej Miłości, pozwoliłeś swemu Kościołowi uczestniczyć w cierpieniu Twego Syna, wzmocnij nasze Siostry i naszych Braci, którzy z powodu swej wiary są prześladowani. Obdarz ich swoją mocą i wytrwałością, aby w każdym ucisku pokładali w Tobie całą swą ufność, a w cierpieniu wiernie świadczyli o Tobie.

Podaruj im radość z uczestnictwa w ofierze Chrystusa i obdarz pewnością, że ich imiona są zapisane w Księdze Życia. Daj im siłę do naśladowania Chrystusa, która wesprze ich w dźwiganie Krzyża, a w utrapieniu ustrzeże ich chrześcijańską wiarę. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

47. MISJA ŚW. WOJCIECHA

Cel ogólny

Zapoznanie z życiem i misją św. Wojciecha.

Rozwijanie umiejętności analizowania wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości.

Kształtowanie postawy katolika świadomego bosko-ludzkiej rzeczywistości Kościoła i jego historii.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, że Kościół przyczynia się do rozprzestrzeniania Ewangelii (E.3),
- przytacza historię św. Wojciecha (E.5).

Umiejętności

- na podstawie poznawanych dziejów Kościoła wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka (E.3.1),
- uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia (E.3.11),
- przedstawia misję św. Wojciecha dla historii Polski (E.5.2),
- opierając się na omawianych postaciach świętych – św. Wojciech i działalność Kościoła, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18).

Postawy

- wzoruje się na przykładach świętych (E.4.a),
- angażuje się w dzieła misyjne (F.1.b),
- przejawia postawę misyjną (F.1.c)
- przyjmuje odpowiedzialność za dawanie świadectwa wiary w swoim otoczeniu.

Metody

Śpiew, pogadanka, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, analiza biografii św. Wojciecha, tekst luk, metoda „słoneczko”, rozmowa kierowana, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, nagranie z piosenką, plansza ze słowem: Świadek, tekst życiorysu św. Wojciecha, ilustracja przedstawiająca św. Wojciecha, nauczanie Ojca Świętego.

MODLITWA

Śpiew: „Wierzę w Ciebie Panie”.

WPROWADZENIE

Pogadanka na temat tego, kim jest świadek i jaką pełni rolę.

ŚWIADEK to osoba powołana do złożenia zeznań. Zaświadczyć można, opowiadając o tym, co w naszej obecności się wydarzyło.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Tak jest napisane: Mesjasz będzie cierpiał i trzeciego dnia zmartwychwstanie, w imię Jego głoszone będzie nawrócenie i odpuszczenie grzechów wszystkim narodom, poczynawszy od Jerozolimy. Wy jesteście świadkami tego” (Łk 24,46-48).

Analiza tekstu biblijnego.

- Co będzie głoszone w imię Mesjasza?
- Komu będzie głoszone nawrócenie i odpuszczenie grzechów?
- Do kogo Pan Jezus skierował słowa: „Wy jesteście świadkami”?

Każdy chrześcijanin powinien być świadkiem swojej wiary.

Od „Chrztu Polski” naród nasz jest związany z wartościami chrześcijańskimi. Te wartości, przywiązanie, kultura, tradycja – kształtowały się przez wieki. Wpływ na ich kształt miały świadectwa ludzi. Ich postawa kształtowała kolejne pokolenia.

W początkach chrześcijaństwa na ziemiach Polski ogromne znaczenie miało dawanie świadectwa wiary. Wiara chrześcijańska ukształtowała tożsamość Polaków. Jednym z wielu, którzy swoim życiem zaświadczyli o Jezusie Chrystusie i głosili wiarę katolicką na ziemiach polskich, był św. Wojciech.

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej św. Wojciecha.

Odczytanie i analiza życiorysu św. Wojciecha lub film: „Legenda o św. Wojciechu z Drzwi Gnieźnieńskich”.

(https://www.youtube.com/watch?v=ToaRumKe_0A

lub

zeskanuj poniższy kod QR)

„Przyszedł na świat około roku 956 w czeskich Libicach jako przedostatni z siedmiu synów zamożnej rodziny Sławnikowiców. Rodzice wcześniej przeznaczyli go do stanu duchownego, kształcił się w Magdeburgu pod opieką arcybiskupa Adalberta. Ku jego czci przyjął w czasie bierzmowania imię Adalbert. W świecie słowiańskim czczony jest pod swoim imieniem chrzestnym – Wojciech.

Z Magdeburga jako dwudziestopięcioletni subdiakon wraca do Czech, przyjmuje pozostałe święcenia, 3 czerwca 983 otrzymuje pastorał, a pod koniec tego samego miesiąca zostaje konsekrowany na biskupa Pragi.

Objął diecezję bosą. skromnie. Skromne dobra biskupie dzielił na utrzymanie budynków i sprzętu kościelnego, na potrzeby własne i kleru katedralnego, na ubogich i więźniów, których sam odwiedzał, wysłuchując skarg i zaopatrując potrzeby. Szczególnie dużo starań poświęcił sprawie wykupu niewolników. Jeden z jego biografów pisze, że miał mu pojawić się we śnie Chrystus mówiąc: «Oto jestem znowu sprzedawany, a ty śpisz?».

Po kilku latach, rozdał wszystko, co posiadał, udał się do Rzymu i za radą papieża Jana XV wstąpił do klasztoru benedyktynów na Awentynie. Tu znalazł spokój wewnętrzny, oddając się żarliwej modlitwie.

Przychylając się do życzenia papieża, wiosną roku 992 wrócił do Pragi i zajął się gorliwie sprawami kościelnymi w Czechach. Ale stosunki wewnętrzne nie tylko się nie poprawiły, ale jeszcze zaostrzyły: zatarg z księciem Bolesławem II zmusił go do powtórnego opuszczenia kraju. Wkrótce potem zniszczono jego rodzinne Libice i wymordowano braci. W tej sytuacji o ponownym powrocie nie było co marzyć.

Zetknąwszy się w Italii z Ottonem III, zaczął snuć plany działalności misyjnej, do czego zachęcał go cesarz. Wyruszył do Polski. Tu podsunęto mu myśl o pogańskich Prusach, nękających granice państwa Bolesława Chrobrego. W porozumieniu z księciem i za przyzwoleniem swego przyjaciela cesarza popłynął łodzią do Gdańska. Od początku Prusowie okazywali mu wrogość, a kiedy mimo to próbował rozpocząć pracę misyjną, został zabity 23 kwietnia 997 roku przez pogańskiego kapłana w okolicach Elbląga na terenie ówczesnych Prus. Cudem uratowani dwaj jego towarzysze zdali w Gnieźnie relację o męczeńskiej śmierci św. Wojciecha. Bolesław Chrobry wykupił jego ciało i pochował z honorami. W roku 999 papież Sylwester II wpisał go w poczet świętych” (*Żywoty Świętych Pańskich na każdy dzień*, Olsztyn 1988).

Pokorna służba, skromna i służebna postawa wobec podległych mu kapłanów, ubogich i więźniów, była świadectwem wiary św. Wojciecha. Jego misyjne zadania, realizowane dla polskiego władcy Bolesława Chrobrego i naszego narodu, zakończone śmiercią, wpisały się w historię naszego narodu.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1, 2)

Świadectwo naszych poprzedników daje nam wzorce postępowania. O naszej wierze i oddaniu Chrystusowi powinniśmy świadczyć wobec innych ludzi, aby dać świadectwo kolejnym pokoleniom Polaków i innym narodom, przez postawę miłości, szacunku i miłosierdzia, jakiego oczekuje od nas Chrystus.

ZAKOŃCZENIE

Ojciec Święty Jan Paweł II mówił:

„Jakże potrzebny nam jest dzisiaj przykład Wojciechowego życia, oddanego bez reszty Bogu i Ewangelii, jego świadectwo służby, apostołskiej gorliwości, zakorzenione głęboko w wierze i miłości

do Chrystusa. O św. Wojciechu możemy powiedzieć za psalmistą: «Jego dusza nieustannie pragnęła Boga, tęskniła za Nim jak ziemia zeschła, spragniona, bez wody» (Jan Paweł II, *Homilia podczas Mszy Świętej z okazji 1000-lecia kanonizacji Św. Wojciecha*, Sopot, 5 czerwca 1999 r.).

– Do czego zachęca nas przykład życia św. Wojciecha?

O obowiązku świadectwa wiary i ewangelizacji przypomina papież Franciszek:

„Wszyscy jesteśmy wezwani, by wzrastać jako ewangelizatorzy. (...) Świadectwo wiary, do złożenia którego każdy chrześcijanin jest wezwany, zakłada stwierdzenie podobne do słów św. Pawła: «Nie (mówię), że już (to) osiągnąłem i już się stałem doskonały, lecz pędzę, abym też (to) zdobył, (...) pędzę ku wyznaczonej mecie»” (Franciszek, *Evangelii gaudium*, 121).

– Do czego zachęca nas papież Franciszek?

– W jaki sposób możemy wzrastać jako ewangelizatorzy?

Św. Wojciech daje przykład świętości. Czerpiąc z dobrych wzorców, powinniśmy być misjonarzami wiary w Boga.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

– Co robię, aby pogłębiać swoją wiarę?

– W jaki sposób świadczę o swojej wierze?

– Jak angażuję się w dzieła misyjne?

„Akt wiary”.

PRACA DOMOWA

Ułóż krzyżówkę do hasła: „Świadek”. Hasła poboczne powinny dotyczyć życia i działalności św. Wojciecha.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

MODLITWA

„Wierzę w Boga”.

48. PRZYJĘCIE NARODU POLSKIEGO DO KOŚCIOŁA – CHRZEST POLSKI

Cel ogólny

Zapoznanie z wydarzeniem przyjęcia chrztu przez naród polski.

Rozwijanie umiejętności analizowania wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości.

Kształtowanie postawy katolika świadomego bosko-ludzkiej rzeczywistości Kościoła i jego historii.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- przytacza okoliczności chrztu Polski (E.5),
- podaje, że Kościół odegrał ogromną rolę w życiu narodu polskiego (E.5).

Umiejętności

- na podstawie poznawanych dziejów Kościoła wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka (E.3.1),
- uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia (E.3.11),
- opisuje początki chrześcijaństwa w Polsce (E.5.1),
- przedstawia misję św. Wojciecha i znaczenie chrztu dla historii Polski (E.5.2),
- opierając się na omawianych postaciach świętych i działalności Kościoła, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18).

Postawy

- stara się poznawać historię Kościoła i szuka swojego miejsca w jego misji (E.3.a),
- identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła (E.2.b),
- okazuje szacunek dla historii Kościoła w Polsce (E.5.a),
- kształtuje postawę patriotyzmu i odpowiedzialności za losy narodu (E.5.b).

Metody

Śpiew, opowiadanie, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, rozmowa kierowana, analiza tekstu źródłowego, ekspozycja, wykład, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, nagranie z pieśnią, Katechizm Kościoła Katolickiego, obraz Jana Matejki przedstawiający chrzest Polski.

MODLITWA

Śpiew: „Com przyrzekł Bogu”.

WPROWADZENIE

Początki Kościoła katolickiego w Polsce datują się od 966 roku, gdy Mieszko I, wraz ze swoim otoczeniem, przyjął chrzest. Przyjmuje się, że nastąpiło to 14 kwietnia 966 roku. Od tego momentu rozpoczął się proces chrystianizacji księstwa polskiego. W roku 968 utworzono pierwsze biskupstwo z ośrodkiem w Poznaniu, a w roku 1000 arcybiskupstwo w Gnieźnie i biskupstwa w Krakowie, Kołobrzegu i Wrocławiu. Potem zaczęto tworzyć pierwsze klasztory. Pierwszym arcybiskupem gnieźnieńskim został Radzim Gaudenty – brat biskupa Wojciecha.

- W jakim celu przybył św. Wojciech na polską ziemię?
- Dokąd św. Wojciech wyruszył z Polski w celu krzewienia wiary chrześcijańskiej?
- Co się wydarzyło na terenie ówczesnych Prus?

Św. Wojciech głosił słowo Boże, a ci, którzy uwierzyli, przyjmowali z jego rąk chrzest.

ROZWINIĘCIE

Zbawcza misja Chrystusa, powinna dotrzeć do wszystkich krańców ziemi.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Gdy to usłyszeli, przejęli się do głębi serca: «Cóż mamy czynić, bracia?» – zapytali Piotra i pozostałych Apostołów. «Nawróćcie się – powiedział do nich Piotr – i niech każdy z was ochrzci się w imię Jezusa Chrystusa na odpuszczenie grzechów waszych, a weźmiecie w darze Ducha Świętego. Bo dla was jest obietnica i dla dzieci waszych, i dla wszystkich, którzy są daleko, a których powoła Pan Bóg nasz»” (Dz 2,37-39).

Analiza tekstu biblijnego.

- Do czego wzywa Apostoł Piotr?
- Do kogo jest skierowane zbawcze orędzie Chrystusa?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

„Jezus wzywa do nawrócenia. To wezwanie jest istotnym elementem głoszenia Królestwa: «Czas się wypełnił i bliskie jest Królestwo Boże. Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię!» (Mk 1,15). W przepowiadaniu Kościoła to wezwanie jest skierowane najpierw do tych, którzy nie znają jeszcze Chrystusa i Jego Ewangelii. W ten sposób chrzest jest głównym miejscem pierwszego i podstawowego nawrócenia. Przez wiarę w Dobrą Nowinę i przez chrzest (por. Dz 2,38) człowiek wyrzeka się zła i uzyskuje zbawienie, to znaczy odpuszczenie wszystkich grzechów i dar nowego życia” (KKK 1427).

- Co jest istotnym elementem głoszenia Królestwa Bożego?
- Do kogo najpierw Kościół kieruje swoje przepowiadania?
- Co jest pierwszym i podstawowym miejscem nawrócenia?
- Czego wyrzeka się człowiek w czasie chrztu?
- Co uzyskuje człowiek w czasie chrztu?

Ekspozycja i omówienie obrazu Jana Matejki przedstawiającego chrzest Polski.

Mieszko I po przyjęciu chrztu stał się równy władcom chrześcijańskim. Mógł zawierać przymierza i sojusze. Przyjęcie chrztu umocniło także jego znaczenie wobec poddanych. Do Polski zaczęli przybywać duchowni. Byli to ludzie wykształceni, umieli pisać i czytać, a poza tym

znali łacinę – niezwykle ważną w kontaktach międzynarodowych. Duchowni zatem nie tylko uczyli zasad religii chrześcijańskiej, ale służyli także pomocą władcy. Oprócz tego znali tajniki uprawy roli, co przyczyniło się do rozwoju gospodarki rolnej państwa Polan. Zнали także nowe narzędzia rolne, zasady osuszania podmokłych terenów, system dwupolówki (przemiennej formy uprawy dwóch pól), aby zapobiec nadmiernemu wyjaławianiu gleby. Przywieźli ze sobą drogocenne, łacińskie księgi kościelne. Chrzest zatem stworzył dostęp do łacińskiej cywilizacji i kultury, którą duchowni przekazywali wraz z głoszeniem prawd wiary. Następca Mieszka I, Bolesław Chrobry (992-1025), kontynuował politykę swojego ojca.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2, 3)

ZAKOŃCZENIE

Znajomość przeszłości pozwala odkrywać i doceniać chrześcijańskie korzenie, z których wyrastamy. Od ponad tysiąca lat naród Polski przynależy do Kościoła. Naszym zadaniem jest troska o dalszy rozwój wiary i pielęgnowanie chrześcijańskich tradycji w Ojczyźnie.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Co czynię, aby moja wiara rozwijała się?
- Jak pielęgnuję chrześcijańskie tradycje?
- W jaki sposób daję świadectwo, że należę do Kościoła Chrystusowego?
- Jak często modlę się za moją Ojczyznę?

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę dziękczynną za chrzest Polski.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

„Akt wiary”.

49. MISJA ŚWIĘTYCH CYRYLA I METODEGO

Cel ogólny

Zapoznanie z życiem i misją św. Cyryla i św. Metodego i historii Kościoła starożytnego i średniowiecznego.

Rozwijanie umiejętności analizowania wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości.

Kształtowanie postawy katolika świadomego bosko-ludzkiej rzeczywistości Kościoła i jego historii.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- przytacza działalność św. Cyryla i św. Metodego (E.3),
- podaje, że Kościół odegrał ogromną rolę w dziedzinie nauki, sztuki, życia codziennego (E.3).

Umiejętności

- na podstawie poznawanych dziejów Kościoła wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka (E.3.1),
- uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia (E.3.11),
- opowiada o życiu i misji Świętych Cyryla i Metodego (E.4.1),
- opierając się omawianych postaciach świętych i działalności Kościoła, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18).

Postawy

- wzoruje się na przykładach życia świętych (E4a),
- przyjmuje postawę odpowiedzialności za rozwój misji na świecie.

Metody

Metoda „słoneczko”, śpiew, pogadanka, ekspozycja, techniki multimedialne, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, praca w grupach, analiza biografii św. Cyryla i św. Metodego, rozmowa kierowana, niedokończone zdanie, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, plansza z hasłem: MISJA, kartki samoprzylepne, ilustracje nawiązujące do misji lub slajdy, ilustracja przedstawiająca świętych Cyryla i Metodego tekst życiorysu świętych Cyryla i Metodego, plansza z tekstem: Łk 10,2-3, nauczanie Ojca Świętego Jana Pawła II.

MODLITWA

Śpiew: „Wiele jest serc”.

WPROWADZENIE

Metoda „słoneczko”.

Umieszczenie na tablicy planszy z hasłem:

MISJA

Uczniowie na kartkach samoprzylepnych zapisują swoje skojarzenia ze słowem: „misja”. Następnie umieszczają kartki promieniście wokół planszy.

Podsumowanie pracy uczniów.

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiających pracę misyjną lub pokaz slajdów.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Następnie wyznaczył Pan jeszcze innych siedemdziesięciu dwóch i wysłał ich po dwóch przed sobą do każdego miasta i miejscowości, dokąd sam przyjąć zamierzał. Powiedział też do nich: «Żniwo wprawdzie wielkie, ale robotników mało; proście więc Pana żniwa, żeby wyprawił robotników na swoje żniwo. Idźcie, oto was posyłam jak owce między wilki. Nie noście z sobą trzosa ani torby, ani sandałów; i nikogo w drodze nie pozdrawiajcie! Gdy do jakiego domu wejdziecie, najpierw mówcie: Pokój temu domowi! Jeśli tam mieszka człowiek godny pokoju, wasz pokój spocznie na nim; jeśli nie, powróci do was. W tym samym domu zostańcie, jedząc i pijąc, co mają:

bo zasługuje robotnik na swoją zapłatę. Nie przechodźcie z domu do domu. Jeśli do jakiego miasta wejdziecie i przyjmą was, jedzcie, co wam podadzą; uzdrawiajcie chorych, którzy tam są, i mówcie im: Przybliżyło się do was królestwo Boże” (Łk10, 1-9).

Analiza tekstu biblijnego.

- Ilu uczniów wyznaczył Pan Jezus?
- Gdzie Pan Jezus posłał uczniów?
- Jakie zadanie mieli posłani uczniowie?

Umieszczenie planszy ze słowami: Łk 10,2-3.

„Żniwo wprawdzie wielkie, ale robotników mało. Proście więc Pana żniwa, żeby wyprawił robotników na swoje żniwo” (Łk 10,2-3).

- Jaką prawdę przekazuje Pan Jezus?

(Zeszyt ćw. – ćw. 1, 2)

Wielkimi wybranymi przez Boga do misji ewangelizacji Europy byli dwaj Święci: Cyryl i Metodey.

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej św. Cyryla i św. Metodego .

Praca w grupach.

Uczniowie otrzymują teksty bibliografii Świętych Cyryla i Metodego i układają pytania. Czas pracy: 5 minut.

Grupa I

Cyryl, który na chrzcie św. otrzymał imię Konstantyn, urodził się w Tesalonikach w 826 r. Po odbyciu studiów filozoficznych w Konstantynopolu prowadził wykłady z filozofii i był bibliotekarzem. W 855 r. postanowił wejść na drogę życia zakonnego, dołączając do swego brata Metodego w klasztorze w Bitynii. Metodey, który na chrzcie świętym otrzymał imię Michał, urodził się ok. 815 r. Posiadał wykształcenie prawnicze, po ukończeniu nauki powierzono mu na dworze cesarskim wysoki urząd, z którego jednak zrezygnował, wstępując do klasztoru w Bitynii.

Grupa II

W młodości poznali język Słowian. Dlatego cesarz wysłał ich do dzieła ewangelizacji. Cyryl tłumaczył Pismo Święte na język staro-cerkiewno-słowiański.

Wprowadzili język Słowian pisany alfabetem greckim tzw. gła-golicą. Później przerodził się on w cyrylicę. Otwartość na kulturę ludów słowiańskich spotkała się z niezrozumieniem. Z tego powodu Cyryl i Metody byli prześladowani. Bracia odwołali się do Rzymu i po interwencji papieża, uzyskali od niego pełną aprobatę dla ich trudu w głoszeniu Jezusa Chrystusa Słowianom.

Grupa III

Ewangelizowali także Panonię (Węgry), skąd udali się do Wenecji, a następnie do Rzymu, gdzie nowo wybrany papież Hadrian II udzielił błogosławieństwa dla ich metod pracy w Winnicy Pańskiej pośród Słowian. Papież pozwolił też wyświęcić na kapłanów dużą grupę uczniów Cyryla i Metodego. Cyryl pod koniec swego krótkiego życia wstąpił do klasztoru, gdzie 14 lutego 869 roku zmarł na rękach swego brata Metodego. Jego ciało spoczywa w bazylice św. Klemensa w Rzymie.

Grupa IV

Po śmierci Cyryla papież Hadrian II mianował Metodego arcybiskupem Moraw i Panonii (Węgry). Tam też spędził dwa lata w więzieniu. Św. Metody po uwolnieniu udał się ponownie do Rzymu, gdzie z wielką życzliwością przyjął go papież Jan VIII. Arcybiskup Metody, wyczerpany trudami znoszonymi dla Ewangelii, umarł w Welehradzie 6 kwietnia 885 r. 31 grudnia 1980 roku Jan Paweł II ogłosił patronami Europy Świętych Cyryla i Metodego.

Prezentacja pracy w grupach.

Podsumowanie pracy w grupach.

- Gdzie żyli św. Cyryl i św. Metody?
- Kim byli św. Cyryl i św. Metody?
- Co osiągnęli święci na drodze ewangelizacji?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Cyryl i Metody dużą część swojego życia poświęcili idei równouprawnienia Słowian. Drogę do tego widzieli przede wszystkim w zdobyciu prawa do własnego języka liturgicznego i do własnego piśmiennictwa. Konstantyn dał ówczesnym Słowianom nowy, dostosowany do ich języka alfabet – tzw. głagolicę o której znawcy mówią, że jest dziełem genialnym, po mistrzowsku oddającym dźwięki języka Słowian. Ich dzieło życia wydało owoce. Zaczynając ewangelizację, poszli do ludzi na wzór Chrystusa.

ZAKOŃCZENIE

Ojciec Święty Jan Paweł II mówił:

„Wychowani w kulturze bizantyjskiej, Bracia Cyryl i Metody potrafili stać się apostołami Słowian w pełnym tego słowa znaczeniu. Rozłąka z ojczyzną, której niekiedy Bóg wymaga od wybranych ludzi, przyjęta z wiarą w Jego obietnicę, jest zawsze tajemniczym i płodnym warunkiem rozwoju i wzrostu Ludu Bożego na ziemi. «<Pan rzekł do Abrahama: «Wyjdź z twojej ziemi rodzinnej i z domu ojca twego do kraju, który ci ukazę. Uczynię bowiem z ciebie wielki naród, będę ci błogosławił i twoje imię rozstawię: staniesz się błogosławieństwem»» (Rdz 12,1n.)” (Jan Paweł II, *Slavorum apostoli*, 8).

- Jak Ojciec św. nazwał św. Cyryla i św. Metodego?
- Na jaką postać zwraca uwagę św. Jan Paweł II, nawiązując do Świętych Cyryla i Metodego?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Co robię, aby przyczyniać się do rozwoju misji w świecie?
- W jaki sposób świadczę o swojej wierze?

PRACA DOMOWA

Wykonaj plakat zachęcający do troski o rozwój misji lub prezentację multimedialną na temat misji na świecie.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Pomódlmy się za misjonarzy przez wstawiennictwo św. Cyryla
i św. Metodego.

„Ojcze nasz”.

50. DZIAŁALNOŚĆ ŚW. BENEDYKTA

Cel ogólny

Zapoznanie z działalnością św. Benedykta i historii Kościoła starożytnego i średniowiecznego.

Rozwijanie umiejętności analizowania wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości.

Kształtowanie postawy katolika świadomego bosko-ludzkiej rzeczywistości Kościoła i jego historii.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, że Kościół odegrał istotną rolę w dziedzinie nauki, sztuki i życia codziennego (E.3),
- przytacza działalność św. Benedykta i rolę benedyktynów (E.4).

Umiejętności

- na podstawie poznawanych dziejów Kościoła wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka (E.3.1),
- uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia (E.3.11),
- opierając się omawianych postaciach świętych i działalności Kościoła, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18),
- przedstawia rolę zakonów w dziejach starożytnej i średniowiecznej Europy: benedyktyni (E.3.3).

Postawy

- wzoruje się na przykładzie życia świętych (E.4a),
- wyraża wdzięczność w modlitwie za osoby życia konsekrowanego (E.4.b).

Metody

Pogadanka, niedokończone zdanie, ekspozycja, techniki multimedialne, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, analiza tekstów źródłowych, wykład, praca w grupach (parach), autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, ilustracja przedstawiająca św. Benedykta z Nursji, zdjęcia przedstawiające opactwo benedyktyńskie na Monte Cassino i w Tyńcu, film o św. Benedykcie – „O świętych dla dzieci”, Katechizm Kościoła Katolickiego, plansza z tekstem, prezentacja multimedialna, karty pracy, życiorys św. Benedykta, tekst fragmentu katechezy papieża Benedykt XVI – 9 kwietnia 2008 r.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Spotykamy ludzi, którzy przynależą do różnych grup społecznych lub religijnych. Przyjęli oni zasady, według których żyją i realizują swoje powołanie. Wśród nich są też zakonnicy.

Pogadanka na temat:

– Czym jest życie zakonne?

Metoda zdań niedokończonych.

Zadaniem uczniów jest dokończenie zdania:

– Życie zakonne to ...

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej św. Benedykta z Nursji oraz zdjęć przedstawiających opactwo benedyktyńskie na Monte Cassino i w Tyńcu lub pokaz slajdów.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Potem mówił do wszystkich: «Jeśli ktoś chce iść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech co dnia bierze krzyż swój i niech Mnie naśladuje. Bo kto chce zachować swoje życie, straci je, a kto straci swe życie z mego powodu, ten je zachowa»” (Łk 9,23-24).

– Co jest warunkiem naśladowania Pana Jezusa?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Słowa Pana Jezusa możemy odnieść do życia zakonnego. Jezus zachęca do pójścia za Nim. Św. Benedykt odczytał słowa Pana Jezusa, stając się ojcem życia zakonnego w Kościele.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego:

„Nad ranem, kiedy jeszcze było ciemno, wstał, wyszedł i udał się na miejsce pustynne, i tam się modlił” (Mk 1,35).

– W jakim celu Jezus udał się na miejsce pustynne?

Życie zakonne możemy porównać do swoistego rodzaju „wyjścia na pustynię”, aby w ciszy i samotności doświadczać bliskości Boga.

Projekcja filmu o życiu św. Benedykta z serii: „O Świętych dla dzieci”, wyd. Promyczek.

Każdy uczeń otrzymuje tekst z życiorysem św. Benedykta lub pokaz slajdu.

Św. Benedykt doskonale potrafił łączyć modlitwę z pracą. Urodził się około 480 roku w Nursji. Pochodził z rodziny zamożnego właściciela ziemskiego. Studiował w Rzymie. Zniechęcony trybem życia miejskiego opuścił je, by podjąć życie pustelnicze. Osiadł w pustelni, w okolicach Subiaco, na wschód od Rzymu, w Górach Albańskich. Tradycja wiąże ten okres życia św. Benedykta z powstaniem dwunastu klasztorów w okolicy Subiaco. Następnie Benedykt przeniósł się z częścią swych uczniów na górę Monte Cassino, gdzie założył klasztor. Tam też napisał Regułę „Ora et labora!” – „Módl się i pracuj!” – dewiza benedyktyńska. Do rozpowszechnienia jej przyczynił się w drugiej połowie VI wieku papież św. Grzegorz Wielki. Św. Benedykt zmarł około 550 roku. Jest uważany za ojca życia zakonnego Zachodu. 24 października 1964 r. papież Paweł VI ogłosił św. Benedykta głównym patronem Europy.

Analiza tekstu.

- Gdzie i kiedy urodził się św. Benedykt?
- Gdzie uczył się św. Benedykt?
- Z jakiego powodu św. Benedykt przerwał pobyt w Rzymie?
- Gdzie św. Benedykt założył wspólnotę zakonną?
- Co św. Benedykt napisał w celu ustalenia zasad obowiązujących w klasztorze?
- Jak brzmi idea benedyktyńska?
- Kiedy zmarł św. Benedykt?
- Kto i kiedy ogłosił św. Benedykta patronem Europy?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Pokaz slajdu.

ŚWIĘTY BENEDYKT

- Urodził się około 480 roku w Nursji.
- Uczy się w rodzinnym mieście, następnie w Rzymie.
- Uduje się na pustkowiu w góry Prenestini.
- Około 529 roku na Monte Cassino zakłada wspólnotę zakonną.
- W klasztorze na Monte Cassino pisze „Regułę”.
- „Ora et labora!” „Módl się i pracuj!” dewiza benedyktyńska.
- 21 marca 547 roku umiera.
- 24 października 1964 roku papież Paweł VI ogłasza św. Benedykta patronem Europy.

Św. Benedykt prowadził życie pustelnicze. O tej formie poświęcenia się Bogu mówi Katechizm Kościoła Katolickiego.

„Pustelnicy (...) «przez surowe odsunięcie się od świata, milczenie, samotność, gorliwą modlitwę i pokutę poświęcają swoje życie na chwałę Boga i zbawienie świata»” (KKK 920).

- W czym wyraża się życie pustelnicze?

Św. Benedykt dał początek życiu zakonnemu na zachodzie Europy. Katechizm Kościoła Katolickiego poucza, czym jest życie zakonne.

„Życie zakonne wypływa z tajemnicy Kościoła. Jest ono darem, który Kościół otrzymuje od swojego Pana i który ofiaruje jako trwały stan życia osobie powołanej przez Boga w profesji rad ewangelicznych. (...) Życie zakonne w swoich różnych formach zmierza do tego, by było znakiem miłości Bożej wyrażonej językiem naszych czasów” (KKK 926).

- Z czego wypływa życie zakonne?
- Do czego zmierza życie zakonne?

Papież Benedykt XVI wskazuje, że idea św. Benedykta jest wciąż aktualna.

„Św. Benedykt z Nursji swoim życiem i dziełem wywarł zasadniczy wpływ na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej. (...) Reguła, napisana niemal przed piętnastu wiekami, jest zadziwiająco nowoczesna! Człowiek piastujący funkcję publiczną, nawet o mniejszym znaczeniu, zawsze powinien umieć również słuchać i uczyć się na podstawie tego, co słyszy. Benedykt określa Regułę jako «minimum wyznaczone tylko na początek» (73,8). W rzeczywistości jednak zawiera ona pożyteczne wskazówki nie tylko dla mnichów, ale również dla wszystkich szukających przewodnika na drodze do Boga. Ze względu na swe umiarkowanie, humanizm i trzeźwe rozróżnianie rzeczy istotnych od drugorzędnych w życiu duchowym, zachowała ona swą oświecającą moc aż do naszych czasów. (...) Zabiegając o prawdziwy postęp, kierujemy się również dzisiaj Regułą św. Benedykta, widząc w niej światło na naszej drodze. Wielki mnich pozostaje prawdziwym mistrzem, a w jego szkole możemy nauczyć się sztuki życia prawdziwym humanizmem” (Benedykt XVI, Watykan, 9 kwietnia 2008 r.).

- Czym charakteryzuje się idea benedyktyńska?
- Jakie znaczenie ma dzisiaj idea benedyktyńska?
- Co papież Benedykt XVI mówi o „Regule” św. Benedykta?
- Do czego zachęca nas papież Benedykt XVI?

Ekspozycja planszy z tekstem lub pokaz slajdu.

PAPIEŻ BENEDYKT XVI POUCZA:

1. Św. Benedykt z Nursji wywarł zasadniczy wpływ na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej.
2. Reguła, napisana niemal przed piętnastu wiekami, jest zadziwiająco nowoczesna, zawiera wskazówki nie tylko dla mnichów, ale i dla wszystkich, którzy chcą żyć w jedności z Bogiem.
3. W jego szkole możemy nauczyć się sztuki życia odznaczającej się umiarkowaniem, humanizmem i zdrowym rozsądkiem.

ZAKOŃCZENIE

Pierwsi benedyktyni pojawili się w Polsce po chrzcie Mieszka i jego dworu w roku 966. Chrystianizację prowadzili między innymi: św. Wojciech, Bruno z Kwerfurtu i eremici (pustelnicy) z okolic Międzyrzecza. W latach 1034-1038 założyli klasztory w Tyńcu, Mogilnie, Płocku, Lubiniu, na Łyścu – Święty Krzyż, w Sieciechowie. Odegrali ogromną rolę w działalności misyjnej, duszpasterskiej kulturalnej i szkolnictwie. Obecnie benedyktyni działają w Tyńcu oraz Lubiniu.

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem lub pokaz slajdu:

„ORA ET LABORA!” – „MÓDL SIĘ I PRACUJ!” – dewiza benedyktyńska

– Jak na co dzień możemy kierować się ideą benedyktyńską?

Autorefleksja.

Modlitwa i praca przybliżają nas do Boga.

Pomyślmy:

- Jaka jest moja modlitwa?
- Jak wykonuję powierzone mi obowiązki?

PRACA DOMOWA

Napisz list do kolegi lub koleżanki, w którym wyjaśnisz znaczenie i aktualność idei benedyktyńskiej: „Ora et labora!” – „Módl się i pracuj!”.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

„Chwała Ojcu...”.

51. RANY

ZADANE JEDNOŚCI KOŚCIOŁA

Cel ogólny

Zapoznanie z ranami zadanymi jedności Kościoła.

Rozwijanie umiejętności analizowania wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości.

Kształtowanie postawy katolika świadomego bosko-ludzkiej rzeczywistości Kościoła i jego historii.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- definiuje Kościół jako boską i ludzką rzeczywistość (E.3),
- przytacza smutne karty historii Kościoła; podziały i wojny krzyżowe (E.4).

Umiejętności

- na podstawie poznawanych dziejów Kościoła wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka (E.3.1),
- uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia (E.3.11),
- objaśnia różnice i podobieństwa pomiędzy katolicyzmem i prawosławiem (E.2.5),
- opierając się na omawianych postaciach świętych i działalności Kościoła, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18).

Postawy

- modli się za biskupów, kapłanów, diakonów i za cały Kościół (E.3.c),
- planuje modlitwę o jedność wszystkich chrześcijan,
- przyjmuje odpowiedzialność za troskę o jedność w swoim środowisku.

Metody

Praca w grupach, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, analiza tekstów źródłowych, autorefleksja, techniki multimedialne.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, karty pracy, Katechizm Kościoła Katolickiego, dokumenty Soboru Watykańskiego II, nagranie z pieśnią.

MODLITWA

„Skład Apostolski”.

WPROWADZENIE

W dziejach chrześcijaństwa miały miejsce liczne rozłamy wewnętrzne, prowadzące do powstania wspólnot kościelnych, które zerwały łączność z Kościołem katolickim.

Praca w grupach.

*Podział uczniów na pięć grup. Uczniowie otrzymują karty pracy.
Czas pracy: 5 minut.*

Grupa I

Wyprawy krzyżowe, zwane również (z języka łacińskiego): „kruccjatami”, były to wyprawy wojenne podejmowane w wiekach XI-XIII w imię obrony wiary chrześcijańskiej przez zachodnich rycerzy chrześcijańskich w celu wyzwolenia dla zachodniego chrześcijaństwa świętych miejsc spod panowania muzułmanów, odzyskania chrześcijańskiego dziedzictwa albo w obronie wiary chrześcijańskiej przed jej wszelkimi wrogami tak zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi.

– Czym były wojny krzyżowe?

Grupa II

Schizma – (od greckiego słowa schisma – rozłam) – formalny rozdział między wyznawcami jednej religii; rozłam wewnętrzny prowadzący do powstania wspólnot kościelnych, które zerwały łączność z Kościołem katolickim na tle doktrynalnym (herezje), na tle dyscypliny kościelnej i interpretacji władzy w kościele, zwłaszcza władzy papieża.

– Co to jest schizma?

Grupa III

Jednym z rozłamów była schizma wschodnia w 1054 r., tzn. formalny rozdział między wyznawcami jednej religii, wskutek której powstał Kościół prawosławny. Do schizmy wschodniej przyczyniły się między innymi różnice religijne i organizacyjne.

– Czym była schizma wschodnia?

Grupa IV

Kościół prawosławny to jedno z największych wyznań chrześcijańskich we współczesnym świecie, które wyrasta z pnia wczesnego chrześcijaństwa. Jest to ta część chrześcijaństwa Wschodu, która istnieje od XI stulecia obok Kościoła rzymskokatolickiego. Nazwa prawosławie wywodzi się z greckiego słowa *orthodoxia* – prawowierność. Dlatego Kościół prawosławny określa siebie mianem „ortodoksyjny, katolicki i apostołski Kościół Wschodu”.

– Skąd wywodzi się nazwa prawosławie?

Grupa V

Kościół prawosławny podstawowe prawdy wiary opiera na dekretach siedmiu pierwszych soborów powszechnych i przekazach Ojców Kościoła. Nie uznaje pochodzenia Ducha Świętego od Syna, lecz tylko od Ojca, odrzuca ideę odpustu, czyśćca oraz celibat duchowieństwa. Nie uznaje prymatu papieża. Dla prawosławia prymat Rzymu ma wyłącznie charakter honorowy. Prawosławni oddają Maryi hołd jako Dziewicy i Matce Boga. W kulcie świętych szczególną czcią otoczona jest Bogurodzica i św. Jan Chrzciciel, potem aniołowie, a następnie pozostali święci.

– Na czym opiera kościół prawosławny prawdy wiary?

Prezentacja pracy w grupach.

Podsumowanie.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

Wolą Chrystusa było, aby wszyscy wierzący stanowili jeden lud Boży, jeden Kościół.

Odczytanie tekstów z Pisma Świętego.

„Ojcie Święty, zachowaj ich w Twoim imieniu, które Mi dałeś, aby tak jak My stanowili jedno” (J 17,11b).

„Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach” (Dz 2,42).

Analiza tekstów biblijnych.

- O co Pan Jezus prosił Ojca dla wspólnoty Kościoła?
- Jak żyła pierwsza wspólnota chrześcijan?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Odczytanie i analiza tekstów z Katechizmu Kościoła Katolickiego.

„Kościół wschodnie, które nie są w pełnej komunii z Kościołem katolickim, celebrują Eucharystię z wielką miłością. «Kościóły te mimo odłączenia posiadają prawdziwe sakramenty, szczególnie zaś, na mocy sukcesji apostoelskiej, kapłaństwo i Eucharystię, dzięki którym są dotąd z nami zjednoczone»” (KKK 1399).

- W którym sakramencie możliwa jest jedność między Kościołem katolickim a Kościołem prawosławnym?

Praca w grupach.

Dzielimy uczniów na grupy. Uczniowie otrzymują karty pracy. Analizują fragment tekstu z „Dekretu o ekumenizmie” Soboru Watykańskiego II i odpowiadają na pytanie: Czym jest ruch ekumeniczny? Czas pracy: 5 minut.

„Przez «ruch ekumeniczny» rozumie się działalność oraz przedsięwzięcia zmierzające do jedności chrześcijan, zależnie od różnych potrzeb Kościoła i warunków chwili, jak np.: najpierw wszelkie

wysiłki celem usunięcia słów, opinii i czynów, które by w świetle sprawiedliwości i prawdy nie odpowiadały rzeczywistości stanowi braci odłączonych, a stąd utrudniały wzajemne stosunki z nimi; następnie «dialog» podjęty między odpowiednio wykształconymi rzeczoznawcami na zebraniach chrześcijan z różnych Kościołów czy Wspólnot, zorganizowanych w duchu religijnym, w czasie którego to dialogu każdy wyjaśnia głębiej naukę swej Wspólnoty i podaje przejrzyste jej znamienne rysy” (Sobór Watykański II, *Unitatis redintegratio*, 4).

Prezentacja pracy w grupach.

Podsumowanie.

EKUMENIZM – ruch dążący do zrozumienia i ścisłej współpracy między poszczególnymi wspólnotami kościelnymi, a w dalszej perspektywie zmierzający do przywrócenia pełnej jedności (doktrynalnej, sakramentalnej i organizacyjnej) między wszystkimi chrześcijanami.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

ZAKOŃCZENIE

Wiek XX i XXI to czasy szczególnego dążenia do pierwotnej jedności Kościoła.

Papież Benedykt XVI kieruje także do nas wezwanie do troski o jedność Kościoła.

„Jedność wszystkich uczniów Chrystusa jest darem, o który trzeba błagać naszego Ojca, z nadzieją, że dar ten umocni świadectwo Ewangelii w dzisiejszym świecie. Pan Jezus modlił się o świętość i jedność swoich uczniów właśnie po to, aby świat uwierzył. Dokładnie sto lat temu, na Konferencji Misyjnej w Edynburgu, uświadomiono sobie jasno, że podziały wśród chrześcijan stoją na przeszkodzie szerzeniu Ewangelii, dało początek współczesnemu ruchowi ekumenicznemu” (Benedykt XVI, *Przemówienie w czasie spotkania ekumenicznego przed kościołem Hagia Kiriaki Chrysopolitissa*, Pafos [Cypr], 4 czerwca 2010 r.).

- Co było źródłem powstania ruchu ekumenicznego?
- Co powinniśmy czynić na rzecz jedności wszystkich chrześcijan?

Autorefleksja.

Każdy chrześcijanin ma obowiązek prosić Boga o dar jedności dla Kościoła i jednocześnie dawać świadectwo życia chrześcijańskiego.

Pomyślmy:

- Jak często modlę się o jedność chrześcijan?
- Co robię, aby wszyscy w moim środowisku żyli ze sobą w zgodzie?

„Chwała Ojcu...”.

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę o jedność wszystkich chrześcijan i odmów ją podczas wieczornej modlitwy.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Abyśmy byli jedno”.

(można odtworzyć nagranie z pieśnią)

lub

śpiew: „Jeden chleb”.

52. ROLA I ZNACZENIE ZAKONÓW DLA ROZWOJU KOŚCIOŁA

Cel ogólny

Rozwijanie umiejętności analizowania wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości.

Kształtowanie postawy katolika świadomego bosko-ludzkiej rzeczywistości Kościoła i jego historii.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, jaką rolę odegrały zakony w Kościele (św. Dominik, św. Franciszek) (E.3.4).

Umiejętności

- wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka (E.3.1),
- uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia (E.3.11),
- przedstawia rolę zakonów w dziejach starożytnej i średniowiecznej Europy: franciszkanie i dominikanie oraz znaczenie tych zakonów dzisiaj (E.3.3),
- opierając się omawianych postaciach świętych i działalności Kościoła, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18).

Postawy

- modli się za osoby życia konsekrowanego (E.4.b),
- wzoruje się na przykładach świętych: św. Franciszka i św. Dominika (E.4.b).

Metody

Pogadanka, analiza tekstu biblijnego, techniki multimedialne, plątanina, ekspozycja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, plansza ze słowami – Mt 5,3, ilustracje przedstawiające św. Franciszka i św. Dominika, karty pracy, tekst Katechizmu Kościoła Katolickiego – KKK 2044, tekst przemówienia Jana Pawła II, wygłoszonego na zakończenie Światowego Dnia Modlitwy o Pokój, Asyż, 27 października 1986 r., tekst *Pieśni słonecznej* św. Franciszka.

MODLITWA

„Akt wiary”.

WPROWADZENIE

Spotykamy ludzi, którzy przynależą do różnych grup społecznych lub religijnych. Przyjęli oni zasady, według których żyją i realizują swoje powołanie. Wśród nich są ludzie żyjący w zakonach, czyli zakonnicy.

Pogadanka.

– Kim jest zakonnik?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Zakonnik żyje w klasztorze i prowadzi życie, które wymaga całkowitego zawierzenia Bogu i życia Ewangelią. Życie, które wymaga określonych postaw zawartych w regułach zakonnych. Kościół ukazuje nam wielu świętych, którzy zawierzyli Bogu i oddali Mu swoje życie, realizując je w zakonie.

ROZWINIĘCIE

Wyjaśnienie, czym jest: „ewangeliczne ubóstwo”.

EWANGELICZNE UBÓSTWO – rezygnacja z wartości materialnych, zawierzenie Opatrzności Bożej i realizowanie życiowego powołania w duchu Ewangelii na wzór Chrystusa.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie” (Mt 5,3).

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowami – Mt 5,3 lub pokaz slajdu.

„Błogosławieni ubodzy w duchu,
albowiem do nich należy królestwo niebieskie” (Mt 5,3).

Analiza tekstu biblijnego.

- Co oznacza słowo błogosławiony?
- Kogo Pan Jezus nazywa błogosławionymi?
- Kim są „ubodzy w duchu”?
- Co Pan Jezus obiecuje „ubogim w duchu”?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Nie zdobywajcie złota ani srebra, ani miedzi do swych trzosów. Nie bierzcie na drogę torby ani dwóch sukien, ani sandałów, ani laski” (Mt 10,9-10a).

- Do czego Pan Jezus wzywa swoich uczniów?

Uczniowie Jezusa rozumieli, że aby być blisko Niego, należy pozostawić wszystko i z wiarą iść za Nim. Przykładem takiego wyboru drogi życia byli św. Franciszek i św. Dominik.

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiających św. Franciszka i św. Dominika lub pokaz slajdów.

Praca w grupach.

Dzielimy uczniów na grupy lub pary. Uczniowie otrzymują karty pracy życiorysy św. Franciszka i św. Dominika oraz teksty z działalności zakonów przez nich założonych. Na podstawie tekstów odpowiadają na pytania. Czas pracy: 10 minut.

Św. Franciszek był synem zamożnego mieszczanina, który handlował sukniem. Na chrzcie dano mu imię Jan, ale ojciec nazywał go Franciszek. Był szczerym i wielkodusznym człowiekiem.

Gdy miał 20 lat, wziął udział w wojnie Asyżu z Perugią. Przez rok przebywał w niewoli, gdzie nabawił się choroby, co z kolei zmieniło jego nastawienie do życia. Postanowił zostać rycerzem. Nie było to jednak wolą Boga. Franciszek stawał się człowiekiem coraz bardziej zapatrzoną w Boga, zatopionym w modlitwie. Gdy modlił się w kościele św. Damiana przed wizerunkiem Chrystusa na krzyżu, wydawało mu się, że słyszy głos, by odbudował dom Boży. Zrozumiał to dosłownie. Sprzedał sukno swego ojca i pieniądze przeznaczył na odbudowę zrujnowanych kościołów. Nie zrozumiał tego ojciec i wydziedziczył go. Wówczas św. Franciszek zdecydował się na życie w całkowitym ubóstwie. Wiara w Jezusa umacniała go, gdy spotykał się z niezrozumieniem i trudnościami. Wkrótce wokół niego zgromadzili się inni bracia. Wszystko poświęcali realizowaniu chrześcijańskiego powołania do głoszenia Ewangelii i służenia ludziom. Franciszek spisał regułę i założył zgromadzenie.

Zakon, który założył św. Franciszek to franciszkanie. Zakonnicy są spowiednikami w Watykanie, wykładowcami na wyższych uczelniach w Polsce i za granicą, katechetami w szkołach, kapelanami szpitali i więzień. Prowadzą instytuty naukowe, szkoły. Zakonnicy organizują spotkania ekumeniczne, festiwale muzyczne i spotkania młodych, sympozja naukowe i koncerty. Prowadzą parafie, opiekują się sanktuariami. Najbardziej znane to Kalwaria Pałacowska i Niepokalanów. Mają klasztory w wielu krajach Europy i w Ameryce Północnej. Prowadzą misje w Azji, Ameryce Południowej i w Afryce. Franciszkanie podejmują także działalność charytatywną na rzecz ubogich, na przykład przygotowując wspólny, ciepły posiłek i dzieląc się nim z potrzebującymi.

- Co sprawiło, że św. Franciszek porzucił swoje dotychczasowe życie i stał się głosicielem Ewangelii?
- Czego Bóg dokonał przez św. Franciszka?
- W czym możemy naśladować św. Franciszka?
- Jaką działalność prowadzi franciszkanie?

Św. Dominik Guzmán, gdy miał 25 lat, przyjął święcenia kapłańskie i wstąpił do zakonu opartego na regule św. Augustyna, polegającej na naśladowaniu Apostołów. W czasie pełnienia swojej posługi

kapłańskiej bardzo dużo podróżował. Nie tylko głosił Ewangelię, ale także brał udział w licznych misjach, w czasie których nawracał pogan. Pieszko przemierzał Francję, nauczając słowem i przykładem życia (wyrzeczenia, posty, modlitwa). Ci, którzy popierali taki sposób życia przyłączyli się do niego. Z nimi to Dominik, za zgodą papieża, utworzył żebraczy Zakon Kaznodziejski, którego głównym celem było głoszenie słowa Bożego. Ogromny nacisk kładziono w nim na ubóstwo, a także zdobycie wykształcenia, aby móc odpierać zarzuty przeciwko wierze i należycie przekazywać jej prawdy. Podczas pobytu w Rzymie Dominikowi przyśnili się święci Piotr i Paweł, którzy polecieli mu, by wysłał swych uczniów na cały świat. Apostoł Piotr podał mu łaskę wędrownego kaznodziei, a apostoł Paweł księgę Ewangelii, mówiąc: „Idź i głos, po to zostałeś posłany”. Po powrocie do Tuluzy rozesłał braci do Włoch, Hiszpanii i Francji. Do końca życia zajmował się wędrownym kaznodziejstwem, przyjmując do nowego zakonu braci z całej Europy i zakładając nowe domy zakonne. Jego ostatnie słowa, przekazane braciom, brzmiały: „Miejcie miłość, strzeżcie pokory i nie odstępujcie od ubóstwa”. Papież Grzegorz IX powiedział o nim: „Spotkałem w nim człowieka, który w pełni realizował regułę życia apostołów”.

Naśladowcy św. Dominika to dominikanie. Zakonnicy przede wszystkim głoszą Ewangelię w kraju, jak i za granicą. W Polsce priorytetem dominikanów jest duszpasterstwo akademickie, wielkie spotkania młodzieży nad jeziorem Lednickim. Ważnym sposobem głoszenia Ewangelii jest działalność wydawnicza, a także Instytut promujący nauczanie Jana Pawła II, ośrodki informacji działające przy klasztorach, ośrodki wsparcia i domy rekolekcyjne. Wspieranie misji i misjonarzy.

- Co sprawiło, że św. Dominik przyjął Komunię Świętą tak wcześnie?
- Jakimi wartościami kierował się św. Dominik?
- W czym możemy naśladować św. Dominika?
- Jaką działalność prowadzą dominikanie?

Prezentacja pracy w grupach.

Podsumowanie.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

„Wierność ochrzczonych jest podstawowym warunkiem głoszenia Ewangelii i misji Kościoła w świecie. Orędzie zbawienia powinno być potwierdzone świadectwem życia chrześcijan w celu ukazania ludziom mocy jego prawdy i oddziaływania. «Sam przykład chrześcijańskiego życia i dobre uczynki spełniane w duchu nadprzyrodzonym mają już siłę pociągania ludzi do wiary i do Boga»” (KKK 2044).

- Co pociąga ludzi do wiary i Boga?
- Jakie zadania mają chrześcijanie?

Jako chrześcijanie mamy żyć duchem Ewangelii i spełniać dobre uczynki. Świadectwem życia pokazujemy do kogo należymy i tym samym przybliżamy innych do Boga.

ZAKOŃCZENIE

Św. Jan Paweł II poucza nas o życiu konsekrowanym i jego istocie.

„Jest rzeczą konieczną, aby życie konsekrowane objawiało się coraz bardziej jako «pełne radości i Ducha Świętego», aby osoby konsekrowane z gorliwością angażowały się w działalność misyjną, uwierzytelniały swoją tożsamość mocą żywego świadectwa, ponieważ «człowiek współczesny chętniej słucha świadków niż nauczycieli, a jeżeli słucha nauczycieli, to tylko dlatego, że są świadkami»” (Jan Paweł II, *Ewangelii nuntiandi*, 41).

- Do czego wzywa Ojciec Święty osoby życia konsekrowanego?

Autorefleksja.

My także jesteśmy wezwani do życia Ewangelią. Do bycia świadkami w naszym codziennym życiu.

Pomyślmy:

- Jak realizuję w swoim życiu zaproszenie do pójścia drogą Ewangelii?
- Jak realizuję powołanie do bycia świadkiem Chrystusa?

W chwili ciszy podziękujmy Jezusowi za dar życia św. Franciszka i św. Dominika.

Odczytanie „Pieśni słonecznej” św. Franciszka.

„Najwyższy, wszechmogący, dobry Panie,
Twoja jest sława, chwała i cześć,
i wszelkie błogosławieństwo.
Tobie jednemu, Najwyższy, one przystoją
i żaden człowiek nie jest godny wymówić Twego Imienia
Pochwalony bądź, Panie mój,
ze wszystkimi Twymi stworzeniami,
szczególnie z panem bratem słońcem,
przez które staje się dzień i nas przez nie oświecasz.
I ono jest piękne i świecące wielkim blaskiem:
Twoim, Najwyższy jest wyobrażeniem.
Pochwalony bądź, Panie mój,
przez brata księżyc i gwiazdy,
uksztaltowałaś je na niebie jasne i cenne, i piękne.
Pochwalony bądź, Panie mój, przez brata wiatr i przez powietrze,
i chmury, i pogodę, i każdy czas,
przez które Twoim stworzeniom dajesz utrzymanie.
Pochwalony bądź, Panie mój, przez siostrę wodę,
która jest bardzo pożyteczna i pokorna, i cenna, i czysta.
Pochwalony bądź, Panie mój, przez brata ogień,
którym rozświecisz noc: i jest on piękny, i radosny, i krzepki,
i mocny.
Pochwalony bądź, Panie mój, przez siostrę naszą matkę ziemię,
która nas żywi i chowa,
wydaje różne owoce z barwnymi kwiatami i trawami.
Pochwalony bądź, Panie mój, przez tych,
którzy przebaczą dla Twojej miłości i znoszą słabości i prześladowania.
Błogosławieni ci, którzy je zniosą w pokoju,
ponieważ przez Ciebie, Najwyższy, będą uwieńczeni.
Pochwalony bądź, Panie mój, przez naszą siostrę śmierć cielesną,
której żaden człowiek żywy uniknąć nie może.
Biada tym, którzy umierają w grzechach śmiertelnych;

Błogosławieni ci, których [śmierć] zastanie w Twej najświętszej woli,
albowiem śmierć druga nie wyrządzi im krzywdy.
Chwalcie i błogosławcie mojego Pana,
i dziękujcie Mu, i służcie z wielką pokorą”.

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę o powołania do życia konsekrowanego.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Modlitwa w intencji osób życia konsekrowanego.

„Zdrowaś Maryjo”.

53. WIERNOŚĆ EWANGELII – ŚW. STANISŁAW

Cel ogólny

Rozwijanie umiejętności analizowania wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości.

Kształtowanie postawy katolika świadomego bosko-ludzkiej rzeczywistości Kościoła i jego historii.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, jaką rolę w życiu narodu polskiego odegrał św. Stanisław (E.5).

Umiejętności

- wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka (E.3.1),
- uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia (E.3.11),
- wyjaśnia, czym był tzw. spór o św. Stanisława (E.5.3),
- opierając się omawianych postaciach świętych i działalności Kościoła, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18).

Postawy

- wzoruje się za przykładzie świętych (E.4.a),
- przyjmuje postawę patriotyzmu i odpowiedzialności za losy narodu (E.5.b),
- planuje naśladować przykład św. Stanisława w swoim życiu (E.5.c).

Metody

Krzyżówka, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, opowiadanie, ekspozycja, analiza tekstu źródłowego, autorefleksja, techniki multimedialne, śpiew, niedokończone zdania.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, tekst opowiadania: *O Stanisławie, biskupie, który zginął z rąk króla*, Jan Paweł II, *List apostolski „Rutilans agmen” do Kościoła w Polsce z okazji 900-lecia męczeńskiej śmierci św. Stanisława*, 5, ilustracja przedstawiająca św. Stanisława ze Szczepanowa, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Dziesięć przykazań Bożych”.

WPROWADZENIE

Krzyżówka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

			1.	M	I	Ł	O	Ś	Ć	
		2.	R	O	R	A	T	Y		
		3.	U	R						
		4.	G	A	L	I	L	E	A	
			5.	L	I	S	T	Y		
			6.	N	O	E				
			7.	J	O	N	A	S	Z	
8.	R	A	D	O	Ś	Ć				
	9.	G	O	Ś	Ć					

1. Jedna z cnót Boskich.
2. Msza Święta sprawowana w Adwencie ku czci Matki Bożej.
3. Miasto rodzinne Abrahama.
4. Jedna z krain palestyńskich w czasach Jezusa.
5. Pisał je św. Paweł.
6. Ocalony z potopu.
7. Prorok, który przebywał trzy dni we wnętrzu ryby.

8. Towarzyszy narodzinom dziecka.

9. „... w dom – Bóg w dom”.

Hasło: MORALNOŚĆ

MORALNOŚĆ – dotyczy sposobu życia człowieka. Działanie człowieka zgodne z jego powinnością określamy jako moralnie dobre, a działania przeciwne – jako moralnie złe. Najgłębsza treść moralności to miłowanie bliźnich.

Człowiek we wszelkich sytuacjach życiowych odczuwa moralną powinność, aby postąpić w określony sposób. Ma poczucie zobowiązania, aby być: uczciwym, sprawiedliwym, punktualnym, aby się modlić, spowiadać, uczestniczyć we Mszy Świętej. Nie jest to przymus zewnętrzny, lecz wewnętrzny, płynący z głębi serca. Tę powinność odczuwamy nawet wtedy, gdy nikt nas nie obserwuje, nie sprawdza. Ten fakt określamy mianem „powinności moralnej”.

ROZWINIĘCIE

Pismo Święte przypomina o naszych powinnościach moralnych i wskazuje drogę do zbawienia.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Początkiem każdego dzieła – słowo,
a przed każdym działaniem – myśl.
Korzeniem zamierzeń jest serce,
skąd wyrastają cztery gałęzie:
dobro i zło, życie i śmierć” (Syr 37,16-18).

Analiza tekstu biblijnego.

– Co powinien czynić człowiek, aby jego działania były moralnie dobre?

Nasze pragnienia i działania powinny zawsze opierać się na fundamencie Ewangelii i miłości, które przybliżają nas do Boga i ludzi, wprowadzają w nasze życie ład moralny. Doskonałym jest Bóg, a my – Jego dzieci, jesteśmy wezwani do doskonałości.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Odczytanie i analiza opowiadania lub film o św. Stanisławie biskupie.

KLĄTWA – wyłączenie kogoś z Kościoła; ekskomunika.

ŚWIĘTOKRADZKY CZYN – znieważenie osób, świętych miejsc bądź przedmiotów poświęconych Bogu.

Był jedynakiem i to wymodlonym. Rodzice czekali na niego... trzydzieści lat. Kiedy się więc urodził, ofiarowali go Bogu. Skończył Stanisław szkołę katedralną w Gnieźnie, potem studia za granicą i został kapłanem. Wybrany na biskupa krakowskiego, złożył przysięgę wierności księciu Bolesławowi Śmiałemu, ówczesnemu władcy Polski.

Księżę Bolesław słynął z wielu zwycięstw. Zbyt śmiało zaczął jednak... lekceważyć Boże przykazania, zwłaszcza gdy został królem. Zajęty wojnami hulał po świecie i coraz rzadziej bywał w kraju, a rycerze, zatroskani o los swoich rodzin, coraz niechętniej z nim wyruszali. Zaczęli nawet dezertować. Król, odkrywszy to, wpadł w szał, posyłał się krwawe wyroki. Biskup wiele razy prosił króla o opamiętanie, lecz król lekcewał słowa biskupa.

Kazał siłą odebrać biskupowi wieś. Tego było już za wiele. Biskup rzucił klątwę na króla „za publiczne dawanie zgorszenia i grabież dobra kościelnego”. Miał do tego prawo. W tej samej chwili król... przestał być królem! Kiedy to do niego dotarło, oskarżył biskupa – o zdradę. „A była to kara straszliwa: ćwiartowanie”. Wyrok miał być wykonany od razu, nikt jednak nie śmiał tego uczynić. Wtedy król sam ruszył do kościoła na Skałce i stojącemu przy ołtarzu biskupowi zadał śmiertelny cios mieczem. Po śmierci biskup Stanisław został głównym patronem Polski.

(O Stanisławie, biskupie, który zginął z rąk króla, w: O polskich świętych dzieciom, E. Skarżyńska, P. Kołodziejski, Sandomierz 2007, s. 139)

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej św. Stanisława ze Szczepanowa.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Kościół jest stróżem Ewangelii, ładu moralnego i nieustannie pomaga człowiekowi budować ten ład i wzrastać w świętości.

ZAKOŃCZENIE

Papież Jan Paweł II, z okazji 900-lecia męczeńskiej śmierci św. Stanisława (która przypadła na 1979 r.), pisząc list apostolski *Rutilans agmen*, przypomniał o świadectwie wiary św. Stanisława i jego znaczeniu dla przyszłych pokoleń oraz o tym, że dzieje zbawienia na polskiej ziemi związały się mocno z datą 1079 r. i stanowią głęboki zapis w naszej historii. Zapis ten zachęca nas do spełniania powinności moralnych.

„Jest to zapis wiary, nadziei i miłości, które nadają właściwy i pełny wymiar życiu człowieka i społeczeństwa. Jest to zapis męstwa i odwagi wyznania prawdy, która stanowi o szlachectwie ludzkiego ducha. Jest to zapis troski o zbawienie, o dobro duchowe i doczesne bliźnich, rodaków i wszystkich, któremu służyć należy z nieustającą wytrwałością” (Jan Paweł II, *List apostolski „Rutilans agmen” do Kościoła w Polsce z okazji 900-lecia męczeńskiej śmierci św. Stanisława*, 5).

– Jakie wartości w życiu św. Stanisława podkreśla Jan Paweł II?

Każdy chrześcijanin jest zobowiązany do wierności Ewangelii i spełniania powinności moralnych, nawet za cenę wielu wyrzeczeń, cierpienia czy ofiary.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak okazuję miłość Bogu?
- Jak okazuję miłość ludziom?
- Jak często proszę Boga o wsparcie w trudnych sytuacjach życiowych?

*Nauka piosenki: „Zostań wśród nas”
(odtworzenie nagrania z piosenką)*

Panie, pozostań, gdy serce się trwoży,
Zostań wśród nas i daj nam swój pokój!

Ref. Zostań wśród nas, świat szuka Cię,
Spragniony jest prawdy Twych słów.
Zostań wśród nas, podaj nam dłoń,
gdy samotni idziemy przez świat.

PRACA DOMOWA

Dokończ zdania.
Ewangelia jest dla mnie...
Poznając Ewangelię, uczę...
Wierność Ewangelii to...
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Zostań wśród nas”.

54. ŚW. KRÓLOWA JADWIGA W SŁUŻBIE LUDZIOM

Cel główny

Rozwijanie umiejętności analizowania wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości.

Kształtowanie postawy katolika świadomego bosko-ludzkiej rzeczywistości Kościoła i jego historii.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje, jaką rolę w życiu narodu polskiego odegrała św. Jadwiga Królowa (E.5).

Umiejętności

- na podstawie poznawanych dziejów Kościoła wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka (E.3.1; E.3.11),
- uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia (E.3.1; E.3.11),
- streszcza życie chrześcijan w czasach jagiellońskich (E.5.4),
- wskazuje, jaką rolę odegrała św. Królowa Jadwiga w dziejach Polski i kościoła (E.5.4),
- opierając się na omawianych postaciach świętych i działalności Kościoła, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18).

Postawy

- wzoruje się na przykładach świętych (E.4.a),
- planuje swoją postawę misyjną i zaangażowanie w dzieła misyjne (F.1.c; F.1.b)
- wyraża chęć naśladowania postaw z życia św. Jadwigi (E.5.c).

Metody

Śpiew, techniki multimedialne, metoda skojarzeń, rozmowa kierowana, praca w grupach, analiza tekstów Pisma Świętego, ekspozycja, auto-refleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, nagranie z piosenką, Katechizm Kościoła Katolickiego, ilustracja przedstawiająca św. Jadwigę Królową, plansza ze słowem: ŚWIĘTY, teksty do pracy w grupach, szablon koron.

MODLITWA

„Zdrowaś Maryjo”.

WPROWADZENIE

Święci stanowią dla chrześcijan wzorce do odczytywania woli Bożej i jej pełnienia. Wielu polskich błogosławionych i świętych zapisało się w historii Kościoła i Ojczyzny.

Praca w grupach.

Dzielimy uczniów na grupy. W grupach przeprowadzamy z uczniami pracę na temat wyobrażeń uczniów o Świętych. Każda grupa otrzymuje kartę pracy, na której wpisane jest na środku hasło: Święty. Każdy uczeń w rogu kartki dopisuje z czym kojarzy mu się to słowo. Po napisaniu kartkę obraca się, tak aby każdy po kolei mógł dopisać własne skojarzenie. Po wykonaniu zadania uczniowie odczytują treść swojej pracy. Czas pracy: 5 minut.

- Kim są święci?
- Jaką rolę pełnią święci w życiu każdego chrześcijanina?

ROZWINIĘCIE

O świętości mówi Pismo Święte.

Odczytanie tekstów Pisma Świętego.

„Bądźcie świętymi, bo Ja jestem święty!” (Kpł 19,2).

„Jak Mnie umiłował Ojciec, tak i Ja was umiłowałem. Wytrwajcie w miłości mojej” (J 15,9).

„Jeśli będziecie zachowywać moje przykazanie będziecie trwać w miłości mojej, tak jak Ja zachowałem przykazania Ojca mojego i trwam w Jego miłości” (J 15,10).

Analiza tekstów biblijnych.

- Do czego wzywa nas Pan Bóg?
- Do czego zachęca nas Pan Jezus?
- Kiedy trwamy w miłości Jezusa?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Wielu Polaków zapisało się w historii naszego narodu jako niezwykli patrioci, oddani sprawom Ojczyzny, pełni odwagi, wiary i miłości. Do takich postaci należy św. Królowa Jadwiga.

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej św. Królową Jadwigę.

Św. Jadwiga, córka Ludwika Węgierskiego Andegawena i Elżbiety, księżniczki bośniackiej, urodziła się na Węgrzech w lutym 1374 r. Po śmierci króla Ludwika, na prośbę dostojników polskich, matka przeznaczyła Jadwigę na tron polski. 16 października 1384 r. Jadwiga została ukoronowana. Wielki Książę Litwy, Jagiełło, który ubiegał się o rękę Jadwigi, obiecał, że przyjmie chrzest razem ze swoim narodem i przyłączy Litwę do Korony. Dla dobra narodu i Kościoła młodociana królowa poślubiła Jagiełłę w 1386 r.

Jadwiga kochała Chrystusa i Jego Kościół. Świadoma swego posłannictwa wspierała głoszenie Ewangelii, troszczyła się o rozwój kultu Bożego i jedność chrześcijan. W Pradze założyła przy uniwersytecie bursę dla Litwinów przygotowujących się do ewangelizacji Litwy. Przyczyniła się do otwarcia Wydziału Teologicznego na uniwersytecie w Krakowie. Poprzez swój zapis w testamencie królowa przyczyniła się do odnowienia tegoż uniwersytetu, zwanego odtąd Jagiellońskim.

Jako pokorna służebnica Boga, pełna roztropności i mądrości, służyła ziemskiemu Królestwu Chrystusa. Dla chorych zakładała szpitale, biednym nie szczędziła pomocy. Głębia jej życia wewnętrznego znajdowała wyraz w ofiarnej służbie każdemu potrzebującemu. Była przykładem harmonii modlitwy i czynu.

Długo oczekiwała na dar macierzyństwa. Mając 25 lat, wkrótce po urodzeniu córki i jej śmierci, zmarła 17 lipca 1399 r. Nazywana jest matką swojego ludu i Matką Narodów.

Jan Paweł II kanonizował królową Jadwigę na krakowskich Błoniach 8 czerwca 1997 r.

- Kim była św. Jadwiga?
- Jaki był Jej stosunek do Ojczyzny?
- Jaką postawę przyjęła wobec poddanych?

Praca w grupach.

Dzielimy uczniów na cztery grupy. Uczniowie otrzymują teksty do pracy – szablony korony, na podstawie których wypisują działania, jakich podjęła się św. Jadwiga Królowa dla narodu i Kościoła. Czas pracy: 5 minut.

Grupa I

Jadwiga w 1387 r. wybrała pierwszego biskupa litewskiego w osobie Andrzeja Jastrzębca, to ona zadbała o dobrze wykształconych kapłanów, zakładając kolegium dla Polaków i Litwinów w Pradze, a następnie, doprowadzając do powstania Wydziału Teologicznego Akademii Krakowskiej. To ona zaopatrywała młode kościoły litewskie w niezbędne sprzęty liturgiczne.

Grupa II

Jadwiga jest matką nauki polskiej. Sama gruntownie wykształcona także na dworze krakowskim dbała o naukę. Potrafiła skupić wokół siebie grono najlepiej wykształconych mężów, co w historii zdarza się niezwykle rzadko. Sprawiała, że idea Uniwersytetu w Krakowie, podjęta przez Kazimierza Wielkiego znalazła właściwe środowisko. Dla niej sprawiono *Psałterz Floriański*, jeden z najstarszych zabytków języka polskiego.

Grupa III

Jadwiga jest matką Polaków. Jako królowa zapewniła Polsce rozwój terytorialny i lata pokoju. Była niezwykle lojalna wobec Władysława Jagiełły. Potrafiła powstrzymać roszczenia krzyżackie, kilka razy pojednać skłóconych braci Jagiełły oraz porozumieć się z Witoldem. Wzmocniła pozycję Polski na arenie międzynarodowej. Jako królowa

zaskarbiła sobie wdzięczność poddanych swoim miłosierdziem wobec biednych, chorych, smutnych, nieszczęśliwych, czy odsuniętych od króla.

Grupa IV

Jadwiga jest wierną córką Kościoła. Doprowadziła do konkordatu ze Stolicą Apostolską. Stawiała wysokie wymagania duchowieństwu, dbając o jego rozwój. Ale przede wszystkim stawiała wysokie wymagania sobie, prowadząc życie przykładowe. Krzyż Wawelski na zawsze pozostanie w świadomości Polaków miejscem jej indywidualnej modlitwy. Fundatorka kościołów, klasztorów, kolegiów i ołtarzy.

Prezentacja pracy w grupach.

Uczniowie umieszczają szablony korony wokół ilustracji św. Jadwigi.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Św. Królowa Jadwiga była wyjątkową kobietą, potrafiła dzielnie wypełniać swoje powołanie.

„Bóg bowiem stworzył nas, byśmy Go poznawali, służyli mu, miłowali Go, i w ten sposób doszli do raj” (KKK 1721).

– Dlaczego Bóg nas stworzył?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Św. Królowa Jadwiga odczytała swoje powołanie i nie zawahała się poświęcić swojego życia dla narodu, Chrystusa i wiary. Uważana jest za najpiękniejszą postać kobietą w dziejach Polski. Na to określenie zasłużyła sobie nie tylko urodą, ale przede wszystkim mądrością, troską o chrystianizację Litwy, rozwój nauki i kultury.

ZAKOŃCZENIE

Św. Królowa Jadwiga miała świadomość tego, że jej posłannictwem jest nieść Ewangelię swoim poddanym. I dokonała tego wraz ze swoim małżonkiem królem Władysławem Jagiełłą.

– W czym możemy dzisiaj naśladować św. Królową Jadwigę?

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jakie czyny miłosierdzia spełniam?
- Jakie stawiam sobie wymagania?
- Jak często modlę się za Ojczyznę?

„Święta nasza Królowo Jadwigo, ucz nas dzisiaj – na progu trzeciego tysiąclecia – tej mądrości i tej miłości, którą uczyniłaś drogą swojej świętości. Zaprowadź nas Jadwigo, przed wawelski krucyfiks, abyśmy jak ty poznali, co znaczy miłować czynem i prawdą, i co znaczy być prawdziwie wolnym” (Jan Paweł II, *Homilia wygłoszona w czasie Mszy Świętej kanonizacyjnej św. Jadwigi Królowej*, Kraków, 8 czerwca 1997 r.).

PRACA DOMOWA

Napisz, w jaki sposób możemy naśladować św. Jadwigę Królową.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Boże, życie wiernych i chwało pokornych,
Ty uczyniłaś Świętą Jadwigę Królową
gorliwą krzewicielką wiary i miłości,
spraw za jej wstawiennictwem, abyśmy
się stali apostołami prawdy i dobra.
Przez naszego Pana, Jezusa Chrystusa,
Twojego Syna, który z Tobą żyje
i króluje w jedności Ducha Świętego,
Bóg przez wszystkie wieki wieków. Amen.
(Modlitwa z Formularza Mszy Świętej w liturgiczne wspomnienie
św. Jadwigi Królowej)

VIII. BÓG OBECNY W ŻYCIU SWEGO LUDU – ROK LITURGICZNY

56. ŚW. STANISŁAW KOSTKA – PATRON DZIECI I MŁODZIEŻY

Cel ogólny

Ukazanie św. Stanisława Kostki – patrona dzieci i młodzieży jako wzoru w realizacji powołania do świętości.

Kształtowanie postawy odpowiedzialności za swoją świętość na wzór św. Stanisław Kostki.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje sens, przesłanie i liturgię święta św. Stanisława Kostki (B.2),
- przytacza bibliografię św. Stanisława Kostki (E.5).

Umiejętności

- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5),
- wymienia i opisuje święto św. Stanisława Kostki (B.2.2; E.5.8),
- uzasadnia religijny wymiar święta,
- podaje, że św. Stanisław Kostka jest patronem dzieci i młodzieży,
- przytacza motto życiowe św. Stanisława Kostki: „Do wyższych rzeczy jestem stworzony i dla nich pragnę żyć”,

- stwierdza, że św. Stanisław Kostka jest wzorem w realizacji powołania do świętości.

Postawy

- angażuje się w obchody roku liturgicznego (B.2.a),
- pogłębia własną pobożność (B.2.b),
- podejmuje wysiłek, aby naśladować św. Stanisława Kostkę (B.2.d),
- przyjmuje odpowiedzialność za realizację swojego powołania do świętości.

Metody

Pogadanka, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, ekspozycja, opowiadanie, techniki plastyczne, analiza tekstu źródłowego, autorefleksja, techniki multimedialne, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, ilustracja przedstawiająca św. Stanisława Kostkę, plansze z tekstem: Kpł 19,2b, Mt 5,48, życiorys św. Stanisława Kostki, tekst nauczania Jana Pawła II, nagranie z pieśnią.

MODLITWA

„Ojcze nasz”.

WPROWADZENIE

Każdy z was zastanawia się, kim chciałby zostać w życiu. Macie wiele pragnień, marzeń, celów.

Pogadanka na temat tego, co pomaga nam w osiągnięciu naszych marzeń, celów.

Aby osiągnąć zamierzone cele, potrzebna jest wytrwała praca nad własnym charakterem, świadomym wypracowaniem w sobie pozytywnych cech, hart ducha.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Bądźcie więc wy doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski” (Mt 5,48).

Umieszczenie na tablicy planszy z tekstem: Mt 5,48.

„Bądźcie więc wy doskonali,
jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski” (Mt 5,48).

Analiza tekstu biblijnego.

- Do czego Pan Bóg wzywa wszystkich ludzi?
- Co to znaczy być doskonałym?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Pan Bóg powołuje każdego człowieka do doskonałości, czyli świętości. Polska ma wielu świętych. Wśród nich jest św. Stanisław Kostka, który miał bardzo mało czasu, aby pracować nad swoim młodym życiem. Zmarł, mając 18 lat, ale bardzo dobrze wykorzystał powierzony mu czas przez Boga na realizację swojego życiowego hasła: „Do wyższych rzeczy jestem stworzony i dla nich pragnę żyć”.

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej św. Stanisława Kostkę.

Św. Stanisław Kostka jest patronem dzieci i młodzieży.

Odczytanie i analiza opowiadania o życiu św. Stanisława Kostki:

Św. Stanisław Kostka urodził się w 1550 roku w Rostkowie koło Przasnysza. Był synem szlachcica. Pochodził ze znanego w Polsce rodu. Jego ojciec Jan Kostka był kasztelanem zakroczymskim. Jako syn swych czasów posiadał ducha rycerskiego i chciał go zaszcześcić zarówno w Stanisławie, jak i w jego braciach: Pawle, Wojciechu i Mikołaju. Miał poczucie dumy i marzył o karierze dla synów. Ojciec wychowywał synów w duchu rycerskości, odwagi, ambicji i pragnieniu, aby osiągnęli w życiu jak najwięcej. Matka Małgorzata, prowadząc głębokie życie duchowe, wyzwalała w synach przywiązanie do religii, upór w dążeniu do celu, konsekwencję i odpowiedzialność, jak też umiejętność medytacji. Stanisław przebywał w rodzinnym domu do 13 roku życia. W 1564 roku Stanisław i jego brat Paweł wyjechali do Wiednia, aby studiować w Collegium Jezuickim.

Po kilku miesiącach nauki należał do wybijającej się wiedzą grupy studentów. Był pracowity i sumienny. Św. Stanisław w swoim życiu kierował się słowami: „Do wyższych rzeczy jestem stworzony i dla nich pragnę żyć”. Inaczej postępował jego brat Paweł. Najbardziej widocznym sprawdzianem była zmiana miejsca zamieszkania. Samodzielne mieszkanie na stacji Paweł chciał wykorzystać według swego szlacheckiego stanu. Nie bardzo rozumiał potrzebę wyrzeczeń i dyscypliny. Stanisław podszedł inaczej do pobytu w Wiedniu. Nadal był pracowity, podporządkowany, ambitny, wykazujący duże zainteresowanie i zaangażowanie życiem i praktykami religijnymi. W 1566 roku Stanisław ciężko zachorował, był bliski śmierci. W chorobie zwrócił się z prośbą do Matki Bożej o pomoc i został cudownie uzdrowiony. Wyjawił spowiednikowi swój zamiar wstąpienia do zakonu ojców jezuitów. Prowincjał jezuitów ojciec Wawrzyniec Maggio odmówił przyjęcia Stanisława bez wyraźnego pozwolenia rodziców. Stanisław zwrócił się o pomoc do kanzodziei cesarskiej Marii – ojca Francesco Antonio. Ten skierował Stanisława do Górnych Niemiec – do Piotra Kanizjusza. Stanisław, jako drogę do celu, wybrał 10 sierpnia 1567 roku ucieczkę. Zostawił list do brata, poprosił o pożegnanie rodziców i wyruszył do Augsburga i dalej do Dylingi. Kanizjusz, przekonany o autentyczności powołania, obiecał wysłać go do Rzymu, lecz aby lepiej poznać charakter i predyspozycje młodego Polaka, umieścił go w Kolegium na okres trzech tygodni, aby tam spełniał posługi w kuchni i stołówce. Sposób wykonywania obowiązków zwrócił uwagę Kanizjusza. Powierzone prace wykonywał z taką samą gorliwością i powagą, jak zdobywanie wiedzy. Pod koniec września 1567 roku Kanizjusz odesłał Stanisława do Rzymu. Wędrował razem z dwoma kandydatami około miesiąca – dotarli 25 września.

28 października Stanisław został przyjęty do zakonu. W czasie nowicjatu Stanisław musiał wyróżniać się wśród kandydatów, gdyż przełożeni podkreślali jego niezwykle uduchowienie i szlachetność. Był przejęty zleconymi mu pracami, twardy i surowy wobec siebie i wobec innych. Niestety, ojciec nie zrezygnował z walki o syna, napisał do Stanisława list, w którym czynił mu wyrzuty, oskarżał o zniesławienie rodu i groził, że odnajdzie go wszędzie. Stanisław odpisał list do rodziców, w którym zapewnił, że Bóg obdarzył go łaską powołania i wezwał do życia w czystości, ubóstwie i posłuszeństwie, dlatego wolałby okrutną śmierć, niż złamanie ślubów złożonych Bogu.

Zmarł 15 sierpnia 1568 roku, w święto Wniebowzięcia N.M.P., którą tak bardzo kochał. Chwila śmierci była zarazem początkiem czci św. Stanisława. Papież Klemens X, w 1674 roku, ogłosił Stanisława patronem Polski, a 13 listopada 1714 roku Klemens XI wydał dekret kanonizacyjny.

(oprac. na podstawie: *Encyklopedia kościelna*, t. XXXIII: *Załęski – Żywoty Świętych*, Włocławek 1933)

- Czym wyróżniał się św. Stanisław Kostka?
- W jaki sposób św. Stanisław Kostka okazywał miłość i posłuszeństwo Bogu?
- Które cechy charakteru najbardziej określają sylwetkę św. Stanisława Kostki?
- Jakie było motto życiowe św. Stanisława Kostki?
- W czym św. Stanisław Kostka jest dla nas wzorem?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

W ikonografii św. Stanisław Kostka przedstawiany jest w stroju jezuity. Jego atrybutami są: anioł podający mu Komunię Świętą, Dziecię Jezus na ręku, krzyż, kij pielgrzyma, lilia, Maryja, różaniec.

Kult Stanisława Kostki zrodził się spontanicznie. Wieść o śmierci świętego Polaka rozeszła się szybko po Rzymie. Starsi ojcowie przychodzili do ciała i całowali je ze czcią. Wbrew zwyczajowi zakonu zwłoki młodzieńca ustrojono kwiatami.

Relikwie świętego spoczywają w kościele św. Andrzeja na Kwirynale w Rzymie. Św. Stanisław Kostka jest jednym z patronów Polski (od 1671 r.) i Litwy; oręduje także za studentami i nowicjuszami jezuitami, a także za polską młodzieżą.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Św. Stanisław każdą chwilę swojego życia tak spędzał, aby podołać Bogu. Ojciec Święty Jan Paweł II tak o nim mówił:

„Żyjąc krótko, przeżył czasów wiele». Wszyscy znamy te słowa, które stanowią syntezę życia naszego Świętego, postaci doprawdy niezwykłej: w tak niedługim czasie zdołał osiągnąć ogromną dojrzałość powołania chrześcijańskiego i zakonnego. Ten święty patron

młodzieży polskiej towarzyszył mi od dawna, w czasach młodości i potem, stale. Towarzyszył mi w Rzymie, gdy byłem studentem w położonym niedaleko stąd Kolegium Belgijskim. Prawie każdego dnia przychodziłem szukać u niego duchowego światła i pomocy (...). Jego krótka droga życiowa z Rostkowa na Mazowszu przez Wiedeń do Rzymu była jak gdyby wielkim biegiem na przełaj do tego celu życia każdego chrześcijanina, jakim jest świętość. Kiedy znajdujemy się wobec tej niezwyklej postaci, myśli nasze podążają natychmiast do młodych całego świata (...). Tak, św. Stanisław miał trudną młodość, mimo że był z bardzo bogatego rodu, arystokratycznego, prawie królewskiego, miał trudną młodość. Młodzi dzisiaj mają w Polsce trudną młodość, czasem wydaje mi się, że nie potrafią sprostać wyzwaniom, czasem szukają wyjścia poza Ojczyznę. Dla wszystkich: i tych, co odchodzą z Ojczyzny, i tych, co zostają, niech św. Stanisław Kostka będzie patronem – patronem trudnych dróg życia polskiego, życia chrześcijańskiego. Szukajmy u niego stale wspomnienia dla całej młodzieży polskiej, dla całej młodej Polski” (Jan Paweł II, Rzym, 13 listopada 1988 r.).

– Co Jan Paweł II mówił o św. Stanisławie Kostce?

Wszyscy jesteśmy powołani do świętości, którą realizujemy poprzez spełnianie dobrych uczynków, modlitwę i życie sakramentalne. Powinniśmy też naśladować tych, którzy już osiągnęli świętość, jak na przykład św. Stanisław Kostka.

ZAKOŃCZENIE

Św. Stanisław Kostka wiedział, że Bóg powołał go do świętości. Każdą chwilę swego życia spędzał tak, aby podobać się Bogu.

Bóg chce obdarzyć nas wiecznym szczęściem w niebie.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak realizuję powołanie do świętości?
- Jak dziękuję Bogu za dar nieba?
- Jak często modlę się do swojego patrona?

Śpiew: „Witaj Kostko Stanisławie”.

PRACA DOMOWA

Wyjaśnij znaczenie słów św. Stanisława Kostki: „Do wyższych rzeczy jestem stworzony i dla nich pragnę żyć”.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

„Zdrowaś Maryjo”.

56. MARYJA NAUCZYCIELKĄ ŻYCIA JEZUSA W MODLITWIE RÓŻAŃCOWEJ

Cel ogólny

Ukazanie, że w modlitwie różańcowej Maryja jest nauczycielką życia Jezusa.

Zapoznanie z sensem obchodów roku liturgicznego i poszerzanie wiadomości na temat liturgii i modlitwy różańcowej.

Prowadzenie do świadomego uczestnictwa w obchodach roku liturgicznego – różaniec.

Kształtowanie postawy wdzięczności i zaufania wobec Maryi w modlitwie różańcowej.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje sens, przesłanie i liturgie nabożeństwa różańcowego (B.2),
- identyfikuje różaniec z wzywaniem i bliskością Matki (D.5).

Umiejętności

- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5),
- wymienia i opisuje miesiące i święta maryjne (B.2.2; E.5.8),
- podaje, że tajemnice różańca świętego są streszczeniem najważniejszych wydarzeń z życia Jezusa i Maryi,
- wymienia tajemnice różańca świętego,
- wyjaśnia, dlaczego Maryję nazywamy nauczycielką życia Jezusa,
- charakteryzuje tajemnice różańca świętego,

Postawy

- angażuje się w obchody roku liturgicznego – planuje uczestniczyć w nabożeństwach różańcowych i odmawiać różaniec (B.2.a),
- pogłębia własną pobożność (B.2.b),
- podejmuje wysiłek, aby naśladować przykład Maryi (B.2.d),
- przyjmuje postawę wdzięczności i zaufania wobec Maryi podczas modlitwy różańcowej.

Metody

Krzyżówka, rozmowa kierowana, analiza tekstu źródłowego, techniki multimedialne, praca w grupach, analiza tekstu biblijnego, pokaz, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, prezentacja multimedialna, fiszki z fragmentami Pisma Świętego, teksty nauczania Jana Pawła II, różaniec.

MODLITWA

„Zdrowaś Maryjo”.

WPROWADZENIE

Krzyżówka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

1.	M	I	N	I	S	T	R	A	N	T				
				2.	K	R	Ó	L	E	S	T	W	O	
			3.	M	O	J	Ż	E	S	Z				
			4.	I	Z	A	A	K						
	5.	K	A	P	Ł	A	N							
		6.	E	L	Ż	B	I	E	T	A				
			7.	T	A	L	E	N	T	Y				
				8.	M	A	C	I	E	J				

1. Pomaga kapłanowi przy ołtarzu.
2. Niebo, inaczej ... niebieskie.
3. Prowadził naród wybrany do Ziemi Obiecanej.
4. Imię syna Abrahama.

5. Inaczej ksiądz.
6. Matka Jana Chrzciciela.
7. W przypowieści pan ofiarował je swoim sługom. Jednemu dał ich pięć, drugiemu trzy, trzeciemu jeden.
8. Ten, który w gronie Apostołów zajął miejsce Judasza.

Hasło: RÓŻANIEC

– Jaki miesiąc szczególnie poświęcony jest modlitwie różańcowej?

Nazwa różaniec pochodzi od łacińskiego słowa *rosarium*, czyli – „ogród różany” lub wieniec z róż. Różaniec składa się z czterech części: radosnej, światła, bolesnej i chwalebnej, z których każda zawiera pięć tajemnic wiary.

Na dzisiejszym spotkaniu, idąc śladami najlepszej Nauczycielki – Maryi, postaramy się lepiej poznać Jej Syna, a naszego Zbawiciela, Jezusa.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie i analiza fragmentu Listu Apostolskiego.

„Od mych lat młodości modlitwa ta miała ważne miejsce w moim życiu duchowym. (...) Różaniec towarzyszył mi w chwilach radości i doświadczenia. Zawierzyłem mu wiele trosk. Dzięki niemu zawsze doznawałem otuchy. (...) Różaniec, to modlitwa, którą bardzo kochałem. (...) Ileż łask otrzymałem w tych latach od Najświętszej Dziewicy przez różaniec” (Jan Paweł II, *Rosarium Virginis Mariae*, 2).

- Dlaczego modlitwa różańcowa była dla Jana Pawła II tak ważna?
- W czym pomagała Janowi Pawłowi II modlitwa różańcowa?

„Odmawiać różaniec, bowiem to nic innego, jak kontemplować z Maryją oblicze Jezusa. (...) Różaniec, właśnie wychodząc z doświadczenia Maryi, jest modlitwą wyraźnie kontemplacyjną. (...) Różaniec, bowiem z natury swojej wymaga odmawiania w rytmie spokojnej modlitwy i powolnej refleksji, by przez to modlący się, łatwiej oddał się kontemplacji tajemnic życia Chrystusa rozważanych,

jakby sercem Tej, która ze wszystkich była najbliższa Panu, i by otwarte zostały niezgłębione tych tajemnic bogactwa(...). Kontemplować z Maryją to przede wszystkim wspominać” (Jan Paweł II, *Rosarium Virginis Mariae*, 3).

- Jak Ojciec Święty określa różaniec?
- Dzięki komu w modlitwie różańcowej lepiej poznajemy Jezusa?
- Do kogo przybliża nas modlitwa różańcowa?

W różańcu wspominamy wydarzenia z życia Jezusa i Maryi.

Prezentacja multimedialna przedstawiająca tajemnice różańca świętego.

Praca w grupach.

Podział uczniów na grupy. Każda grupa otrzymuje komplet fiszek z sigłami. Zadaniem uczniów jest odszukać fragmenty, odczytać je, a następnie przypisać do odpowiedniej części i tajemnicy różańca. Czas pracy: 10 minut.

Grupa I

Łk 1,26-38

Łk 1,39-48

Łk 2,1-20

Łk 2,22-36

Łk 2,41-50

Grupa II

Mt 3,13-17

J 1,1-11

Mk 1,14-15

Łk 9,28-36

Mt 26,26-30

Grupa III

Mt 26,36-46

Mt 27,26

Mt 27,27-36

Mt 27,32-34

Mt 27,35-38

Grupa IV

Łk 24,1-11

Łk 24,50

Dz 2,1-4

„Niepokalana Bogarodzica Zawsze Dziewica Maryja, po zakończeniu biegu życia ziemskiego, została z ciałem i duszą wzięta do niebieskiej chwały” (Pius XII, *Munificentissimus Deus*).

„(...) Niepokalana Dziewica, zachowana wolną od wszelkiej skazy winy pierworodnej (...) z ciałem i duszą wzięta została do chwały niebieskiej i wywyższona przez Pana jako Królowa wszystkiego” (Sobór Watykański II, *Lumen gentium*, 59).

Prezentacja i podsumowanie pracy uczniów.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

ZAKOŃCZENIE

Pokaz różańca.

Przypomnienie, jak odmawiamy różaniec.

Oto prosty opis, jak odmawiać różaniec:

Wstęp

1. Uczyń znak krzyża,
2. Na krzyżyku odmów: *Skład Apostolski*,
3. Na paciorku za krzyżykiem: *Ojcze nasz*,
4. Na trzech kolejnych: *Zdrowaś Maryjo*,
5. Następnie: *Chwała Ojcu*.

Część właściwa

1. Wymień tajemnicę różańca, którą zaczynasz się modlić,
2. Odmów: *Ojcze nasz*,
3. Następnie 10 razy odmów: *Zdrowaś Maryjo*,
4. Potem: *Chwała Ojcu*,
5. Po modlitwie: *Chwała Ojcu*, odmów jeszcze tzw. *modlitwę fatimską*:

O mój Jezu, przebacz nam nasze grzechy, zachowaj nas od ognia piekielnego. Zaprowadź wszystkie dusze do nieba i dopomóż szczególnie tym, którzy najbardziej potrzebują Twojego miłosierdzia.

W ten sposób kolejno odmów wszystkie pięć tajemnic różańca danej części, a na zakończenie części odmów: *Pod Twoją Obronę i Wieczny odpoczynek*.

Maryja jest Pośredniczką, która wyprasza nam u Boga potrzebne łaski. Jest naszą Nauczycielką, którą powinniśmy naśladować w wierności i posłuszeństwie woli Bożej.

Autorefleksja.

Maryja – наша Nauczycielka uczy nas miłości do Jezusa.

Pomyślmy:

- Jak często modłę się na różańcu?
- Jak rozważam tajemnice różańca świętego?

Dziesiątek różańca świętego.

PRACA DOMOWA

Napisz rozważanie do wybranej tajemnicy różańca.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

MODLITWA

Śpiew: „Jak paciorki różańca”.

57. W OCZEKIWANIU NA ZBAWICIELA – ADWENT

Cel ogólny

Zapoznanie z sensem obchodów roku liturgicznego i poszerzanie wiadomości na temat liturgii i modlitwy-Adwentu.

Prowadzenie do świadomego uczestnictwa w obchodach roku liturgicznego – Adwent.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje zbawczy sens obchodów roku liturgicznego (struktura i znaczenie roku liturgicznego) (B.1; B.2),
- podaje sens, przesłanie i liturgię poszczególnych okresów: Adwent (A.8; B.2).

Umiejętności

- charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina (B.2.1),
- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5),
- zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6),
- omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy świętowania w Adwencie (B.2.3),
- uzasadnia religijny wymiar okresu: Adwentu.

Postawy

- angażuje się w obchody Adwentu (B.2.a),
- pogłębia własną pobożność (B.2.b),
- jednoczy się z Chrystusem w tajemnicach adwentowych (B.2.c),
- ufa Bogu i stara się żyć w gotowości na przyjście Chrystusa (A.8.e),
- planuje realizować postanowienia adwentowe.

Metody

Śpiew, metoda „słoneczko”, pogadanka, techniki multimedialne, techniki plastyczne, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, praca w grupach, tekst luk, analiza tekstu źródłowego, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, plansza ze słowem: ADWENT, prezentacja multimedialna, Katechizm Kościoła Katolickiego, tekst homilii Jana Pawła II, Watykan, 17 grudnia 2003 r., karty pracy.

MODLITWA

Śpiew: „Czekam na Ciebie, dobry Boże”.

WPROWADZENIE

Metoda „słoneczko”.

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

ADWENT

Uczniowie zapisują wokół hasła swoje skojarzenia.

Pogadanka na temat Adwentu.

Wyjaśnienie znaczenia słowa: „Adwent”.

ADWENT – łac. *adventus* – przyjście.

Adwent rozpoczyna nowy rok liturgiczny. Ma podwójny wymiar: jest to czas przygotowania wiernych do uroczystości Narodzenia Pańskiego, w której wspominamy pierwsze przyjście Chrystusa na ziemię, a jednocześnie czas oczekiwania na powtórne przyjście Jezusa w dniu sądu ostatecznego.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

Adwent jest czasem przygotowania na przyjście Pana Jezusa.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Początek Ewangelii o Jezusie Chrystusie, Synu Bożym. Jak jest napisane u proroka Izajasza:

Oto Ja posyłam wysłańca mego
przed Tobą;
on przygotuje drogę Twoją.
Głos wołającego na pustyni:
Przygotujcie drogę Panu,
Dla Niego prostujcie ścieżki!

Wystąpił Jan Chrzciciel na pustyni i głosił chrzest nawrócenia na odpuszczenie grzechów. (...) I tak głosił: «Idzie za mną mocniejszy ode mnie, a ja nie jestem godzien, aby się schylić i rozwiązać rzemyk u Jego sandałów. Ja chrzcilem was wodą, On zaś chrzcić was będzie Duchem Świętym»" (Mk 1,1-4.7-8).

Analiza tekstu biblijnego.

- Na czyje proroctwo powołuje się autor Ewangelii?
- Kogo zapowiada prorok Izajasz?
- W jaki sposób Jan Chrzciciel przygotowywał ludzi na przyjście Zbawiciela?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Praca w grupach.

Dzielimy uczniów na 3 grupy. Każda otrzymuje tekst biblijny i zestaw pytań. Zadaniem uczniów jest przygotowanie odpowiedzi na pytania. Czas pracy 5 minut.

Grupa I

„Uważajcie, czuwajcie, bo nie wiecie, kiedy czas ten nadejdzie. Bo rzecz ma się podobnie jak z człowiekiem, który udał się w podróż. Zostawił swój dom, powierzył swoim sługom staranie o wszystko, każdemu wyznaczył zajęcie, a odźwiernemu przykazał, żeby czuwał. Czuwajcie więc, bo nie wiecie, kiedy pan domu przyjdzie: z wieczora czy o północy, czy o pianiu kogutów, czy rankiem. By niespodzianie przyszedłszy, nie zastał was śpiących. Lecz co wam mówię, mówię wszystkim: Czuwajcie!»" (Mk 13,33-37).

- Jakie polecenie daje ludziom Chrystus?
- Dlaczego ludzie mają czuwać?
- Jakim przykładem posłużył się Jezus?

– Co to znaczy czuwać?

Grupa II

„Zawsze się radujcie, nieustannie się módlcie! W każdym położeniu dziękujcie, taka jest bowiem wola Boża w Jezusie Chrystusie względem was. Ducha nie gaście, proroctwa nie lekceważcie! Wszystko badajcie, a co szlachetne – zachowujcie! Unikajcie wszystkiego, co ma choćby pozór zła. Sam Bóg pokoju niech was całkowicie uświęca, aby nienaruszony duch wasz, dusza i ciało bez zarzutu zachowały się na przyjście Pana naszego Jezusa Chrystusa. Wierny jest Ten, który was wzywa: On też tego dokona” (1Tes 5,16-24).

– Jakie polecenia daje ludziom autor Pierwszego listu do Tesaloniczan?

– Dlaczego ludzie mają radować się, modlić, unikać zła...?

Grupa III

„W szóstym miesiącu posłał Bóg anioła Gabriela do miasta w Galilei, zwanego Nazaret, do Dziewicy poślubionej mężowi, imieniem Józef, z rodu Dawida; a Dziewicy było na imię Maryja. Anioł wszedł do Niej i rzekł: «Bądź pozdrowiona, pełna łaski, Pan z Tobą, <błogosławiona jesteś między niewiastami>». Ona zmieszała się na te słowa i rozważała, co miałyby znaczyć to pozdrowienie. Lecz anioł rzekł do Niej: «Nie bój się, Maryjo, znalazłaś bowiem łaskę u Boga. Oto poczniesz i porodzisz Syna, któremu nadasz imię Jezus. Będzie On wielki i będzie nazwany Synem Najwyższego, a Pan Bóg da Mu tron Jego praojca, Dawida. Będzie panował nad domem Jakuba na wieki, a Jego panowaniu nie będzie końca». Na to Maryja rzekła do anioła: «Jakże się to stanie, skoro nie znam męża?» Anioł Jej odpowiedział: «Duch Święty zstąpi na Ciebie i moc Najwyższego osłoni Cię. Dlatego też Święte, które się narodzi, będzie nazwane Synem Bożym. A oto również krewna Twoja, Elżbieta, poczęła w swej starości syna i jest już w szóstym miesiącu ta, która uchodzi za niepłodną. Dla Boga bowiem nie ma nic niemożliwego». Na to rzekła Maryja: «Oto Ja służebnica Pańska, niech Mi się stanie według twego słowa!» Wtedy odszedł od Niej anioł” (Łk 1,26-38).

– Jakie wydarzenie opisuje św. Łukasz?

– Co o Dziecku Maryi mówi anioł?

- Jaka jest odpowiedź Maryi na słowa anioła?
- Czego uczy nas Maryja?

Prezentacja pracy w grupach.

Podsumowanie.

Adwent to czas radosnego oczekiwania na przyjście Pana Jezusa. Czytania poszczególnych niedziel wzywają nas do gotowości na spotkanie z przychodzącym Zbawicielem.

Mamy Go przyjąć z miłością, radością, wdzięcznością, pełni modlitwy i chęci nawrócenia. Adwent uświadamia nam, że Boże obietnice wypełniły się w Jezusie Chrystusie, który urodził się w Betlejem, a jednocześnie jest oczekiwaniem na Jego powtórne przyjście w chwale.

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

„Celebrując co roku liturgię Adwentu, Kościół aktualizuje to oczekiwanie Mesjasza; uczestnicząc w długim przygotowaniu pierwszego przyjścia Zbawiciela, wierni odnawiają gorące pragnienie Jego drugiego Przyjścia” (KKK 524).

- Do czego przygotowuje nas Adwent?

Okres Adwentu ukazuje nam dwie wielkie postacie: Jana Chrzciciela i Maryję. Są one dla nas wzorem oczekiwania na przyjście Pana Jezusa.

„Adwent odnawia oczekiwanie na Chrystusa, który przyjdzie, aby nas zbawić, w pełni urzeczywistniając swe królestwo sprawiedliwości i pokoju. Coroczne wspominanie narodzin Mesjasza w Betlejem odnawia w sercach wierzących pewność, że Bóg pozostaje wierny swym obietnicom” (Jan Paweł II, Watykan, 17 grudnia 2003 r.).

- O czym przypomina Adwent?

ZAKOŃCZENIE

Prezentacja multimedialna: pokaz symboli adwentowych lub ekspozycja ilustracji – roratka, lampion, wieniec adwentowy, pusty żłóbek.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Autorefleksja.

„Mam tak czekać, bym stał się lepszy” (ks. J. Twardowski).

Pomyślmy:

- Jak przygotowuję się na spotkanie ze Zbawicielem?
- Jak często spotykam się z Jezusem w sakramentach?
- Jakie mogę podjąć postanowienia adwentowe?

PRACA DOMOWA

Ułóż modlitwę, w której poprosisz Boga o dobre przeżycie Adwentu.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Świat na Ciebie czeka, Panie”.

58. UROCZYSTOŚĆ NARODZENIA PAŃSKIEGO

Cel ogólny

Zapoznanie z sensem obchodów roku liturgicznego i poszerzanie wiadomości na temat liturgii i modlitwy świąt Narodzenia Pańskiego.

Pogłębianie rozumienia obchodów największych uroczystości i świąt Narodzenia Pańskiego w Kościele.

Prowadzenie do świadomego uczestnictwa w obchodach roku liturgicznego: świąt Bożego Narodzenia.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje sens, przesłanie i liturgię poszczególnych okresów, świąt oraz uroczystości roku liturgicznego – Boże Narodzenie (A.13; B.2).

Umiejętności

- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5),
- zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6),
- wymienia i opisuje uroczystości i święta Pańskie (B.2.2; E.5.8),
- uzasadnia religijny wymiar uroczystości Narodzenia Pańskiego.

Postawy

- angażuje się w obchody roku liturgicznego: Narodzenie Pańskie (B.2.a),
- pogłębia własną pobożność (B.2.b),
- jednoczy się z Chrystusem w tajemnicach Narodzenia Pańskiego (B.2.c),
- planuje uczestniczyć w liturgii świąt Bożego Narodzenia.

Metody

Techniki multimedialne, analiza pastorałki, rozmowa kierowana, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, niedokończone zdanie, pogadanka, praca w grupach, techniki plastyczne, analiza tekstu źródłowego, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, nagranie z pastorałką, świeca, ilustracja przedstawiająca narodzenie Pana Jezusa, prezentacja multimedialna, kolorowe kartki formatu A3, tekst nauczania Ojca Świętego.

MODLITWA

„Ojcze nasz...”.

WPROWADZENIE

*Wysłuchanie i analiza pastorałki: „Maleńki Jezu”
(odtworzenie nagrania z pastorałką)*

Maleńki Jezu, przychodzisz zbawić świat,
bo na nim ciągle tak wiele jeszcze zła.

Ref. Maleńki Jezu zostań tu.
Zamieszkaj w każdym z nas.
Niech w naszych sercach żyje Bóg,
na zawsze w każdy czas.

Maleńki Jezu, w Betlejem rodzisz się,
by wszystkim ludziom otworzyć serce swe.

Ref. Maleńki Jezu zostań tu...

Maleńki Jezu, przychodzisz do nas, bo
dobrym uczynkiem Ty pragniesz zwalczyć zło.

Ref. Maleńki Jezu zostań tu...

– Dlaczego Bóg posłał na ziemię swego Syna?

Święta Bożego Narodzenia, które się zbliżają, przypominają nam prawdę o Bożej miłości do każdego człowieka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

W wigilię Narodzenia Pańskiego wsłuchujemy się w słowa Ewangelii według św. Łukasza o narodzeniu Bożego Syna.

Uroczyste odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„W owym czasie wyszło rozporządzenie Cezara Augusta, żeby przeprowadzić spis ludności w całym państwie. Pierwszy ten spis odbył się wówczas, gdy wielkorządcą Syrii był Kwiryniusz. Wybiegali się więc wszyscy, aby się dać zapisać, każdy do swego miasta. Udał się także Józef z Galilei, z miasta Nazaret, do Judei, do miasta Dawidowego, zwanego Betlejem, ponieważ pochodził z domu i rodu Dawida, żeby się dać zapisać z poślubioną sobie Maryją, która była brzemienna. Kiedy tam przebywali, nadszedł dla Maryi czas rozwiązania. Porodziła swego pierworodnego Syna, owinęła Go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie.

W tej samej okolicy przebywali w polu pasterze i trzymali straż nocną nad swoją trzodą. Naraz stanął przy nich anioł Pański i chwala Pańska zewsząd ich oświeciła, tak że bardzo się przestraszyli. Lecz anioł rzekł do nich: «Nie bójcie się! Oto zwiastuję wam radość wielką, która będzie udziałem całego narodu: dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan. A to będzie znakiem dla was: Znajdziecie Niemowlę, owinięte w pieluszki i leżące w żłobie». I nagle przyłączyło się do anioła mnóstwo zastępów niebieskich, które wielbiły Boga słowami: Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom Jego upodobania. Gdy aniołowie odeszli od nich do nieba, pasterze mówili nawzajem do siebie:

«Pójdziemy do Betlejem i zobaczymy, co się tam zdarzyło i o czym nam Pan oznajmił».

Udali się też z pośpiechem i znaleźli Maryję, Józefa i Niemowlę, leżące w żłobie. Gdy Je ujrzeni, opowiedzieli o tym, co im zostało objawione o tym Dziecięciu. A wszyscy, którzy to słyszeli, dziwili się temu, co im pasterze opowiadali. Lecz Maryja zachowywała wszystkie te sprawy i rozważała je w swoim sercu. A pasterze wrócili, wielbiąc i wysławiając Boga za wszystko, co słyszeli i widzieli jak im to było powiedziane” (Łk 2,1-20).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej narodzenie Pana Jezusa.

Analiza tekstu biblijnego.

- Dlaczego Maryja i Józef udali się do Betlejem?
- Co zrobiła Maryja, gdy narodził się Jezus?
- Co powiedział anioł pasterzom?
- Co zrobili pasterze, gdy usłyszeli o narodzeniu Zbawiciela?

Maryja i Józef odpowiedzieli na rozporządzenie Cezara Augusta i wyruszyli z Nazaretu do Betlejem. Tak spełniły się zapowiedzi proroków – Mesjasz narodził się w mieście Betlejem. Przyszedł na świat, aby przywrócić ludziom przyjaźń z Bogiem. Jako pierwsi do Jezusa przybyli pasterze, dlatego też pierwsza w Boże Narodzenie Msza Święta, odprawiana z 24 na 25 grudnia, najczęściej o północy, nosi nazwę pasterka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2, 3)

W święta Bożego Narodzenia przeżywamy pamiątkę przyjścia Syna Bożego na ziemię.

Prezentacja multimedialna przedstawiająca tradycje bożonarodzeniowe.

Pogadanka na temat tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

Praca w grupach.

Każda grupa otrzymuje kolorową kartkę A3. Uczniowie przygotowują kartę bożonarodzeniową z życzeniami. Czas pracy: 10 minut.

Prezentacja pracy w grupach.

Ekspozycja wykonanych prac.

ZAKOŃCZENIE

„Wszystkim, których Bóg kocha i którzy odpowiadają na Jego wezwanie, by modlić się i czuwać w tę świętą Noc Bożego Narodzenia, powtarzam z radością: objawiła się miłość Boża do nas! Jego miłość jest łaską i wiernością, miłosierdziem i prawdą. To On, wyzwalając nas z mroków grzechu i śmierci, stał się mocnym, niewzruszonym fundamentem nadziei każdej istoty ludzkiej” (Jan Paweł II, Watykan, 25 grudnia 1997 r.).

– O czym przypomina nam uroczystość Narodzenia Pańskiego?

Pan Bóg, posyłając na ziemię swego Syna, objawił nam swoją miłość i dał nadzieję życia wiecznego.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak dziękuję Bogu za Jezusa – Zbawiciela świata?
- Co zrobię, aby z radością w sercu przeżyć święta Bożego Narodzenia?

Podziękujmy Panu Bogu za Jego miłość, która objawiła się w Jezusie Chrystusie.

„Akt miłości”

PRACA DOMOWA

Ułóż krzyżówkę do hasła: „Betlejem”. Postaraj się, aby hasła poboczne były związane z wydarzeniem narodzenia Pana Jezusa.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „Wśród nocnej ciszy” lub „Maleńki Jezu”.

59. WIELKI POST

PRZYGOTOWANIEM DO WIELKANOCY

Cel ogólny

Zapoznanie z sensem obchodów Wielkiego Postu.

Wychowanie do świadomego uczestnictwa w obchodach Wielkiego Postu.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje sens, przesłanie i liturgię poszczególnych okresów, świąt oraz uroczystości roku liturgicznego (B.2) – Wielki Post (B.2; D.1).

Umiejętności

- charakteryzuje Wielki Post w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina (B.2.1),
- wylicza nabożeństwa odprawiane w Wielkim Poście (B 2.3),
- wymienia stacje Drogi krzyżowej (B 2.3),
- wyjaśnia, dlaczego Pan Jezus przyjął mękę i śmierć na krzyżu (D.1),
- opowiada o wydarzeniach z Drogi krzyżowej Pana Jezusa (A 10.5),
- wyraża wdzięczność za miłość Boga (B.2.b).

Postawy

- planuje udział w nabożeństwie Drogi krzyżowej i Gorzkich żali (B.2.a),
- pogłębia własną pobożność (B 2.b),
- jednoczy się z Chrystusem w tajemnicach roku liturgicznego (B.2.c).

Metody

Śpiew, pokaz, techniki multimedialne, opowiadanie, rozmowa kierowana, niedokończone zdanie, analiza tekstu biblijnego, burza mózgów, ekspozycja, tekst luk, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, nagranie z piosenką, gałązki cierniowe, tekst opowiadania, aplikacja LearningApps, tekst przemówienia Ojca Świętego, Ps 51,3-6a.

MODLITWA

Śpiew: „Ciągłe zaczynam od nowa”.

WPROWADZENIE

Pokaz gałązek z cierniami.

– Z czym kojarzą się gałązki cierniowe?

Odczytanie opowiadania.

W pewnym niemieckim miasteczku na początku Wielkiego Postu katecheta poprosił uczniów, aby przynieśli na katechezę kawałek drutu kolczastego i gałązkę ciernia.

Drut i cierń wstawiono do szklanych naczyń z wodą.

– Popatrzcie – powiedział katecheta – ten czas, który się rozpoczyna, możemy przeżyć tak, jak te dwa kawałki „cierniowej korony”. Jedni mogą „rozkwitnąć”, inni „zardzewieć”, chociaż wszyscy mamy takie same szanse rozwoju, bo zanurzono nas w „wodzie żywej”.

Rozmowa kierowana – wyjaśnienie sensu opowiadania. Zwrócenie uwagi na wartość podarowanego czasu Wielkiego Postu.

Czas Wielkiego Postu to czas „rozkwitających cierni”. Bóg wzywa nas do trudnej i wymagającej, ale prawdziwej miłości. Trzeba pokochać Boga, bliźniego i siebie.

Powinniśmy zawsze zwracać się ku dobru – postępować tak, jak uczy Chrystus. W szczególny sposób Kościół wzywa nas do pokuty w okresie Wielkiego Postu, który jest czasem przygotowania do największego dla chrześcijan święta – Wielkanocy. Wielki Post rozpoczyna się w Środę Popielcową i trwa czterdzieści dni. Kapłan wkłada szaty liturgiczne w kolorze fioletowym.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

Słowa Pisma Świętego wskazują nam drogi powrotu do Pana Boga.

Odczytanie tekstów Pisma Świętego.

„Nawróćcie się do mnie całym swym sercem – mówi Pan – przez post i płacz, i lament.

Rozdzierajcie jednak serca wasze a nie szaty!

Nawróćcie się do Pana Boga waszego!

On bowiem jest łaskawy, miłosierny, nieskory do gniewu i wielki w łaskowości, a ulituje się na widok niedoli” (Jl 2,12-13).

Analiza tekstu biblijnego.

– Do czego zachęca nas prorok Joel?

– Jak prorok Joel nazywa Pana Boga?

„Strzeżcie się, żebyście uczynków pobożnych nie wykonywali przed ludźmi po to, aby was widzieli; inaczej nie będziecie mieli nagrody u Ojca waszego, który jest w niebie.

Kiedy więc dajesz jałmużnę, nie trąb przed sobą, jak obłudnicy czynią w synagogach i na ulicach, aby ich ludzie chwalili. Zaprawdę, powiadam wam: ci otrzymali już swoją nagrodę. Kiedy zaś ty dajesz jałmużnę, niech nie wie lewa twoja ręka, co czyni prawa, aby twoja jałmużna pozostała w ukryciu. A Ojciec twój, który widzi w ukryciu, odda tobie.

Gdy się modlicie, nie bądźcie jak obłudnicy. Oni lubią w synagogach i na rogach ulic wystawać i modlić się, żeby się ludziom pokazać. Zaprawdę, powiadam wam: otrzymali już swoją nagrodę. Ty zaś, gdy chcesz się modlić, wejdź do swej izdebki, zamknij drzwi i módl się do Ojca twego, który jest w ukryciu. A Ojciec twój, który widzi w ukryciu, odda tobie” (Mt 6,1-6.16-18).

Analiza tekstu biblijnego.

– O jakich dobrych uczynkach mówi Pan Jezus?

– Przed czym przestrzega nas Pan Jezus?

Burza mózgów.

Uczniowie zastanawiają się a następnie podają pomysły i zapisują na tablicy, co pomaga człowiekowi w nawróceniu (np. modlitwa, prawdziwa pobożność – nie na pokaz, sakrament pokuty i nawrócenia, Eucharystia, rekolekcje, jałmużna, czytanie Pisma Świętego).

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

W każdy piątek Wielkiego Postu rozważamy mękę i śmierć Pana Jezusa podczas nabożeństwa Drogi krzyżowej. W każdą niedzielę Wielkiego Postu możemy również uczestniczyć w Gorzkich żalach.

(podajemy uczniom godzinę nabożeństw)

Przypomnienie stacji Drogi krzyżowej – skorzystanie z aplikacji LearningApps.

Pan Jezus dobrowolnie przyjął cierpienie, aby wypełnić wolę Ojca i odkupić nasze winy. Przez swoją mękę i śmierć na krzyżu, ukazuje nam ogromną miłość Boga. Miłość skierowaną do każdego z nas.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

ZAKOŃCZENIE

W Katechizmie Kościoła Katolickiego znajdujemy odpowiedź na pytanie, od kogo otrzymujemy łaskę nawrócenia.

„Serce człowieka jest ociężałe i zatwardziałe. Trzeba, by Bóg dał człowiekowi serce nowe. Nawrócenie jest najpierw dziełem łaski Boga, który sprawia, że nasze serca wracają do Niego. Bóg daje nam siłę zaczynania od nowa. Odkrywając wielkość miłości Boga, nasze serce zostaje wstrząśnięte grozą i ciężarem grzechu; zaczyna obawiać się, by nie obrazić Boga grzechem i nie oddalić się od Niego. Serce ludzkie nawraca się, patrząc na Tego, którego zraniły nasze grzechy” (KKK 1432).

– Od kogo otrzymujemy łaskę nawrócenia?

Autorefleksja.

Bóg daje nam siłę zaczynania od nowa, nawracania się, odkrywania wielkiej miłości do człowieka.

Pomyślmy:

- Jak odnoszę się do bliźnich?
- Jak przepraszam Boga za popełnione grzechy?

– Jak często dziękuję Panu Jezusowi za to, że oddał za mnie życie?

„Akt żalu”.

PRACA DOMOWA

Wykonaj projekt zaproszenia na nabożeństwo Drogi krzyżowej.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Pokaz i odczytanie slajdu z tekstem: Ps 51,3-6a.

„Zmiłuj się nade mną, Boże, w swojej łaskawości,
w ogromie swego miłosierdzia wymaż moją nieprawość!
Obmyj mnie zupełnie z mojej winy
i oczyść mnie z grzechu mojego!
Uznaję bowiem moją nieprawość,
a grzech mój jest zawsze przede mną.
Tylko przeciw Tobie zgrzeszyłem
i uczyniłem, co złe jest przed Tobą” (Ps 51,3-6a).

lub

śpiew: „Ciąggle zaczynam od nowa”.

60. TRIDUUM PASCHALNE

Cel ogólny

Przedstawienie przesłania Triduum Paschalnego (B.2).

Wychowanie do właściwego uczestnictwa w liturgii Triduum Paschalnego (A.6; A.13).

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje sens, przesłanie i liturgię Triduum Paschalnego (B.2; A.6).

Umiejętności

- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym oraz życiem chrześcijanina (A.10.5),
- zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6),
- omawia liturgiczne formy świętowania w poszczególnych okresach liturgicznych (B.2.3),
- uzasadnia religijny wymiar Wielkiego Postu (B.2.3),
- wierzy w zmartwychwstanie umarłych (A.8a).

Postawy

- angażuje się w obchody roku liturgicznego (B.2.a),
- pogłębia własną pobożność (B.2.b),
- planuje udział w liturgii Triduum Paschalnego.

Metody

Rozmowa kierowana, praca w grupach, analiza tekstu biblijnego, techniki multimedialne, analiza tekstów źródłowych, łamigłóвка, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, schemat układu roku liturgicznego – prezentacja multimedialna, nagranie z posenką.

MODLITWA

„Któryś za nas cierpiał rany...”

WPROWADZENIE

Przeżywamy okres Wielkiego Postu. Powinien być to dla nas czas przemiany życia, aby jak najlepiej przygotować się do przeżywania świąt Zmartwychwstania Pańskiego.

Wielki Tydzień rozpoczyna się Niedzielą Palmową, która jest wspomnieniem uroczystego wjazdu Jezusa do Jerozolimy. Punktem kulminacyjnym Wielkiego Tygodnia jest Triduum Paschalne, którego istotą jest celebracja męki, śmierci i zmartwychwstania Chrystusa.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Jeśliście więc razem z Chrystusem powstałi z martwych, szukajcie tego, co w górze, gdzie przebywa Chrystus zasiadając po prawicy Boga. Dążcie do tego, co w górze, nie do tego, co na ziemi. Umarliście bowiem i wasze życie jest ukryte z Chrystusem w Bogu. Gdy się ukaże Chrystus, nasze życie, wtedy i wy razem z Nim ukażecie się w chwale” (Kol 3,1-4).

– Do czego człowiek powinien dążyć?

Wydarzenia związane z męką, śmiercią i zmartwychwstaniem Chrystusa przeżywamy w szczególny sposób w czasie liturgii Triduum Paschalnego.

Praca w grupach.

Podział uczniów na 4 grupy. Na podstawie tekstów Pisma Świętego uczniowie przyporządkowują poszczególne dni Triduum Paschalnego odpowiednim wydarzeniom. Czas pracy: 10 minut.

Grupa I

„Ja bowiem otrzymałem od Pana to, co wam przekazałem, że Pan Jezus tej nocy, kiedy został wydany, wziął chleb i dzięki uczyniwszy, połamał i rzekł: «To jest Ciało moje za was wydane. Czyńcie to na moją pamiątkę!» Podobnie, skończywszy wieczerzę, wziął kielich, mówiąc:

«Ten kielich jest Nowym Przymierzem we Krwi mojej. Czyńcie to, ile razy pić będziecie, na moją pamiątkę!» Ilekroć bowiem spożywacie ten chleb albo pijecie kielich, śmierć Pana głosicie, aż przyjdzie” (1Kor 11,23-26).

Grupa II

„Zabrali zatem Jezusa. A On sam dźwigając krzyż, wyszedł na miejsce zwane Miejscem Czaszki, które po hebrajsku nazywa się Golgota. Tam Go ukrzyżowano, a z Nim dwóch innych, z jednej i drugiej strony, pośrodku zaś Jezusa. Wypisał też Piłat tytuł winy i kazał go umieścić na krzyżu. A było napisane: «Jezus Nazarejczyk, Król Żydowski»” (J 19,16b-19).

Grupa III

„Pod wieczór przyszedł zamożny człowiek z Arymatei, imieniem Józef, który też był uczniem Jezusa. Udał się on do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. Wówczas Piłat kazał je wydać. Józef zabrał ciało, owinał je w czyste płótno i złożył w swoim nowym grobie, który kazał wykuć w skale. Przed wejściem do grobu zatoczył duży kamień i odszedł. Lecz Maria Magdalena i druga Maria pozostały tam, siedząc naprzeciw grobu” (Mt 27,57-61).

Grupa IV

„Po upływie szabat, o świcie pierwszego dnia tygodnia przyszła Maria Magdalena i druga Maria obejrzeć grób. A oto powstało wielkie trzęsienie ziemi. Albowiem anioł Pański zstąpił z nieba, podszedł, odsunął kamień i usiadł na nim. Postać jego jaśniała jak błyskawica, a szaty jego były białe jak śnieg. Ze strachu przed nim zadrżeli strażnicy i stali się jakby umarli.

Anioł zaś przemówił do niewiast: «Wy się nie bójcie! Gdyż wiem, że szukacie Jezusa Ukrzyżowanego. Nie ma Go tu, bo zmartwychwstał, jak powiedział. Chodźcie, zobaczcie miejsce, gdzie leżał. A idźcie szybko i powiedzcie Jego uczniom: Powstał z martwych i oto udaje się przed wami do Galilei. Tam Go ujrzycie. Oto, co wam powiedziałem»” (Mt 28,1-7).

Prezentacja pracy w grupach.

Podsumowanie pracy w grupach.

Pokaz slajdów.

TRIDUUM PASCHALNE:

- Wielki Czwartek (wieczór) – Msza Wieczerzy Pańskiej, ustanowienie sakramentu Eucharystii i kapłaństwa;
- Wielki Piątek – Droga krzyżowa Jezusa;
- Wielka Sobota – ciało Pana Jezusa spoczywa w grobie;
- Wigilia Paschalna (noc z soboty na niedzielę) – Wielka Noc Zmartwychwstania Pańskiego.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Ojciec Święty Jan Paweł II ukazuje, jak doświadczyć radości ze zmartwychwstania Jezusa:

„W tych dniach Wielkiego Tygodnia wchodzimy w samo serce Bożego zamysłu zbawienia. Kościół pragnie przypomnieć wszystkim, (...) że Chrystus umarł za każdego człowieka, ponieważ dar zbawienia jest powszechny. Kościół ukazuje oblicze Boga ukrzyżowanego, który nie budzi lęku, ale promieniuje miłością i miłosierdziem. Nie sposób pozostać obojętnym wobec ofiary Chrystusa! W sercu człowieka, który rozważa mękę Pana, budzi się spontanicznie uczucie głębokiej wdzięczności. Towarzysząc Mu duchowo w drodze na Kalwarię, można w pewien sposób doświadczyć światłości i radości, promieniujących z Jego zmartwychwstania” (Jan Paweł II, Watykan, 19 kwietnia 2000 r.).

- Za kogo umarł Chrystus na Krzyżu?
- Czym dla chrześcijanina jest ofiara Chrystusa na krzyżu?
- Do czego wzywa nas Jan Paweł II w swoim nauczaniu?

ZAKOŃCZENIE

Liturgia Triduum Paschalnego jest niezwykle bogata w znaki i symbole. Znajomość znaczenia znaków liturgicznych, związanych z liturgią Świętych Dni Paschalnych, pomaga nam wnikać głębiej w wielkie sprawy Boże, które będziemy przeżywać w czasie tych świętych dni.

Znaki liturgiczne, związane z wydarzeniami Wielkiego Tygodnia, służą do ukazania niewidzialnych spraw Bożych.

Pokaz slajdów.

Znaki liturgiczne Wielkiego Czwartku:

- kielich – symbol nowego grobu Pańskiego, ponieważ służy do składania w nim Krwi Chrystusa Eucharystycznego; przypomina również Wieczernik;
- chleb i wino – z jednej strony symbolizują trud i pracę człowieka, a z drugiej zjednoczenie wiernych z Chrystusem i udział w Jego Bóstwie; to także symbole pokarmu duchowego;
- ołtarz – symbol jednego Zbawiciela – Jezusa Chrystusa oraz jednej Eucharystii.

Znaki liturgiczne Wielkiego Piątku:

- krzyż – znak Ofiary Krzyżowej Chrystusa, która uobecnia się we Mszy Świętej; symbol życia wiecznego, miłości i przebaczenia; to najświętszy znak ze wszystkich znaków.

Znaki liturgiczne Wielkiej Soboty:

- światło – symbolizuje Chrystusa – „Światłość” świata, która prowadzi nas do Boga; to także symbol radości w Panu;
- woda święcona – znak chrztu świętego, oczyszczenia i wszczęcia nas w misterium Chrystusa.

W Wielki Czwartek sprawowana jest rano Msza krzyżma świętego, celebrowana w kościele katedralnym przez biskupa i prezbiterów danej diecezji. Podczas tej Mszy Świętej biskup błogosławi oleje święte. Wieczorem jest sprawowana uroczysta Msza Wieczery Pańskiej, która rozpoczyna Święte Triduum Paschalne. Jest ona sprawowana na pamiątkę Ostatniej Wieczery, podczas której Chrystus ofiarował Bogu Ojcu, pod postaciami chleba i wina, swoje Ciało i swoją Krew. Podczas tego wydarzenia Pan Jezus ustanowił dwa sakramenty święte – kapłaństwo i Eucharystię. Następnie po Mszy Świętej przenosi się Najświętszy Sakrament do kaplicy adoracji zwanej ołtarzem wystawienia.

W Wielki Piątek nie sprawuje się Mszy Świętej, z powodu wielkiego szacunku dla ofiary Jezusa Chrystusa, poniesionej na krzyżu za grzechy całego świata. Jest to dzień powagi, skupienia i postu, w którym szczególnie czci się drzewo krzyża. Od rana trwa adoracja Najświętszego Sakramentu. Odbywa się także nabożeństwo Drogi krzyżowej. Centrum tego dnia stanowi liturgia męki Pańskiej. Zgodnie z wielowiekową tradycją na koniec liturgii, Najświętszy Sakrament przenosi się do grobu Pańskiego.

W Wielką Sobotę Kościół trwa przy grobie Pańskim, rozważając mękę i śmierć Chrystusa. W Polsce i niektórych sąsiednich krajach tradycyjnie wierni przynoszą w tym dniu potrawy wielkanocne, aby je poświęcić.

W Wigilię Paschalną (po zapadnięciu zmroku) odbywa się uroczyste poświęcenie ognia i paschału, a następnie w obrzędach liturgii Wigilii Wielkanocnej następuje poświęcenie wody chrzcielnej i odnowienie przyrzeczeń chrztu świętego.

Wydarzenia Wielkiego Tygodnia są wyrazem zwycięstwa życia nad śmiercią i przejawem bezgranicznej miłości Chrystusa do ludzi. Dają nam możliwość zrozumienia tajemnic naszej wiary.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3, 4)

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak często spotykam się z Jezusem w Eucharystii?
- Jak wyrażam wdzięczność Jezusowi za to, że umarł na krzyżu dla naszego zbawienia?
- W jaki sposób zaangażuję się w przeżycie liturgii Wielkiego Tygodnia?

PRACA DOMOWA

Narysuj wybrany symbol Triduum Paschalnego.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Pomódlmy się o dobre przeżycie czasu Wielkiego Tygodnia.

Śpiew: „Zbawienie przyszło przez krzyż...”.

61. UROCZYSTOŚĆ ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO

Cel ogólny

Pogłębianie rozumienia obchodów największych uroczystości i świąt w Kościele.

Prowadzenie do świadomego uczestnictwa w obchodach roku liturgicznego.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje sens obchodów roku liturgicznego – Wielkanoc (A.13; B.2).

Umiejętności

- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5),
- zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6),
- wymienia i opisuje uroczystości i święta Pańskie (B.2.2; E.5.8),
- uzasadnia religijny wymiar uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego.

Postawy

- angażuje się w obchody roku liturgicznego (B.2.a),
- pogłębia własną pobożność (B.2.b),
- jednoczy się z Chrystusem w tajemnicach roku liturgicznego (B.2.c).

Metody

Metoda „słoneczko”, analiza wiersza, techniki multimedialne, rozmowa kierowana, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, pantomima, praca w grupach, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, kartki samoprzylepne, tekst wiersza ks. J. Twardowskiego, ilustracje przedstawiające kobiety przy pustym grobie Jezusa, prezentacja multimedialna, świeca, rekwizyty do scenki: chusty, wycięte z kartonu dzbanki na wonności (mogą być wycięte z kartonu), białe szaty – materiały, nauczanie Ojca Świętego, plansza ze słowami: ŚWIADEK CHRYSTUSA, wycięte z papieru kontury człowieka, nagranie z pieśnią.

MODLITWA

Akt miłości.

WPROWADZENIE

Metoda „słoneczko”.

– Z czym kojarzy się słowo: „Wielkanoc”?

Umieszczenie na tablicy planszy ze słowem:

WIELKANOC

Uczniowie na kartkach samoprzylepnych zapisują jedno skojarzenie i umieszczają promieniście wokół planszy.

Odczytanie i analiza wiersza ks. Jana Twardowskiego.

Poranek Wielkanocny wszystko przemieniał
nie ma więcej cmentarza, grobu i kamienia.
Świat stał się samym światłem i wprost w okna świeci –
skacze złotym zajęczkiem w dobre ręce dzieci.
Dawną drogą bolesną kroczy Weronika –
w chuście dzwon wielkanocny dźwięczy jak muzyka
Cyrenejczyk z radością na nowy Krzyż czeka.
Pierwszy papież ukradkiem sprawdza źródła wiary –
wbiegł do grobu i cudu w zachwycie docieka.
Dobry łotr mówi pacierz i niesie ze łzami
baranka z chorągiewką, z jasnymi oczami.
Magdalena przyjmuje świąteczne życzenia –
święty Jan pisać zaczął. Już drży ze wzruszenia.
(...) W ogrodzie Matka czuwa, na oliwnych zboczach
milcząca –
uśmiechnięta – z Wielkim Piątkiem w oczach.
Cieszymy się i radujmy!
Pan zmartwychwstał!
Alleluja!
(J. Twardowski, *O wielkanocnym poranku*).

- O jakim wydarzeniu przypomina wiersz?
- Kiedy uroczyste świętujemy zmartwychwstanie Pana Jezusa?
- Do czego zachęca autor wiersza?
- Co jest powodem naszej radości?
- Jakie znacie zwyczaje wielkanocne?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Zmartwychwstanie Pana Jezusa to największe wydarzenie w historii człowieka. Chrystus pokonał śmierć, grzech i otworzył nam bramy nieba. Wielkanoc jest świętowaniem tej radosnej prawdy.

ROZWINIĘCIE

Uroczyste odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Po upływie szabat Maria Magdalena, Maria, matka Jakuba, i Salome nakupiły wonności, żeby pójść namaścić Jezusa. Wczesnym rankiem w pierwszy dzień tygodnia przyszły do grobu, gdy słońce wzeszło. A mówiły między sobą: «Kto nam odsunie kamień od wejścia do grobu?» Gdy jednak spojrzały, zauważyły, że kamień był już odsunięty, a był bardzo duży. Weszły więc do grobu i ujrzały młodzieńca siedzącego po prawej stronie, ubranego w białą szatę; i bardzo się przestraszyły. Lecz on rzekł do nich: «Nie bójcie się! Szukacie Jezusa z Nazaretu, ukrzyżowanego; powstał, nie ma Go tu. Oto miejsce, gdzie Go złożyli. Lecz idźcie, powiedzcie Jego uczniom i Piotrowi: Idzie przed wami do Galilei, tam Go ujrzycie, jak wam powiedział»” (Mk 16,1-7).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej kobiety przy pustym grobie Jezusa.

Analiza tekstu biblijnego.

- Kto udał się do grobu Jezusa?
- Który to był dzień tygodnia i jaka pora dnia?
- W jakim celu kobiety szły do grobu?
- Nad czym zastanawiały się kobiety podczas drogi?
- Co wywołało ich zdziwienie?

- Kogo zastały w grobie?
- Jakie polecenie kobiety otrzymały od Anioła?

W niedzielę o świcie Pan Jezus zmartwychwstał. Pusty grób był pierwszym znakiem tego niezwykłego wydarzenia. Zmartwychwstanie Chrystusa to najważniejsza prawda chrześcijaństwa, a Wielkanoc jest największym świętem.

Pokaz slajdu z tekstem: Mt 16,6.

„Nie bójcie się! Szukacie Jezusa z Nazaretu, ukrzyżowanego; powstał, nie ma Go tu” (Mt 16,6).

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Pantomima.

Uczniowie otrzymują rekwizyty i odgrywają scenę biblijną.

W tajemnicę swej śmierci i zmartwychwstania Chrystus włącza nas w chwili chrztu świętego. Wszyscy ochrzczeni tworzą wspólnotę Kościoła. Jesteśmy dziećmi Bożymi, powinno to być widoczne w naszym postępowaniu. Jak Apostołowie mamy być świadkami Jezusa Chrystusa obecnego pośród nas.

Praca w grupach.

Podział uczniów na grupy. Każda grupa otrzymuje wycięty z papieru kontur człowieka, na którym zapisuje odpowiedź na pytanie:

– Co robi świadek Chrystusa?

Czas pracy: 5 minut.

ŚWIADEK CHRYSTUSA

Prezentacja pracy w grupach i podsumowanie.

ZAKOŃCZENIE

„Zgódź się więc, aby zmartwychwstały Jezus wszedł w twoje życie, przyjmij Go jak przyjaciela, z ufnością: On jest życiem! Jeśli dotąd byłeś od Niego daleko, zrób mały krok – przyjmie cię z otwartymi ramionami. Jeśli jesteś obojętny – zaryzykuj: nie rozczarujesz się.

Jeśli zdaje ci się, że trudno za Nim iść, nie lękaj się, powierz się Jemu, bądź pewien, że On jest blisko ciebie, jest z tobą i obdarzy cię pokojem, którego szukasz, i siłą, by żyć tak, jak On chce” (Franciszek, Watykan, 30 marca 2013 r.).

– Do czego zachęca nas papież Franciszek?

Papież Franciszek zachęca nas do przyjaźni z Jezusem, który jest zawsze blisko i udziela swej siły, radości i pokoju.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Autorefleksja.

Zmartwychwstały Jezus żyje w swoim Kościele. Każda Msza Święta jest uobecnieniem Tajemnicy Paschalnej Chrystusa.

Jego zmartwychwstanie jest dla nas nadzieją i zapowiedzią naszego zmartwychwstania. Chrystus pokazuje nam, że śmierć nie jest końcem wszystkiego, lecz początkiem nowego życia.

Pomyślmy:

- W jaki sposób okazuję wdzięczność Jezusowi za dzieło zbawienia?
- Co robię, aby być świadkiem zmartwychwstałego Chrystusa?

W ciszy podziękujmy Jezusowi za dzieło zbawienia i poprośmy Go o pomoc w dawaniu świadectwa wiary.

PRACA DOMOWA

Zaprojektuję kartę wielkanocną z życzeniami dla bliskiej osoby.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

MODLITWA

Śpiew: „Zmartwychwstał Jezus nasz Pan”.
(odtworzenie nagrania z pieśnią)

62. ZESŁANIE DUCHA ŚWIĘTEGO

Cel ogólny

Pogłębianie rozumienia obchodów największych uroczystości i świąt w Kościele – uroczystość Zesłania Ducha Świętego.

Prowadzenie do świadomego uczestnictwa w obchodach roku liturgicznego.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje sens, przesłanie i liturgię uroczystości Zesłania Ducha Świętego (A.14; B.2).

Umiejętności

- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5),
- zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6),
- wymienia i opisuje uroczystości i święta Pańskie (B.2.2; E.5.8),
- uzasadnia religijny wymiar uroczystości Zesłania Ducha Świętego (A.14; B.2).

Postawy

- angażuje się w obchody roku liturgicznego – uroczystość Zesłania Ducha Świętego (B.2.a),
- pogłębia własną pobożność (B.2.b),
- jednoczy się z Chrystusem w tajemnicach roku liturgicznego (B.2.c),
- planuje modlitwę do Ducha Świętego.

Metody

Opowiadanie, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, tekst luk, diagram, techniki multimedialne, ekspozycja, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, świeca, prezentacja multimedialna, nagranie z: *Hymnem do Ducha Świętego*, ilustracja przedstawiająca Zesłanie Ducha Świętego, schemat roku liturgicznego, aplikacja Learning Apps, nagranie Ojca Świętego Jana Pawła II z pielgrzymki do Polski w 1979 r.

MODLITWA

„Duchu Święty, który oświecasz...”

WPROWADZENIE

Odczytanie opowiadania.

Pewien chłopiec chciał przesunąć o kilkadziesiąt centymetrów dosyć duży kamień. Mocował się z nim ładnych parę godzin. Próbował wielu sposobów, ale wszystkie na nic się zdały kamień ani drgnął. Zrezygnowany i zły przyszedł wyżalić się przed ojcem.

– Mówisz, że wyczerpałeś na pewno wszystkie sposoby? – powątpiewał ojciec.

– Naturalnie – odparł chłopiec.

– O nie – stwierdził ojciec spokojnie. – Nie próbowałeś jeszcze jednej możliwości: nie poprosiłeś mnie o pomoc.

(opowiadanie religijne)

– Jaką radę dał ojciec synowi?

Z pomocą w codziennym życiu przychodzi do nas Duch Święty

Pan Jezus obiecał, że ześle Ducha Świętego – Pocieszyciela. Tę obietnicę spełnił w dniu Pięćdziesiątnicy.

ROZWINIĘCIE

Wyjaśnienie znaczenia słowa: „Pięćdziesiątnica”.

PIĘĆDZIESIĄTNICA inaczej Zielone Świąta. Nazwa ta pochodzi stąd, że święto przypadało w pięćdziesiąt dni po Święcie Paschy. Paschę rozpoczynały żniwa, a na Pięćdziesiątnicę przynoszono do świątyni dwa chleby kwaszone z nowego zboża, by podziękować Bogu za pomyślne zbiory.

Uroczyste odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Kiedy nadszedł wreszcie dzień Pięćdziesiątnicy, znajdowali się wszyscy razem na tym samym miejscu. Nagle dał się słyszeć

z nieba szum, jakby uderzenie gwałtownego wichru, i napełnił cały dom, w którym przebywali. Ukazały się im też języki jakby z ognia, które się rozdzieliły, i na każdym z nich spoczął jeden. I wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym, i zaczęli mówić obcymi językami, tak jak im Duch pozwalał mówić.

Przebywali wtedy w Jerozolimie pobożni Żydzi ze wszystkich narodów pod słońcem. Kiedy więc powstał ów szum, zbiegli się tłumnie i zdumieli, bo każdy słyszał, jak przemawiali w jego własnym języku. «Czyż ci wszyscy, którzy przemawiają, nie są Galilejczykami?» – mówili pełni zdumienia i podziwu. «Jakżeż więc każdy z nas słyszy swój własny język ojczysty? (...)»

«Mężowie izraelscy, słuchajcie tego, co mówię: Jezusa Nazarejczyka, Męża, którego posłannictwo Bóg potwierdził wam niezwykłymi czynami, cudami i znakami, jakich Bóg przez Niego dokonał wśród was, o czym sami wiecie, tego Męża, który z woli, postanowienia i przewidzenia Bożego został wydany, przybiliście rękami bezbożnych do krzyża i zabiliście. Lecz Bóg wskrzesił Go, zerwawszy więzy śmierci».

Gdy to usłyszeli, przejęli się do głębi serca: «Cóż mamy czynić, bracia?» – zapytali Piotra i pozostałych Apostołów. «Nawróćcie się – powiedział do nich Piotr – i niech każdy z was ochrzci się w imię Jezusa Chrystusa na odpuszczenie grzechów waszych, a weźmiecie w darze Ducha Świętego. Bo dla was jest obietnica i dla dzieci waszych, i dla wszystkich, którzy są daleko, a których powołał Pan Bóg nasz».

W wielu też innych słowach dawał świadectwo i napominał: «Ratujcie się spośród tego przewrotnego pokolenia!» Ci więc, którzy przyjęli jego naukę, zostali ochrzczeni. I przyłączyło się owego dnia około trzech tysięcy dusz” (Dz 2,1-8.22-24a.37-41).

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej Zesłanie Ducha Świętego.

Analiza tekstu biblijnego.

- Kto znajdował się w Wieczerniku w dzień Pięćdziesiątnicy?
- Kto zstąpił na Maryję i Apostołów w Wieczerniku?
- Jakie znaki towarzyszyły zstąpieniu Ducha Świętego?
- Jakie dary Ducha Świętego otrzymali Apostołowie?

– Co zrobili Apostołowie po otrzymaniu darów Ducha Świętego?

Duch Święty zstąpił na Apostołów, gdy razem z Maryją trwali w Wieczerniku na modlitwie. Było to 10 dni po Wniebowstąpieniu Pana Jezusa, a 50 dni po zmartwychwstaniu. Apostołowie, napełnieni Duchem Świętym, zaczęli mówić różnymi językami i po raz pierwszy publicznie wyznali wiarę w Jezusa Zmartwychwstałego. Duch Święty uzdolnił ich do głoszenia Ewangelii i gromadzenia uczniów we wspólnocie Kościoła. Dzień Zesłania Ducha Świętego jest dniem, w którym Kościół rozpoczął publiczną działalność. Na pamiątkę tego wydarzenia obchodzimy uroczystość Zesłania Ducha Świętego pięćdziesiąt dni po Wielkanocy. Inna nazwa tej uroczystości to Zielone Świątki.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

W czasie Mszy Świętej wyznajemy wiarę w Ducha Świętego słowami: „Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, który od Ojca i Syna pochodzi. Który z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę”.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Duch Święty, który zstąpił na Jezusa, Maryję i Apostołów, jest stale obecny w Kościele. Dzięki Jego mocy Kościół głosi Ewangelię i sprawuje sakramenty święte. Podczas swojej pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny w roku 1979, papież Jan Paweł II modlił się: „Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi”.

(można odtworzyć fragment nagrania z pielgrzymki do Polski w 1979 r.)

– O co modlił się papież?

Praca z wybraną aplikacją Learning Apps – Religia – Duch Święty.

ZAKOŃCZENIE

Od chwili chrztu świętego jesteśmy świątynią Ducha Świętego – On stale przebywa i działa w nas. Duch Święty – Pocieszyciel zstąpił na uczniów Chrystusa, aby pozostać z nimi i umacniać ich wiarę.

Dzisiaj także Duch Święty pomaga nam rozbudzać i umacniać wiarę oraz daje siłę, abyśmy żyli w pokoju z innymi. Dzięki Niemu potrafimy odmieniać swoje życie i przybliżać się do Pana Boga.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3, 4)

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak często modłę się do Ducha Świętego?
- Jak w czasie Mszy Świętej wyznaję wiarę w Ducha Świętego?

*Nauka pieśni: „Przyjdź Duchu Święty...”
(odtworzenie nagrania z pieśnią)*

Przyjdź Duchu Święty, ja pragnę,
o to dziś błagam Cię.
Przyjdź w swojej mocy i sile,
radością napełnij mnie.

Przyjdź jako mądrość do dzieci,
przyjdź jak ślepemu wzrok.
Przyjdź jako moc w mej słabości,
weź wszystko, co moje jest.

Przyjdź jako źródło pustyni,
z mocą do naszych serc.
O, niech Twa moc uzdrowienia,
dotknie, uleczy mnie już.

PRACA DOMOWA

Narysuję symbole Ducha Świętego.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

„Chwała Ojcu...”

63. UROCZYSTOŚĆ NAJŚWIĘTSZEGO CIAŁA I KRWI PANA JEZUSA

Cel ogólny

Zapoznanie z obchodami uroczystości Bożego Ciała.

Prowadzenie do świadomego uczestnictwa w obchodach Bożego Ciała.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje sens, przesłanie i liturgię poszczególnych okresów, świąt oraz uroczystości roku liturgicznego – Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa (A.13; B.2; B.13).

Umiejętności

- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5),
- zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6),
- wymienia i opisuje uroczystości i święta Pańskie (B.2.2; E.5.8),
- uzasadnia religijny wymiar uroczystości Bożego Ciała. (A.14; B.2).

Postawy

- angażuje się w obchody roku liturgicznego (B.2.a),
- pogłębia własną pobożność (B.2.b),
- jednoczy się z Chrystusem w tajemnicach roku liturgicznego (B.2.c),
- planuje udział w procesji Bożego Ciała.

Metody

Praca w grupach, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, tekst luk, niedokończone zdanie, ekspozycja, pogadanka, techniki multimedialne, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, prezentacja multimedialna, ilustracje z procesją Bożego Ciała, karty pracy, nagranie z pieśnią.

MODLITWA

„Duchu Święty, który oświecasz...”

WPROWADZENIE

Praca w grupach – metoda skojarzeń („karuzela”).

Dzielimy uczniów na grupy. Każda grupa otrzymuje kartkę z hasłem: Boże Ciało i okienkami informacyjnymi, w które wpisuje skojarzenia do hasła. Po określonym czasie przekazuje kartę pracy następnej grupie, która dopisuje skojarzenia (skojarzenia nie mogą się powtarzać). Czas pracy 5 minut.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

Prezentacja pracy uczniów.

Podsumowanie.

W uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Pana Jezusa, zwaną Bożym Ciałem, publicznie oddajemy cześć Panu Jezusowi obecnemu w Eucharystii. Nasz udział w procesji jest wyrazem wiary w prawdziwą obecność Chrystusa pod postaciami chleba i wina.

ROZWINIĘCIE

W Wielki Czwartek Pan Jezus ustanowił sakrament Eucharystii.

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„A gdy oni jedli, Jezus wziął chleb i odmówiwszy błogosławieństwo, połamał i dał uczniom, mówiąc: «Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje». Następnie wziął kielich i odmówiwszy dziękczynienie, dał im, mówiąc: «Pijcie z niego wszyscy, bo to jest moja Krew Przymierza, która za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów»” (Mt 26,26-28).

Analiza tekstu biblijnego.

- Co Pan Jezus uczynił w czasie wieczerzy?
- Kiedy obchodzimy pamiątkę ustanowienia Eucharystii?
- Jakimi słowami Pan Jezus ustanowił sakrament Eucharystii?

Pokaz slajdów z tekstami: Mt 26,26 i Mt 26,28.

„Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje” (Mt 26,26).

„Pijcie z niego wszyscy, bo to jest moja Krew” (Mt 26,28).

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Z miłości do ludzi Pan Jezus pozostał z nami w naszych świątyniach. Chleb i wino, nad którymi modli się kapłan podczas Mszy Świętej, mocą Chrystusa stają się prawdziwą Jego Krwią i Ciałem.

Ekspozycja i omówienie ilustracji lub slajdów przedstawiających procesję Bożego Ciała.

Pogadanka na temat uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Pańskiej.

W uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Pana Jezusa kapłan umieszcza Hostię w monstrancji i niesie w uroczystej procesji. Wierni, uczestniczący w procesji, zatrzymują się przy czterech ołtarzach, aby wysłuchać Ewangelii o tajemnicy Eucharystii i pogłębić wiarę. Wspólnym śpiewem i modlitwami oddają hołd Panu Jezusowi, ukrytemu w białej Hostii, czyli Najświętszym Sakramencie.

Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa obchodzimy w pierwszy czwartek po uroczystości Trójcy Świętej.

(podać godzinę procesji w parafii)

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3, 4)

Śpiew: „O Panie, ty nam dajesz Ciało swe i Krew...”

(można odtworzyć nagranie z pieśnią)

ZAKOŃCZENIE

Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Pana Jezusa uświadamia nam prawdę o szczególnej obecności Pana Jezusa wśród nas pod postaciami chleba i wina. Pan Jezus pragnie spotykać się z każdym człowiekiem, umocnić go swym Ciałem, aby osiągnął szczęście wieczne.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak często przyjmuję Komunię Świętą?
- Jak często odwiedzam Pana Jezusa obecnego w Najświętszym Sakramencie?

PRACA DOMOWA

Narysuję hostię, kielich i monstrancję.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

MODLITWA

Śpiew: „O Panie, Ty nam dajesz”.

64. NAJŚWIĘTSZE SERCE PANA JEZUSA – DZIEWIĘĆ PIERWSZYCH PIĄTKÓW MIESIĄCA

Cel ogólny

Zapoznanie z sensem praktykowania pierwszych piątków miesiąca.

Prowadzenie do świadomego praktykowania pierwszych piątków miesiąca.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- podaje sens, przesłanie i liturgię poszczególnych okresów, świąt oraz uroczystości roku liturgicznego – Najświętszego Serca Pana Jezusa (dziewięć pierwszych piątków miesiąca) (B.2).

Umiejętności

- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5),
- zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6),
- wymienia i opisuje uroczystości i święta Pańskie (B.2.2; E.5.8),
- uzasadnia religijny wymiar uroczystości i charakteryzuje istotę kultu Serca Pana Jezusa (A.14; B.2)

Postawy

- angażuje się w obchody roku liturgicznego (B.2.a),
- pogłębia własną pobożność (B.2.b),
- jednoczy się z Chrystusem w tajemnicach roku liturgicznego (B.2.c),
- kontynuuje praktykę pierwszych piątków (B.2.e).

Metody

Krzyżówka, niedokończone zdanie, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, techniki multimedialne, ekspozycja, autorefleksja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, prezentacja multimedialna lub ilustracja przedstawiająca Pana Jezusa z otwartym sercem, krzyżówka, nagranie z piosenką.

MODLITWA

„Akt miłości”.

WPROWADZENIE

Krzyżówka.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1)

1.	P	S	A	L	M					
2.	N	I	E	D	Z	I	E	L	A	
3.	W	I	A	R	A					
	4.	C	Z	W	A	R	T	E	K	
	5.	E	W	A	N	G	E	L	I	A

1. Śpiewany w liturgii słowa.
2. Dzień tygodnia, w którym Jezus zmartwychwstał.
3. Jedna z cnót Boskich.
4. Dzień tygodnia, w którym Jezus ustanowił Eucharystię.
5. Słyszymy ją podczas każdej Mszy Świętej; może być według Świętego: Mateusza, Marka, Łukasza lub Jana.

Dokończ zdania:

- Serce kojarzy mi się z...
- Serce jest znakiem...

ROZWINIĘCIE

Bóg umiłował nas, zanim zaczęliśmy istnieć i nigdy nie przestaje nas kochać. Jego miłość daje życie i wolność oraz obietnicę wiecznego szczęścia.

Znakiem miłości Boga do człowieka jest przebite włócznią serce Chrystusa.

Odczytanie i analiza tekstów Pisma Świętego.

„Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (J 15,13).

- Co jest dowodem największej miłości?
- W jaki sposób Pan Jezus okazał ludziom swoją największą miłość?

„Jeden z żołnierzy włócznią przebił Mu bok i natychmiast wypłynęła krew i woda” (J 19,34).

- Kto przebił bok Panu Jezusowi?
- Co wypłynęło z boku Pana Jezusa?

Pan Jezus umarł za nas na krzyżu, abyśmy byli zbawieni.

Śmierć Pana Jezusa na krzyżu jest znakiem Jego posłuszeństwa Ojcu, a także miłości do każdego człowieka. Jest również ofiarą za nasze grzechy. Wszystko po to, by wybawić człowieka z niewoli szatana i zapewnić mu szczęście wieczne.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2)

Ekspozycja i omówienie ilustracji przedstawiającej Pana Jezusa z otwartym sercem lub pokaz slajdu.

Pan Jezus przedstawiony jest z płonącym, przebitym sercem, które oplatają ciernie. Najświętsze Serce Jezusa, cierpiało za nasze grzechy i dla naszego zbawienia. To znak bezgranicznej miłości Boga do człowieka.

Pan Jezus jest pełen miłości, dobroci, przebaczący, miłosierny, pokorny, cierpliwy, otwarty dla wszystkich, którzy potrzebują Jego pomocy.

W XVII wieku we Francji Pan Jezus objawił się św. Małgorzacie Marii Alacoque i zlecił jej rozpowszechnianie nabożeństwa do Jego Najświętszego Serca. Obiecał przebaczenie grzechów tym, którzy będą się modlić do Jego Miłosiernego Serca.

Dniem, w którym w sposób szczególny czcimy Serce Pana Jezusa oraz umacniamy z Nim więź jest każdy pierwszy piątek miesiąca. Przyjmując tego dnia Pana Jezusa do swojego serca w Komunii Świętej, wynagradzamy Mu za grzechy nasze i wszystkich ludzi oraz dziękujemy za Jego miłość. Wszystkim, którzy odprawią dziewięć pierwszych piątków miesiąca Pan Jezus obiecał liczne łaski.

- Kto przyczynił się do rozpowszechnienia nabożeństwa do Najświętszego Serca Pana Jezusa?
- W jaki sposób umacniamy więź z Panem Jezusem?
- Jak wynagradzamy Panu Jezusowi za grzechy swoje i innych ludzi?

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 3)

Wielkim czcicielem Serca Jezusa był św. Jan Paweł II. Podczas pielgrzymki do grobu św. Małgorzaty Marii Alacoque w 1986 roku prosił:

„Oddawajcie wytrwale kult Najświętszemu Sercu, ponieważ przy sercu Jezusowym serce człowieka uczy się poznawać, jaki jest prawdziwy i jedyny sens jego życia i jego przeznaczenie: przy Sercu Jezusa serce człowieka nabiera zdolności miłowania”.

- Do czego zachęca nas Jan Paweł II?
- Czego uczy się człowiek przy Sercu Jezusa?

Ojciec Święty przypominał, że sensem życia chrześcijanina jest stawanie się coraz doskonalszym w miłości Boga i bliźniego.

(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 4)

ZAKOŃCZENIE

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak często spotykam się z Jezusem w Komunii Świętej?
- Co mogę zrobić, aby okazać cześć Najświętszemu Sercu Jezusa?

Śpiew: „Najświętsze Serce Boże”.

PRACA DOMOWA

Pokoloruj obrazek przedstawiający Najświętsze Serce Jezusa.
(Zeszyt ćwiczeń – ćw. 5)

Zaplanuj swój udział w nabożeństwie pierwszych piątków miesiąca.

MODLITWA

Śpiew: „Jezu ufam Tobie”

lub

modlitwa Ojca Świętego Jana Pawła II.

„Wielbimy Ciebie, Chryste, nasz Zbawicielu, który ze swego kochającego Serca wylewasz na nas strumienie łask. Dziękujemy Ci za te łaski, poprzez które zastępy świętych i błogosławionych mogły nieść światu świadectwo Twojej miłości”.

Notatki

Notatki

Notatki
